انوار المجالس

پښتو

له نوي وزيا تو نواو تخريج سره

مؤلف

حضرت صاحب المرتبت شيخ القرآن والحديث پير طريقت
رهبر شريعت الحاج خليفه صاحب ډاګ محمد مد ظله العالی
خليفه مجاز
[illegible]

Ketabton.com

جلد اول

خپروونکی
خانقاه عاليه مجدديه عمريه
ډيره اسماعيل خان

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

📚 کفایت دینی کتب خانه 📚

په دی چینل کی دټلیګرام کتابونه نشرکیږی
 دحنفی مذهب په رڼاکی
لکه تفاسیر شریف
 اوفقه شریفه
اوفتاوی؟
د درجون کتابونه
اوداسی نور کتابونه لکه.
صرف اونحو
اومنطق
اوعقائد
نوهیله لرم چی دالینک دثواب په خاطر نشر کړی
https://t.me/kafayat2395

کفایت الله واټس ایپ نمبر 03052488551

د دا کتاب pdf کول خاص د الله تعالی د رضا د پاره دی

 د ټولو لوستونکو او فایده اخستونکو
 د دعا په هیله

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې کتاب PDf کول خاص دالله {ج}

درضا الپاره دی

دهرلوستونکی او فائده اخستونکی ددعا فه

هیله

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب پېژندنه :

نوم: انوار المجالس.

فرمودات: شیخ القران والحدیث شمس المشائخ خلیفه صاحب الحاج دین محمد مدظله العالیه.

ټولونکی او ترتیب کونکی: مولوي سید محمد عمر فاروقي

کمپوزران: مولوي سید محمد عمر (فاروقي) او طالب العلم (سید) محمد بهار.

وړې ځله تصحیح: مولوي سید محمد عمر (فاروقي)

څلورم ځل تصحیح: مولوی ولي محمد (تائب)

دچاپ شمېر او کال: ۲۰۰۰ ټوکه: ۱۴۳۷ ربیع الثاني - ۱۳۹۴ کال دلو،

خپرونکي: خانقاه عالیه مجددیه عمریه (جامعه روح المدارس روحانیه)

دلاسته کولو شمېرې:

افغانستان: ۰۷۷۹۵۰۳۷۰۰، ۰۷۷۷۵۵۹۷۹۱، ۰۷۷۸۲۳۱۴۹۹

دچاپ ټول حقوق له مؤلف سره خوندي دي.

Scanned with CamScanner

(c) etaston.com: The Digital Library

شمېره	فهرست	مخ
۱	دمؤلف دامت برکاتهم العالیه لنډه پېژندنه	۱
۲	دمشانخو کرامو تقریظونه	۷
۳	دجمع کونکي او ترتیب کونکي څوخبري	۱۱
۴	دپیل خبري	۱۴
۵	(۱) مجلس / دنقشبندیې طریقه له چاڅخه پیل شوې؟	۱۵
۶	دابوبکر صدیق رضی الله عنه له نبی کریم صلی الله علیه وسلم سره اتحادي نسبت	۱۶
۷	په نور و پېښو کې یې هم له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره ورته والی لرلو	۱۹
۸	دنبي کریم صلی الله علیه وسلم او حضرت ابوبکرصدیق رضی الله عنه رایه هم سره یو ده	۲۰
۹	په هر کار کې یې دنبي کریم صلی الله علیه وسلم اتباع کوله	۲۱
۱۰	دکورنی په افرادو کې یې هم مشابهت و	۲۲
۱۱	دلمسیانو ورته والی	۲۳

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲	له دوارو سره دالله تعالی معامله یو رنګه ...	۲۴
۱۳	له دنیا څخه دتللو پر مهال هم له خواږه پیغمبر سره ورته والی	۲۶
۱۴	نقشبدیه طریقه په عشق ، محبت او اخلاص.	۲۷
۱۵	(۲) مجلس /د اولیاء کرامو بیان	۳۴
۱٦	ولي چاته وایي ؟	۳۶
۱۷	دمحبت درجې	۳۹
۱۸	(ولي) د صوفیاء کرامو په اصطلاح کې	۴۳
۱۹	فناء القلب	۴۴
۲۰	د بقاء بالله یا فی الله مقام	۴۵
۲۱	دفنا او بقا ترمنځ توپیر.	۵۰
۲۲	د (ولي) علامې	۵۲
۲۳	د (ولي) تعریف او ولي په غیب علم نه....	۶۲
۲۴	د ولایت اسباب چې په څه سره پیدا کیږي ؟	۶۵
۲۵	د اولیاء کرامو اقسام	۶۹

Scanned with CamScanner

(c) ...ptor...com: The Digital Library

۲۶	داولیاء کرامو پایلې، انجام او عاقبت دقرآني ایاتو نو اونبوي احادیثو په رڼا کې	۷۲
۲۷	په قبر کې اولیاء کرامو ته زیری	۸۴
۲۸	داولیاؤ سره تړاؤ او دمغوی زیارت کول کټور	۸۹
۲۹	د ولایت پایله او نتیجه	۹۰
۳۰	توجه په څلور قسمه ده	۹۷
۳۱	(۳) مجلس / له خپل مرشد سره مینه او....	۱۰۱
۳۲	د خپل پیر په اراده د حضرت خضر علیه السلام	۱۰۱
۳۳	چې له مرشد سره مینه او تعلق وي نو د	۱۰۵
۳۴	یوه درد وونکې واقعه	۱۰۷
۳۵	د یوې لویې هستی د صبر واقعه	۱۰۹
۳۶	د حضرت مجدد صاحب رحمة الله علیه لطیفه	۱۱۱
۳۷	دبازار دوړې په نیکو خلکو هم اثر..	۱۱۳
۳۸	(٤) مجلس / د اولیاء الله تصرفات او....	۱۱۵
۳۹	دیوه مرشد (پیر) د تصرف واقعه	۱۲۰

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۰	دعبدالقادر جیلاني رَحِمَهُ اللهُ دتصرف واقعه	۱۲۲
۴۱	حکایت:	۱۲۳
۴۲	په اول بیعت سره د ولایت مقام ته رسیدل	۱۲۵
۴۳	یو مرید په اوله وظیفه کې کمال	۱۲۶
۴۴	دشیخ صاحب مبارک دخولې خوړې ملغلري	۱۲۷
۴۵	دیوې سیدې کونډې سره د مرستې نه کولو	۱۲۸
۴۶	دحضرت مجدد الف ثاني........ واقعه....	۱۳۰
۴۷	له مرګه وروسته له مریدانو سره شفقت...	۱۳۳
۴۸	(۵) مجلس / تبرّک بآثارِ الصالحین	۱۳۵
۴۹	په کوم ځای کې چې کوم ولي وخت تېر کړي دهغه مقام ورته حاصلیږي	۱۳۵
۵۰	چې داوښ غوندې ځناور خبرې ورسره وکړې دنبي کریم ﷺ معجزه	۱۳۷
۵۱	په نباتاتو کې دحضرت نبي کریم ﷺ معجزه	۱۳۹
۵۲	حضرت نبي کریم ﷺ له رحلت نه...	۱۴۵

Scanned with CamScanner

(c) ...btan.com: The Digital Library

۵۲	حضرت نبي كريم ﷺ له روضې	۱۴۶
۵۴	مرشدين خپل مريدان هيڅكله نه هيروي	۱۴۷
۵۵	د بني اسرائيلو د يو بدمعاش قصه	۱۴۹
۵۶	خپل مريدان خپل شيخ ته پيش كول	۱۵۲
۵۷	د حضرت نورالمشائخ (قدس الله سره) كرامت	۱۵۴
۵۸	د شيخ المشائخ عنايت الله (كستم) خليفه صاحب كرامت	۱۵۵
۵۹	(۶) مجلس / د جذب ثبوت اود صبر واقعات	۱۵۷
۶۰	د حضرت عبد الخالق غجدواني قدس سره نصيحت	۱۶۸
۶۱	صبر څه ته ويل كيږي؟	۱۷۰
۶۲	د الله تعالى لوى امتحانات په خپلو پيغمبرانو ..	۱۷۳
۶۳	توله شپه ذكر كول د كتاب د علم د.....	۱۷۵
۶۴	له نفس سره مجاهده كول خورا غوره كار د..	۱۷۷
۶۵	(۷) مجلس / وخت يو نعمت دی.....	۱۸۱

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦٦	دحضرت ابوبکر صدیق ﷺ په لباس خدای پاک ﷺ فخر کوي……	۱۸۵
٦٧	د حضرت علي ﷺ د فقر او غربت واقعه	۱۸۶
٦٩	د حضرت علي رضی الله عنه څه وایي	۱۹۰
۷۰	(۸) مجلس / د طریقت اصول او آداب	۱۹۲
۷۱	د کابل د متصرف د یو خلیفه صاحب سره	۱۹۴
۷۲	ادب	۱۹۶
۷۳	د مشائخو کرامو له نسبونو سره احتیاط	۱۹۸
۷۴	د رسول الله ﷺ لخوا د یو سید او بزرګ ملامتي	۱۹۹
۷۵	د مشائخو غیبت د فیض د حرمان سبب ګرځي	۲۰۱
۷٦	د سوء خاتمې (بدانجام) علامه	۲۰۳
۷۷	نیك خلك په خپلو خدمتګارانو خفه کېږي	۲۰۴
۷۸	د حضراتو لخوا د یو ملا صاحب وهل	۲۰۵
۷۹	د حضراتو په راتګ د زمکې بوریدل	۲۰٦
۸۰	د اولیاء کرامو سره د ګستاخي انجام	۲۰۸

Scanned with CamScanner

(c...on.com: The Digital Library

۸۱	(۹) مجلس / داهل السنت والجماعت دعلماوو	۲۱۰
۸۲	د اولیاؤالله وو د قبرونو ژوند دنیاوي برزخي دی	۲۱۱
۸۳	له چا څخه چې په ژوند کې د فائدې توقع وي نو پس له مرګه هم شته !	۲۱۳
۸۴	د زیارت په وخت کې په مخ کومې خواته کول پکار ده؟	۲۱۶
۸۵	وسیله	۲۱۷
۸۶	د مشائخو کرامو په رابطه د یر لوړ لوړ....	۲۲۰
۸۷	دنیکو خلکو په یوه توجه دبدو کې....	۲۲۱
۸۸	دسراج المشائخ صاحب په توجه د یو طالب د خولې دبدبویې ورکیدل	۲۲۲
۸۹	(۱۰) مجلس / شقاوت او سعادت	۲۲۴
۹۰	نیك بختي او علامې یې	۲۲۵
۹۱	بد بختي او علامې یې	۲۲۶
۹۲	دنیکو خلکو په مجلس انسان ته دولایت مقام حاصلیږي	۲۲۸
۹۳	دنیکو خلکو په دعا یو قاتل جنت ته....	۲۳۱

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۴	د حضرت نجم الدين كبرى يو نظر په ...	۲۳۲
۹۵	خپل كوچنيان له صدقې وركولو سره اشنا	۲۳۸
۹۶	(۱۱) مجلس / آيا تكليفونه او مصائب ...	۲۴۳
۹۷	ديو قدرمن پيغمبر يوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ خونده وره	۲۴۶
۹۸	روغ رمټ خلك به داخيرت په ورځ داتمنا كوي	۲۵۰
۹۹	په حضرت ابوبكر الصديق رضي الله عنه باندې د خداى پاك ﷺ سلام	۲۵۵
۱۰۰	۱۲ مجلس / له نيكو خلكو سره مشابهت	۲۵۶
۱۰۱	په نيت باندې دپوره عمل اجر وركوي	۲۶۰
۱۰۲	د نيكانو سره پېژند گلوي په آخرت كې فائده لري	۲۶۱
۱۰۳	د شجرې د لوستلو فائده	۲۶۲
۱۰۴	د يونيك شخص په واسطه شيدې اوشهد ...	۲۶۵
۱۰۵	د يوشخص اخلاص او د داتا صاحب شفقت	۲۶۷
۱۰۶	(۱۳) مجلس / دباطني مرضونو دعلاج لارې	۲۷۲

Scanned with CamScanner

(c) etalon.com: The Digital Library

۱۰۷	دامام غزالي (قدس الله سره) لنـډه پيژندنـه	۲۷۳
۱۰۸	حضرت داود طائي د عيبونو دنه په کوته...	۲۷۶
۱۰۹	حضرت عيسی عليه السلام ادب له چا زده......	۲۷۹
۱۱۰	کومه خبرچې دزړه له تل نه وي په زړونو...	۲۸۶
۱۱۱	(١٤) مجلس / دخدای پاک ديادونې دمجلس	۲۸۹
۱۱۲	د ذکر فضيلت د آيتونو په رڼا کې	۲۸۹
۱۱۳	د ذکر فضيلت دنبوي حديثونو په رڼا ...	۲۹۲
۱۱۴	د ذکر فضيلت د علماوو د اقوالو په رڼا...	۲۹۵
۱۱۵	ايا دخدای پاک يادونه په زوره او که په پټه غوره ده؟	۲۹۸
۱۱۶	۱۵ مجلس / د ((لطائف خمسه)) خايونه.....	۳۰۶
۱۱۷	د زړه صفات	۳۰۹
۱۱۸	دار ومدار دکتبې په ايمان او تقوی سره دی	۳۱۵
۱۱۹	(١٦) مجلس / د ذکر په واسطه الله تعالی-	۳۱۸
۱۲۰	چې څوک دخدای تعالی تابع او ذاکر شي	۳۲۳

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲۱	رښتیا ویل د دنیا او اخرت د نجات سبب دی	۳۲۴
۱۲۲	د نېکو خلکو سره کېناستل هم توجه ده	۳۳۰
۱۲۳	(۱۷) مجلس / د نفس مراتب او د اخلاص او	۳۳۲
۱۲۴	د حضرت علي رضي الله عنه او قاضي شُریح واقعه	۳۳۵
۱۲۵	له عبدالقادر جیلاني رحمه الله سره خناور	۳۳۷
۱۲۶	څوک چې د خدای پاک تعالی تابع شي مخلوق	۳۴۲

Scanned with CamScanner

(ctetabton.com: The Digital Library)

دمؤلف دامت برکاتهم العالیه لنډه پېژندنه

شیخ الحدیث والفقه ومرشد عالیقدر مولوی دین محمد دصوفي صاحب ګل محمد (دام حیاته) فرزندګرامي ، په قوم ځدران په سنه ۱۳۴۸ هش کې دتخارولایت داشکمیش ولسوالي دچشمهٔ ماهیانو په کلي کې یې مبارکې سترګې دي فاني دنیاته راوغړولي اوپه سنه ۱۳۵۹ هش کې یې دروسي اشغال څخه وروسته له خپلې کورنۍ سره ګوانډي هیواد پاکستان ته هجرت وکړاوهلته یې سمدستي په دیني زده کړه پیل وکړ.

اودپاکستان په بېلابېلو سیموکې لکه بلوچستان اوسرحدکې له کره جیدو اومشهورو استاذانو څخه زده کړې وکړې :

دمثال په توګه په بلوچستان کې له شیخ الحدیث حضرت مولانا ګل حبیب صاحب (دامت برکاتهم العالیه) خلیفه مجاز حضرت خواجه خان محمد صاحب رَحِمَهُ اللهُ ،شیخ الحدیث حضرت مولاناعطامحمدصاحب رَحِمَهُ اللهُ ،شیخ الحدیث حضرت مولانا نورمحمدصاحب (دامت برکاتهم العالیه)اوحضرت شیخ الحدیث مولانادادخان صاحب(دامت برکاتهم العالیه) .

اوپه سرحدکې له حضرت مولاناسیدقریش بابا رَحِمَهُ اللهُ ،قاضي محمدامین صاحب (دامت برکاتهم العالیه) ،حضرت مولانا نورمحمدثاقب (دامت برکاتهم العالیه) ،حضرت

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مولانامحمدنعیم صاحب رَحِمَهُ اللّٰه چې په کوڼ اخندزاده صاحب سره یې شهرت درلود علمي نورانیت ترلاسه کړی .

لویه دوره یې له جناب شیخ الحدیث الدکتورشیرعلي شاه مدني (دامت برکاتهم العالیه) سره په سنه ۱۴۱۲ هق کې وکړه. اوله فراغت څخه وروسته یې په مختلفومدرسوکې دتدریس وظیفه اجراءکړې لکه: بحرالعلوم، دارالعلوم حسینیه نورک، منبع العلوم اواوس مهال دانهم کال دی چې په جامعه روح المدارس ډیره اسماعیل خان کې دحضورپاک صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ داحادیثو مبارکو په خدمت مشغول دی چې په تیرواتوکلونوکې ۷۹۸ علماوو له ده څخه دفراغت سند ترلاسه کړی دی.

اوسږکال لله الحمدبیا ۷۲ کسان ددوره حدیث شرکاء ورسره دي.

اودتصوف کارېي له لويې هستۍ (جناب انوارالمشایخ خلیفه صاحب فضل الدین (قدس الله سره) چې د ارغندۍ په خلیفه صاحب سره مشهورؤ، چې دکابل دقلعه جواد دحضرت ضیاء المشایخ صاحب (قدس الله سره) له طرفه خلیفه مجاز ؤ اودهغه مشاورخاص هم ؤ.) پیل کړ ترذکرسلطان پورې د هغه له دریابي سیني ده سیني ته داذکارو او انوارو لړیه جاري وه او استفاده یې وکړه . اوپاتې نورسبقونه یې له جناب قطب المشایخ خلیفه صاحب دین محمد(قدس الله سره) څخه چې

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشهور په زرمت خليفه سره ؤ پای ته ورسول . اوجناب بدرالمشايخ (قدس الله سره)،جناب سراج المشايخ خليفه صاحب احمدضياء (قدس الله سره) هم ډيرې توجه ګانې ورته کړې دي. اودجناب شيخ المشايخ خليفه صاحب عنايت الله (قدس الله سره) چې دکستهم په خليفه صاحب سره يې شهرت درلوددهغه په منورو صحبتونوهم ډيرځله مشرف شوی.

اوپه اخيرکې دقطب المشايخ صاحب (قدس الله سره) په حکم جناب فضل المشايخ خليفه صاحب دادمحمد(ادام الله فيوضاته عليناوعلى سائرالمسترشدين)سجاده نشين حضرات قلعه جوادکابل خليفه مجازحضرت ضياء المشايخ صاحب (قدس الله سره) ته وليږل شو چې دهغه دمبارکوتوجه ګانواواستخاروڅخه وروسته ده ته په سنه ۱۴۲۰ هق کې دخلافت پګړۍ وربه سرشوه اودفراغت سنديې ترلاسه کړو.

اوپه ډيرکم وخت کې يې طريقي نقشبندي ته زيات خدمتونه وکړل په زرهاوو کسانو علماوو او عوامو له ده مبارک څخه لاس نيوی وکړ، چې دجناب فضل المشايخ (ادام الله حياته) له لوري ورته دا اذن (اجازه) هم وشو چې دکومو مريدانو وظيفي پای ته رسيدلي وي او کيفيت يې سم وي ته ورته دخلافت دستاربندي کوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دهغه له فرمودې سره موافق یې په سنه ۱۴۳۵ هق کې دري علماء کرامو ته دخلافت دستار ورپه سر کړ او چپنه یې وراغوسته او سندونه یې ورکړل چې نومونه یې دادي:

۱- مولوی نور احمد خلیفه صاحب. ۲- مولوی عظمت الله خلیفه صاحب. ۳- مولوي حمیدالله خلیفه صاحب.

او تیر کال سنه ۱۴۳۶ هق کې یې یوه شیخ الحدیث مولوی زین العابدین صاحب ته دخلافت خرقه او دستار ورپه سر کړ.

یادونه: قابل قدر والاحترام محترم مؤلف صاحب که څه هم زیاتره وخت مریض وي سړی دده حوصلي ته حیران شي دالله تعالی لوی فضل اوکرم دی ورباندې اوبیا په ځانګړې توګه دخدای جَلَّ جَلَالُهُ دنازولیو بنده ګانو غټې شفقت او نظر دی ورباندې.

دشیخ الحدیث خلیفه صاحب دین محمد (ادام الله فیوضاته علینا وعلی سائر المسترشدین) له پاره په خپل ژوند کې دغه لوی کرامت چې په ګوښي تن داحادیثو لویه دوره په پوره تحقیق او تدقیق سره سرته رسوي کافي دی.

دده مبارک شخصیت علمیت او په خاصه توګه دده پټ اسرار او کرامات زما ماته خوله او مات قلم ترخپلې ولکې لاندې نشي راوستلای، بیا یې هم له دومره تکلیفونو او مصروفیاتو سره قلم

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

يخ نه دی پرې ایښی او تصنیف ته یې ملا تړلې ده او د تصنیف منوره او خوندوره لړۍ یې جاري ساتلې .

دمؤلف محترم تصنیفات او اثار په لاندې ډول دي:

۱- (ضیاء البخاری شرح صحیح البخاری) درې ټوکه دوه ځله چاپ شوې چې نوره تراوسه لا مکمل نه ده او کار ورباندې روان ده چې انشاءالله پوره کیږي به .

۲- شمس الوسائل شرح شمائل الترمذي یو ټوک .دوه ځله چاپ شوې .

۳- ضیاء المسلم شرح صحیح المسلم بیعه . یو ټوک .یو ځل چاپ شوی .

۴- شمس المقلدین فی التقلید . یو ټوک .درې ځله چاپ شوی .

۵- انوارالمجالس درې ټوکه. درې ځله چاپ شوی.او څلورم ځل له حوالو او تخریجاتو او نوو زیاتونو سره چاپ شوی .

۶- انوارشمسیه في مقامات صوفیه . یو ټوک . دوه ځله په پښتو ژبه کې چاپ شوې . او دوه ځله په اردو ژبه چاپ شوې .

۷- ارشادات المرشد . یو ټوک .دوه ځله چاپ شوی .

اوالحمدلله دمشایخ عظامو او استاذانو دمقبولو دعاګانو په برکت ددوارو علومو یعنې ظاهر او باطن په خدمت مشغول دی

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای تعالی دې خپله رضا ورته نصیب کړي او ترمرګه پورې دې الله تعالی ده ته د دین د خدمت کولو توفیق په کامل اخلاص سره نصیب کړي امین.

د نوموړي کورنۍ ډیره پاکه او د درانه عزت خاونده ده.

د نوموړي قبله ګاه صاحب ډیر د علم او علماو مُحب ده حتی چې د هجرت په سختو تکلیفونو او مسکنت کې ټول تکَلیفونه ده په ځان تېرول او مزدورې به یې کولې خو خپل پنځه زامن یې علم او جهاد ته وقف کړي وُ تردې چې د ده مشر زوی مولوی علی محمد صاحب دلویې دوري په کال د روسي پلوه حکومت له خوا په شهادت ورسیده.

او بل زوی یې پنځه ځله ټپي شو چې په آخر کې یې بنی لاس معیوب شو او بل زوی یې قاری صاحب فیض محمد دوړې دورې په کال د امریکانو په بمبار کې شهید شو او دوه نور زامن یې شیخ الحدیث خلیفه صاحب او حافظ خان محمد مولوی صاحب په تدریس مشغول دي.

الله تعالی دي والدینو ته هم په جنت الفردوس کې اعلاء مقامات نصیب کړي. آمین یارب العلمین.

Scanned with CamScanner

(c) ...ton.com: The Digital L...

دمشائخو کرامو تقریظونه

تقریظ

جامع المعقول والمنقول خلیفه صاحب مولوي عبدالرحیمُ اخندزاده

بسم الله الرحمن الرحیم

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَ كَفٰى وَ سَلَامٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰى هُوَالَّذِیْ بَعَثَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ ۔

اَمَّابَعْدُ:

محترم خلیفه صاحب شیخ الحدیث والتفسیر مولوي دین محمد چې کوم کتاب د (انوارالمجالس) جوړ کړی، ډیر بهترین اومفید کتاب دی. دعلماء حق له پاره یو چراغ دی. مخکې ما له محترم خلیفه صاحب سره ملاقات چېرته نه و کړی. خو تېر کال له ډېرهٔ اسماعیل خان نه تر کویټې پورې دیو سفر ملګري و. واقعاً چې دا محترم دانبیاوو علیهم السلام وارث او د دین له شعائرو څخه دی. دده خدمتونه که د تصانیفو په واسطه دي او که د

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقریرونو اویا دمجالس ذکر په واسطه اویاهم دتدریس په واسطه مسلمانانو ته رسیدلي دي ،دده د مقبولیت لویه نښه ده.

داسې طریقه چې دخضراتو کرامو او مُقتدایانو اثرات ژوندي پاتې شي دده تګلاره ده. مدرسه یې دقرآن کریم او نبوي احادیثو مرکز دی. مونږ باید په ټول توان سره دده احترام او خدمتونه وکړو. دده خدمتونه که په انټرنیټ وي او که په بله ذریعه، باید خلقو ته ورسول شي.

پدې هکله دمولوي صاحب سید محمد عمر فاروقي خدمتونه دستائلو وړدي. الله تعالی دې د دارینو اجرورکړي.

آمین یا رب العلمین

(خلیفه صاحب مولوي صاحب) عبدالرحیم اخنزاده
عفی الله عنه
خانقاه عالیه مجددیه عمریه فضلیه محمدیه زرمت پکتیا
دجمادالثاني ۱۲ / ۱۴۳۲ هجري

Scanned with CamScanner

(c) ...ton.com: The Digital Library

تقريظ

شيخ التفسيروالحديث خليفه صاحب مولوي سدوزی غريقي

جانشين خانقاه عاليه مجدديه عمريه فضليه ارغندی کابل

بسم الله الرحمن الرحيم

اَلْحَمْدُ لله الَّذِیْ جَعَلَ الْاِنْسَانَ مَظْهَراً لِكُلِّ الْكَمَالَاتِ وَجَعَلَ الْاِنْسَانَ خَلِيْفَةً فِی الْاَرْضِ لِتَكْمِيْلِ الْكَمَالَاتِ الْاَزَلِيَّةِ وَ اَفْضَلَ مَادَةِ التُّرَابِ مِنْ مَادَةِ النَّارِ لِاَجْلِ الْمَذْكُوْرَاتِ . لِذَا اخْتَارَ لِخَلَافَةِ الْبَشَرِ لَا الْجِنِّ . وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهٖ الَّذِیْ هُوَ الْمُقْصُوْدُ بِالْوُجُوْدِ ذَاتاً وَ غَيْرُهٗ عَرَضاً . وَعَلٰى آلِهٖ وَ اَصْحَابِهٖ الَّذِيْنَ هُمْ خُلَاصَةُ اَثَرِ الْاِخْلَاصِ وَ الْحُبِّ فِی اللهِ الَّذِيْنَ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ،

اَمَّابَعْدُ:

ما بنده عاجز د شيخ القرآن والحديث خليفه صاحب دين محمد دامت برکاته د تصنيف انوارالمجالس (اول مجلس) مکمل او (دويم مجلس) سرسري مطالعه کړ، ډېر خوشاله او زما د خفه زړه درد يې دوا کړ. ځکه چې په تنې پنځلسمه هجري پېړۍ کې شريعت، طريقت، حقيقت، مذهب ډېر يتيمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. حتی چې مصداق د (سَيَعُودُ غَرِيباً) ګرځيدلي دي. په دې نړۍ کې له هر طرفه په طريقت او مذهب ضربې، حملې شروع دي. نو که نن څوک د شريعت، طريقت، حقيقت، مذهب (د اهل سنتو والجماعت) واقعي سلفي څېړي په عين بڼه ساتي په کوم تغير او تبديل عندي او تقليدي سره تغير ورنه کړي نو زما په عقيده به هغه شخص مصداق د دې وي چې (فَطُوبٰى لِلغُرَبَاءِ).

نو زما په شخصي او کم علمه عقيده پورتنی کتاب د تنې زماني د سوالونو بڼه جواب دی. خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ دې د خليفه صاحب په علم او عمل کې زيادت راولي. او خداوند متعال جل جلاله دې دده د غه سياهي په وينو د شهيدانو غالبه وګرځوي. او دده د تقريرونو راجمع کوونکی مولوي محمد عمر ته دې هم پوره پوره اجرونه ورکړي.

آمين يا رب العلمين

(خليفه صاحب مولوي) احقر العباد سدوزی غريقي
خانقاه عاليه مجدديه عمريه فضليه ارغندی کابل
د جماد الثاني ۱۹ / ۱۴۳۲ هجري

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دجمع کونکي اوترتیب کونکي څوخبري

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ وَلَاعُدْوَانَ اِلَّا عَلَى الظَّالِمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ وَاِمَامِ الْمُتَّقِيْنَ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ اَجْمَعِيْنَ.

اَمَّابَعْدُ:

دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ بې حده زيات حمد اوثنا اداکوم چې د محترم شيخ الحديث والتفسير پير طريقت شمس المشايخ الحاج خليفه صاحب دين محمد (مدظله العالی) دتقريرونو دراټولونو خدمت يې ماته راپه برخه کړ. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دي په خپل لوی دربار کې قبول کړي اوټولو مسلمانانو دې دهدايت سبب وګرځوي.

ددې تقريرونو (انوارالمجالس) په راجمع کولو کې تقريباً شپږ کاله تيرشول. جناب خليفه صاحب دوړې دورې نه تدريس سره سره دخپلو مريدانو دلاښه تربيه له پاره دهرې جُمعې له لمانځه وروسته دطريقت اوسلوک په اړه هراړخيزه هدايات اولارښوونې شروع کړي. نو ما په هغه وخت کې له ځان سره دا فيصله وکړه چې ترخپله وسه به دده مبارک ملفوظات په کيستو (فيتو) کې ثبتووم او کتابي شکل به ورکوم.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې مجلسونو کې د طريقې نقشبنديه په باره کې، د پير مريد اداب، د ولي تعريف او علامې، د ولايت شرايط او د طريقت مکمل اصول بيانيدل. تر دې چې دا مجلسونه (۶۰) ته ورسېدل. خو د ډېرو مشکلاتو او موانعو سره سره د ملګرو د بار بار غوښتنې سره سره، نو ما هم د دوی د غوښتنو په اساس دې کار ته اراده وکړه. او په پوره دوه کاله د غه مجلسونو تکميل شو او چاپ ته مو وسپارل. او د دې تقريرونو په اصلاح څو ملګرو لکه مولوي صاحب محمد اکرم (نعماني) مولوي صاحب فضل الرحمن (فضلي) هم پوره همکاري وکړه. خدای پاک دې دا خدمت ورته قبول او د خپلې رضا سبب وګرځوي.

يادونه: کله چې موږ دا کتاب اول ځل جوړ ولو نو د پوره امکاناتو د نه شتون له امله مو نشوی کولای چې د غه کتاب ته حوالې او بنه تحقيق ورکړو، له پنځو کالو وروسته چې د غه کتاب خلکو ته ډېر محبوب شو او موږ هم په دې وتوانيدو چې د غه کتاب بنه معتمد کړو، نو د آياتو، احاديثو، فقهي مسائلو او د اوليا وو د واقعو مو تخريج (حوالې) او بنه تحقيق وکړ.

او که بيا هم چا ته په کوم ځای کې اشتباه وي موږ دې په هغه ځای باندې پوه کړي، که مخامخ راسره ليدی شي او که د تليفون له لارې وي ځکه په هر کتاب ز موږ شميره موجوده دي.

د يادونې وړ ده چې د دې کتاب په تخريج او تحقيق او تصحيح کې له موږ عاجز سره څو جيدو او کره علماءکرامو برخه اخيستې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی ته دالله تعالی د غیب له خزانو څخه د اجراو بدلې غوښتنه کوم، چې نومونه یې دادي:

۱- نائب شیخ مولوی صاحب عزیزالرحمن (حقاني).

۲- دوړې دورې شیخ، مولوی صاحب امیرمحمد.

۳- نائب مهتمم جامعه ضیاء المدارس، اکوړه ختک، مولوی صاحب ولی محمد (تائب).

دلته یوه خبره ضرور بولم چې تر خپل وس پورې مې د اصلاح پوره کوشش کړی خو بیا هم انسان عاجز دی کیدای شي املائي یا علمي غلطي پاته شوې وي نو دهغو نسبت به ما ته کېږي جناب خلیفه صاحب ته و نشي او که چاته کومه غلطي په نظر ورشي نو هیله لرم چې ما ترې خبر کړي تر څو په اینده چاپ کې یې اصلاح وشي، ډېره مننه به مو وي.

الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ دې دا مجالس د عامو مسلمانانو له پاره خصوصاً مُریدانو او مخلصینو ته دهدایت ذریعه وګرځوي او الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دې له مونږ نه دغه خدمت په خپل دربار کې قبول او په آینده کې مودې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د دین له خدمت څخه نه بې برخې کوي.

آمین ثم آمین په همدې هیله.

خاک پای بزرګان مولوي سید محمد عمر فاروقي (لوګر/خروار)

۲۴ د جماد الثاني ۱۴۳۲ هجري / ۳۰ د ربیع الاول ۱۴۳۷ هجري

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپیل خبري

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيْمِ

اَلْحَمْدُ لله الَّذِىْ عَلَّمَ اَوْلِيَاءَهٗ طُرُقَ الْوُصُوْلِ اِلَيْهِ، وَ اَخْرَجَهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّوْرِ ثُمَّ قَرَّبَهُمْ لَدَيْهِ، وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْاَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِيْنَ وَعَلٰى آلِهٖ وَ اَصْحَابِهٖ وَ اَوْلِيَاءِ اُمَّتِهٖ الَّذِيْنَ هُمْ نُجُوْمُ الْاِهْتِدَاءِ اِلَيْهِ.

اَمَّابَعْدُ:

فَاَعُوْذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

﴿اُدْعُ اِلٰى سَبِيْلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾

[سورة النحل آيت: ۱۲۵]

Scanned with CamScanner

(c) Kitabton.com: The Digital Library

(۱) مجلس

نَحْمَدُهٗ وَنُصَلِّيْ عَلٰي رَسُوْلِهِ الْكَرِيْمِ اَمَّابَعْدُ :

د نقشبنديې طريقه له چاڅخه پيل شوې؟

دازمونږطريقه نقشبنديه چې دحضرت صديق اكبر رضي الله عنه په واسطه باندې له نبي كريم صلى الله عليه وسلم څخه رانقل شوېده ځكه يې نسبت هم دده مبارك رضي الله عنه ته كيږي داهغه شخصيت دی چې داهل سنت والجماعت عقيده ده چې له نبي كريم صلى الله عليه وسلم څخه وروسته په ټول امت كې بهترين اوغوره مقام لري

اجمع الصحابة واتباعهم على افضلية ابى بكر ثم عمر ثم عثمان ثم على

‹يعنې صحابه ؤ اوتابعينو رضي الله عنهم په دې اجماع او اتفاق كړی دی چې په امت محمدي كې له ټولو نه بهتر اوغوره شخصيت حضرت ابوبكرصديق رضي الله عنه دی.له هغه نه وروسته حضرت عمر رضي الله عنه بيا حضرت عثمان رضي الله عنه اوبيا حضرت علي رضي الله عنه دی ›

[اصول الدين عند الامام ابى حنيفه لمحمد عبدالرحمن الخميس ۱:۴۲]

Scanned with CamScanner

(c) ...com: The Digital Library

امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰهُ فرمايي: چې په دې خبره باندې اجماع ده چې له پيغمبر ﷺ نه وروسته په ټول امت کې ابوبکرصديق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ افضل او غوره دی. (کشف الباري، فضائل الصحابه، ص ۱۴۲)

نبي کريم ﷺ چې کله د معراج په سفرکې له سدرة المنتهی مقام ته ورسيده نو حضرت جبرائيل عَلَيْهِ السَّلَام په مقام کې ورځخه پاتې شو نو کله چې نبي کريم ﷺ له دغه مقام ځخه لوړ ولاړی نو هلته ګوښی پاتې شو په هغه وخت کې په ده باندې ډېر دهيبت او ويرې حالت راغی نو ددې له پاره چې د نبي کريم ﷺ له زړه ځخه هغه ډاراوهيبت ورک شي نو خدای جَلَّ جَلَالُهُ پيغمبر ﷺ ته دحضرت ابوبکرالصديق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ په غږ باندې غږ وکړيعنې الله تعالی خپل غږدده دآواز په شان ورکړ خولو ځکه حضرت ابوبکر الصديق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ خودحضرت محمد ﷺ ډېر نيږدې ملګری دی اوښه يې پېژني او دايې ورته وويل چې زه الله يم اوته مې بنده يې.

دابوبکرصديق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ له نبی کريم ﷺ سره اتحادي نسبت

دسيدنا ابوبکر صديق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ چې له نبي کريم ﷺ سره کوم مقام او اتحاد ؤ چې هغه ته معيت کبری وايي دا مقام او مرتبه ده مبارک ته دالله تعالی له لوري پيداشوی وه دامقام او مرتبه دمعيت دده مبارک په ژوند ، فکر ، خدايي معاملو ، اهل وعيال

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترډې چې دمرګ په حالا تو کې هم له رسول اللهﷺ سره مشابهت له ورایه معلومیده ، چې دده دمعیت څو څرګنده او ښکاره مثالونه په لاندې ډول دي:

۱- چې کله رسول الله ﷺ له غار حرا نه بیرته راغی نو خپلې بې بې (حضرت خدیجې رضي الله عنها) تسلي ورکوي او ورته وایي: ﴿ كَلَّا وَاللهِ مَا يُخْزِيكَ اللهُ أَبَدًا إِنَّكَ لَتَصِلُ الرَّحِمَ وَتَحْمِلُ الْكَلَّ وَتَكْسِبُ الْمَعْدُومَ وَتَقْرِي الضَّيْفَ وَتُعِينُ عَلَى نَوَائِبِ الْحَقِّ ﴾

[صحيح البخاری ج ۱؛ص ۲]

ژباړه: هیڅکله نه، قسم په خدای که دې الله وشرموي ته خو خپلوی پالې ، ته مرسته کوې له (الضعيف المنقطع) چې په دې کې یتیم هم داخل دی او عیال او غیر له دې ، له مسکینانو سره مرسته کوې دمیلمنو عزت کوې په عامو حوادثو کې چې سماوي افات دي لکه باران زلزله او داسې نور په دې کې هم ته له خلکو سره مرسته کوې

او دحضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه معامله وګورئ چې کله دی له مکې مکرمې نه حبشو ته روان شو په لارکې دکافرانو سردار (ابن رغنه) ودراوه او ورته وې ویل: إِنَّكَ لَتَصِلُ الرَّحِمَ وَتَحْمِلُ الْكَلَّ وَتَكْسِبُ الْمَعْدُومَ وَتَقْرِي الضَّيْفَ وَتُعِينُ عَلَى نَوَائِبِ الْحَقِّ ﴾

چې کوم الفاظ خدیجې رضي الله عنها دنبې کریم ﷺ په هکله ویلې وه هغه الفاظ یو کافر دصدیق اکبر په هکله هم وویل نو معلومه شوه چې ددواړو په اخلاقو کې کامل مماثلت وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- الله تعالی دنبي کريم ﷺ په هکله وايي
﴿بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ۝١٢٨﴾ [سورة التوبة آيت ۱۲۸]

او نبي کريم ﷺ دابوبکرصديق په هکله وايي: ارحم امتي ابوبکر، او ،ارأف امتي ابوبکر،

۳- نبی کريم ﷺ خپله باره کي فرمايي: انا اغير ولد آدم والله اغير مني، او حضرت ابن سعد ليکلي: کان اغير هذه الامة بعد نبيها ابوبکر،

۴- الله تعالی دنبی کريم ﷺ په باره کي وايي: ﴿
وَمَا عَلَّمۡنَٰهُ ٱلشِّعۡرَ وَمَا يَنۢبَغِي لَهُۥٓۚ﴾ [سورة يس آيت ۶۹]

ابن عساکر له حضرت عايشي رضي الله عنها نه نقل کوي چي ابوبکرصديق رضي الله عنه نه په جاهليت کي شعرونه ويلي او نه وروسته له اسلامه

۵- دجاهليت په وخت کي شراب څښل عام ؤ نبی کريم ﷺ کله هم شراب نه دي څښلي اوپه تاريخ الخلفاء کي دي چي ابوبکر صديق رضي الله عنه کله هم شراب نه دي څکلي.

۶- دنبی کريم ﷺ په طبيعت کي داخبره پرته وه چي پاکوالی يې ډيرخوښيدلو الله تعالی په قران کريم کي فرمائي. ﴿
وَثِيَابَكَ فَطَهِّرۡ ۝٤ وَٱلرُّجۡزَ فَٱهۡجُرۡ ۝٥﴾ [سورة المدثر آيت ۵]

Scanned with CamScanner

(c) ...: The Digital Library

اوهمدارنګه دحضرت ابوبکرصدیق رضی الله عنه هم پاکي ډېره خوښه وه په یوه روایت کې راځي: چې کله به ابوبکرصدیق رضی الله عنه اوزه لوشله اول به یې تیوته ور صفا کړل. اوچې کله به یې پیاله ډکه کړه بیابه یې جامه په سر ور واچوله چې خاورې یابل شی ور ونه غورځیږي اونبی کریم صلی الله علیه وسلم ته به یې ورووړله

په نورو پېښو کې یې هم له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره ورته والی لرلو

۷- یوځل په حرم شریف کې عقبه ابن معیط دنبی کریم صلی الله علیه وسلم په غاړه کې یې څادر ور واچولو اوراکش یې کړ. اوپه ابوبکرصدیق رضی الله عنه باندې هم دغه رنګه کفاروحمله وکړه

۸- دنبی کریم صلی الله علیه وسلم په دعا باندې دحضرت عمر رضی الله عنه غوندې لوړ او غوره شخصیت په اسلام باندې مشرف شو او دحضرت ابوبکرالصدیق رضی الله عنه د ترغیب په وجه دسید الشهداء حضرت حمزه رضی الله عنه غوندې شخصیت ته اسلام ور په برخه شو.

۹- نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته الله تعالی وفرمایل: ﴿ ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ ﴾ [سورة التوبة آیت: ۴۰]

صدیق اکبر رضی الله عنه ته نبی کریم صلی الله علیه وسلم وفرمایل: یَاأَبَابَكْرٍ! مَاظَنُّكَ بِاثْنَيْنِ اللّٰهُ ثَالِثُهُمَا).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰- نبي کریم ﷺ ته الله تعالی فرمایي: ﴿ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ ﴾ [سورة الحجر آیت: ۸۸] نبی کریم ﷺ صدیق اکبر رضي الله عنه ته وایي: ﴿ لَا تَحْزَنْ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَنَا ﴾ [سورة التوبه آیت: ۴۰]

۱۱- نبي کریم ﷺ ته به چې صحابه کرامو رضي الله عنهم غږ کولو نو په (رسول الله) سره به یې ورته غږ کاوه. اوچې کله به یې صدیق اکبر بللو نو د (امیرالمؤمنین) په لقب سره به یې ورته غږ کاوه.

۱۲- دمکې قریشو دهجرت پرمهال دنبي کریم ﷺ په پیداکولو کې سل (۱۰۰) اوښان انعام منلی ؤ. او دصدیق اکبر رضي الله عنه په غوښتلو کې یې هم سل (۱۰۰) اوښان انعام منلي و.

دنبي کریم ﷺ او حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه رایه هم سره یوه وه

۱۴- دبدر دبندیانو په هکله چې نبي کریم ﷺ کومه فیصله وکړه، نو دمشورې پر مهال هر یوه صحابي خپله رایه وویله صدیق اکبر رضي الله عنه دامشوره ورکړه چې له بندیانو نه فدیه واخیستل شي اودوی ازاد کړی شي، نبي کریم ﷺ دده په مشوره فیصله وکړه.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵- دحدیبې دصلحې په مهال حضرت عمر رضي الله عنه ډیر حیران و اوویل یې: چې بدر دغزا پر مهال سره له دې چې شمیره مو هم (۳۱۳) ډیر لږه وه خو بیا هم نه ویریدو او نن مو ډیر زور ده بیا هم ویریږو ؟! صلحه کوو . لکن دصدیق اکبر رضي الله عنه هغه رایه وه کومه چې دنبي کریم صلی الله علیه وسلم وه .

په هر کار کې یې دنبي کریم صلی الله علیه وسلم اتباع کوله

۱۶- دفدک یو باغ نبی کریم صلی الله علیه وسلم دبنی هاشمو په خوانانو هلکانو او جنکیو مصرفولو ، کله چې صدیق اکبر رضي الله عنه خلیفه شو دغه عمل هغه جاري وساته .

۱۷- بنو ثقیف یوه قبیله وه چې هغوی دنبي کریم صلی الله علیه وسلم نه دلمانځه دمعاف کولو غوښتنه وکړه خو پیغمبر صلی الله علیه وسلم ددوی مطالبه یې رد کړه .

کله چې صدیق اکبر رضي الله عنه خلیفه شونوځینې خلکو دزکوٰة د معاف کولو مطالبه وکړه نو صدیق اکبر رضي الله عنه یې مطالبه رد کړه .

۱۸- نبی کریم صلی الله علیه وسلم له بني قضاعه قبیلې سره جهاد وکړ ، دې جهاد ته (غزوسلاسل) وایي کله چې دنبي کریم صلی الله علیه وسلم له دې فاني دنیا څخه سترګې مبارکې پټې کړې او خپل خالق ته خوږه روح وسپارله وروسته چې کله هغه مرتدشول صدیق اکبر رضي الله عنه هماغه دنبي کریم صلی الله علیه وسلم تګ لاره ورسره غوره کړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹- حضرت عمروبن العاص رضي الله عنه دنبي کريم صلى الله عليه وسلم په زمانه کې دلښکر امير جوړېږي او صديق اکبر رضي الله عنه په ټول ژوند کې دلښکر مشر او امير ؤ.

۲۰- په (۹) سنه هجري کې صديق اکبر رضي الله عنه دحج له پاره مشراوامير مقرر شواو په لسمه سنه هجري کې رسول الله صلى الله عليه وسلم دحج مشراو امير شو او دحج هغه مبارک مراسم يې ترسره کړل.

۲۱- کله به چې نبي کريم صلى الله عليه وسلم ته حضرت حسن رضي الله عنه راغی نو ده مبارک به په اوږو کيناوه صديق اکبر رضي الله عنه چې کله خليفه شو نو حضرت حسن رضي الله عنه به يې په اوږو ګرځاوه.

دکورنی په افرادوکې يې هم مشابهت و

۲۲- دنبي کريم صلى الله عليه وسلم زومان (حضرت عثمان رضي الله عنه او حضرت علي رضي الله عنه) چې له (سابقون الاولون) څخه ؤ. او دصديق اکبر رضي الله عنه زوم (حضرت زبير رضي الله عنه) هم له (سابقون الاولون) څخه و.

۲۳- دنبي کريم صلى الله عليه وسلم اونبی له عشره مبشره ؤ څخه ؤ، د صديق اکبر رضي الله عنه اونبی هم له عشره مبشره ؤ څخه ؤ.

۲۴- دنبي کريم صلى الله عليه وسلم اونبی له مهاجرينو څخه و د صديق اکبر رضي الله عنه اونبی هم له مهاجرينو څخه و.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۵- دنبي كريم ﷺ لور (حضرت فاطمه رضي الله عنها) به په جنت کې دښځو سرداره وي او دصديق اكبر رضي الله عنه لور (حضرت عايشې رضي الله عنها) په هكله نبي كريم ﷺ فرمايي چې دامبارکه په نورو ښځو دومره غوره ده لکه د(ثريد) يعنې دشوروا مړې چې په نورو مړيو غوره ده .

۲۶- دنبي كريم ﷺ لورفاطمه رضي الله عنها په كور کې غريبي وه په خپله به ئې ميچن كوله اولاسونه به ئې پرې ور هم دارنګه دصديق اكبر رضي الله عنه لوراسماء رضي الله عنها په کور کې تنګي وه ميچن به يې په خپل لاس كوله اولاسونه به يې وچودو.

دلمسيانو ورته والى

۲۷- دنبي كريم ﷺ لمسي حضرت حسن رضي الله عنه ديزيدله بيعت نه انكاروكړ اوهمدارنګه دصديق اكبر رضي الله عنه لمسي حضرت عبدالله ابن زبير رضي الله عنه هم ديزيد له بيعت نه انكار وكړ.

۲۸- حضرت حسين رضي الله عنه شهيدكړي شو اوعبدالله ابن زبير رضي الله عنه هم شهيدكړى شو.

۲۹- حضرت حسين رضي الله عنه شاميانو په خپله قبضه (ولكه) کې راوستلى ؤ اوابن زبير رضي الله عنه حجاج ابن يوسف په خپله قبضه (ولكه) کې راوستلى و .

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۰- حضرت حسين رضي الله عنه دشهادت نه مخکې دمغه ورار ،وراره اودخاندان ټول سړي شهيدان کړی شول په آخر کې دي مغه وار راغی. دارنګه ابن زبير رضي الله عنه شهادت نه مخکې دمغه نږدې خپلوان ټول شهيدان کړی شول په آخر کې ده هغه وار راغی.

له دواړو سره دالله تعالى معامله يو رنګه وشوه

۳۱- الله تعالى دنبي کريم صلى الله عليه وسلم په طرف باندې (صاحبکم) په لفظ سره اشاره وکړه ، بخاري شريف کې روايت ده چې نبی کريم صلى الله عليه وسلم دصحابه رضي الله عنه کې صديق اکبر رضي الله عنه ته په (صاحبکم) لفظ سره اشاره وکړه.

۳۲- بياداسې وخت هم راغې چې څلور رکعتيز لمونځ چې اولنې دوه رکعتونه دصديق اکبر رضي الله عنه په امامت بر سره او دود ورستي رکعتونه يې دامام الانبياء حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم په امامت تر سره شول.

۳۳- نبي کريم صلى الله عليه وسلم ته کفارو مجنون وويل قرآن کريم ګواهي ورکوي: ﴿ وَيَقُولُونَ إِنَّهُۥ لَمَجۡنُونٌ ۝ ﴾ سورة الملک آيت ۵۱).

همدارنګه داسلامي تاريخ په يوه کتاب کې ليکلي دي چې دمکې قريشوبه دصديق اکبر رضي الله عنه په باره کې ويل: (قالواهذاابن قحافه مجنون) يعني دغه دقحافه زوی ليونی ده.)

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۴- له طایف نه د بیرته راګرځیدلو په وخت کې نبی کریم ﷺ ته پناه یو کافر (مطعم بن عدي) ورکړه. او چې صدیق اکبر رضي الله عنه کله د حبشې په طرف د هجرت په اراده ووت په بیرته راتللو کې (ابن الرغنه) ده ته پناه ورکړه.

۲۵- نبي کریم ﷺ فرمايي: انااتقی ولد آدم واکرمهم علی الله ولافخر) یعنې زه په انسانانو کې ترټولو متقي او مکرم یم او زه فخر نه کوم.

او صدیق اکبر رضي الله عنه ته الله تعالی د (أتقی) لقب ورکوي او فرمايي: ﴿وَسَيُجَنَّبُهَا ٱلْأَتْقَى ۝﴾ [سورة اللیل]

مفسرین ټول په دې باندې متفق دي چې له (ٱلْأَتْقَى) نه صدیق اکبر رضي الله عنه مراد دی او بل ځای فرمايي: ﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ﴾ [سورة الحجرات آیت ۱۱۳

ځکه چې په تاسې کې له خدایه ډیر ډارېږي هغه ماته ډیر ګران وي.

۲۶- الله تعالی خپل حبیب ته وايي: ﴿وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰٓ ۝﴾ (سورة الضحی) زر ده چې درېه کړي تاته الله تعالی د شفاعت اجازه چې ته به خوشحاله شې.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

او صدیق اکبر رضي الله عنه ته الله تعالى وفرمایل : ﴿ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ ﴾ (سورة الليل) ، چې کوم بشارت هلته ده هغه دلته هم ده.

چې کومو خلکو دنبی کریم صلی الله علیه وسلم اتباع وکړه دهغوی په هکله الله تعالى وفرمایل : ﴿ قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ ﴾ [سورة آل عمران آیت ۳۱]

او د صدیق اکبر رضي الله عنه په لاس دبیعت کوونکو خلکو په هکله الله تعالى او فرمایل : ﴿ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ ﴾ [سورة المائده آیت : ۵۴]

له دنیا څخه دتللو پر مهال هم له خواږه پیغمبر سره ورته والی

چې حالاتو ته ځیر شو سړی حیران شي چې څومره تام مشابهت ورسره لري .تردې چې ددنیانه دتللو کوم کیفیت او وخت دی په هغه کې یې هم مشابهت و.

۳۸- نبي کریم صلی الله علیه وسلم چې له دنیا څخه انتقال کاوه عمر یې (۶۳) کاله ؤ صدیق اکبر رضي الله عنه چې له دنیا څخه انتقال کاوه هم عمریې (۶۳) کاله ؤ.

۳۹- د نبي کریم صلی الله علیه وسلم وفات دزهرو له اثر څخه ؤ او د صدیق اکبر رضي الله عنه دوفات سبب هم زهر ؤ

Scanned with CamScanner

(cketabton.com: The Digital Library)

چې په کومه حجره کې نبي کريم ﷺ خښ کړی شوی په هغه حجره کې صديق اکبر رضي الله عنه هم خښ کړی شوی دی.

بهرحال دنقشبندېې طريقې دا سلسله مبارکه چې تر نن پورې راروانه ده د صديق اکبر رضي الله عنه په واسطه له نبي کريم ﷺ نه راغلې ده.

دحضرت ابوبکرالصديق رضي الله عنه مناقب او کړنلارې دومره بې شميره دي چې ډېر قلمونه يې نشي ليکلی کېدلی شي چې يو لوی درياب به پر وچ شي خو دده مبارک محاسن به پای ته ونه رسيږي دلته خو مونږ مشت نمونه خروار شي ذکر کړل [دپورتني معلوماتو دتفصيل له پاره وګورئ: کشف الباري مناقب صحابه ص: ۱۴۲]

حکايت : مونږچې په بخاري شريفه کې دده مناقب ويل توبيايوه ملګري ويل وايي خوب مې ليدلوچې يو ډېرلوړغروي نودهمدې غره په بيخ کې حضرت ابوبکر الصديق رضي الله عنه دېرېښنا په شان ولاړوي نودغره سرته وخيژي په څنګ پورې مې حضرت محمد ﷺ ولاړوي اوداتورې راته وايي چې د صديق اکبر رضي الله عنه کرامات منئ.

نقشبديه طريقه په عشق ، محبت او اخلاص بناده.

ګرانوورونو! دغه طريقه چې دهغه په واسطه راغلې داپه عشق اومحبت بنا ده، چې دده له رسول الله ﷺ سره زيات عشق اومحبت و

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیادونې وړه ده: چې الله تعالی دادومره لویه مرتبه ښکه ورکړې ده چې له ټولوڅخه دده مبارک رضي الله عنه محبت له نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره زیات وڅکه ترټولوخواږه شیان یې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه قربان کړي ووچې هغه عبارت له خان، مال، اواولادڅخه دي تردې پورې چې خپله نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمايي ﴿ ... فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ مِنْ أَمَنِّ النَّاسِ عَلَيَّ فِي صُحْبَتِهِ وَمَالِهِ أَبُو بَكْرٍ، ... ﴾ اجامع الترمذي ج: ۲ ص: ۲۰۷ ابواب المناقب رقم الحديث ۳۶۶۰]

یعنې ماته دهیچا دنیادومره گټه نده رسولې لکه دحضرت ابوبکر الصدیق رضي الله عنه دنیا.

خوږ پیغمبر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم فرمایي ﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا لِأَحَدٍ عِنْدَنَا يَدٌ إِلَّا وَقَدْ كَافَيْنَاهُ مَا خَلَا أَبَا بَكْرٍ فَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا يَدًا يُكَافِئُهُ اللهُ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَمَا نَفَعَنِي مَالُ أَحَدٍ قَطُّ مَا نَفَعَنِي مَالُ أَبِي بَكْرٍ، ... ﴾ اجامع الترمذي ج: ۲ ص: ۲۰۷ ابواب المناقب رقم الحديث ۳۶۶۱]

ژباړه : له حضرت ابوهریره رضي الله عنه نه روایت دی وایي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي دي چې په دنیاکې له ماسره هرچابنه کړي د هغو ښو بدله مې په دغه دنیا کې ورکړېده خو یوازې دصدیق اکبر رضي الله عنه چې له سره یې کړې دي دومره ډیرې دي چې الله تعالی به یې بدله په ورځ دقیامت ورکوي. اوماته دهیچا مال

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومره ګټه نه ده رسولې لکه دابوبکر الصدیق رضی الله عنه دمال په شان.

خوهغه داطریقه دومره پټه ساتلې وه چې یووخت حضرت جبرائیل علیه السلام راغی او نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته وایي چې خدای پاک زه رالیږلی یم چې زمالطرفه په حضرت ابوبکر الصدیق رضی الله عنه باندې سلام وایه اووروسته له سلامه یې دمریضې پوښتنه وکړه چې څرنګه یې نونبي کریم صلی الله علیه وسلم حضرت ابوبکرالصدیق رضی الله عنه ته وایي چې الله تعالی حضرت جبرائیل علیه السلام رالیږلی دی اوالله تعالی سلام یې درته راوړی دی اوستا دمرض پوښتنه کوي چې څرنګه دی نوده مبارک رضی الله عنه ورته وویل چې الحمدلله ښه یم نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وایي چې څه مرض دی ژهغه ورته وایي چې غاښ مې خوږیږي نو نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې څومره وخت کیږي هغه مبارک ورته وایي چې دوه کاله کیږي ګوری دومره عشق چې له محبوب څخه پرته بل چاته یې حال نده ویلی دوه کاله به یې دغاښ ددردحال چاته نه ښکاره کېدلو.

حضرت مظهرجان جانان رحمه الله دقاضي ثناءالله فاني پتی رحمه الله مرشد په خپل کتاب (کلمات طیبه) کې ذکر کړې دي چې دحضرت ابوبکرالصدیق رضی الله عنه له وفات نه پس حضرت عمر رضی الله عنه کورته ورغی دده کوټې ته ورننوت نودکوټې دچت لرګي یې خای په خای سوي ؤ او تک تورشوي ؤ حضرت عمر رضی الله عنه ددې دسبب پوښتنه وکړه چې دا څه وجه ده نو دکور خلکو ورته

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وويل : چې حضرت ابوبکر الصديق رضي الله عنه چې په وظيفه ذکرباندې لګياؤکله چې سهار راپورته کېدلونو دخولې مبارکې څخه يې يواه ووتلو داسې غږ راووتلو چې دهغه غږسره ، سره دکباب غوندې بوی راوتلولکه زړه يې چې دعشق له وجې کباب شوی وي نودده داسوېلي هغه ګرموالی دبام په لرګيوباندې پريوتلو نوهغه لرګي څکه تور شويدي .

[يواقيت الاعمال ص: ۱۲۵]

ډېره پاکه طريقه ده خوداپاکه طريقه يوازې اوېوازې په ډېرمحبت باندې رانقل شويده تردې ډېرې چې مونږخپل مشايخ کرام وينودکوم خليفه صاحب به چې له حضرات کرامو سره محبت زيات ؤدهغه مقام به هم پرنوروباندې لوړؤ

حضرت انوارالمشائخ جناب فضل الدين خليفه صاحب چې په ارغندي خليفه صاحب باندې يې شهرت درلود اوډېره لويه هستي الله جل جلاله پيدا کړې وه دحضرت نورالمشائخ صاحب نورو خليفه صاحبانو پخپله خوله داويلي وو چې ده ته دادومره لوی مقام چې خدای جل جلاله وربه برخه کړی ؤ دادده دعشق وجه وه چې دده له حضرت صاحب سره محبت اوعشق زيات ؤ څکه دده په ټولو مجلسونو کې به دحضراتو دمجلسونو دهغوی دکراماتو يادونه کېدله اوپه دې خبره هم پوهېدل په کاردي چې ترڅوپورې له خپل شيخ سره محبت نه وي کامل شوی ترهغه پورې له نبي کريم صلی الله عليه وسلم سره محبت نه پيداکيږي اوچې له نبي کريم صلی الله عليه وسلم سره محبت نه وي پيداشوی ترهغه وخته پورې له

(c) ...ton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره محبت مینه اوعشق نه پیداکیږي نو په دې لاره کې محبت ساتل په کار دي.اومحبت په ډېر تعلق ناسته پاسته کیږي کله چې له خپل شیخ سره محبت ددین په خاطر پیدا شو نودامحبت دپیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دمحبت ذریعه اووسیله ګرځي او د حضرت پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ محبت بیادپرور دګار جَلَّ جَلَالُهُ دمحبت اوعشق ذریعه ګرځي بیاسړی دفنااوبقا مقام ته رسیږي دامقام چې پیداشونوبزرګي هم سرې ته ور په برخه کیږي بزرګي له دې څخه عبارت ده چې خدای جَلَّ جَلَالُهُ درڅخه خوشحاله شي.

لنډه خبره داچې دعشق داسې مقام ته الله تعالی یوسړی ورسوي نوداډېرلوی مقام دی څکه الله تعالی خپله فرمايي ﴿

وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ﴾ [سورة التوبه آيت ۷۲]

یعني لیږرضاکول دالله تعالی دجنتونو،نعمتونوله دنیا اومافیها څخه غوره اوبهتره دي نوپه دې اساس بایدکوشش وکړوچې نیت مود الله جَلَّ جَلَالُهُ درضاله پاره وي محبت اخلاص اوحال بایدخلکوته ونه وایو خپل مقام بایدچاته ښکاره نه کړونوچې مونږاوتاسې دالله تعالی سره مینه اومحبت وکړو اودالله تعالی په دین غیرت وکړو نوالله تعالی خوډېرغیرتي ذات دی ډېر رحیم ذات دی اوالله تعالی بیاسړی یوازې نه پرېږدي لکه په حدیث شریف کې چې راځي ﴿من كان لله كان الله له ﴾چې ته الله تعالی ته ورنیږدې کیږې الله تعالی اودهغه خوږ پیغمبر حضرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد ﷺ بیاله تاسره خپلوي کوي اولیاء کرام سره خپلوي بیازمونږ تقصیراتو ته نه ګوري الله تعالی وايي:

﴿ عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَرْوِيهِ عَنْ رَبِّهِ، قَالَ: «إِذَا تَقَرَّبَ العَبْدُ إِلَيَّ شِبْرًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا، وَإِذَا تَقَرَّبَ مِنِّي ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ مِنْهُ بَاعًا، وَإِذَا أَتَانِي مَشْيًا أَتَيْتُهُ هَرْوَلَةً» ﴾ [صحيح البخاري ج:٢ بَابُ ذِكْرِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَرِوَايَتِهِ عَنْ رَبِّهِ ص: ٦٨٣، رقم الحديث ٧٥٣٧]

ژباره: له حضرت انس رضی الله عنه نه روایت دی وايي: چې نبي کریم ﷺ له الله تعالی نه روایت کوي وايي: چې یوبنده ماته یوه لویشت رانیږدې کیږي زه هغه ته یوګز ورنیږدې کیږم. اوچې څوک ماته یوګزرانیږدې کیږي زه هغه انسان ته یوه غیږ ورنیږدې کیږم اوچې څوک ماته په قراره، قراره راځي زه هغه ته په منډه، منډه ورځم.

یعنې زمارحمت ډېرنیږدې دی که نه الله تعالی خومنډه نه وهي نوچې اخلاص، عشق اومحبت پیداشي بیادلږ عمل ذریعه هم الله تعالی ډېرثوابونه ورکوي په دې شرط چې داعمل دالله جل جلاله درضاله پاره وي دمثال په ډول که یوسړی دوه رکعته نفل لمونځ وکړي خوچې دالله تعالی اودهغه عشق، محبت اواخلاص پکې زیات وي دادوه رکعته بیاترزرو رکعتونو نفلو څخه غوره دي یوه جذبه دالله تعالی درضاله پاره دټولو انسانانو اوپیریانو ترعبادت غوره ده خوچې دخدای پاک درضاله پاره وي نودایه وظیفو باندې لیږدوام همیشوالی پکارده چې لیږمحبت پیداشي

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ زیاتره ملګري چې دلته راشي نوچې وظیفې ورسره کوونودرې، څلور یا پنځه کاله یې دخپلو مشائخو سره تعلق نه وي راغلی یعنې په کلونو، کلونو تعلق نه وي ورسره نو تاسي پام وکړئ چې یوسړی په کلونو، کلونو ورک وي او تعلق نلري نو بیا به دده وظیفې څرنګه وشي اوسره له دې چې بیا به له طریقت څخه شکایت کوي اوداشک ورته پیداکیږي چې خدای مکړه دازما وظیفې چې نه کیږي نوالعیاذبالله دانو په طریقت کې څه نشته نولیږ کوشش وکړئ چې دهمیشه له پاره ذکروکړو نوځوک چې څومره دالله تعالی ذکراو یادونه کوي دومره یې له الله تعالی سره محبت اومینه زیاتیږي دپیغمبر ﷺ یادونه چې څومره زیاته کیږي دومره له پیغمبر ﷺ سره محبت زیاتیږي له اولیاء کرامو سره چې څومره تعلق پیداکیږي دومره محبت زیاتیږي او وظائف بیا به کیږي بیانوداعشق دی چې سړی خدای تعالی ته رسیږي داپرته له عشق دالله تعالی څخه نه کیږي نومقصدپه طریقت کې دشریعت پابندي ډېره ضروروده اوپه ذکرباندې دوام، اومحبت د خپلواسلافو اومشائخوسره چې دطریقت غورځان دغودریو ته راوزي نودغه درې لارې که په چاکې پیداشوې هغه انسان خدای پاک جل جلاله لوړو مرتبو ته رسوي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) مجلس

داولیاء کرامو بیان

دولایت تعریف

داولیاء کرامو علامې

دولایت شرطونه

الحمد لله رب العلمين والعاقبة للمتقين والصلاة والسلام على خير خلقه نبينا وشفيعنا ومولانا محمد وعلى اله واصحابه اجمعين .

اما بعد : قال الله تبارک وتعالی :

﴿أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝﴾

[سورة یونس آیت : ۶۲]

ژباړه: خبردار شئ ! واورئ ! دا خبره چې بېشکه د الله په دوستانو باندې به هيڅ خوف اوويره نه وي اونه به دوی په ورځ دقیامت کې غمجن وي .

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوستان د الله څوک دي ؟ خدای پاک يې صفات بيانوي

اووايي : ﴿ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا﴾ هغه کسان چې ايمان يې راوړی وي

﴿وَكَانُوا۟ يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾﴾ او چې ځان يې ساتلی وي له ګناهونو څخه. او

له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه ووېرېدل. نو بياددغو اولياء کرامو له

پاره څه انعام دی؟﴿لَهُمُ ٱلْبُشْرَىٰ﴾ ددوی له پاره زېری دی ﴿فِى ٱلْحَيَوٰةِ

ٱلدُّنْيَا﴾ د دنيا په ژوند کې ﴿وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ﴾اوپه ورځ د آخرت کې

﴿لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَـٰتِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ﴾ نشته بدلېدل د کلماتو د الله تعالی

له ﴿ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٦٤﴾﴾ دا زېری چې د دواړو جهانونو

کاميابي ده دا ډېره لويه کاميابي ده

په دې مجلس کې لاندې خبرې يادې شوې دي :

۱ــ ولي چاته ويل کېږي ؟

۲ــ اولياء الله په څو قسمه دي ؟

۳ــ د ولي څه علامې دي ؟

۴ــ د ولايت سبب څه دی ؟

۵ ــ د اولياء کرامو عاقبت څه دی چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بيا

اولياوو ته څه ورکوي ؟

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي چاته وايي؟

۱ــ ولي: ولي ماخوذ له (وَلِيَ) نه ده، ولي چې مصدر ده هغه په معنا د قرب سره راځي، وليه قرب ته ويل کېږي. والي د اسم فاعل صيغه ده. چې ماخوذ له (وَلِيَ) نه ده دا په معنا د قريب، په معنا د محب، په معنا د صديق، په معنا د ناصر په دغو ټولو معناوو باندې راځي.

[هكذا في معارف القرآن لمفتي شفيع (رحمه الله) ج: ۴ ص: ۵۴۸]

علامه قشيري رَحِمَهُ اللَّهُ فرمايي: چې استاد ابوعلي الدقاق رَحِمَهُ اللَّهُ فرمايي: چې ولي په دوو معناوو سره ده: اول: (وَلِيٌ) د فَعِيلٌ په وزن دی دغه وزن کله دمفعول او کله بيا دفاعل په معنا راځي نودلته په معنا دمفعول دی معنايې داده چې دده دمعاملاتو الله تعالی په خپله نگران شي الله تعالی فرمايي: ﴿ وَهُوَ يَتَوَلَّى ٱلصَّٰلِحِينَ ﴾ [الاعراف ۱ ژباړه: او هم دغه (الله حمايت) ساتنه کوي دصالحانو (او کارونه يې جوړوي).

دوهم: (ولي) فعيل وزن داسم فاعل په وزن سره دايي دمبالغې صيغه ده معنايي داده چې ولي دالله تعالی په عبادت ټول وخت مصروف وي او دعبادت سلسله (لړۍ) يې جاري وي او په دې وخت کې له ده نه گناه نه صادريږي. [رساله قشيريه بحواله الطبقات الصوفيه ص: ۱۰/۱۱]

Scanned with CamScanner

(ch.sabton.com: The Digital Library)

اوس دغه ولي چې په معنا د قرب سره شو، دا قرب چې د الله او د مخلوق په منځ کې نسبت واخلو یعنې (ولي د الله) نو دلته دوه قسمه قربونه دي:

اول قسم:

اول قسم قرب او نزدیکت د الله مخلوق ته چې تر لاسه کیږي هغه بلاکیف قرب او نزدیکت دی چې دهغه مونږ ته علم نشته، ایجاداو پیدایښت ددغو مخلوقاتو ده الله په هغه قرب باندې چې الله تعالی فرمايي: ﴿ وَنَحۡنُ أَقۡرَبُ إِلَيۡهِ مِنۡ حَبۡلِ ٱلۡوَرِيدِ ۝ ﴾ [سورة ق آیت ۱۶] ددې آیت تشریح بنا بر ظاهر داده موږ بنده ته ورنږدې یو د غاړې تر رګونو اوس دا قرب په کوم قسم کیفیت او صفت دی ددې کیفیت معلومیدل له تصوف څخه پرته ګران کار دی.

دمثال په توګه دتصوف په اصطلاح کې به لنډتفسیر او وضاحت دلته داسې وکړو: څوک چې موجد د یو چا وي، جوړونکی دیو شي وي، مثلاً یو څوک چې دیوې کارخانې جوړونکی وي او په کارونو کې هم ښه ماهر وي نوهغه به خامخا دکارخانې دکارونو په سرته رسولو کې هم ښه تجربه لري.

دی به د هغه شي په نواقصو ښه خبر وي، که په خپله به هغه شی په خپلو نواقصو ښه خبر وي. مثلاً. موټر ده مستري یې جوړوي، دغه مستري ته ددغه موټر ټولې پرزې معلومې دي، او که ددغه موټر کمالات او نقصانونه موټر ته ښه معلوم دي او که

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجینیر ته؟ نو دا انجینیر موټر ته ورنږدې ده د موټر له ځان ځنځ ځکه چې ځومره قرب راځي علم راځي، دا قرب خو ذریعه د علم له پاره ده. دا انجینیر له موټر نه په موټر باندې ډېر نږدې ده. لهذا دا یو مثال کافي ده. ﴿وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ۝١٦﴾ [سورة ق]

ژباړه: حال دا چې موږ ډیر نږدې یو ده ته په علم سره له رګونو د ورمیږ د ده څخه

یعنې الله تعالی خالق د مخلوقاتو ده، نو چې موجِد او پیدا کوونکی د مخلوقاتو په خپله الله تعالی ده، نو ددغو مخلوقاتو کمالات او ددغو مخلوقاتو نقصانات دا به الله تعالی ته ښه معلوم وي که په خپله به دغه بنده ته ښه معلوم وي؟ نو (اقرب از من به منی) ته نږدې یې ما ته له ما نه زه خپل ځان ته دومره نه یم رانژدې لکه ته چې رانژدې یې. او س نو دغه قُرب علمي ده چې ثمره دهغه ایجاد د دغه مخلوق ده.

نو یو قرب بلا کیف د خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ مخلوق ته ده چې اثر یې پیدا کول ددغو مخلوقاتو دي.

دوهم قسم:

دوهم قسم قرب د الله تعالی مخلوق ته قرب د محبت ده، هغه اول قسم قرب د ایجاد و ، دا دوهم قسم قرب د محبت ده، دغه قرب د محبت په نسبت سره د مخلوق او د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ په منځ کې چې راځي دا بیا یو قرب بلا کیف ده، مکاني نه ده چې په ځای کې سره نژدې وي خو په علم مکاشفه سره هغه هم متصور کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په قرب جسماني باندې لکه دوه اجسام چې سره نژدې وي . داسې تمثیل یې راتلای شي په عالم مثال کې په کشف د مشاهدې سره ، ددغه اثر او علامه هغه دا توفیق د عبادت ده چې الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورنژدې ده مخلوق ته نو ده ته توفیق د عبادت ورکوي، مخلوق چې ورنژدې ده الله ته نو دالله د اطاعت، بندګي محبت پیدا کېږي. د هغه اثر بیا محبت د الله ده چې د الله دده سره محبت پیدا کېږي، خو دغه قرب د محبت بیا متفاوتې (بېلا بېلې) درجې لري.

دمحبت درجې

۱- ادنی محبت د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له بنده سره چې پیدا کېږي د هغې کمه رتبه ایمان ده. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي: ﴿ ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ﴾ [البقرة آیت ۲۵۷] یعنې الله مُحِب او دوست دهغو خلکو دی چې ایمان یې راوړی وي.له کافر سره الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ محبت نه کوي. نو منشاء د قرب د ادنا رتبې دپاره داده چې : سړی به مسلمان وي . [هکذافی معارف القرآن ج۴ ص:۵۴۸]

۲- اعلی درجه د محبت هغه د انبیاو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مقام ده. په انبیاوو کې بیا د سید المرسل حضرت محمد رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مقام لوړ دی ، چې دهغه دمحبت لوړ والی تر معلومې اندازې ډېر لوړ دی له هغه ښخه تعبیر کول هم اسانه کار ندی البته داحادیثو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په رڼا کې څه ناڅه پوهه او علم سړي ته ور په برخه کيږي لکه لاندې يوه قدسي حديث څخه معلوميږي.

۱۰۰- قال الله تعالى فى الحديث القدسي : ﴿ وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ، وَمَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أُحِبَّهُ، فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ: كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ، وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا، وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا، وَإِنْ سَأَلَنِي لَأُعْطِيَنَّهُ، وَلَئِنِ اسْتَعَاذَنِي لَأُعِيذَنَّهُ ﴾ احقائق عن التصوف ص: ۲۲۵ رواه صحيح البخاري ج: ۲ ص ۹۶۱ كتاب الرقاق باب التواضع رقم الحديث ۶۵۰۲]

ژباړه: الله تعالى په حديث قدسي کې فرمايي: ماته زما بنده په فرائضو رانږدې کيږي ،بيا چې نفلي عبادات کوي رانږدې کيږي رانږدې کيږي تردې پورې چې دی زما محبوب شي ، زما محبت ورته پيدا شي، او کله چې زما محبت ورسره پيدا شو نو زه دده سترګې شم، چې په ما باندې ليدل کوي، زه دده لاسونه شم چې په ما باندې نيول کوي، زه دده پښې شم چې په ماباندې رفتن (تلل) کوي.که څه رانه وغواړي زه يې ورکوم او که له څه نه پنا وغواړي له هغه څخه پنا ورکوم.

د دوی او دالله تعالى ترمنځ دغه محبت او تړاؤ داسې مرتبې ته ورسيږي چې دغه مرتبه او مقام دبل له پاره نه وي چې دغه مرتبه او مقام يوازې دالله تعالى نيکو بندګانو ته ورپه برخه کيږي

Scanned with CamScanner

(c) ebtton.com: The Digital Library

اوس دغه بلاکیف قرب د محبت ده چې دخداوند متعال اود بنده په منځ کې نژدیکت داسې مقام ته ورسیږي تر دې چې په یو وجود سره ترینه تعبیر کیږي.

۲- ﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: يَا ابْنَ آدَمَ مَرِضْتُ فَلَمْ تَعُدْنِي، قَالَ: يَا رَبِّ كَيْفَ أَعُودُكَ؟ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ، قَالَ: أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ عَبْدِي فُلَانًا مَرِضَ فَلَمْ تَعُدْهُ، أَمَا عَلِمْتَ أَنَّكَ لَوْ عُدْتَهُ لَوَجَدْتَنِي عِنْدَهُ؟ يَا ابْنَ آدَمَ اسْتَطْعَمْتُكَ فَلَمْ تُطْعِمْنِي، قَالَ: يَا رَبِّ وَكَيْفَ أُطْعِمُكَ؟ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ، قَالَ: أَمَا عَلِمْتَ أَنَّهُ اسْتَطْعَمَكَ عَبْدِي فُلَانٌ، فَلَمْ تُطْعِمْهُ؟ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّكَ لَوْ أَطْعَمْتَهُ لَوَجَدْتَ ذَلِكَ عِنْدِي، يَا ابْنَ آدَمَ اسْتَسْقَيْتُكَ، فَلَمْ تَسْقِنِي، قَالَ: يَا رَبِّ كَيْفَ أَسْقِيكَ؟ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ، قَالَ: اسْتَسْقَاكَ عَبْدِي فُلَانٌ فَلَمْ تَسْقِهِ، أَمَا إِنَّكَ لَوْ سَقَيْتَهُ وَجَدْتَ ذَلِكَ عِنْدِي " ﴾

[تفسير المظهري ج: ا ص: ۵۰/ مسلم رقم الحديث: (۲۵۶۹)]

ژباړه :له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي : چې الله تعالی به د قیامت په ورځ یوه سړي ته ووایي چې: زه مریض وم، ته زما پوښتنې ته رانه غلې هغه به ورته ووایي اې زما ربه! څرنګه دې پوښتنه وکړم ته خو نه مریض کیږې ؟ هغه به ورته ووایي ایا نه وې خبر چې: زما فلانکی بنده مریض و تا یې پوښتنه ونکړه ، که تا دهغه پوښتنه کړې وای زه به دې هلته میندلی وم یعنې زما رضابه دې پیدا کړې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه ورېږ وم، تا ماته ډوډۍ رانه کړه.دی به ورته ووايي څرنګه ماتاته مړی درکړې وای ته خورب العلمين يې ؟ ايا تاته دا نه ده معلومه چې زما فلانکي بنده له تانه مړی وغوښته تا ورنکړه که دې داکار دې کړی وای زما رضابه دي پيداکړې وه .

زه تږی وم،تا ماته اوبه رانکړې. هغه به ورته وايي اې خدايه ته خو رب العالمين يې نه تږی کيږې ؟ الله تعالی به ورته ووايي زما فلانکي بنده له تا اوبه وغوښتې که ورکړې دې وای زه به دې موندلی وم يعنې زما رضا به دې هلته موندلې وه .

الله پاک وايي چې زه يې سترګې شم، لاسونه او پښې يې شم. زه يې ژبه شم. نودا د محبت او قرب هغه متفاوتې (بيلابېلې) درجې دي. د ايجاد په لحاظ يې رتبې متفاوتې نه دي. هر مخلوق چې الله پاک جَلَّجَلَالُهُ پيدا کوي ، نو الله پاک جَلَّجَلَالُهُ علم پرې لري، قرب د ايجاد د ټول مخلوق علی السويه دی، خو قرب د محبت هغه بيا متفاوتې درجې لري.

ادنا درجه د محبت په ايمان پيدا کيږي، تردغه نه لوړې درجې بيا دتقوی په معيار تر لاسه کيږي . لکه وروسته به تشريح بيا ده واړې وکړو ، په تقوی کې چې څومره زيادت راځي دغومره د قرب د اومحبت په درجو کې جګوالی راځي، چې انسان بيا الله پاک جَلَّجَلَالُهُ ته دومره ورنژدې شي هغه يې غوږونه ، سترګې ، لاسونه او پښې شي بلکې هغه وايي: چې زه دده سترګې شم، زه يې لاسونه او پښې شم او زه دده ټول اندامونه شم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه تشریح دلفظ دولي دلغت په اعتبار سره شوه اوس د (ولي) تشریح دتصوفو په اصطلاح کوو.

(ولي) د صوفیاء کرامو په اصطلاح کې

۱- دصوفیانو کرامو په اصطلاح کې (ولي) هغه چاته ویل کېږي چې: دده زړه همیشه د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ذِکر باندې مشغول او مصروف وي. ﴿ يُسَبِّحُونَ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ۝ ﴾ (الانبیاء) یعنې شپه ورځ د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ذکر لګیا وي، بیا سُستي پکې نه پیدا کېږي.

۲-: (ولي) د صوفیاء کرامو په اصطلاح کې هغه چاته ویل کېږي چې زړه یې د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ له محبت نه ډک وي. یعنې زړه به یې تل د الله تعالی په ذکر مشغول وي.

۳- : ولي هغه چاته وایي چې زړه به یې د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ له محبت نه ډک وي، حتی که د بل چا سره محبت هم کوي هغه به د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره وي. لکه نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: ﴿ إِنَّ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللهِ تَعَالَى : اَلْحُبُّ فِي اللهِ وَ الْبُغْضُ فِي اللهِ ﴾ [زادالطالبین (رواه احمد وابوداؤد) ص: ۱۹، مکتبه رشیدیه]

ژباړه: بهترین داعمالو هغه دا چې د چا سره محبت کوې هم دخدای له پاره او که بغض کوې هم د خدای له پاره نوچې هغه بهترین د اعمالو ده، هغه مقام به بیا ورته نصیب کېږي. لکه نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم صلی الله علیه وسلم وایي: ﴿ مَنْ أَحَبَّ لِلّٰهِ وَ أَبْغَضَ لِلّٰهِ وَأَعْطَى لِلّٰهِ وَمَنَعَ لِلّٰهِ فَقَدْ اِسْتَكْمَلَ الْإِيْمَانَ ﴾ [زادالطالبین (رواه ابوداؤد) ص: ۱۹ ، مکتبه رشیدیه]

ژباړه: څوک چې له چا سره محبت کوي دالله تعالی له پاره اويابغض کوي له چاسره دالله تعالی له پاره. او راکړه ورکړه يواځې د خدای د رضا له پاره کوي معنا دا چې نېک او ښه سړي ده ځکه ورسره راکړه ورکړه کوي، چا چې منع هم خاص د خدای پاک جل جلاله د رضا له پاره وکړه، معنا داچې بد سړی ده په ګناهونو لګیا ده ، که محبت له چاسره کوي او که بد يې ايسه وي هم. يعنې هرڅه يې د الله پاک له پاره وي. نو زړه يې ډک وي په محبت د الله. حتی که دځان سره محبت کوي هم د الله پاک جل جلاله له پاره يې کوي چې زه د الله پاک جل جلاله يو مخلوق يم اوکه د بل سره محبت کوي هم د الله پاک د رضا له پاره يې کوي

[تفسير مظهري ج: ۵/ ص: ۴۸]

فناء القلب

چې له دې نه په دوهمه اصطلاح د صوفيه کرامو تعبير کېږي په فنا د قلب سره. چې ددغه انسان زړه د الله پاک جل جلاله په عشق او محبت کې دومره فاني شي چې د بل چا ياد بالکل ورته نه پيدا کېږي. په زړه کې يې يواځې د الله پاک محبت وي بل څه ورته نه پيدا کېږي. چې زړه د الله تعالی په ذکر کې مستغرق شو ، ثمره يې

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ده چې ددې انسان ظاهر او باطن بیا دواړه په شریعت برابر شي،
د ظاهر او باطن اصلاح یې وشي. اخلاق یې په شریعت برابر شي.
حسد، ریا، کبر عُجب او نور خو مره مُهلک امراض چې دي هغه
بیا ورڅخه لرې شي او هغه نېک صفات یې په زړه کې ځای
ونیسي. چې ددې نه داهل تصوف په اصطلاح په فنا د نفس سره
تعبیر کېږي [تفسیر مظهري ج: ۵/ ص: ۴۸]

یو فنا د قلب ده او بله فناء د نفس ده. په ګناهونو امر کونکی، یعنې اماره بالسوء نفس ده، چې زړه اصلاح شو، زړه د الله تعالی په ذکر لګیا شو، د الله تعالی له محبت نه ډک شو نو نفس به یې تابع کېږي، بیا له نفس څخه هغه اخلاق رذیله ټول ختمېږي، نفس بیا په نیکو اخلاقو متصف کېږي. نو بیا له دې څخه تعبیر په فنا د نفس سره کېږي.

د بقاء بالله یا فی الله مقام

ځاته چې فناء القلب او فناء النفس مقام پیدا شي، نو بیا له دې نه وروسته مقام د بقاء راځي. لکه مونږ او تاسې چې خط نبه زده کړو بیا یې که هیرو هم نه هیرېږي ملکه وګرځي (ملکه یو کیفیت راسخه ته ویل کېږي) داسې نه چې اول دې یو دوه ټکي زده کړل؛ بیا دې پرېښودل تردې پورې چې هغه دې هېر شول، دې ته بقا نه ویل کېږي، بلکې دې ته ویل کېږي چې انسان بیا په هغو صفاتو باندې رنګ شي، د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عشق او محبت کې

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګېدل بنایسه کېدلو ته ویل کېږي، په حسنه صفاتو یا الله پاک
رنګېدل ، معنا دا چې متصف وګرځي، هغه دده ملکه وګرځي
لکه د الله پاک جَلّ جَلَالُهُ په حسنه صفاتو رنګېدلو ته وایي لکه الله
پاک جَلّ جَلَالُهُ فرمایي: ﴿ صِبْغَةَ ٱللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ صِبْغَةً ﴾ (
سورة البقرة: ۱۳۸) دا د الله پاک د دین رنګ ده. مثلاً دغه جومات
مونږ یو رنګ ورکړو هغه په دغه دېوال پورې پاتې وي. نو دغه
بقا ویل کېږي.

اویا بقاء دې ته وایي چې وروسته له فناء څخه کوم تجلیات
ورته پیدا کېږي لکه د اضافي صفاتو تجلیات یا د ذاتي صفاتو
تجلیات یا د ذاتي شیوناتو تجلیات یا د رب تعالی د ذات اقدس
بلا کیفه تجلیات.نو دی په همدغو تجلیاتو مزین شي . یعنې دغه
تجلیات او انوار په ده کې ځای ونیسي او دی پرې مُتَصِف شي.
نو د عالم امر په تصفیې فناء او بقاء سره انسان ته ولایت صُغری
حاصلیږي، کوم چې ولایت د اهل الله وو دی او ددوی مستقر،
مقام لومړی د صفاتو ظلال دی او دې کیفیت ته چې لطیفه یا
سالک ورسیږي. یعنې چې سالک کله د اضافي صفاتو تجلیاتو
ته ورسیږي نو بیا دې ته (وصلِ مُطلق) وایي او بیا یې چې کله
ذاتي صفاتو ، ذاتي شیوناتو او ذاتي اعتبارساتو ته عروج وشي
نو دې ته هم (وصلِ مطلق) وایي. او بیا یې چې کله ذات بحت ته
عروج وشي .یعنې د باري تعالی د ذات بحت تجلیات پرې نازل
شي نو دې ته بیا (وصلِ عُریان) وایي. یا په بل عبارت د خالق او

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخلوق ترمنځ اويا زره حجابه (پردې) دي، چې ځينې ظلماني او ځينې يې نوراني دي، د هرې لطيفې په تصفيې سره لس زره حجابه له منځه ځي. يعنې په (قلبي) (روحي) (سِري) (خفي) او (اخفى) لطائفو سره پنځوس زره حجابه له منځه ځي او په قالب يعنې (ذِكر سُلطان) او (لطيفهٔ نفسي) سره شل زره نور حجابات له منځه ځي او په نتيجه کې يې سالک خپل مقصود ته رسيږي.
او په بله اصطلاح باندې د غو پنځو لطائفو او ذکر سلطان او لطيفهٔ نفسي ته اووه ګامه هم وايي. يعنې (وصلِ عُريان) ته سالک په اووه ګامونو سره رسيږي.

دا نعمتِ عظمى چې له (وصلِ عريان) څخه عبارت دی انبياوو عَلَيهِمُ السَّلَامُ او کاملو اهل الله ؤ ته د ظلماني حجاباتو (چې عالم ممکن دی) او له نوراني حجاباتو (چې د اضافي صفاتو تجليات، دذاتي صفاتو تجليات، د ذاتي شيوناتو تجليات او د ذاتي اعتبارياتو تجليات) له لرې کېدو څخه وروسته پيدا کېږي. يعنې دا ټول حجابات چې کله لرې شي نو (وصل) راځي، چې د پښتو له يوې مصرۍ څخه هم دا رنګه پټ مطلب او راز څرګنديږي.

مصرۍ:

کوردې په شنو ونو کې پټ ده

مروند را هسک کړه د شنو ونو له سرونو

خو د حجاباتو له لرې کېدو وروسته هم د الله تعالی د مشاهدې څه موانع او اسباب ترسترګو کېږي چې هغه زمونږ د استعداد کمزورتیا ده. د مثال په توګه د خدای تعالی د ذات نورانیت خو ډیر لوړ او عالي دی که لمر ته وګورو چې یو مخلوق دی زمونږ او د لمر ترمنځ حجاب (پرده) هم نشته خو بیاهم مونږ د لمر (سترګه) یا ټیکی نه شو صحیح کولای. ځکه چې زمونږ سترګې برېښې او کمزورې دي او کامل مناسبت مو ترمنځ نشته. لیکن د ظلماني او نوراني حجاباتو له لرې کېدو وروسته د خپل پیغمبر ﷺ په متابعت او د کاملو اهل الله په توجه سره استعداد قوي کېږي او الله تعالی خپل (وصلِ عریان) سالک ته ور نصیب کوي.

مطلب دا چې د عالم امر په تصفیې سره چې پنځه لطیفې دي ولایت صُغری ترلاسه کېږي، کوم چې د اهل الله ؤ ولایت دی او د دوی د فیض مبدء په ابتداء کې ظِل د صفاتو دی او په انتهاء کې عین صفاتو ته رسیږي.

او په تزکیه د عالم خلق سره چې په واسطه د ذِکر الهي سره چې څه مرتب کېږي د هغه تفصیل په لاندې ډول دی:

په تزکیه د لطیفهٔ نفسي سره چې خُلص او شیره د عناصرِ اربعه رو دی؛ ولایت کُبری مرتب کېږي، کوم چې ولایت د انبیاوو عَلَیْهِمُ السَّلَامُ دی. یعنې چې د لطیفهٔ نفسي تزکیه راشي، فناء او بقاء حاصله شي او خپل مشرب ته ورسیږي نو ثمره او نتیجه یې ولایت کُبری ده، کوم چې له ولایت صُغری څخه فوق (لوړ) دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه نبي کريم صلی الله علیه وسلم چې په خپل مبارک ارشاد کې فرمايي چې: (خِيارُكُمْ في الجاهلية خِيارُكُمْ في الاسلام إذا فَقِهُوا).

يعنې دا نفس ناطقه په جاهليت کې چې د انسان تزکيه او تصفيه نه وه راغلې هم سردار ؤ او عالم امر يې د ځان تابع ګرځولی و او دی يې دنائت او پستۍ ته مائل کړی و، لېکن کله چې د انسان تزکيه او تصفيه راغله بيا هم دی (نفس ناطقه) سردار دی، ځکه چې دده په تزکيې سره ولايت کُبری مرتب کېږي چې د انبياوو ولايت دی. او له ولايت صُغری څخه ډېر فوق دی، کوم چې د عالم امر په تصفيې سره انسان ته مرتب کېږي او (خِيارُكُمْ في الجاهلية خِيارُكُمْ في الاسلام إذا فَقِهُوا) پرې صادقېږي.

يادونه:

دنفس ناطقه دتصفيې له پاره ايمان شرط دی. غير اسلامي فرقې لکه: براهميه، جوګيان اوداسې نور که هر څومره رياضتونه وکړي نو دوی ته د نفسِ ناطقه تصفيه نه حاصلېږي او نه يې کولای شي. ځکه چې دوی ته د وجوبي حقايقو او د اضافي صفاتو، ذاتي صفاتو او ذاتي شيوناتو نورانيت نه شي حاصلېدای، لېکن د عالمِ امر تصفيه کولای شي، نو ځکه په عالم مُمکن کې ځينې کشفيات او تصرفات هم ورته حاصلېږي.

نو د نفسِ ناطقه په تزکيې سره ولايتِ کُبری مرتب کېږي، کوم چې د انبياوو ولايت دی او دوی د فيض مبدء او مستقره مقام د حق سبحانه وتعالی اسمِ ظاهر دی. يعنې د انبياوو علیهم السلام د

Scanned with CamScanner

(c) ...com: The Digital Library

فیض مبدء او مشرب د الله تعالی ذاتي صفات دي او د امتیانو یې د باري تعالی د اضافي صفاتو ظلال دي، خو بیا له ابتداء څخه وروسته دواړه عروج کوي آن تر بلا کیفه قرب د الله تعالی جل جلاله پورې. [مقدمة التصوف ص: ۲۰/۲۴]

دفنا اوبقا ترمنځ توپیر

علامه قشیري رحمه الله دفنا اوبقا توپیر داسې بیانوي: چې دصوفیاکرامو په نزد له فنا نه مراد اوصاف مذمومه لرې کیدل دي. له بقا نه مراد په انسان داوصاف محمودۀ پاتي کیدل دي.

په انسان کې له دوه ډوله صفاتو نه یوصفت ضرورباقي وي اودیوه له نفي (نیستي) نه دبل اثبات ضرور راځي، څوک چې داوصاف مذمومه نه فناشول په هغه باندې محموده صفات ضرور ظاهره کیږي. اوپه چا باندې چې مذموم خصلتونه غالب شول بیا له هغه نه صفات محموده پټیږي. اودا خو دمناطقه ؤ یوه قاعده هم ده چې اجتماع دنقیضینو هم ناروا او ارتفاع دنقیضینو هم ناروا ده او دغه دواړه صفتونه په خپل منځ کې سره ضدین دي.

اوداخبره یادوساتئ چې په کومو اوصافو انسان متصف کیږي افعال یا اخلاق او یا احوال دي:

۱- افعال: هغه دي چې په هغه کې انسان په خپل اختیار سره تصرف کوي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- اخلاق : هغه صفات دي چې په انسان کې په فطري توګه باندې وي ، البته دیو صفت له مسلسل عادت جوړولو نه صفت بدلیږي.

۳- احوال : هغه دي چې په شروع (پیل) کې په انسان باندې واردیږي مګر د احوالو دصفایي دار ومدار داعمالو په صفایي باندې دی. په دې اعتبار سره احوال هم اخلاق غوندې شمیرل کیږي ، ځکه چې کله انسان داوصاف مذمومهٔ لرې کولو کوشش پیل کړي نو بیا الله تعالی په ده باندې مهرباني وکړي او دی دښو او غوره اخلاقو څښتن شي.

همدارنګه چې کله انسان خپل کوشش صرف کړي دخپلو اعمالو تزکیه اوپاکي کوي ، نو الله تعالی په خپل کرم سره دده احوال پاک کړي، بلکې په کمال سره په ده باندې احوال واردیږي.

لهذا چې کوم انسان هغه اعمال پریږدي چې کوم په شریعت کې مذموم اوبد دي دهغه سړي په اړه ویل کیږي چې دی دخپلو شهواتو نه فنا شو. اوچې کله انسان دخپلو شهواتو نه فنا شي نو بیا الله تعالی عبادت او بندګي په ښه توګه سرته رسوي.

کوم انسان چې دزړه له اخلاصه ددنیا له مینې څخه بیزاره شي دهغه انسان په اړه ویل کیږي چې دا ددنیاله رغبت نه فاني شوی .کله چې له دنیا نه بې رغبته اوفاني شي بیادغه انسان په صدق اواخلاص سره د الله تعالی په طرف راجع شي.

Scanned with CamScanner

(c) kitabton.com: The Digital Library

او چاچې کوشش پیل کړ له خپل زړه څخه یې حسد (کینه)، بخل، غضب، تکبر او داسې نو مذموم عادتونه لرې کړل نو ده په هکله ویل کیږي چې له بدو اخلاقو نه فناشو.

او چې کله له بدو (مذمومو) اخلاقو نه فنا پیدا شوه نو دی بیا په پاکې او صدق کې تل پاتې وي.

نو اولیاء کرام او صوفیاء کرام د (ولي) تعبیر په دې سره کوي چې زړه یې په ذکر او محبت الهي کې مستغرق وي، هغه د دغه آیت معنا ده چې ﴿ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ۝٦٣ ﴾ (البقره) یعنې هغه کسان چې په الله تعالی تصدیق لري خو له دې سره سره داریږي هم. له مخالفت څخه یې همیش ځان ساتي. نو همیش یې الله په یاد وي. په زړه کې یې د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ محبت وي. د ګناه محبت او مینې ته په زړه کې ځای نه ورکوي.

دا د دې آیت هغه ترجمه ده کومه ترجمه یې چې اهل تصوف کړې ده. کنه یواځې مؤمن ته هم د قرآن کریم په اصطلاح کې (ولي) ویل کیږي. خو دا د اولیاوو د تصوف په اصطلاح کوشش ده چې سړی یو مقام ته ځان ورسوي. هغه دغه مقام ده.

د (ولي) علامې

چې مونږ یې په رښتیا سره وپېژنو چې دا ولي ده، په ظاهره یې څه علامې دي؟

د (ولي) علامې:

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- ﴿ ذكرالبغوي عَنِ النَّبِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَنَّهُ سُئِلَ مِنْ اَوْلِيَاءِ اللهِ قَالَ: اَلَّذِينَ إِذَا رُؤُوا ، ذُكِرَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ. ﴾

[تفسير مظهري ج: ۵/ ص: ۴۰ ابن ماجه کتاب الزهد ص: ۴ رقم الحديث: ۴۱۱۹]

ژباړه: امام بغوی رَحِمَهُ اللهُ له نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه روايت كړي چې داولياؤ الله ؤ په هكله ورنه پوښتنه وشوه چې څوک دي؟ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل: دخدای پاک دوستان هغه څوک دي چې دوی په ليدلو سره سړي ته الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ وربه ياد شي.

۲- ﴿قَالَ البغوي يَروى عَنِ النَّبِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انه قال: قَالَ الله تعالى ان اوليائي من عبادي الذين يُذْكَرُون بذكري و أُذْكَرُهم بذكرهم ﴾

[تفسير مظهري ج: ۵/ ص: ۴۰ ابن ماجه کتاب الزهد ص: ۴ رقم الحديث: ۴۱۱۹]

ژباړه: امام بغوی رَحِمَهُ اللهُ وايي چې له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه روايت دی وايي چې الله تعالی ويلي دي: زما دوستان زما له بندګانو څخه هغه خلک دي چې زما په ياد دوی يادېږي خلكو ته او ددوی په ياد زه يادېږم خلكو ته.

۳- عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ يَزِيدَ ، أَنَّهَا سَمِعَتْ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، يَقُولُ: أَلَا أُنَبِّئُكُمْ بِخِيَارِكُمْ ؟ قَالُوا: بَلَى ، يَا رَسُولَ اللهِ ، قَالَ: خِيَارُكُمْ الَّذِينَ إِذَا رُؤُوا ، ذُكِرَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ.

[تفسير مظهري ج: ۵/ ص: ۴۰ ابن ماجه کتاب الزهد ص: ۴ رقم الحديث: ۴۱۱۹]

Scanned with CamScanner

(c) ... Digital Library

ژباړه : له حضرت اسماء رضي الله عنها نه روايت دی وايي : چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم نه يې اوريدلي دي چې ويل يې ايا زه تاسې ته بهترين دتاسو درونه ښايم ؟

صحابه کرامو ورته وويل بلې : يارسول الله ! ده ورته وويل بهترين دتاسو هغه څوک دي چې کله دوی وليدل شي نسري ته الله تعالی وربه یاد کیږي.

يعني تعبير يې داسې ده چې: د (ولي) علامه داده چې ددوی په مجلس سره د انسان په زړه کې د الله پاک سره مينه او محبت پيدا شي. چې ددوی مجلس کوې، ددوی واقعات بيانوې نو اثر يې بيا داوي چې نفسِ مجلس شروع کړې نو له الله پاک جل جلاله سره يې مينه په جوش راشي. تعلق يې پيدا شي.

۴- ﴿ عن عمر ابن الخطاب رضي الله عنه قال قال: رسول الله صلی الله علیه وسلم ان من عبادالله لاناساً ماهم بانبياء ولا شهداء ويغبطهم الانبياء والشهداء يوم القيامة بمكانهم من الله قالوا يارسول الله تخبرنامن هم ، قال : هم قوم تحابون بروح الله على غيرارحام بين هم، ولا اموال يتعاطونها، فوالله ان وجوهم لنورٌ وانهم على نور لا يخافون اذا خاف الناس ولايحزنون اذ احزن الناس وقرا:﴿ أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ ﴾ [سورة يونس آيت ۶۲، درمنثور ص ۳۱۰ ج ۴، بحواله ابوداود ، ابن جرير ، ابن ابى حاتم ، ابن مردويه ، تفسير قرطبى ص ۳۵۷ ، ج ۸، حليه ابى نعيم ، شعب الايمان بيهقى اوتفسير مظهرى ج: ۵ ص ۳۹]

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: له حضرت عمر رضي الله عنه نه روايت دی وايي: چې نبي کريم صلی الله عليه وسلم وېلي چې دالله تعالی دبندګانو څخه ځينې داسې دي خلک چې په ورځ دقيامت کې به د هغو دحال غبطه انبياء اوشهداء کوي ورنه وپوښتل شول چې داخلک څوک دي؟

نبي کريم صلی الله عليه وسلم په ځواب کې وفرمايل: چې دا هغه خلک دي چې يوله بله سره محبت خاص دالله تعالی له پاره کوي ترمنځ بې هيڅ خپلوي هم نه وي چې کله خلک په خوف (ويره) کې مبتلاشي دغه خلک به په دغه وخت کې دوېرېدلووالا نه وي او چې خلک غمجن وي دوی به غمجن نه وي،

اوبيايې دغه آيت ووايي: ﴿أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝﴾-

۵- اخرج ابن مردوية عن ابی هريره رضي الله عنه قال سئل النبی صلّی الله عَلَيْهِ وسَلَّمَ عن قول الله: ﴿أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝﴾ قال الذين يتحابون فی الله وورد مثله من حديث جابربن عبدالله اخرجه ابن مردويه [تفسير مظهري ج: ۵ ص: ۴۹]

ژباړه: له حضرت ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دی چې له نبي کريم صلی الله عليه وسلم نه ددې قول دالله تعالی ﴿أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ الخ﴾ په هکله پوښتنه وشوه؟ نبي کريم صلی الله عليه وسلم په ځواب کې

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وفرمایل : چې داهغه کسان دي چې دوی په خپل منځ کې دالله تعالی له پاره محبت کوي.

۶- حضرت ابودرداء رضي الله عنه فرمايي: چې مادنبي کریم صلی الله علیه وسلم نه اوریدلي دي چې : الله تعالی فرمايي : چې کوم خلک زماپه خاطر په خپل منځ کې محبت کوي زمامحبت دهغوله پاره ثابت شوچې کوم خلک زماپه خاطر په خپل منځ کې ملاقات کوي زمامحبت دهغو له پاره حق شو. چې کوم خلک زماپه خاطر په خپل منځ کې یوله بل سره ناسته اوولاړه کوي زمامحبت دهغوله پاره ضروري شو.

داټول هغه خلک دي چې زمامساجد زما په ذکر باندې آباده وي اوخلکوته دخير تعليم ورکوي اوزما داطاعت په طرف خلک رابولي دغه زما اولياء.دي چې زه دغو ته دخپل عرش دسورې لاندې ځای ورکوم په خپل قرب کې ځای ورکوم اودخپل عذاب نه يې محفوظ کوم دنورو خلکونه يې پنځه سوه (۵۰۰) کاله مخکې جنت ته داخلوم دوی به دهمیش له پاره په جنت کې عیش کوي.بیا نبی کریم صلی الله علیه وسلم دغه آیت تلاوت کړ﴿ أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ الخ ﴾].

رواه درمنثور ج: ۲ ص: ۳۱۰ ، ترمذ ی کتاب الزهد باب: ۵۳ ، مسند احمد ج: ۵ ص: ۲۴۲/۲۲۲ ، کتاب حلية الاولياء ج: ۱ ص: ۳۶۷]

۷- حضرت علی رضي الله عنه فرمايي : چې اولياء الله هغه خلک دي چې ددوی مخونه دلیږ خوب کولو له وجې نه زیړ وي ، سترګې يې

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دديرې ژړا له وجې نه جنيجرې وې دديرې لوږې له وجې نه يې خيټې نرۍ وې او شونډې يې وچې وې. [تفسير قرطبي ج: ۸ ص: ۲۵۸]

۸- حضرت بايزيد بسطامي رَحِمَهُ اللهُ فرمايي: چې اولياء الله دالله تعالى ناوې دي اوناوې نامحرم نشي کتلای داناوې دمحبت په پردوکې پټې دي (عام خلک) يې نه په دنياکې ليدای شي اونه په اخرت کې. [الرسالة القشيرية / باب الولاية / ص: ۲۹۲]

لکه دا په فارسي ژبه کې مشهوره خبره ده: ولي راولي مي شناسد) يعنې ولي هرسړی نشي پيژاندی بلکې يواځې ولي يې پيژاندی شي.

۹- حضرت يحيى بن معاذ رَحِمَهُ اللهُ داولياءالله صفت داسې بيانوي: چې دوی دالله تعالى سره اُنس اومحبت دخپل ځان لباس جوړ وي. اودولايت مقام ته درسيدلو له امله دمجاهدې نه وروسته يې له روح سره تعلق راځي. [الرسالة القشيرية / باب الولاية / ص: ۲۹۲]

فـايد: اوس دلته بُنيادي خبره داده چې- ددغه (ولي) علامه چې په حديث شريف کې ذکر شو ه چې دده په ليدلو سره انسان ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورپه ياد يږي، ددې وجه څه ده؟ چې دا ولي ده، بنده ده، هغه خالق ده، الله ده، دده په ليدلو سره سړي ته هغه يادېږي، دده په مجلس سره انسان ته خدای پاک يادېږي، نو وجه يې داده چې مخکې ما درته وويل چې: (وَلِيّ) قُرب ته ويل کېږي، قرب د محبت هغه بلاکيف درجه ده، چې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره د خينو اشخاصو دومره نږديکت راشي چې معيت ذاتي راشي،

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي چې: بیا ددغه انسان سترګې، غوږونه، لاسونه او پښې بلکې هر اندام یې زه شم. او ددغه بنده او خدای پاک په منځ کې داسې قرب بلاکیف راغی چې معیت ذاتي ده نو د یووالی لـه وجې نـه چې اوس مـثلاً دواړه لاسـونه یو ځای دي، اوس چې یو وینې نو بـل هم ورسـره لیدل کېږي، چې ښی لاس یادوي چپ هم ورسره یادېږي، چې چپ لاس یادوي نو ښی هم ورسره په خپله یادېږي.

ددې مثال داسې ده لکه: لمر په څلورم آسمان کې ده، خو چې شیشه ورته مخامخ شوه، هغه رڼا د لمر په دغه دیوال لګېږي، لمر سره له دې چې د باندې ده، په شیشه کې نشته یوې کړکۍ ته چې سړی شیشه مخامخ کړي ددغې شیشې رڼا او تجلي هلته په دېواله باندې لګېږي، لکه څرنګه چې د لمر رڼا د باندې په دېواله لګېږي څکه چې ددغې شیشې او لمر په منځ کې یوه علاقه د قرب راغله، هغه انوار او شعاع چې دلمر وه هغې په دغې شیشې کې ځای ونیوه نو په دې کې هم دا کمال پیدا شو چې دا شیشه اوس بل شان رڼا کوي. بلکې د شیشې نه چې کومه رڼا په دېواله لګېږي ددې رڼا اثر او تېزوالی تر هغې رڼا زیات وي کومه چې له لمر څخه پخپله صادرېږي.

همدارنګه پنبه (مالوچ) دروا خلئ، څینې داسې شیشې شته چې دهغې وړانګه یا شعاع په مالوچو ولګېږي نو اور واخلي، د لمر په خپله وړانګه او رڼا باندې اور نه اخلي اوددې شیشې په دننه کې چې د لمر کومه وړانګه راغله د هغې په واسطه اور اخلي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دهغه تقرر دلته په دوهم مکان کې راغی. په دغه ځای باندې اثر زیات شو. ځکه چې دلته علاقه د قرب ده، دا شیشه اودا پنبه د مکان په لحاظ هم سره نژدې دي، چې د لمر او پنبې په مابین کې په مکان کې بُعد (لرې والی) موجود ده نو د لمر له رڼا نه اور نه اخلي اودغې نژدې شیشې له رڼا نه پنبه اور اخلي.

یو سړی مسلمان ده یو اخې یې کلمه ویلې ده، له الله سره یې تعلق جوړ شو، ځکه الله پاک فرمایي: ﴿ ٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ﴾ ا البقرة آیت ۲۵۷ خو جذب نه ورته پیدا کېږي، عشق او محبت ورسره نه وي، د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د ذکر په وخت کې ورسره زړا نه وي، حضور برابرېدل ورسره نه وي، لکن چې د بنده سره یې تعلق جوړ شو بیا دغه شیان پکې پیدا کېږي. ولې ؟ ددوی مناسبت او قرب سره ده، ددغه قرب په لحاظ دغه اثر پیدا کېږي. کله چې لمر ته دلته شیشه مخامخ ونیسو نو ددغې شیشې پرک چې ځوک ووینې نو لمر ورته په یادېږي او کنه ؟ نو هغه انوار چې ددغه ولي په سینه کې وي ددغو انوارو په مشاهده او لیدلو سره الله ورته په یادېږي . اصلي مبدء الفیض خو خداوند متعال ده. هغه انسان ته ور په یاد شي.

دوهمه وجه داده چې: خدای پاک په دغو اولیاوو کې ماده د استعداد د تاثر من الله د تاثیر فی غیر الله پیداکړې ، دغو اولیاوو کې قوت او استعداد ددې شته چې هغه فیوضات چې د الله تعالی له طرف نه نازلیږي په مخلوق باندې دهغو قبولي کولی

Scanned with CamScanner

(c) ...com: The Digital Library

شي، تاثر من الله معنا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له لوري چې کوم تاثیرات راځي دهغه تاثر کولی شي. قبولي او برداشت يې کولی شي اوبیاچې هغه تحمل په دوی کې راغلی ځای يې ونیو بیا په دوی کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماده د تاثیر ایښې ده چې بیابه نور مخلوق ترې متاثر کېږي، اوس نو چې دهغه انوار او فیوضات په ده کې راغلل، ده تاثر قبول کړ، له دې نه چې تاثیرراځي نو فی الحال الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ انسان ته ورپه یاد شي. لکه مخکې مې چې په مثال کې درته وویل چې: د شیشې پرک سرې په دېوال ووینې نو سړي ته لمر ور په یاد شي چې لمر راختلی دی، په دغه شیشه کې قابلیت د تاثر د لمر د شعاعو دی، د لمر د شعاعو د اجتماع قابلیت يې په ځان کې راوستی ، اوس په دغه کې اثر هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ایښی دی، قوت د تاثیر. چې ددغه هغه شعاع چې دلته پکې جمع شوي دي بهرته له دغه نه په بل کې هم اثر کوي، اوس نو چې په بل کې اثر راغی اثر چې څوک ویني مؤثر ورپه یادیږي. دا اثر ددغې شیشې چې هلته پیدا شو په دغه کې اصلي اثر د لمرنه پیدا او هغه مؤثر و .

نو له دغه ولي سره چې دغه مقام ده چې سړی يې ویني نو الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ سړي ته ور په یادیږي وجه يې داده چې د الله جَلَّ جَلَالُهُ سره دده علاقه پیدا شوې ده، نو له الله جَلَّ جَلَالُهُ څخه يې تاثرات د فیوضاتو کړي دي، ددغو فیوضاتو اثر چې په بل ځای کې راغی نو سړي ته هغه ورپه یادیږي. چې اصل مؤثر هغه ده. مخکې وویل شو. د ولي علامه داده چې: ددوی په لیدلو سره به الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان ته وربه یادیږي. د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ په یاد به دوی سړي ته وربه یادیږي. اودغه طریقه د یاد ده چې ددوی ظاهر شکل دې ولید، د سنتو او شریعت پابندي دې یې ولیده نودهغه له وجې نه له شریعت سره ستا محبت پیدا شو. هغه سنت طریقو په تا کې تاثیر وکړ. نو ځکه الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ درته په یاد شو.

اودا چې څوک د اذکارِ باطنه وو ښتن وي چې د کوم ولي په مجلس کې کیني نو لطائف یې خود بخود چالان شي. (اذا رُؤا ذُکِرَالله) چې دوی ولیدل شو نو الله یې هم په یاد شو. هغه دده په زړه اوپه لطائفو کې چې کوم تاثر من الله راغلی هغه تاثیر فی الحال په بل کې هم راغی، دهغه لطائف هم ورسره چالان شول، چې کله دی ولیدل شي نو الله جَلَّ جَلَالُهُ ورپه زړه کیږي.

اودغه استعداد دتاثیر په خلکو کې دجنسيي، نوعيي اوشخصي مناسبت له امله ده. نو دغه تأثُر اوتاثیر تقاضا دحصول دحضور بالله کوي خو یادیدل دالله تعالی په لیدلو ددوی اوپه ناسته له دوی سره په دې شرط سره چې دغه سړی منکرنه وي.

﴿وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٢٤﴾﴾ [سورة المائدہ آیت ۲۴]

ای الخارجین عن الایمان والانقیاد. یعنې الله تعالی فاسقانو ته هدایت نه کوي، ځکه دوی له ایمان او انقیاد نه خارج دي

﴿ وَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: قَالَ اللهُ تَعَالَى: مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ.... ﴾ [تفسیر مظهري ج: ۵/ص: ۴۱ البخاری\ج۲\ص ۹۶۳]

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: رسول الله ﷺ وايي: چې الله تعالی ويلي دي: څوک چې زما له دوستانو سره دښمني کوي زما د جنګ اعلان ده ورته.

د (ولي) تعريف او ولي په غيب علم نه لري

د (ولي) هغه تعريف نه ده کوم چې په عوامو کې مشهور ده. تفسيرمظهري ليکي چې: د عوامو په نزد (ولي) دې ته ويل کېږي چې هغه به کرامات لري، خارق العادة کارونه به ورڅخه صادرېږي، داسې شيان به دده په لاس کېږي چې عام انسانان له هغه څخه عاجزه وي، اويابه دی په مغيباتو (پټو خبرو) باندې خبر وي. نودا د ولي علامه نه ده، لکه زمونږ اکثره خلک اوس هم په دې عقيده دي چې ولي ته به ډېرې پټې خبرې معلومې وي او هرڅه چې دی غواړي کولی به يې شي. نه! دا د عوامو اصطلاح ده. دا د ولي علامه نه ده. ځکه ډېر داسې اولياء الله دي چې نه کرامات لري اونه په مغيباتو باندې علم لري.

۱- لکه نبي کريم ﷺ فرمايي: ﴿ وَلَوْ كُنتُ أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ لَٱسْتَكْثَرْتُ مِنَ ٱلْخَيْرِ ﴾ [اعراف: ۱۸۸] که زه په غيب پوهېدی ما به د خپل ځان له پاره ډېر خير جمع کړی وای.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. نبي كريم ﷺ فرمايي: ﴿ وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ عِندِي خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ ﴾ [سورة هود آيت: ۳۱]

بلكې د اولياوو په اصطلاح كرامت ته (حيض الرجال) ويل كېږي يعنې دا د نرانو حيض ده او ښځې ته چې حيض ورشي په خپله جامه باندې شرمېږي، هغه د وينو ځايونه چاته نه وربښكاره كوي، بلكې پټوي يې. [تفسير مظهري ج: ۵/ ص: ۴۱]

كامل ولي ته چې كوم كرامت خداى پاك جَلَّ جَلَالُهُ وركړى هم وي نو دى يې خلكو ته نه ښكاره كوي، له خلكو څخه يې حتى الامكان پټوي. كه كله ترې صادر شي په وخت د غلبې د حال كې، چې دى د جذب په حالت كې وي په خپل كنټرول او اختيار كې نه وي، هلته د خداى پاك جَلَّ جَلَالُهُ عشق په ده دومره غالب شي چې له اختياره ووځي، نو يو كرامت ورڅخه صادر شي، نور پټ شيان نه شي ليدلاى. يا خوارق صادرېدل دا شرط يا علامه د ولايت نه ده، دا له اولياوو الله نه پرته نورو ته هم پيدا كېږي، بلكې غير مسلمانو ته هم پيدا كېداى شي.

مونږ او تاسې په مېبذى او صدرا كې ويلي دي چې: يوه ډله د يونان د علماوو وه چې هغو په كشف كار كاوه، او سره له دې چې دكوم سماوي دين تابع هم نه و، خو بياهم كشفيات ورته پيدا كېدل. دا خوارق خو جوګيان هم كولاى شي، چې جوګ پوخ كړي او بيا په هوا الوزي. نو كه يو څوک په شريعت برابر نه وي او له هغه څخه خوارق صادرېږي دا ولايت او كرامت نه بلكې استدراج

Scanned with CamScanner

(c) Kitabton.com: The Digital Library

ده. نور داچې کرامت په قرآن کریم ثابت ده. لکه دبي بي مریمې رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا په هکله چې راځي: ﴿ وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزْقًا ۖ قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَٰذَا ۖ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِندِ اللَّهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾

[آل عمران : ۳۸]

ژباړه: او (الله) کفیل وګرځاوه دې لره زکریا عَلَیْهِ السَّلَام هر کله به چې ننوت دې ته زکریا عَلَیْهِ السَّلَام په محراب (په عبادت خانه) کې نو موندله به یې له دې (مریمې) سره څه روزي (یعني میوې دژمي په اوړي، اومیوې داوړي په ژمي کې).

نوکرامت د اولیاوو حق ده. زمونږ د عقیدې موافق که له نفس کرامت نه څوک منکر شي نو په اتفاق سره ورته ضال او مضل ویل کېږي، خو په کفر کې یې شک ده.

او په دغه ولي کې چې دغه کمالات پیدا شول، نو حضرت ابن عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمَا وایي: تقوا دې ته وایي چې ته خپل نفس تر هیچا هم خیر او بهتر ونه بولې.

حضرت مجدد الف ثاني شیخ احمد سرهندی فاروقي قدس الله سره وایي چې: څوک خپل ځان د کافر فرنګي نه بهتر وبولي نو هم د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ معرفت پرې حرام ده. [تفسیر مظهري ج: ۵/ ص: ۴۱ حاشیه ۲]

حضرت سعدي رَحِمَهُ اللّٰهُ وایي: نهد شاخ پرمیوه سر برزمین.

(c) ... Digital Library

دا قانون ده دسپیدار او چنار ونې پورته خیژي غتیږي، خکه چې بې میوې دي، هره بې میوې ونه چې وي مخ پورته به روانه وي، خو منه چې له میوې نه ډکه شي چې څومره ډکیږي نو درنیږي ښاخونه یې لاندې د ځمکې خواته راکاږه شي. د خُرما ونه چګه ده خو میوه یې چې په سر کې ده میوه یې کوزه راځوړنده وي.

نو څوک چې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حقیقي ولي وي نو هغه به یې له خلکو نه غته نه وایي. ځان به له نورو عامو مسلمانانو بهتر او ښه نه بولي.

د ولایت اسباب چې په څه سره پیدا کیږي؟

د (ولي) د ولایت سبب څه شی ده؟ ولایت په څه پیدا کیږي؟ اصل کې سبب د حصول د ولایت له پاره انعکاس د انوارو د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ده، د انسان په سینه کې چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مشکوة النبوة د سینې مبارکې فیوضات، انوار او اخلاق دي دا چې چېرې منعکس شوي، دغه رنګا چې چېرې ولګېده نو هلته بیا ولایت پیدا کیږي. خو په ظاهر کې دا د نبي عَلَيْهِ السَّلَامُ د سینې انعکاس چې د ولي په سینه کې راځي ددې له پاره سبب څه ده؟ نو ددې له پاره دوه عمده سببونه دي:

د ولایت اول سبب: ﴿ كَثْرَةُ الْمُجَالَسَةِ مَعَ الْمُحَبَّةِ وَالِانْقِيَادِ بِالنَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، اَوْبِمَنْ يَنُوبُه ﴾ [تفسیر مظهري ج: ۵/ص: ۲۹] یعنې له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ډېره ناسته په ژوند کې. یا دده له نائبانو

(c) ktabton.com: The Digital Library

او وارثانو سره څو چې ناسته په محبت او په انقیاد وي، چې کوم حکم هغه کوي او دی یې په ښه طریقه سره ومني. اشتباه، تردد او انکار ورسره نه وي. نو یو په دې سبب باندې مقام د ولایت پیدا کېږي. دا ولې پیدا کېږي ؟ ددې وجه به هم درته په لنډه توګه ووایم یواځې دغه ناسته او انقیاد یې ولې ددې سبب کېږي ؟ او نور نه کېږي ؟

ځکه چې څوک ددغو خلکو سره کیني دهغه زړه د دین په رنګ رنګ شوی دی، یعنې ظاهر او باطن یې د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په دین برابر دی. نو ته چې له ده سره کېنې، ستا د زړه تعلق چې ده له زړه سره پیدا شو نو هغه د دین رنګ او انوار او فیوضات چې ده په زړه کې دي هغه به د تا زړه ورته اخلي، ستا زړه به هم رنګیږي، په دې سره مقام د بقا پیدا کېږي، فنا خو راځي مقام: بقا پیدا کېږي چې ده په ناسته کې محبت پیدا کېږي بیا الله پاک جَلَّجَلَالُهُ سړي ته ورپه یادیږي ، بیا په زړه کې هغه د الله پاک جَلَّجَلَالُهُ نوم ځای نیسي. ده ظاهر قالب چې په شریعت باندې برابر دی ده په ناسته او تعلق کې هغه به په تا باندې اثر کوي چې د تا ظاهر به په شریعت باندې رنګیږي، خو د نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د انوارو انعکاس چې راځي هغه به د شریعت په متابعت راځي. [تفسیر مظهري ج: ۵/ ص: ۳۹]

دولایت دوهم سبب: د ولایت د حصول له پاره دوهم سبب: کثرت (ډېروالی) د ذکر ده: چې څوک ذکر ډېر کوي دغه سړي ته به بیا د ولایت مقام پیدا کېږي. دا بیا ولې سبب ده ؟ ځکه چې د انسان زړه

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګناهونو له امله زنګ نیسي، چې ګناه وشي نو په زړه کې تور داغ پیدا شي ، که توبه وابستل شي بیا هغه داغ لرې کېږي او که نه بیا ځای نیسي. د نبي کریم ﷺ مبارک حدیث ده چې: ﴿ لِكُلِّ شَيْءٍ صَقَالَةٌ وَصَقَالَةُ الْقُلُوْبِ ذِكْرُ اللهِ ... ﴾ [مشكوة المصابيح ج ۱/ باب ذكر الله عزوجل والتقرب اليه ص ۲۱۳/ ۲۱۶ رواه البيهقي في الدعوات الكبير]

د هرشي له پاره ربګمال شته، صفایي یې پرې کېږي چې هغه زنګونه یې بیا ببرته لېرې کیږي او د زړه لـه پاره ربګمال د الله پاک جَلَّجَلَالُهُ ذکر ده. اوس نو دغه زړه چې د ګناهونو د کدوراتو له وجې توروالی پکې راغلی ده دا په ذکر سره صفا کېږي چې په زړه کې صفایي راغله نو قابل د انعکاس ګرځي ، شیشه چې په خاورو کې پټه وي د لمر رڼا په دې کې انعکاس کېږي ؟ دا شیشه چې په دې کې د لمر رڼا دومره ځای نیسي چې بیا بل دېوال رڼا کوي دا په هغه صورت کې چې دا شیشه به صفا وي نو انعکاس چې په کوم زړه کې راځي هغه به صفا وي او ددې د صفایي لاره او طریقه نبي کریم ﷺ یواځې ذکر ښودلې ده.

اوس نو ذکر چې څومره ډېر کیږي دومره صفایي هم زیاته پیدا کېږي ، څومره چې صفایي ډېرېږي دومره انوار ډېر پکې ځایيږي، ځکه په اولیاوو کې هم تفاوت ده،چې چاته څومره انعکاس وي ، څومره چې د یو چا د ذات اقدس ﷺ سره تعلق زیاتیږي دومره هلته فیوضات زیاتیږي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿عن معاذبن جَبَل قال سمعتُ رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول قال الله تعالی وجبت محبتی للمتحابین فیّ والمتجالسین فیّ والمتزاورین فیّ والمتبازلین فیّ﴾ [مشکاة المصابیح ج: ۲ ص: ۴۴۸ باب الحبّ فی الله ومن الله]

ژباړه: له حضرت معاذبن جبل رضي الله عنه نه روایت دی وایي: له رسول الله صلی الله علیه وسلم نه مې اوریدلي ویل یې: چې الله تعالی فرمایي چې: دوه کسان خاص دما له پاره په خپل منځ کې محبت کوي اودما له پاره سره ملا ویږي سرکیني دماله پاره خرچه کوي دهغو له پاره زما محبت واجب شو.

﴿قَالَ عَبْدُ اللهِ بْنُ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ، كَيْفَ تَقُولُ فِي رَجُلٍ أَحَبَّ قَوْمًا وَلَمْ يَلْحَقْ بِهِمْ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ﴾

[صحیح البخاری ج: ۲ کتاب الادب باب علامة الحب فی الله رقم الحدیث ۶۱۶۹ ص: ۴۲۸]

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه نه روایت دی وایي: چې یو سړی نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته راغي او ورته وې ویل: یاسورالله صلی الله علیه وسلم! ته څه وایي چې یو سړی دقوم سره محبت کوي مګر ددغه قوم عمل ته رسیدلای نه وي نونبي کریم صلی الله علیه وسلم اوفرمایل: چې سړی به له هغه چاسره وي چې له چاسره یې محبت وي. دنه رسیدلو مطلب دادي چې ددغه سړي عمل ددغه قوم په شان نه وي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿عن ابی زید انه قال له رسول الله ﷺ الا ادلک علی ملاک هذا الامر الذی تصیب منه خیر الدنیا والاخرة علیک بمجالس اهل الذکر واذاخلوت فحرک لسانک مااستطعت بذکر الله واحب فی الله وابغض فی الله﴾. [رواه ابونعیم کتاب حلیة الاولیاء ج۱/ص.۳۶۷/ کنزالعمال ۲۳۲]

ژباړه: ابوزید رضی الله عنه فرمايي: چې ماته نبی کریم ﷺ وفرمایل: چې زه درته اوښایم چې هغه کوم شی دی چې په هغه باندې ددنیا او آخرت کامیابي ترلاسه کیږي (یعنې په هغه باندې دنیا او آخرت دکامیابی دار او مدار وي) هغه داده چې داهل الذکر دمجلسونو پابندي وکړه او کله چې یواځې یې نو دالله تعالی په ذکر ژبه چلوه چې ترځو دې طاقت او وس وي. او دالله تعالی له پاره محبت کوه او بغض هم دالله تعالی له پاره.

داولیاء کرامو اقسام

دا اولیاء بیا په دوه قسمه دي: مُریدین او مرادین.

نو دا څومره پورته بیان چې مونږ وکړو دا د مریدینو مقام ده، هغه څوک چې خلیل الله دی، مرید د خدای پاک جل جلاله دمحبت اراده لري، نو دی به کوشش کوي او په دغو کوششونو باندې به خدای پاک جل جلاله دی داسې مقام ته رسوي چې بیا به د خدای پاک جل جلاله عشق او محبت دده په سینه کې ځای پیدا کوي. بیا به دده دامحبت دنورو سینو دمحبت له پاره ګټه سونکی ثابتیږي.

(c) ...ton.com: The Digital Library

بله ډله د اولیاووته (مرادین) ویل کیږي، چې دوی خپل مراد او مقصد ته رسیدلي وي چې هغه دخپل خالق خوشاله کول دي مرادینو ته محبوبین هم ویل کیږي او مریدینو ته محبین هم ویل کیږي محبوب د کردګار دي.

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ اللهَ إِذَا أَحَبَّ عَبْدًا دَعَا جِبْرِيلَ فَقَالَ: إِنِّي أُحِبُّ فُلَانًا فَأَحِبَّهُ، قَالَ: فَيُحِبُّهُ جِبْرِيلُ، ثُمَّ يُنَادِي فِي السَّمَاءِ فَيَقُولُ: إِنَّ اللهَ يُحِبُّ فُلَانًا فَأَحِبُّوهُ، فَيُحِبُّهُ أَهْلُ السَّمَاءِ، قَالَ ثُمَّ يُوضَعُ لَهُ الْقَبُولُ فِي الْأَرْضِ، وَإِذَا أَبْغَضَ عَبْدًا دَعَا جِبْرِيلَ فَيَقُولُ: إِنِّي أُبْغِضُ فُلَانًا فَأَبْغِضْهُ، قَالَ فَيُبْغِضُهُ جِبْرِيلُ، ثُمَّ يُنَادِي فِي أَهْلِ السَّمَاءِ إِنَّ اللهَ يُبْغِضُ فُلَانًا فَأَبْغِضُوهُ، قَالَ: فَيُبْغِضُونَهُ، ثُمَّ تُوضَعُ لَهُ الْبَغْضَاءُ فِي الْأَرْضِ ﴾ [صحيح المسلم كتاب البر والصلة والادب، باب اذا احب الله عبداً امر به ج: ۲ ص: ۳۳۱ / رقم الحديث: ۲۶۳۷]

ژباړه: له حضرت ابوهریره رضی الله عنه نه روایت دی وایي: چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي دي: چې د الله جل جلاله له چا سره محبت پیدا شي نو جبرئیل علیه السلام ته حکم وکړي چې زه د فلانکي سره محبت لرم، ته محبت ورسره کوه، نبی صلی الله علیه وسلم وایي جبرائیل علیه السلام ورسره محبت کوي بیا هغه په آسمانونو کې اعلان وکړي، چې الله تعالی له فلاني سره محبت لري تاسې هم ورسره محبت کوئ. نو د اسمانونو اهل هم محبت ورسره کوي. نبی علیه السلام وایي چې بیا دزمکې د خلکو په زړونو کې هم خدای پاک جل جلاله هغه ور محبوب کړي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

او له يو چا څخه چې د الله تعالی بد راشي نو جبرئيل عَلَيْهِ السَّلَامُ راوغواړي ورته وايي زما فلانی سړی بد ايسي نو ته يې هم بدايسوه ، نبي عَلَيْهِ السَّلَامُ وايي چې جبرائيل عَلَيْهِ السَّلَامُ دغه سړی بداېسوي ، بيا په اسمانونو کې اعلان وکړي چې الله تعالی له فلانکي سړي سره بغض لري تاسې هم ورسره بغض کوئ .نو داسمانونو مخلوقات يې هم بداېسوي ، نو دزمکې په خلکو کې هم منفور شي دنيک خلکو ترپام هم دغه شخص بد ورځي . خدای پاک دې موږ او تاسې بلکې ټول مسلمان له داسې بد حالت او کيفيت څخه وساتي .

د نيکو خلکو محبت له يو چا سره دا دليل د محبت ده. هغه علامه چې مو مخکې ذکر کړي هغه ددې مريد وي .

او هغه اوليا ، چې مرادين دي دهغو علامه داده چې د مسلمانانو به له دده سره ډېره جوړه وي. له يو چاسره چې د مسلمانانو مينه زياتيږي او په زړونو کې يې قدر زياتيږي دا ددې دليل ده چې دی محبوب ده ، ځوک چې په مشرب دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وي هغه محبوبين دي ، هغه مرادين دي ، هغو ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغه مقام ورنصيب کړی .

په قرآن مجيد کې يې مثال دادی : چې الله تعالی خپل محبوب محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ معراج ته بوتلووې فرمايل : ﴿سُبْحَٰنَ ٱلَّذِيٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ لَيْلًا مِّنَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ إِلَى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْأَقْصَا﴾

[سورة الاسراء.آيت ۱]

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: پاک ده هغه ذات چې بوېې تللو خپل بنده په شپه کې له مسجد حرام څخه وطرف دمسجد اقصی ته.

نو الله تعالی خپل محبوب معراج ته بوتلو داد مراد سره معامله وه. او چې کله دمرید معامله وه نو وې فرمايل: ﴿فَلَمَّا جَآءَ مُوسَىٰ لِمِيقَٰتِنَا﴾ چې کله موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ زمونږ ملاقات ته راغی.

نو الله تعالی له نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دمراد معامله وه او دموسی عَلَيْهِ السَّلَامُ سره دمريدمعامله وه.

اوس ګورئ موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ له الله تعالی نه دشرح صدر دعا غواړي ﴿رَبِّ ٱشْرَحْ لِي صَدْرِي ۝٢٥ وَيَسِّرْ لِيٓ أَمْرِي ۝٢٦﴾ [طه: ۲۶]

او الله تعالی نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته شرح صدر خپله ورپه برخه کوي دغوښتلو اړتيا هم نشته فرمايي: ﴿أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝١﴾ [الانشراح]

نو دمريد او مراد معامله ډير توپير لري.

داولياء كراموپايلې، انجام او عاقبت دقرآني اياتو نو او نبوي احاديثو په رڼا کې

تر تولو دپام وړ خبره داده چې د اولياؤ کرامو انجام، عاقبت او پايلې به څه ډول وي. په قرآن کريم او احاديثو کې ددغو بزرګانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجام څنګه بیان شوی دی ؟ په قرآن کریم کې ددوی انجام داسې بیان شوی چې:﴿ لَهُمُ ٱلْبُشْرَىٰ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَفِي ٱلْآخِرَةِ ﴾
[سورة یونس آیت ۶۴]

یعنې ددې اولیاء کرامو له پاره زیری دی په ژوند ددنیا او آخرت کې. زیری د دنیا په ژوند کې څرنګه دی ؟ د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ژوند کې زیری دا و چې ده به بشارت د جنت ورکاوه، څوک چې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ولي و هغه ته د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ژبه وویل شول چې:

﴿ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَبُو بَكْرٍ فِي الْجَنَّةِ، وَعُمَرُ فِي الْجَنَّةِ، وَعُثْمَانُ فِي الْجَنَّةِ، وَعَلِيٌّ فِي الْجَنَّةِ، وَطَلْحَةُ فِي الْجَنَّةِ وَالزُّبَيْرُ فِي الْجَنَّةِ، وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ فِي الْجَنَّةِ، وَسَعْدٌ فِي الْجَنَّةِ، وَسَعِيدٌ فِي الْجَنَّةِ، وَأَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ فِي الْجَنَّةِ ﴾ [رواه ابوداود حدیث: ۴۶۵۰/ والترمذي حدیث: ۳۷۴۷/وابن ماجه حدیث: ۱۳۳/اومسند امام احمد: ۱/۱۸۷/۱۸۸]

یعنې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پورتنیو لسو وارو صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ته دجنت زیری ورکوي چې دوی جنتیان دي. دا خو په یوه واقعه کې داجمال په صورت کې زیري ورکړی شوي، ډیرو صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ته یې دتفصیل په طریقه هم زیري ورکړي دي چې یوڅو مثالونه یې په لاندې ډول دي:

دابوبکر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په هکله وایي: ﴿ وقال امانک یاابابکر اول من یدخل الجنة من امتی ﴾ [رواه ابوداود کتاب السنة باب ۱۸] ﴿ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ

(c) ketabton.com: The Digital Library

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَنَا أَوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ عَنْهُ الأَرْضُ ثُمَّ أَبُو بَكْرٍ ثُمَّ عُمَرُ، » [رواه الترمذي حديث ۳۶۹۲] « قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لِكُلِّ نَبِيٍّ رَفِيقٌ وَرَفِيقِي - يَعْنِي فِي الْجَنَّةِ - عُثْمَانُ » [رواه الترمذي حديث ۳۶۹۸ وابن ماجه] د حضرت عبدالله ابن سلام رضي الله عنه په هکله وايي چې: دا جنتي دی. « إِنَّهُ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، متفق عليه عَنِ سَعْدَ بْنَ أَبِي وَقَّاصٍ، » [رواه البخاري ومسلم عن ابن عمر] د حضرت ابن عمر رضي الله عنه په باب کې وايي چې: (رجلٌ صالح) دا ډېر نېک سړی دی. «عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِعَلِيٍّ: أَنْتَ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي متفق عليه»

[رواه البخاري كتاب فضائل اصحاب النبي صلى الله عليه وسلم باب ۹، والترمذي كتاب المناقب باب ۲۰ حديث ۳۷۳۰]

ژباړه: له حضرت جابر رضي الله عنه نه روايت دی وايي: چې نبي کريم صلى الله عليه وسلم حضرت علي رضي الله عنه ته وايي چې: ته ماته داسې يې لکه حضرت هارون عليه السلام حضرت موسى عليه السلام ته، خو يواځې فرق دادی چې له ما نه وروسته بل پيغمبر نشته يعنې هغه نبي و ته نبي نه يې. «عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ» [رواه الترمذي: حديث ۳۷۱۳/ ومسند احمد ۱/۸۴/۱۱۸/۱۱۹/۱۵۲] چاته چې زه ګران يم هغه ته به حضرت علي رضي الله عنه هم ګران وي.

د حضرت فاطمې رضي الله عنها په هکله وايي:

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿عَنِ الْمِسْوَرِ بْنِ مَخْرَمَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: فَاطِمَةُ بَضْعَةٌ مِنِّي، فَمَنْ أَغْضَبَهَا أَغْضَبَنِي﴾ [رواه البخاري كتاب فضائل اصحابه النبي ﷺ باب ۱۲/۲۹/ حديث: ۳۷۱۴]

ژباړه: له حضرت مسور ابن مخرمه رضي الله عنه نه روايت دی وايي: چې رسول الله ﷺ ويلي دي: چې حضرت فاطمه رضي الله عنها زما دوجود جز ده څوک چې دا په غضب کوي ګويا ما په غضب کوي.

دحضرت دحسن رضي الله عنه او حسين رضي الله عنه په باره کې وايي:

﴿عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ﴾ [رواه الترمذي حديث: ۳۷۶۸، وابن ماجه حديث: ۱۱۸]

ژباړه: له حضرت ابوسعيد خدري رضي الله عنه نه روايت دی وايي: چې رسول الله ﷺ ويلي دي: حضرت حسن او حضرت حسين به دجنت دځوانانو سرداران او مشران وي.

دمريم رضي الله عنها او خديجه رضي الله عنها په باره کې داسې وايي:

﴿وَقَالَ خَيْرُ نِسَائِهَا مَرْيَمُ بِنْتُ عِمْرَانَ وَخَيْرُ نِسَائِهَا خَدِيجَةُ بِنْتُ خُوَيْلِدٍ﴾ [صحيح البخاري كتاب مناقب الانصار باب: ۴۵/ ومسلم كتاب فضائل الصحابه حديث: ۶۹]

ژباړه: رسول الله ﷺ ويلي: چې حضرت مريم رضي الله عنها دخپلې زمانې دښځو بهتره او غوره ښځه وه او حضرت خديجه رضي الله عنها دخپلې زمانې دښځو بهتره او غوره ښځه وه.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت عائشې رضي الله عنها په باره کې داسې وايي: ﴿ وَإِنَّ فَضْلَ عَائِشَةَ عَلَى النِّسَاءِ كَفَضْلِ الثَّرِيدِ عَلَى سَائِرِ الطَّعَامِ ﴾ [رواه البخاری فضائل صحابه باب ۳۵/ ومسلم فضائل صحابه حدیث: ۷۰/۸۸۹]

ژباړه: بېشکه د حضرت عایشې رضي الله عنها فضل او بهتري په نورو ښځو داسې ده لکه د شوروا دمړۍ په نورو مړيو.

﴿ وقال نعم الرجل سيدبن حصير ثابت بن قيس نعم الرجل معاذبن جبل نعم الرجل معاذابن عمروبن الجموح ﴾ [رواه مسند احمد: ۲/۴۱۹]

﴿ وقال ان الجنة تشتاق الى ثلاثة على وعمار وسلمان ﴾ [رواه البيهقي كتاب مجمع الذوائد: ۹/۱۱۲/ والتبريذي كتاب مشكوة المصابيح ۶۲۴۵۲ والمتقي الهندي: كتاب كنزالعمال: ۳۳۱۱۲]

دپام وړ خبره خو داده چې خلک په جنت پسې مړه شول چې جنت پیدا کړي او جنت بیا د حضرت علي، حضرت عمار، او حضرت سلمان رضي الله عنه غوښتنه کوي.

د انصارو مبارکانو په حق کې نبي کريم صلی الله علیه وسلم فرمايي او بشارت ورکوي چې: ﴿ عَنْ عَدِيِّ بْنُ ثَابِتٍ، قَالَ: سَمِعْتُ الْبَرَاءَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، أَوْ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الأَنْصَارُ لاَ يُحِبُّهُمْ إِلَّا مُؤْمِنٌ، وَلاَ يُبْغِضُهُمْ إِلَّا مُنَافِقٌ، فَمَنْ أَحَبَّهُمْ أَحَبَّهُ اللهُ، وَمَنْ أَبْغَضَهُمْ أَبْغَضَهُ اللهُ ﴾

[رواه البخاری مناقب الانصار باب ۴ حدیث ۳۷۸۳]

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: آيَةُ الإِيمَانِ حُبُّ الأَنْصَارِ، وَآيَةُ النِّفَاقِ بُغْضُ الأَنْصَارِ ﴾ [رواه البخاري في كتاب الايمان رقم الحديث ۱۷]

يعنې دانصارو مبارکانو د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت دا د ايمان علامه ده. ولې هغه ټول د خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ دوستان دي، څوک چې ددوی سره محبت کوي دا مسلمان ده. هغه ټول د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ اولياء او دوستان دي. څوک چې بغض ورسره کوي هغه منافق ده. د ټولو صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ په باب کې مجموعي بشارت د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرفه دادي چې: ﴿رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ﴾ [سورة مجادله آيت ۲۲]. ﴿وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ﴾ [سورة الحديد آيت ۱۰]

﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ الايه﴾ [سورة الفتح آيت ۲۹]

ژباړه: محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رسول او راليږل شوی دالله تعالى دی (په حق سره) او هغه کسان چې له ده سره دي سخت دي از روی مقابله او مجاهده پر کافرانو باندې مهربانان او زړه سواندي دي پخپلو منځو کې.

دومره لوی زيری او سند چې چاته الله تعالى ورپه برخه کړي نو هغوی به ولې اندېښنه او فکر کوي اوبيا چې داوعده او زيري وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم دخالق لایزال له لوري چې دهيڅ ډول زيان او بې وفايي تصور هم نشي پکې کېدلی.

د نبي کريم صَلَّى ٱللَّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له طرف نه بشارت دادي چې: ﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَسُبُّوا أَصْحَابِي فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ أَنْفَقَ مِثْلَ أُحُدٍ ذَهَبًا، مَا أَدْرَكَ مُدَّ أَحَدِهِمْ، وَلَا نَصِيفَهُ﴾ [البخاري فضائل اصحاب النبی صَلَّى ٱللَّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باب ٥ ، مسلم فضائل صحابه رقم الحديث: ٢٢١/ ٢٢٢]

ژباړه: له حضرت ابو هريره رَضِيَ ٱللَّٰهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې رسول الله صَلَّى ٱللَّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي دي: تاسې زما په صحابۀ کرامو پسې بدمه واياست، زمادې په هغه ذات قسم وي چې زما روح دده په لاس کې ده، که تاسې دأحد دغره په اندازه سره زر صدقه وکړی ددوی ديو پاو يا نيم پاو صدقې خای ته به ونه رسيږي.

﴿عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «خَيْرُكُمْ قَرْنِي، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ»﴾ [صحيح البخاري، ج: ١ص: ١٦٤/ کتاب الشهادات باب: لايشهد علی شهادة جور إذا أشهد، رقم الحديث: ٢٦٥١]

ژباړه: له حضرت عمران ابن حصين رَضِيَ ٱللَّٰهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې رسول الله صَلَّى ٱللَّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي دي: چې بهترين او غوره ددتاسې زما دزماني خلک دي (صحابۀ کرام) له هغو نه وروسته بيا تابعين بهتر دي، بيا تبع تابعين بهتر دي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ أَنَّ أَبَا هُرَيْرَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: لَمْ يَبْقَ مِنَ النُّبُوَّةِ إِلَّا الْمُبَشِّرَاتُ قَالُوا: وَمَا الْمُبَشِّرَاتُ ؟ قَالَ: الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ ﴾
[رواه البخاری کتاب التعبیر باب ۵ حدیث ۶۹۹۰ ومسلم کتاب الصلوة حدیث ۲۰۸/۲۰۲]

ژباړه: حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وايي چې له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه مې اوريدلي دي ويل يې چې: نبوت ختم شو خو بشارات به وي، صحابهٔ کرام ورڅخه پوښتنه کوي چې: بشارات څه شی دي ؟ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي چې: ښه خوبونه دي. دا څه معنا ؟ مطلب دا چې سړی په خپله خوبويني او په خوب کې خپل حالات ښه ويني ، يا يې بل څوک ښه ويني، خو خپل ځان ښه ليدل يا د بل له طرف نه ښه ليدل دا په هغه صورت کې چې دی به عملاً هم ښه وي. بيا به رؤيای صالحه ته اعتبار وي. د منافق او فاجر له پاره خوب اعتبار نه لري.

﴿ وقال البغوی رَحِمَهُ اللهُ عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ قال سالت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ قَوْلِ اللهِ تَعَالَى {لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا} قال : هِيَ الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ يَرَاهَا الْمُسْلِمُ أَوْ تُرَى لَهُ ﴾ [مسند احمد : ۴۵۲/۶ ومستدرک حاکم: ۳۴۰/۲]

ژباړه: له حضرت عباده ابن صامت رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه مې ددې آيت {لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا} په هکله پوښتنه وکړه چې ددې څه معنا ده ؟

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راته وويل: دغه زيري دنيک مسلمان له پاره دادي چې ښه او نيک خوبونه دی پخپله ووينې او يابې بل څوک دده له پاره ووينې.

﴿عَنْ عَطَاءِ بْنِ يَسَارٍ، عَنْ رَجُلٍ، مِنْ أَهْلِ مِصْرَ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا الدَّرْدَاءِ، عَنْ قَوْلِ اللهِ تَعَالَى {لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا} فَقَالَ: مَا سَأَلَنِي عَنْهَا أَحَدٌ غَيْرُكَ إِلَّا رَجُلٌ وَاحِدٌ مُنْذُ سَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: «مَا سَأَلَنِي عَنْهَا أَحَدٌ غَيْرُكَ مُنْذُ أُنْزِلَتْ، هِيَ الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ يَرَاهَا الْمُسْلِمُ أَوْ تُرَى لَهُ»﴾ ﴿بشراة فی الحیوة وبشراة فی الاخرة الجنة له طراق كثيراً﴾ [رواه الترمذی حدیث: ۲۲۷۴]

﴿اصحابي کالنجوم بایهم اقتدیم اهتدیتم﴾ [العجلونی کتاب کشف الخفاء ۱/ ۱۴۷، الزبیدی کتاب اتحاف السادة المتقین: ۲/ ۲۲۳]

ژباړه: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: چې زما صحابه لکه ستوري داسې دي، په هریوه پسې چې اقتدا وکړي تاسې به په هدایت او سمه لار یاست.

نو: ﴿لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ﴾ [سورة یونس آیت ۶۴]

د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ژوند کې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوستانو ته د دده صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ژبه د جنت زیری ورکول کېدل. د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د دنیا نه د انتقال نه وروسته اوس ددغو خلکو له پاره بشری (زیری) شته که نه؟ هو شته. هغه (رؤیا)

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوبونه دي (ثم اذا مات رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فالبشری فی الدنیا ما بشر الله سبحانه اولیاءه بالکشف یعنی اراه فی عالم المثال فی المنام او الیقظة رهوالمراد بالرؤیا الصالحه) [تفسیر مظهری ج: ۵/ ص: ۴۲]

نو کله چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له دنیا جامي بدلي کړي، بیا په دنیا کې اولیاوو ته زیري هغه څه دي چې الله تعالی یې اولیاوو ته ورکوي په کشف سره یعنې وروښني یې په عالم مثال کې په خوب سره او یا په ویښه چې له رؤیا صالحه نه دغه مراد ده.

یعنې کله چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ویښه لیدل دهغه نه تعبیر په کشف سره کېږي، د خوب په حالت کې لیدل په خوب سره کېږي، ددغو خلکو له پاره بشری کله الهامات د وظائفو د مراقبو په حال کې الهام ورته شروع شي، خپله ده ته یا یو بل ولي ته. دده مقام خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په الهام سره ورمعلوم کړي. یا په خوب کې.

﴿وقیل البشری فی الدینا هی الثناءالحسن لماروی البغوی بسنده عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ الصَّامِتِ، عَنْ أَبِي ذَرٍّ، قَالَ: قِيلَ لِرَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَرَأَيْتَ الرَّجُلَ يَعْمَلُ الْعَمَلَ مِنَ الْخَيْرِ، وَيَحْمَدُهُ النَّاسُ عَلَيْهِ؟ قَالَ: «تِلْكَ عَاجِلُ بُشْرَى الْمُؤْمِنِ﴾ [تفسیر مظهري ج: ۵/ ص: ۴۲]

ژباړه: ځینو ویلي چې په دنیا کې زیري دهغه سړي په ښه نامه یادیدل دي. څکه چې امام بغوی رَحِمَهُ اللهُ په خپل سند له عبدالله ابن صامت له حضرت ابوذر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت کړی وایي: چې له رسول

Scanned with CamScanner

(c) Kitabton.com: The Digital Library

الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه وپوښتل شول چې يوسړی نيک عمل کوي او خلک يې صفت کوي داڅرنګه ده ؟ په خواب کې يې ورته وويل دغه هغه عاجل زيري دمؤمن دي .

وقال الزهر ی وقتادة هي نزول الملائكة بالبشارة من الله عندالموت قال الله تعالى: ﴿ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا۟ وَلَا تَحْزَنُوا۟ وَأَبْشِرُوا۟ بِٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِى كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ ﴾ [سورة فصلت آيت : ۳۰]

ژباړه : امام زهري رَحِمَهُ اللهُ او قتاده رَحِمَهُ اللهُ وايي : چې دغه زيري راکوزيدل دملائکو دی دمرګ په وخت کې دالله تعالی له لوري اوفرمايي: رانازليږي به پر دوی فرېښتې (عند النزع والبعث يا في القبر) داسې به ورته وايي چې مه ويريږئ په دنيا کې او مه خپه کيږئ په اخيرت کې او زيری ورکړئ په هغه جنت سره چې له تاسې سره يې وعده شوې ده .

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّمَ ، قَالَ : الرُّؤْيَا ثَلَاثٌ : فَبُشْرَى مِنَ اللهِ ، وَحَدِيثُ النَّفْسِ ، وَتَخْوِيفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ ﴾ [تفسير مظهري ج: ۵/ ص: ۴۳ / رواه ابن ماجه حديث: ۳۹۰۶ ومسند احمد: ۲/ ۲۵۹]

ژباړه : له حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي دي : چې خوبونه په درې ډوله دي :

۱- دالله تعالی له لوري ، ۲- دنفس سوچونه دي . ۳- او دشيطان له لوري ويرول دي .

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ: أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ جُزْءٌ مِنْ سِتَّةٍ وَأَرْبَعِينَ جُزْءًا مِنَ النُّبُوَّةِ ﴾ [صحيح البخاري كتاب التعبير باب: ۲ رقم الحديث ۶۹۸۳ ج: ۲ ص: ۵۷۴]

ژباړه: حضرت ابو سعید خدري رضي الله عنه وايي: له رسول الله صلی الله علیه وسلم نه مې اوریدلي ویل يې: چې نیک خوبونه د نبوت شپږ څلوېښتمه برخه ده.

رؤیای صالحه ځکه بشارات دي او ځکه قابل د بشارت دي، چې دا د نبوت شپږ څلوېښتمه حصه ده. مخکې دا خبره تیره شوې چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي چې نبوت ختم شو خو بشارات به پاتې وي.

دا خو په دغه فاني دنیا کې د نیکانو او بزرګانو پایلې او انجام شو په اخیرات کې چې تلپاتې ژوند دی هلته هم د دوی له پاره لوړ مقامات او بشارتونه دي. له آخرت نه مطلب د زنکدن حالت، د قبر حالت او د حشر د اول وار د راپورته کېدا دا ټول عبارت دی. ځکه چې دا ټول د آخیرت مقامات دي. نو د دغو نېکانو او بزرګانو له پاره زېری دی. کله چې نیکان او بزرګان له دنیا سره په مخه ښه کوي بیا خدای پاک ورته لاندیني قرآني زیری ورکوي.

﴿يَـٰٓأَيَّتُهَا ٱلنَّفْسُ ٱلْمُطْمَئِنَّةُ ۝٢٧ ٱرْجِعِىٓ إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ۝٢٨ فَٱدْخُلِى فِى عِبَـٰدِى ۝٢٩ وَٱدْخُلِى جَنَّتِى ۝٣٠﴾ [سورة الفجر]

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: ای نفسه آرام نیوونکیه (په ذکر زما شاکر په نعمت زما صابر په زحمت زما) وګرځه (له دنیا نه) په طرف درب خپل حال داچې راضي خوښ به یې ته (له الله تعالی څخه او الله تعالی) راضي اوخوښ (به وي له تا څخه) بیا ننوځه په (نیکانو) بندګانو زما کې اوننوځه په جنت زما کې: سره له نورو مقربینو)

یعنې ملائکې ورته راشي، دغه ملائکې ددغو انسانانو له پاره زیری ورکوي اود زنکدن په حالت کې ورته وایي چې: ﴿ أَلَّا تَخَافُوا۟ وَلَا تَحْزَنُوا۟ وَأَبْشِرُوا۟ بِٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِى كُنتُمْ تُوعَدُونَ ۝ ﴾ (سورة فصلت) اوپه دغه حالت کې ده ته دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ملاقات نه زیات بل شی محبوب نه وي. اودایې رغبت وي چې هسې زر مې روح قبض کړل شي ترڅو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ملاقات وکړم.

په قبر کې اولیاء کراموته زیری

او په قبر کې یې بشری (زیری) داده چې: دده عمل صالح ورته په ښائسته شکل کې راشي زیری ورباندې کوي چې انعامات الهي دې مبارک شه. دی ورڅخه پوښتنه کوي چې ته څوک یې؟ ستا رنګ خو د زیري کوونکي ده، دی به ورته وایي چې: زه ستا هغه نیک عمل یم.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِذَا قُبِرَ الْمَيِّتُ - أَوْ قَالَ: أَحَدُكُمْ - أَتَاهُ مَلَكَانِ أَسْوَدَانِ أَزْرَقَانِ، يُقَالُ لِأَحَدِهِمَا: الْمُنْكَرُ، وَلِلْآخَرِ: النَّكِيرُ، فَيَقُولَانِ: مَا كُنْتَ تَقُولُ فِي هَذَا الرَّجُلِ؟ فَيَقُولُ: مَا كَانَ يَقُولُ: هُوَ عَبْدُ اللهِ وَرَسُولُهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، فَيَقُولَانِ: قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُولُ هَذَا، ثُمَّ يُفْسَحُ لَهُ فِي قَبْرِهِ سَبْعُونَ ذِرَاعًا فِي سَبْعِينَ، ثُمَّ يُنَوَّرُ لَهُ فِيهِ، ثُمَّ يُقَالُ لَهُ، نَمْ، فَيَقُولُ: أَرْجِعُ إِلَى أَهْلِي فَأُخْبِرُهُمْ، فَيَقُولَانِ: نَمْ كَنَوْمَةِ الْعَرُوسِ الَّذِي لَا يُوقِظُهُ إِلَّا أَحَبُّ أَهْلِهِ إِلَيْهِ، حَتَّى يَبْعَثَهُ اللهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذَلِكَ، الحديث . ﴾ اجامع الترمذي ج ۱/ ص: ۲۰۵ ابواب الجنائز باب ماجاء في عذاب القبر رقم الحديث ۱۰۷۱]

ژباړه: له حضرت ابو هریره رضي الله عنه نه روایت دی وایي: چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي دي: چې کله مړی یا یودتاسې په قبر کې کېښودل شي، دوه ملائکې له رنګه تورې او دشنو سترګو خاوندانې ورته راشي چې یوه ملائکه په نامه د (مُنکَر) او بله په نامه د (نَکیر) ده، دغه مړي ته وايي چې ته ددغه سړي په هکله څه وايې، داڅوک دی؟

نو دی به ورته وايي: هغه څه چې په دنیا کې یې ویل: چې دا دالله تعالی بنده او دهغه رسول دی زه په دې شاهدي ورکوم چې الله تعالی یو دی او محمد صلی الله علیه وسلم دده بنده او رسول دی.

نو دغه دوه ملائکې به دده له سم خواب ورکولو وروسته ده ته زیری ورکوي چې مونږ مخکې لا پوه وو چې ته به مونږ ته سم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوابونه راکوي. «دوی ولې پوه ؤ؟ یا له دې وجې چې دوی یې دنیا اعمال صالحه لیدلي ؤ، یا له ظاهري انوارو څخه به یې معلومه کړي. چې په قبر کې په ده د عبادت آثار پراته دي، چې د هغې په اثر یې ملائکې پېژني.»

بیا ده ته قبر فراخه شي اویا(۷۰) ګزه په اویا(۷۰) ګزو کې، بیا په قبر کې نور ورته شروع شي .او ملائکې زېری ورکړي چې د دنیا له غمونو اوتکلیفونو څخه خلاص شوې ستا له پاره ابدي ژوند او راحت دی ویده شه! دی به ورته ووایي زه یو ځل خپل اهل ته بیرته ورځم چې زما ددې ښه حال خبر ورکړم. نودوی دواړه به ورته ووایي: چې د نوې ناوې په شکل باندې آرام خوبونه کوه هغه ناوې چې نه یې راویښوي مګر خپل میړه به یې راویښوي، نو دغه مړی به په قبر کې دغسې په ارام وي ترڅو چې الله تعالی یې له قبر څخه راپورته کړي د حشر په ورځ.

کله چې بیا له قبر نه راپورته شي بیا په هغه حالت کې هم ددوی له پاره بشري (زیری) وي. د قبر نه چې سړی راپورته شي د هیبت حالت وي، کله به داسې دروند هیبت وي چې یو بل به نه سره پېژني، لکن دلته ددغو بزرګانو هیبت او وېره هرڅه ختمیږي ، دلته بیا ددوی له پاره بُشری وي. دا د اولیاوو له پاره د زېري عاقبت ده انعام نه ده.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿عن معاذبن جَبَل قال سمعتُ رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول قال الله تعالی وجبت محبتی للمتحابین فیّ والمتجالسین فیّ والمتزاورین فیّ والمتباذلین فیّ ﴾ [مشکاة المصابیح ج: ۲ /ص ۴۲۸/ باب الحبّ فی الله ومن الله]

ژباړه: له حضرت معاذبن جبل رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه مې اوریدلي ویل یې: چې الله تعالی فرمایي چې: دوه سړي خاص دما له پاره په خپل منځ کې محبت کوي اودما له پاره سره ملا ویږي سرکینې دماله پاره خرچه کوي دهغو له پاره زما محبت واجب شو.

﴿عن عُمر قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ان من عبادالله لأُناساً ما هم بانبیاء ولاشهداء یغبطهُمْ الانبیاء والشهداء یوم القیمة بمکانهم من الله قالوا یارسول الله تخبرنا مَنْ هُمْ قال هم قومٌ تحابّوا بروح الله علی غیر ارحام بینهم ولا اموال یتعاطونها فوالله ان وُجُوهم النور وانهم لعلی نور لایخافون اذا خاف الناس ولایحزنون اذا حزن الناس وقرأ هذه الایة ﴿ أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾﴾
[مشکاة المصابیح ج: ۲ ص: ۴۲۸ باب الحبّ فی الله ومن الله]

ژباړه: له حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: ځینې دالله تعالی له بندګانو داسې دي چې نه انبیاء دي، نه شهداء دي خو په قیامت کې به ددوی په حالت باندې انبیاء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ او شهداء هم غبطه او تمنا کوي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو صحابۀ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنهُم پوښتنه وکړه چې: یارسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ! دا څوک دي ؟ نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې داهغه کسان دي چې ددوی مینه او محبت یوازې دخدای پاک درضا له پاره ۇ ددوی یو ځای کیدل یوازې ددین په بنیاد وي کومه نسبي او دنیاوي خپلولي یې هم ترمنځ نه وي دراکړې او ورکړې سلسله یې هم ترمنځ نه وي ، بلکې یوازاې او یوازې دخالق لایزال رضا او خوشحالي یې مقصد او موخه وي.

اوپه الله تعالی مې دي قسم وي چې: مخونه به یې نوراني او ځلیدونکي وي د نور په منبرونو به ناست وي. په دوی به کومه وېره نه وي په هغه ورځ چې نورخلک به په غم او ویره اخته وي، دوی به نه غمجن وي په داسې حال کې چې په دې ورځ به نور خلک غمجن وي

بیایې دغه آیت ولوست : ﴿ أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ الایه ﴾

یعنې دغو خلکو ته به الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغه مقام اومرتبه ورکوي. دا محبت د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره چې دوه مسلمانان یې په خپل منځ کې کوي نودا یې بیا انجام او انعام ده. دوی ته دا مقام ولې پیدا کېږي چې له هر قسم پرېشاني نه به په قیامت کې محفوظ وي ؟

څکه یو له بل سره یې ناسته ولاړه هرڅه دالله تعالی درضا له پاره دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داولياؤ سره تړاو او دهغوی زيارت کول ګټور دي

د اولياء کرامو ملاقات او دهغوی زيارتونو ته تلل قسم په خدای ده چې دومره زياتې ګټې پکې دي چې په خپل عمل سره يې په ډېر وخت کې هم نه شي ګټلای. ځکه دهغوی ددعاؤ او ليدلو اثرات په سړي کې ډېر زيات او ګټور بدلون راولي ، خو که يوځوک دهغوی هغه اثرات او انوار ووينې

خو هر ځوک يې نشي ليدلی دچاچې سينه پاکه وي وظايف يې ترسره کړي وي سينه يې دالله په نامه منوره او روښانه کړې وي هغه يې ښيا وينې او په خونديې هم پوهيږي . نو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وايي چې: له هغو خلکو سره زما محبت حتمي او دتل له پاره دی چې دوی راکړه ورکړه ، تعاون، محبت زما د دين له پاره کوي او چې له چا سره د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ محبت پيدا شو نو دی د محبوبينو له ډلې ځخه شو، اوس چې محبوب شو نو د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ د دوستانو او محبوبينو او مُرادينو له ډلې ځخه شو

ځکه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ فرمايي چې: ﴿أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝﴾ (سورة يونس آيت ۶۲) چې زما په وليانو

به نه خوف وي اونه به دوی غمجن وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصل ثمره نتیجه د ولایت مونږ لا تراوسه ذکر کړې نه ده یوائې علامې، تعریف، د عاقبت په لحاظ په قرآن کریم کې زیری بیان شو.

د ولایت پایله نتیجه جنت ته تلل دي

نو نتیجه د ولایت جنت ده. زیری په دنیا کې ورکړل شو، اصل ځای د انعام به په جنت کې وي. دا زیری دوی ته په قبر کې ورکړل شو، زیری د حشر په حالت کې ورکړل شو. په قیامت کې به خدای پاک جَلّ جَلَالُهٗ څرنګه مقام اولیاء کرامو ته نصیب کوي؟ نو په حدیث مبارک کې راځي:

﴿عن ابی هریرة قال کنتُ مع رسول الله صلی الله علیه وسلم فقال رسول الله ان فی الجنة لعُمُدا من یاقوت علیها غُرَفٌ من زبَرْجَد لها ابوابٌ مفتحةٌ تضِیء کما یُضِیء الکوکب الدُرّیُّ فقالوا یارسول الله من یسکنُها قال المتحابّون فی الله والمتجالِسُوْنَ فی الله والمتلاقون فی الله﴾

[مشکاة المصابیح ج. ۲/ ص: ۴۲۹]

ژباړه: له حضرت ابوهریره رَضِیَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: زه له رسول الله صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ سره وم نو وې ویل چې په جنت کې دیاقوتو متې (ستنې) دي چې په هغو باندې بنګلې دي چې له زبرجدو څخه جوړې دي او دروازې یې خلاصې دي داسې ځلیږي لکه بنه روښانه ستوري، صحابه کرامو ورته وپوښتل اې رسول الله! دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دچا له پاره دي څوک به پکې اوسيږي ؟ رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وويل : دهغه چا له پاره دي چې يو له بل سره مينه اومحبت ناسته ولاړه اوملاقات خاص زما درضا له پاره کوي.

د اولياء کرامو ځای به د عامو مسلمانانو په نورو طبقاتو په جنت کې دومره پورته وي لکه د ځمکې څخه چې آسمان ته ګورو او هغه غټې ستوري چې په افق کې ځليږي، نو هلته به ددوی منازلو ته په جنت کې نور مسلمانان داسې ګوري. او هغه انوار يې دي چې په قيامت کې به دوی په هغو آسانو سپاره وي چې وزرونه به يې وي او زينونه به يې له ياقوتو او لاجبرو جوړ شوي وي. دوی چې کوم ځای ته وغواړي نو په هوا باندې به يې دغه آسان هغه ځای ته رسوي. د لاندنيو طبقاتو او تولیو په انوارو به پټ والی او خفا راځي اودالاندي طبقې او ډلې به پوښتنه به کوي چې دا زمونږ انوار چا راپټ کړل.

ځکه خدای پاک فرمايي: ﴿ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۝ حَدَآئِقَ وَأَعْنَٰبًا ۝ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ۝ وَكَأْسًا دِهَاقًا ﴾ (سورة النبا)

ژباړه : بيشکه خاص متقيانو ته (په اخرت کې) ځای دی خلاصي بري کاميابي دی باغونه (دميوي) او دانګورو (ونې) دي اوپيغلې انار تيوني هنځولي دي. او (متقيانو ته په جنت کې دشراب طهور) پيالې ډکې تر څندو (غاړو) دي.

ددې آيت خودا معنا شوه چې قرب الهي د الله دوستي د هغه پيدايښت هغه بې له دې نه نه راځي. خو سببونه يې دا شو. سبب

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو مؤثر نه وي، مؤثر خو الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ ده. ځکه محبوبین مرادین دي هغه بیا د دغونه هغه مقام چې طبقه د اویسیانو ده چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې هغه مقام ته رسوي. خو کوشش به دا کوو چې ترڅو له نېکو خلکو سره ډېره ناسته پاسته وکړو. نو چې محبت وي او هغه هم په اخلاص سره، نو بیا به کار جوړېږي. او که داسې نه وي نو بیا خو منافقین هم له پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره کېناستل، خو چې اخلاص یې نه درلود نو بیا دوی هم له دنیا څخه کافر ولاړل په دې لاره کې به انقیاد او اطاعت وي او که هغه دخپلې طریقې له بزرګانو نه مخالفت او انکار شروع شي نو بیا سراسري هلاکت دی، ترقي به په خوب کې هم ونه ویني.

حضرت صاحب مبارک ته چا شکایت وکړ چې صیب ! دومره وخت مې په وظائفو کې تېر شو او هېڅ په مخ نه ځم او نه په ځه باندې پوهېږم. خلک چې وظیفې واخلي نو کشف او نورې لارې چارې یې ښې پر مخ رواني وي او ماته په دا دومره وخت کې هېڅ هم په لاس نه دي راغلي. وایي ده مبارک ورته وویل چې: خوراک کم کړه، مجلسونه کم کړه او ذکر ډېر کړه، د طریقت رنګ مه بدوه.

حضرت مجدد صاحب قدس الله سره العزیز فرمایي چې:

چشم بند و گوش بند و لب ببند
گر نبینی سر حق بر من بخند

سترګې له غلط نظر څخه وساته، ژبه له غلطو خبرو څخه راایساره کړه او غوږونه غلطو خبرو ته مه نیسه. که بیا دې هم

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

الهي اسرار ونه لیدل نو بیا په ما پورې وخانده. چې تا خو هسې راته خبره کړې وه او څه نتیجه یې نه درلوده.

دا اندامونه خو ټول د زړه جواسیس دي، زړه ددوی له لارې خرابیږي، ښائسته شي دې ولید نو د زړه محبت دې دالله پاک جَلَّجَلَالُهُ له ذکر نه راوګرځاوه. په غوږونو باندې دې سرود او آوازونه واورېدل نو دزړه محبت دهغه په طرف ولاړ. نو له دغو ناوړه او بې خونده کارونو څخه دغه اندامونه راایسار کړه په خپله به دې کارونه ټول که خدای ته منظوره وي جوړ شي. دا کارونه چې ته وکړې نو بیا به دې په وظائفو کې هم اثر وي. که نور په هېڅ نه پوهېږې نو په دې خو به ضرور پوهېږې چې قلبي اطمینان به درته حاصل شي اود خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په بندګي به درته لذت حاصلیږي. په خپله ا... اک جَلَّجَلَالُهُ فرمایي: ﴿ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَطۡمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكۡرِ ٱللَّهِۗ أَلَا بِذِكۡرِ ٱللَّهِ تَطۡمَئِنُّ ٱلۡقُلُوبُ ۝٢٨ ﴾ [سورة الرعد]

ژباړه: (دغه رجوع کوونکي) هغه کسان دي چې ایمان یې راوړی دی. او ارام نیسي زړونه د دغو (مؤمنانو) په ذکر دالله تعالی سره، واورئ خبردار شئ چې په ذکر دالله تعالی سره مطمئن کیږي ارام نیسي زړونه (دمومنانو).

د وظیفې اصل بنه توب دغه ده دا مونږ چې له هرچا سره وظیفې کوو ددې مشائخو کرامو د هریوه د وظائفو جلا جلا کیفیات او خوند وي. مشایخ دګلانو په شان دي هرګل ځانته رنګ

Scanned with CamScanner

(c) ...on.com: The Digital Library

او ځانته خوشبويي لري ديو چا دوظيفو په بنه توب او بېكارتوب چې پوهېږي دا علم الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورکوي، چې بيا له ځانه پوښتنه وشي چې زړه دې تنګيږي او کنه ؟ دی وايي چې هو ! زړه يې ولې تنګيږي ؟ ځکه چې هلته په زړه کې کدورات وي نو ځکه هلته زړه په تنګ وي. ځکه چې مونږ مخکې په تفسير کې ويلي و: هغه درې صحابهٔ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ چې پنځوس ورځې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او نورو صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ورسره مقاطعه کړې وه . او خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بيا ددوی حال داسې بيانوي:

﴿ وَعَلَى ٱلثَّلَٰثَةِ ٱلَّذِينَ خُلِّفُواْ حَتَّىٰٓ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ ٱلْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنفُسُهُمْ وَظَنُّوٓاْ أَن لَّا مَلْجَأَ مِنَ ٱللَّهِ إِلَّآ إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾ ﴾

[سورة التوبه آيت ۱۱۸]

ژباړه : او (خصوصاً) پرهغو درې تنو چې بيرته پاتې وو (له قبوله دتوبې) ترهغه پورې چې تنګه شوه پر دوی ځمکه (په سبب دبې التفاتي دخلکو) سره له ارتوالي ددې (ځمکې) اوتنګ شو پر دوی زړونه ددوی (له ډيره غمه) او يقين يې وکړ چې نشته ځای دپناه له (قهره د) الله (هيڅ‌چاته) مګر هم ده ته دی، بيا رجوع وکړه (الله) پر دوی (په توفيق دتوبې سره) له پاره ددې چې توبه وباسي دوی ، بيشکه چې الله هم دی ښه توبه قبلوونکی ډير رحم والا (په انعام داجر اوثواب سره) .

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته تفسیر لیکي : داچې تو له ځمکه پرې تنګیږي ځکه چې زړه یې په تنګ ده، ځکه کور خوند نه ورکوي، اوداا ثر د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ د حُکم مخالفت. او چې کله یې توبه قبوله شوه نو ځرنګه یې بیا شرح صدر نصیب شو. ځکه چې هلته هغه کدورات ختم شول. داچې زړه ته تنګي پیدا کیږي دا هلته پیدا کیږي چې نظر خراب شي، غوږونه غلط څه واوري، خوراک غلط وشي، چې هرڅه غلط شي هلته فی الحال اثر پیدا کوي. خو په دې اثر باندې د اهل طریقت نه پرته نور خلک نه پوهیږي. په پاک ځای کې د بوی اثر ښکاره کیږي، په سپینه جامه باندې اثر د خیرې ښکاره کیږي. ښنګیان ټوله ورځ تشنابونه صفا کوي سره له دې چې پوزه یې نه وي تړلې خو بوی هم نه ورځي.

﴿ عَنْ جَابِرِبْنِ عَبْدِاللهِ قَالَ: هَاجَتْ رِيْحٌ مُنْتِنَةٌ عَلٰى عَهْدِ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «إِنَّ نَاساً مِنَ الْمُنَافِقِيْنَ قَدْ اَغْتَابُوا أُنَاساً مِّنَ الْمُسْلِمِيْنَ ، فَلِذٰلِكَ هَاجَتْ هٰذِهِ الرِّيْحُ الْمُنْتِنَةُ» ﴾

[رواه الامام احمد ، ۱۴۲۵۲ ، تنبیه الغافیین ، عربي مکتبه حقانیه ص- ۸۶]

ژباړه : له حضرت جابر ابن عبدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ روایت دی وایي: یو وخت دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په زمانه کې څه بدبویي راغله ، نو نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وویل چې: دا په کوم ځای کې منافقینو د مسلمانانو غیبت وکړ.

له ځینې علماوو نه پوښتنه شوې چې دا غیبتونه خو نن صبا دېرزیات کیږي نو اوس یې ولې د بدبویي احساس نه کیږي ؟

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو خواب يې دادی چې په هغه وخت کې فضا پاکه وه، ګناهونه نه وو، نو په صافه فضا او پاک ماحول کې د بدبويي اثر زر ښکاره کيږي. په ټتي کې د بدبويي اثر زر نه ښکاره کېږي او په پاک ځای کې زر ښکاره کېږي.

په حديث مبارک کې راځي چې: څوک دروغ ووايي نو کرام الکاتبين ملائکې چې هميش له ده سره ملګري وي او دده اعمال ليکي، نو هغه دد‌غه شخص د دروغو له وجې يو ميل لرې ولاړې شي.

په حديث شريف کې دي چې: په زړه کې د ايمان نور وي. داچې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ ذکر ډېرېږي نو نور زياتيږي. اوس نو چې ګناه وي نو طبعاً هغه نور ختميږي. سترګو چې رڼا ليدلي وي نو چې کله برق ولاړ شي تياره پيدا کېږي. او په تياره کې چې څوک روان وي لکه داشپانه ټول عُمر د شپې په غرونو کې روان وي او څه فرق نه ورکوي. خو له کور نه چې څوک راووته او په کور کې يې برق وي بيا نو لار نه ويني. چې يو ځل رڼا وي نو بيابه په تياره پوهيږي. چې له اول نه يې تياره وي بيا د تيارې ورباندې څه اثر نه وي.

دغه د وظيفو په اصطلاح کې هم دا خبره ده، دا زمونږ وظيفې ډېرې کمزورې دي.

په بخاري شريف کې د توجهاتو څلور قسمه ذکر کېږي:

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

توجه په څلور قسمه ده

اوس توجه څو په څو قسمه ده دلته کومه توجه شوې ده؛ نو کتابونه لیکي چې توجه په څلور قسمه دی:

اول توجه انعکاسي، دوهم القائي، دریم اصلاحي او څلورم اتحادي، ددغو څلورو قسمو توجوګانو مثالونه په محسوساتو کې په مختصره توګه بیانیږي:

اوله انعکاسي توجه ده:

ددې مثال داسې دی لکه چې یوه سړي خوشبويي استعمال کړي وي او یو مجلس ته ورشي، تو ددغه مجلس ټول خلك دده له دغې خوشبويې نه مستفید (ګټه) تري واخلي، لکن کله چې هغه سړی دمجلس نه ووت یا هغه خلك له مجلس نه ووتل نو خوشبويي ختمه شي خکه چې داعارضي فائده وه، نو ابتدأ چې سړی مرید شي اوله یوه پیر یا خلیفه صاحب نه بیعت وکړي؛ نو ددې نفس بیعت دومره ګټه دته رسیږي چې کله هم دخپل پیر او مرشد په مجلس کې ناست وي نو دهغه مرشد دانوارو انعکاس او استفاده کولی شي، یادهغه شیخ په زړه کې چې کوم انوار او فیوضات چې دخدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ له طرفه نازلیږي دهغه فیوضاتو او انواراتو تجلیات دده په زړه باندې هم راخې او شوق دوظیفي ورسره پیدا کیږي، لکن کله چې دی دخپل مرشد او شیخ له مجلس نه جدا شي بیا هغه اثر نوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یالکه دبرق بلف چې بل شي اوهغه بلف ته مخامخ یوه شیشه کیښودل شي نوترڅوچې برق بل وي ددغې رڼایي په دغه شیشه کې وي،نودغه شیشه دهغې رڼا نه انعکاس کوي، اوبه بل څه شي باندې هم ورانګه غورځوي خوکه چېرته بلف مړشي یاشیشه له مخې لرې کړای شي؛نوهغه انعکاس اورڼایې هم ختمه شي ،نومرید هم په ابتدایي مرحله کې دخپل پیراومرشدپه یواځې بیعت سره چې ترڅوده خپل وظایف نه وي شروع کړي دومره ګټه ورته رسوي چې دپیرپه مجلس کې کیناست نودشیخ دزړه دانوارو انعکاس دده زړه ته کیږي لکن کله چې سره جداشي هغه اثرختم شي.

دوهمه توجه القائي ده:

ددې مثال داسې ده لکه چې پخواني شیطان چراغونو کې به سرې تیل اوپلته واچول اوبیابه یې له بل چراغ نه بل کړ،نودی به رڼاشو،دابیاتردې بل چراغ پورې تړلی نه دی چې بل چراغ وي نورڼاکوي اوکه نه وي نو رڼا نکوي ،لکن رڼایې ضعیفه وي په کم باد سره مړ کیږي ،نوی مریدهم چې کله اذکارشروع کړي یوڅه ترقي وکړي دهغه اولني حالت نه چې توجه انعکاسي وه یوڅه په وظیفو کې کوشش شروع کړي نودده په زړه کې خپل انوارپیداشي دهغواذکارواثرپیداشي.

نوکله چې له خپل شیخ سره وي نوانوارېې ډېر تیزوي اوچې کله دخپل شیخ نه جداشي نوانوارخونه ختمیږي خواحتیاط غواړي اودشریعت په چوکاټ باندې به ځان برابره وي،خوکه خوراك ګډوډ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجلس ګډوډشي اوبې احتیاطي وشي نوبیا انوارختم شي اوبیابیرته تیاره جوړه شي.

دریمه توجه اصلاحي دي:

داله مخکنیودواړونه قوي ده ددې داسې مثال ده لکه یولوی دریاب چې اوبه پکښې رواني وي اوله دې دریاب نه یووړوکی نهرجداشي ،په دغه نهرکې دخپل ګنجایش په اندازه اوبه رواني وي ،خودغه نهرپه کم شي نه بندیږي ترڅوچې دده په خوله کې لویه تیږه نوي لوېدلې اوخوله یې بنده شوې نوي اوله دې نهرنه یوې اوبلې خواته لړونه نوي شوي، دارنګه دمرید حال دی چې کله په خپلو وظایفوکې شه کوشش وکړې نودې کوشش داسې اثرپیداکیږي چې نفس له خپل پیرسره رابطه ونیسي نودته یې فیض اوبرکت دهغه نهرپه شکل رسیږي چې دافیض اوبرکت په ماموليې لهواولعب اوبیکاره مجلسونو نه ختمیږي ترڅوچې لوی ګناهونه ورنه صادرشوي.

نوي دافیض اوبرکت جاري وي،اوکه چیرته لوی ګناهونه صادرشي نوترڅوېې چې اصلاح نوي شوي ،چې هغه عبارت ده له توبې نه ،ترهغه دشیخ فیض اوبرکت بیانه جاري کیږي،خکه چې اصل نهرخوشته خوبواخې خوله یې بنده شوې دی، کله چې په اخلاص توبه وباسي هغه فیوضات بیرته دده دپخوا په شان جاري شي.

څلورمه توجه اتحادي ده:

داتوجه اخرنی مرحله دتوجوګانوده چې شیخ خپل زړه دمرید زړه ته متوجې کړي ،نوشیخ القادنسبت تامه وکړي یعنې څومره کمالات

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوفیوضات چې دده په ځان کې وي هغه ټول مرید ته منتقل کړي، نو بیا هغه کې هم هغه کمالات اوفیوضات پیدا شي چې کوم د هغه په پیر کې موجود وي، داچې بیعت انتهاته رسیږي او د خلافت سلسله ورته پیدا کیږي نو خپل ټول کمالات خپل مرید ته انتقال کړي، ددې دامعنا نه دی چې شیخ له دغو فیوضاتو او کمالاتو نه خالي شي بلکې د شیخ د فیوضاتو مثل په مرید کې پیداشي [ضیاء البخاري شرح صحیح البخاري اول ټوک ۲۰۵ مخ.]

د پر مُریدان داسې دي چې د مشائخو سره کله وي ښې وظیفې کوي، ښه کوشش کوي، خو چې کله بل ځای ته ولاړ شي چې یو څه وخت تېرېږي ، تعلق ختم شي ، دلته خو د کثرت مجالست سبب ده، چې ناسته ولاړه به ډېره کوي ، چې ناسته ولاړه ختمه شوه محبت ختمیږي ما درته وویل چې دا ولې مؤثر ده ؟ ځکه چې هغه دده د زړه شی د ستا زړه ته راځي. دده د قالب شی ستا قالب ته درځي. چې تعلق ختم شو هغه شی پردی شو او بېرته په ورو ورو درنه ځي.

محبت به له نیکو خلکو سره ساتو. بیا نو امید شته چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به یو څه شی راپکې پیدا کړي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳) مجلس

له خپل مرشد سره مینه او محبت اوله هغه سره د تعلق اهمیت

په طریقت کې تر ټولو اهم او ضروري شی دادی چې دیو سالک (مرید) له خپل شیخ (پیر) سره تعلق او تړاو زیات وي، د مخکنیو اولیاء الله وو حالاتو او واقعاتو ته که ځوک وګوري هغوی چې څومره لویې مرتبې او مقامات ترلاسه کړي داټول یې دخپل شیخ (پیر) په ملازمت، محبت، انقیاد او دخدمت کولو له امله ورته نصیب شوي دي.

دخپل پیر په اراده دحضرت خضرعلیه السلام نه اعراض کول

یوخل شاه نقشبند رَحِمَهُ اللّٰهُ د امیر کلال بخاری رَحِمَهُ اللّٰهُ دلیدلو له پاره له خپل کور څخه ووت، په لاره کې حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَام په مخه ورغی، شاه نقشبند رَحِمَهُ اللّٰهُ هیڅ ورته ونه کتل، نوبیا حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَام ځان وروپیژانده چې زه خضر یم اوبه ماپسې خلک له

(c) ketabton.com: The Digital Library

لږ لږ ځایونو څخه گوښښونه کوي چې له ماسره وويني اوته زما لوري ته هیڅ التفات نه کوي! نوده په خواب کې ورته وویل چې زه له خپل کور څخه دخپل پیر او مرشد دلیدلو په اراده راوتلی يم، دبل چا دلیدلو قصد او اراده نه لرم . هغه ددې تمنا او آرزو لري چې شاه صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ ورسره مجلس وکړي، خو دی حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ ته توجه نه کوي، حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ چې دچا معاون جوړيږي هلته جوړيږي چې دچا له خپل شيخ سره تعلق اومحبت وي، يو ولی چې دچا معاون واقع کيږي داهلته چې دهغه له خپل شيخ سره تعلق جوړ وي.

[حضرات کرام نقشبندیه (اردو) ص: ۱۸۲]

ددغې سلسلې مبارکې چې څومره مشايخ کرام دي آن تر نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پورې نودچاچې له خپل شيخ سره تعلق او محبت وي نوددغو ټولو له ده سره علاقه پيداکيږي اوکه خدای مه کړه په دغه لاره کې يې له يوه ولي څخه نفرت او کرکه وشوه ، بيانو دټولو کرکه اونفرت ورڅخه کيږي، ځکه ددوی ټول کار يواځې د اللّٰه جَلَّ جَلَالُهُ له پاره وي، اودچاکار چې يواځې د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ له پاره وي اوته له هغه سره عناد کوې نودا په اصل کې ددغې ټولې سلسلې سره عناد دی، نوځکه د سړي کار خرابيږي، داچې ديوه سړي تعلق او محبت پيداکيږي خوددغه نيت له وجې پيداکيږي چې دخدای جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره ده.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پیر یا استاد کې چې کوم کمال ده هغه هم ددغه دین له امله ده، نوڅوک چې ددوی سره محبت لري هم هغه ددغه دین په خاطر یې لري، که هغه دنیاوي تعلقات په شخصیاتو باندې بنا وو لکه چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي چې: کله سړی مړ شي ، له ده سره درې ملګري روان وي، عمل یې هم ورسره وي، دنیا هم ورسره تریوڅه اندازې پورې وي، خو په پای کې دغه خپل خپلوان او هستي جایداد ورڅخه بېرته راګرځي، یواځې همدغه خپل عمل ورسره په قبر کې وي.

نوکه له یوچا سره دشخصیت په بنا ملګرتیا او دوستي وه اودډین په خاطر نه وه، نودشخصیت په لحاظ دهغې دوستۍ هېڅ ګټه نه ورته رسیږي، هغه هم دخدای تعالی یو بنده اومخلوق ده، په خپله په هرڅه کې الله تعالی ته محتاج ده،نوتاته به یې څه ګټه ورسیږي؟ اوچې کله تعلق او محبت ددین په خاطرشو لکه یوڅوک له عالم سره محبت کوي هغه دهغه د علم له امله یې کوي، نو خامخا به یې ده ته ګټه رسیږي.

څکه نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي چې له علماوو سره مینه او محبت دا په حقیقت کې له ماسره ده او له ماسره مینه اومحبت له الله تعالی سره محبت ده، له علماوو کراموسره دښمني له ماسره دښمني ده اوله ماسره دښمني له الله تعالی سره دښمني ده. خدای مه کړه که یوڅوک دخدای پاک سره دوښمني کوي نو پایله به یې جهنم دنیوي او اخروي ژوند به یې له بد برخلیک سره مخ وي.

(ketabton.com: The Digital Library

نو دعلماء کرامو تعلق او تړاؤ دالله تعالی اورسول اکرم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دی ، مطلب داچې له يوه سره محبت له ټولو سره محبت ده اوله يوه سره دښمني او عداوت له ټولو سره دښمني ده.

نو تر ټولو اړين او ضروري شی او دپام وړ خبره داده چې د مُريد او سالک به له خپل شيخ (پير) سره علاقه وي.

مطلب داچې په دغو مجلسونو کې ممانعت نشته، مثلاً ديوې طريقې چې څومره مشائخ کرام دي لکه زمونږ دحضرت صاحب مبارک د سلسلې چې څومره مشائخ کرام دي ددوی ټولو په خپل منځ کې يوبل ته اجازه شته. مطلب داچې په ورتلو، صحبت، توجه کولو او په وظيفو بدليدلو کې يوبل ته اجازه شته. خو اعتماد به دې په خپل شيخ وي. په اوله ورځ چې دې له چاځخه بيعت کړی، که څه هم دبل چا په مجلس کې تاته څه تاثير پيدا کېده بيابه هم ته داوايې چې داماته دخپل مرشد له طرفه ده، له چاسره چې زما تعلق دی،ځکه دغه لار اول هماغه مرشد درته خلاصه کړې ده. دبلې سلسلې دمشائخو سره دغسې په مجلس او صحبت کې څه ممانعت نشته، خوپه وظيفو کې کله کيفيات بدل وي، د هرشيخ خاته خصوصيت وي، ددې له وجې کله کله په وظيفو کې څه تکليف پيدا کېږي.

له دې وجې نه چې دخپل مرشد سره تعلق ډېر ضروري ده د نقشبنديې مبارکې سلسلې کتابونه ليکي چې: که دچا له وسه پورې وي نوبايد له خپل مرشد سره هره ورځ ووينې، اوکنه په جُمعه

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دې ورسره ويني، او که داسې هم نه شي کولای نوپه مياشت کې دې خامخا ورسره ويني، که بيا داهم نه شي کولای نوپه دوه درې مياشتو کې دې ورسره ويني، که امکان دليدلو يې نه وي رابطه دې جاري ساتي اورابطه دې نه پرېږدي.

چې له مرشد سره مينه او تعلق وي نود (مرشد) پير له خوا به هم مينه او توجه وي

مرحوم سراج المشائخ احمد ضياء خليفه صاحب ته مونږ ورغلي وو، نو په هغه مبارک مجلس کې درابطې او تعلق په هکله خبره سره ياده شوه، نو خليفه صاحب وويل چې: مخکينيو سالکينو دا اشعار زياتره په حقيقت بنا دي، لکه مولانا نقيب احمد صاحب د (پنج کتاب) په حاشيه کې ليکلي دي:

مصرع

که راته ګورې ذرته ګورم - که راته نه ګورې پروا دې نه لرمه

دغه پورتنۍ مصرعه ددې آيت مضمون دی چې الله تعالی فرمايي: ﴿فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ﴾ [سورة البقره آيت:۱۵۲] تاسې ما يادوئ زه به تاسې يادوم.

نوله خپل مرشد او شيخ سره چې دسالک تعلق اومحبت وي، نودغسې به دهغه له لورې هم محبت اوتعلق پيدا کيږي. بيا دمريد

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینې ته فیوضات او انوار هم په اسانۍ سره راځي له دې امله نبي کریم ﷺ فرمایي: ﴿ تَهَادُوْا تَحَابُوْا ﴾ یو بل ته تحفې ورکوئ چې محبت مو سره پیدا شي، دخدای تعالی د رضا تعلق مو سره پیدا شي، له دې لارې ستاسې کار ډېر جوړېږي. په یوه بله مصرۍ کې وایي چې:

مینه په تلو راتلو زیاتیږي
کله راځه کله به زه درځم مینه

داهم د دغه آیت او حدیث شریف مضمون ده.

اویه بل حدیث قدسي کې نبي کریم ﷺ فرمایي: چې خدای پاک جل جلاله وایي چې: ﴿ څوک ما یادوي نو له ماسره، به یې محبت پیداشي، اوچاچې له ماسره مینه اومحبت پیدا شو نو په مابه عاشق شي، څوک چې په ما باندې عاشق شو نو زه به په ده باندې عاشق شم اوپه چاچې زه عاشق شوم نو به خپل عشق کې یې قتل کوم اوچې په خپل عشق کې یې قتل کړم نو بیا دهغه ﴿ دیت ﴾ زما دیدار ده.

نو اصل غرض اومطلب داده چې د ډېرو سالکینو او مُریدانو حال داسې ده چې په کثرتوب کې یې بیعتونه کړي وي اوبیا د ډېرو لویو کتابونو طالبان وي اوهغه سلسله تو له ورځخه پاتې وي. ددې یواځینی علت دادی چې دهغو له خپلو مشانخو سره تعلق ختم شوی وي، مرید چې پنځه یا شپږ کاله له خپل مرشد او مربي سره ونه ویني نودهغه به له خپل شیخ سره څه تعلق اومحبت وي؟

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودهرچا چې له خپل شیخ سره محبت اوتعلق وي، نودهغه چې یواځې سترګې پرې لګیږي بیایې دغه مرید له توجه څخه دباندې نه وي، دهغه هم بیادغسې په دعاګانو کې برخه وي، به هرحال! په هرعنوان باندې چې وي تعلق یې خامخا ورسره وي.

الحمدلله خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ موږ اوتاسې ته په دې ژوند کې دومره موقع او فرصت راکړی دی، که په موږ کې غفلت نه وي، نودومره سختي او تنګي لانه ده راغلې چې موږ دین او دینداري ته خلاص نه یو، یعنې څوک مو په شریعت، علم یا طریقت باندې دومره نه خوروي چې موږ نه علم ته خلاص یو، نه ذکر ته خلاص یو اونه له خپلو مشائخو سره تعلق ساتلای شو.

که یوڅوک دصحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ژوند ته یو نظر وکړي نوپه هغوی مبارکانو باندې ډېر زیات تکلیفونه تېر شوي دي، همدارنګه په مخکینو اولیاء الله مبارکانو باندې څومره تکلیفونه تېر شوي دي؟ سره له تکالیفو یې بیا دخواږه پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تعلق او تړاو او نورو نیکانو سره له ډیرو تکالیفو دخپلو مشایخو تعلق او تړاو نه دی پرې ایښی.

یوه دردوونکې واقعه

له امام شعبي رَحِمَهُ اللهُ نه روایت دی وایي: چې یوځل حضرت خباب رَضِيَ اللهُ عَنْهُ حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته راغی ، حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته پورته شو اودی یې په خپل خای کښېناوه. حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

Scanned with CamScanner

(c) ktabpdf.com: The Digital Library

ورته وویل. ددې ځای د کېناستلو لائق یو ازې ته یې ایو بل څوک هم شته چې هغه تر تا هم ورړ او حقدار دی، ده ورته وویل: ای امیر المؤمنین! هغه څوک ده ؟ حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وویل چې هغه حضرت بلال رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دی، څکه چې هغه د اسلام په راوړلو کې ډېرزیات تکلیفونه تېر کړي دي. حضرت خباب رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وایي چې: نه ' زما دې په خدای قسم وي چې ترما یې زیات تکلیفونه نه دي تېر کړي، څکه ده د کفر په وخت کې هم، چې کفارو به عذاب ورکاوه ،نو دده له پاره داسې یوڅوک د سپارښتنې پیدا کېدل چې دی له هغه عذاب څخه خلاص کړي. په ماباندې داسې وخت هم راغلی دی چې یو وخت کافرانو راته اور بل کړ، کله چې اور صاف او سکاره جوړ شول، نو په دغه سره انکار باندې یې څملولم او برسېره په سینه باندې یې راته پښه کېښوده، زما دې دخدای په ذات قسم وي ترڅو پورې چې هغه د اور سکروټې زما په وینو او وازدو سړې شوې نه وې تر هغې پورې مې ملا ځمکې ته ونه رسېده، بیا حضرت خباب رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته خپله شاه لوڅه کړه او ورته یې وویل چې داد هرې سکروټې ځای دی، هرځای یې داغل شوی و، حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې کله دده مبارک دبدن دغونه ولیدل نو ویې ویل چې ما تراوسه داسې تکلیف زغمل دچانه ؤ لیدلی چې په اسلام کې دې په چا دومره تکلیف تېر شوی وي.

۱ حیاة الصحابة الجزالاول ، عربي ، کتب خانه فیضي لاهور ، ص:۱۳۸۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو دا داسلام له پاره و، دا داسلام له امله و، چې اسلام یې قبول کړی و، بل یې هیڅ جرم اوګناه نه وه، خودوی مبارکانو داهرڅه د اسلام له پاره په خان تېرول اوپه سر او سترګو یې قبولول.

د یوې لویې هستی د صبر واقعه

حضرت خباب رضي الله عنه فرمایي چې: زه نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته ورغلم، دی صلی الله علیه وسلم د کعبې مبارکې سیوري ته ناست و، شړی یې په خان باندې راپېچلې وه، نو ما ورته وویل چې: یا رسول الله صلی الله علیه وسلم مونږ ته خو د کفارو له لوري ډېر تکلیفونه رارسیږي، تاسې دعا وکړئ چې دا تکلیفونه له مونږ څخه لیرې شي، نو رسول الله صلی الله علیه وسلم راجګ شو له غوصې یې مخ مبارک سور شو او وې ویل چې: له تاسې څخه مخکې داسې خلک هم وو چې د اوسپنې په ګومنځو یې دبدن ټولې غوښې توږل شوې دي، غوښې او رګونه به یې د اوسپنې په ګومنځو غوڅېدل، خو له دې دومره زور زیاتي سره، سره یې بیاهم خپل دین ته شاه نه وه وراړولې، خپل دین یې نه دی پرې ایښی اوتاسې بیادومره زر په تکلیف شوی.

دادین به خدای پاک داسې کمال ته رسوي چې یو وخت به په آس سپور سړی له صنعاء (دیمن لوی ښار) څخه روان وي تر خضرموت (مشهور ښار په یمن جنوبي کې ده) پورې به خې له الله تعالی نه پرته به له هیچا نه هم نه ویریږي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

«پوښتنه : په دې کې څو هیڅ مبالغه او استبعاد نشته ځکه داخو دوه نږدې ښارونه دي ؟

ځواب: له دې نه غرض داده چې له کفارو به مسلمانان نه ویریږي .»

اویا داچې میږه به له لیوه څخه نه ویریږي.لکن تاسې تلوارکوئ

[حیاة الصحابة الجزالاول ، عربي ، کتب خانه فیضي لاهور ، ص :۲۸۳]

نود بدن غوښې توږل، شکېدل، په دوی باندې د اورونو بلیدل داټول د دې دین له پاره و. مونږ ته یقیناً د فکر او تاسف ځای دی.

په هر لحاظ! په مونږ باندې الله تعالی جَلّ جَلَالُهُ وسعت راوستی دی، مونږ نه دومره منډو ترړو او سترېو ته مجبوره یو چې مشائخ مبارکان نه پیدا کېږي، لکه په مخکې وختونوکې به خلک له افغانستان څخه روان شو تر شام یا هندوستان پورې به تلل، بیابه یې یوڅوک پیدا کړ او بیعت به یې ورسره وکړ.

څو هغه د هماغه وخت خلک وو، هماغسې یې عشق و، بیا الله تعالی همداسې مقامات هم ورپه برخه کړل. زمونږ په هرځای کې داسې صالح خلک پیدا کیږي چې تعلق ورسره وساتو، خو دغفلت له امله په پنځو شپږو کلونوکې هم وخت نه پیدا کوو اونه له خپل پیر اومرشد سره رابطه ساتو.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت مجددصاحب رحمة الله علیه لطیفه

حضرت مجددصاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ ته یوڅوک داسې شکایت کوي چې ډېر وخت کېږي وظیفه مې اخیستې ده اوزه یې تراوسه پورې په هیڅ اثر نه پوهېږم، دی مبارک ورته په خواب کې لیکي چې:

چشم بند، گوش بند، لب بند — گر نه بینی سرِ حق بر من بخند

له ګناهونو څخه سترګې بندې کړه ، غوږونه بند کړه بدمه پرې اوره، ژبه اوخوله بنده کړه بدې خبرې مه پرې کوه ، نوکه بیا دې هم د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ اسرار ونه لیدل بیا راپورې وخانده.

زمونږ نظرونه چېرته دي؟ زمونږ څرنګه مجلسونه دي؟ څرنګه خبرې اورو؟ ددې ټولو اثر براهِ راست په زړه باندې وي. نوبیاهم وایو چې زه په وظیفه باندې نه پوهېږم

یو وخت کې حضرت ضیاء المشائخ صاحب قدس الله سره ته یوچا په خط کې دا شکایت لیکلی وچې: صاحب! ډېر وخت کېږي چې وظیفه مې اخیستې ده، خوپه دې دومره وخت کې زه په خپله وظیفه نه پوهېږم. ده مبارک ورته په خواب کې ولیکل چې: (محبه! ډېر خوراک پرېږده، ډېر مجلس پرېږده، ډېر خوب پرېږده، ذکر ډېر کوه، دطریقت رنګ مه بدوه.

Scanned with CamScanner

(c) ...com: The Digital Library

نواصل طريقت دې ته ويل کېږي، مونږ تول همدا شکايت کوو، خو اصل ځای ته مو پام نه ده او دا سوچ نه کوو چې مونږ کړي څه دي؟ څومره کوښښ مو کړی ده؟

الله تعالی مونږ ته امر کوي ﴿فَاذْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ﴾ [سورة النساء آيت: ۱۰۳] په ولاړې، ناستې په ملاستې په تولو وختونو کې خدای تعالی يادوئ! ﴿وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا﴾ [سورة الانفال آيت: ۴۵] خدای تعالی ډېر يادوئ! دامونږ ته د خدای جَلَّ جَلَالُهُ اوامر دي ، حکمونه يې دي، نو مونږ کله وربانديې عمل کوو، په شواروز کې کله پنځه دقيقې وظيفه کړي يا نه کړي، بياهم شکايت کوو چې وظيفې مې نه کېږي.

نو عرض داده چې تعلق له خپل شيخ سره ډېر ضروري ده، چې ديو چا څومره وس کېږي بايد تعلق وساتي، کثرت دذکر ضروري ده، چې بايد سړی ډېر ذکر وکړي.

اودا خبره چې ذکر سړی له کتاب ښخه باسي داخو ډېره بې ځايه خبره ده ، نه له کتاب ښخه څوک باسي، مونږ تر کتاب کتلو دغه نور بېکاره اوفضول مجلسونه ډېر کوو، په دغو اوقاتو کې بايد ذکر وکړو، دناستې، ولاړې، حتی د جنابت په حالت کې هم پټ او قلبي ذکر کېږي، اودس ورته شرط نه ده، نولږترلږه بايد دا بېکاره وختونه په ذکر تېر کړو، بياوګورئ چې په ذکر کې اثر پيدا کېږي او کنه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحمد لله داسې ملګري شته چې يوه ورځ په بازار کې وګرځي بيايې په وظائفو کې فرق راغلی وي، ځکه خو هغه ماحول، محيط خراب دی، هغه په ده باندې اثر کوي، يواځې بازار ته په تللو باندې، نو داچې سړی توله ورځ دغسې په خراب مجلس کې تېره کړي، توله ورځ يې له دغسې ملګرو سره وي، بيابه نو ولې وظيفې نه خرابېږي.

دبازار ډوډۍ په نيکو خلکو هم اثر کوي

يوسړی دحضرت صاحب مبارک قدس سره په وخت کې ډېر جذب کېده، نوحضرت صاحب مبارک چاته وويل چې: د هوټل ډوډۍ ورکړئ! ده ورته وويل چې دهوټل ډوډۍ خو صاحب زه نه خورم، حضرت صاحب مبارک ورته وويل چې: ستا جذب به هم نه قرارېږي، ځکه دهوټل په مړۍ باندې د مسکينانو سترګې لګيدلې وي.

نوستا له پاره هيڅ ګناه نه ده، دا ډوډۍ چې هلته له تنور څخه راوځي او مسکين ورته ګوري اووس يې نه لري، دهغه له امله دغه اثرېکې پيدا کېږي، چې د نېک انسان حالت ورسره بدلېږي.

زمونږ مجلسونه، محيط ټول په دغه لوري روان دي، مطالعې مو د نورو کتابونو وي، په اخبار هرڅوک پوهېږي، هرڅوک يې اخلي، راديو نيسي، اخبار ګوري، دنوروعقيدو اونورو کتابونو ورته معلومات وي، خو هيڅ‌چا هم دغه دطريقت دکتابونو مطالعې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ملا ونه ترله، د طريقت كتابونه يې ونه كتل، د اولياء الله مباركانو حالات يې ونه كتل، نو بيا څرنګه به يې په ذكر كې اثر پيدا شي.

څومره مو چې وس رسيږي د اولياء الله د واقعاتو او حالاتو كتابونه ګورئ! زمونږ د اتجربه ده چې نفس د كتاب د اول مخ به خلاصولو سره د سړي قبض ختميږي، د كتاب په يوه برخه كتلو سره دومره اثر پكې پيدا كيږي چې قبض پخپله له منځه خي او عشق او محبت پيدا كيږي.

نو دا چې يو څوك له نېكو خلكو سره علاقه ساتي، ناسته ولاړه ورسره ولري، كتابونه يې ګوري، نو بيا به څرنګه اثر نه پكې پيدا كيږي؟ بلكې خامخا به پكې پيدا كيږي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴) مجلس

نحمد لله العظیم والصلوة والسلام علی اشرف المخلوقات وعلی آله واصحابه اجمعین ،

امابعد:

د اولیاء الله تصرفات او استعدادونه

له هرڅه نه دمخه په دې خبره ځان پوه کول په کار دي چې مراد اومقصود د اولیاء کرامو له تصرفاتوڅخه دانه ده چې دوی اختیار کلي لري مختارکل دي ، بلکې پدې معناسره چې په ځینې شیانو کې دوي تصرف کولای شي یعنې ددوی په دعا اوتوجه هغه کار الله تعالی کوی دوی یې یوازې سبب وي که نه اصل کې خوکار الله تعالی کوي.

لکه حضرت جبرائیل علیه‌السلام وایي: ﴿ قَالَ إِنَّمَآ أَنَا۠ رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَٰمًا زَكِيًّا ۝١٩ ﴾ [سورة مریم]

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: وویل (جبرئیل) بېشکه هم دا خبره ده چې زه رالیږلی شوی درب ستا یم له پاره ددې چې وبښم تاته (په امردرب دتا) یو هلک صالح (پاک له معاصیو).

یعني ورکوونکی الله تعالی ده خوده نسبت ځان ته وکړه ددې وجې چې دی یې سبب ده.

ددې آیت مبارک ﴿یَمۡحُوا۟ ٱللَّهُ مَا یَشَاۤءُ وَیُثۡبِتُۖ وَعِندَهُۥۤ أُمُّ ٱلۡكِتَـٰبِ ۝٣٩﴾ [سورة الرعد]

ژباړه: محوه کوي الله هغه چې اراده وفرمايي (دامحايې) او ثابتوي (هر هغه چې اراده وفرمايي داثبات يې) او په نزد دالله اصل دهرکتاب (علم الله په لوح محفوظ) دی (چې هر شی پکې لیکلی شوی دی).

په تفسيرکې مفسرين داسې فرمايي:

وقال البغوی وعن عمر وابن مسعود انهماقالا يمحوالسعادة والشقاوة ایضا ویمحوالرزق والاجل ویثبت مایشآء.

[تفسيرمظهري ج: ۵ ص: ۲۴۶/۲۴۷]

امام بغوی رحمه الله روایت نقل کړی چې حضرت عمراوابن مسعود رضي الله عنهما فرمايي: چې سعادت اوشقاوت دواړه بدلیدای شي همداراز رزق اواجل هم.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروی عن عمر انه کان یطوف بالبیت وهویبکی ویقول اللهم ان کنتُ کتبتنی فی اهل السعادة فاثبتنی فیها، وان کنت کتبت علیّ الشقاوة فامحنی واثبتنی فی اهل السعادة والمغفرة فانک تمحومایشاء وتثبت وعندام الکتاب. [تفسیرمظهري ج: ۵/ ص. ۲۴۶/ ۲۴۷]

ژباړه : له حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت ده چې په بیت الله شریف یې طواف کاوه اوژړل یې اوداکلمات یې ویل اې خدایه ! که زه دې په نیکانوکې لیکلی یم پدغه مې ثابت پاتې کړه اوکه زه دې په بدانو(شقیانو)کې لیکلی یم هغه محوه اولرې کړه بیرته مې په نیکانوکې ولیکه .اومغفرت راته وکړه څکه خاص ته محوه کوې هغه څه چې ستاخوښه وي اوهغه څه پریږدې چې ستاخوښه وي اوله تاسره اصل دکتابو ده (لوح محفوظ) .

وفی بعض الاثاران الرجل قدیکون قدبقی من عمره ثلاثون سنة فیقطع رحمه فیردالی ثلاثة ایام والرجل قدیکون قدبقی له من عمره ثلاثة ایام فیصل رحمه فیمد الی ثلاثین سنة . [تفسیرمظهري ج. ۵/ ص. ۲۴۶/ ۲۴۷]

ژباړه : په څینې اثاروکې دي چې کله دیوه سړی عمردیرش کاله پاتې وي خودی قطعه دوصل رحمي وکړي نودغه عمر یې دریوورځوته رالنډشي اوکله بیادیوسړی عمر درې ورځي پاتې وي دی له خپلوخپلوانوسره وصل رحمي وکړي عمر یې دیرش کاله شی.

Scanned with CamScanner

(c) kitabton.com: The Digital Library

عن عليّ انه سال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم عن هذه الاية فقال لا قرن عينک بتفسير ها ولا قرن عين امتی من بعدی بتفسير ها۔ الصدقة على وجهها وبرالوالدين واصناع المعروف يحوّل الشقاء سعادة ويزيدفی العمر . [تفسيرمظهري ج: ۵/ ص: ۲۴۶/ ۲۴۷]

ژباړه : له حضرت علی رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ نه روایت ده چې د پورتني ایات دتفسیر په هکله مې له رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه پوښتنه وکړه، په خواب کې یې راته وفرمایل : زه به دتا سترګې ددې آیت په تفسیر سړې کړم . اوزما دوروستني امت سترګې به هم ددغه آیت په تفسیر سړې کړم هغه داچې په صحي توګه صدقه کول اوله مور اوپلار سره نیکي کول اونیک کارونه کول شقاوت په سعادت بدلوي اوپه عمر کې زیادت راولي.

امام بغوی رَحِمَهُ اللَّهُ وايي: چې دحضرت عمر اوابن مسعود رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا له مذهب سره هغه څه موافق دي کوم چې په مقامات مجددیه کې بیان شوي دي هغه داچې یوځل حضرت مجددالف ثانی رَحِمَهُ اللَّهُ دکشف په ذریعه سره دملاطاهر لاهوري په تنده وليدل (شقي) اوسره له دی چې دغه ملاطاهر دده ددوو محترمو زامنو (هریوه محمد سعید اومحمد معصوم رَحِمَهُمَا اللَّهُ) استاذو.

نو دغه لیدلی حال یې هغودواړوته بیان کړهغوی له ده مبارک وغوښتل چې دده په هکله دعا وکړي اوله الله تعالی نه وغواړي چې دده شقاوت په سعادت بدل شي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو مجددالف ثاني رحمه الله فرمايي :چې کله مې په لوح محفوظ کې وکتل نو هلته دغه قضاء مبرمه وه دبدليدلو امکان يې نه و .

نو دده زامنو په ده باندې ټينګار وکړ چې ته داکار وکړه بيا بيا دعاوکړه ، نو مجددالف ثاني رحمه الله وايي :ماته رايادشول هغه چې حضرت غوث الثقلين سيد سند محی الدين عبدالقادرجيلاني رحمه الله ويلي و چې زما په دعا قضاء مبرمه هم رد شوې .

نو بيامې دعا پيل کړه او ومې ويل اې الله تعالی ! ستا رحمت فراخه ده او فضل دې تريوچاپورې خاص نه ده له تانه اميدلرم او له تانه دتا دعام فضل سوال کوم چې دملاطاهر دشقاوت په ځای دهغه سعادت وليکې او له تندي څخه يې دشقي دلفظ پرځای سعيد وليکې تاته خو ګرانه نده ، د عبد القادر جيلانی رحمه الله دعا قبوله کړې. نووايي ګوياکې زه دملاطاهر تندې ته ګورم چې دشقي کلمه ورنه (محوه) لرې شوه دهغه په ځای باندې سعيدوليکل شواودغه په الله تعالی هيڅ سخته نده.

بياداخبره ماته نااشنابشکاريده چې داڅرنګه کيدای شي چې قضاءمبرمه دې ديوچاپه دعا محوه شي ځکه په مبرمه قضاء کې په يوه وجه هم تغير نه راځي اوکه راځي بيابه دغه قضاء مبرمه مبرمه پاتې نشي اوداسې خوکيدای نشي اويابه محال لازميږي او لزوم دمحال خو هم روا ندی .

نوالله تعالی الهام راته وکړدغه اشکال دحل له پاره هغه داچې قضاء معلقه دوه ډوله ده : ۱- يوه داچې په لوح محفوظ کې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعلیق لیکل شوی وي یعنې داسې لیکلي وي چې ددغې قضاء رد تر فلاني کارپورې تړلی.

۲- هغه قضاء ده چې په لوح محفوظ کې ترڅه شي پورې معلقه (تړلې) نه وي نودغه قسم قضاء په لوح محفوظ کې په صورة دمبرمې وي اما دالله تعالی په علم کې محوه او اثبات دهغې معلق وي.

نوهرڅه چې عبدالقادرجیلانی ویلي دي چې زمایه دعا قضاء مبرمه ردشوه نوهغه دغه قضاء ده چې په لوح محفوظ کې دمبرمې په صورة لیکل شوې وي اوپه واقع کې دالله تعالی په علم کې مبرمه نه وي بلکې معلقه وي.

اوداملاطاهر شقاوت هم ددغې قبیلې څخه په لوح محفوظ کې مبرم اوپه واقع کې یې محوه دمجدد رَحِمَهُ اللّٰهُ تر دعا پورې معلقه وه.

[تفسیرمظهري ج: ۵/ ص: ۲۴۶/ ۲۴۷]

دیوه مرشد (پــیر) د تصرف واقعه

دماوراءالنهردیوملک (هېواد) بادشاه په نامه د (پیرمحمدخان) چې پنځوس زرو جنګیالیانوفوځیانوسره په (باقي محمدخان) چې څلورزره فوځیان ؤ حمله وکړه . نو (باقي محمدخان) دخپل مرشد حضورته راغي اودمدد غوښتلوولپاره اندیزیې ورته وکړ.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودده مرشد (پیر) د (پیرمحمدخان) حضورته ورغي اوهغه ته يې نصیحت وکړاوورته وې ویل ددې کارنه تیرشه داپریږده خکه دمسلمانانوترخپل منځ جنګ کول ناجائز دي.

چونکي دډیروالي دفوځ اومال اوغرور دده په دماغ کې ژنو دپیرصاحب خبره یې ونه منله اودغه پیرصاحب دسختې غوصې په حال کې ورنه راواپس شواوله راتلوسره سم یې (باقی محمدخان) ته وویل اې زویه ادفوځ دکموالي سوج مه کوه دزړورزمري په شان ددښمن په فوځ حمله وکړه اودماوراء النهر بادشاهي دي مبارک شه اودشفقت لاس یې دده په ملا کښښود (باقی محمدخان)له دعا غوښتولوورسته روان شو.

اوپدغه وخت کې پیرصاحب له لویې ډلې ددرویشانوسره روان شودښارپه یوطرف کې په زاړه مسجد کې دقبلې په لورې په مراقبه کیناست اومتوجې شو یووخت یې پوښتنه کوله چې څه وشول ؟

پدې منځ کې خبرراغی چې (باقي محمدخان) کامیاب شو او (پیرمحمدخان)یې مړکړ. نوپدغه وخت کې له مراقبې نه راپورته شواودخپلې خانقاه په طرف راغی.

[حضرات کرام نقشبندیه ص: ۲۰۷.]

وګوره هغو حکایاتو ته چې له اولیاء کرامو نه پیښ شوي له پیریانو سره چې دا دهغه څه تائید کوي کوم چې موږ وویل.

Scanned with CamScanner

(c) Feqhonline.com: The Digital Library

دعبدالقادر جيلاني رَحِمَهُ اللّٰهُ دتصرف واقعه

او هغه څه ته نظر وکړه : چې قطب رباني او هکيل صمداني سيدناعبدالقادر (جيلاني) رحمه الله ته پيريانو څومره انقياد کاوه اوبادشاه يې اطاعت کاوه او جنګ يې ددوی له سرکشو او شيطانانو سره کاوه او دوی يې په اور باندې سوځول نو داکاني اوبس ده.

اوله دغې قبيلې څخه هغه حکايت دی :

چې ديو سړي لور پيريانو وتښتوله نو عبدالقادر (جيلاني) رحمه الله ورته وويل فلاني ځای ته ولاړ شه له ځان څخه دائره تاو کړه او په هغه کې کېنه، نوده دغه کار وکړ، چې ګوري ډلې ډلې پيريان تيرېږي تردې چې بادشاه يې هم راغي په آس باندې سپورده اوده ترمخ ډيرې طايفې دي نودده په برابرې ودريده اووې ويل اې انسانه دتاڅه حاجت ده؟ ده په خواب کې ورته وويل زه شيخ عبدالقادر تاته راليږلې يم. نوهغه دآس څخه ورته کته شو زمکه يې ښکول کړه له دائرې څخه بهر کيناست له ده نه يې پوښتنه وکړه چې څه حاجت دې ده ؟ ده دخپلې لور واقعه ورته بيان کړه.

سمدستي يې له نوروپيريانو څخه دهغه په هکله وپوښتل هغوی سمدلاسه ورته راحاضره کړه چې دچين له سرکشه پيريانو څخه و.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه جنګې چې له ځاسره وه دهغه سرېې ورياندې قلم (ېږي) .
کړده لوریې خینې واخیسته دغه سرېې ورته وویل نن شپه مې
عجیبه واقعه ولیده هغه داچې تادعبدالقادر (جیلاني) صاحب
امر پر خای کړ؟!

دپیریانوبادشاه ورته وویل هو! داسې ده. دی له خپل کورڅخه
زموږه سرکشه پیریانو ته ګوري او وینې یې چې هغه دزمکې په هغه
بل لوزي کې وي نوهغوي له هیبته تیښته کوي خپلوکورونو ته
اوهر کله چې خدای پاک یو (قطب) مقررکړي نویه پیریانو
اوانسانانو دواړوقدرت ورکوي.او هغوی دده له تصرف او ولکې
لاندې وي. [مجوعة رسائل ابن عابدین، الجزالثانی ص: ۲۰۸-۲۰۹]

حکایت:

مولوي صاحب امیرګل چې د منبع العلوم په مدرسه کې سپین
ږیری استاذ اود حضرت صاحب مبارک مرید و؛ هغه دا قصه کوله
چې: په یووخت کې چې هغه وخت زه طالب وم، مولوي صاحب
اسماعیل چې د بل.کوم مرشد خلیفه و، زه لمانځه ته مخکې کړم،
له لمانځه وروسته یې راته ویل چې: عجیبه ښه خاوره دې ده ، که
کوښښ وکړې، دهر کار به وکړې، یعنې دقابلیت په لحاظ باندې،
نودطالبانو حال ته چې سړی فکر وکړې بنیادي خاوره یې دېره پاکه
ده، نویه هغو کې دا صحبت هم اثر کوي، داعشق اومحبت هم
موجود وي، له دې امله چې دصحابهٔ کرامو رضي الله عنهم سینې ډېرې

(c) ... The Digital Library

پاکې وې، نود طریقت دغه نني رسم ورواج په هغه وخت کې بالکل شهرت نه درلود، ځکه چې دوی یواځې درسول اللهﷺ دمجلس اوصحبت له امله ورته صفايي حاصلېدله، نودغسې اذکار لکه دا اوس چې په طریقت کې دي لکه: (لطائف نفی و اثبات او مراقبې) دغو ته دهغوی ضرورت نه وو، نو یواځې درسول اللهﷺ دصحبت له امله ددوی کامله تزکیه کېدله، دغه شی له هغوی رضي الله عنهم څخه په را وروسته طبقاتو کې چې کله دنیوي علائق زیاتېدل نوبیا مشائخ کرامو ددغه طریقت له پاره ځینې اصول (اذکار او سبقونه) غوره کړل،نو زه په هغه بنیاد فکر کوم چې دعوامو اوطالبانو په دغه ژوند کې هم فرق دی.

عوام الحمدلله مسلمانان دي، ډیري یې په اسلام کې سپینې کړې دي، تکلیفونه یې تېر کړي دي، په جهاد اونورو عباداتو کې یې شرکت کړی دی، خوددوی عام محیط اوماحول چې ده، هغه په داسې محیط کې دی چې کدورات پکې ډېر وي، نودهغې له امله په دوی باندې ډېر زر اثر نه کېږي، ددوی متاثره کېدل ترهغه مجلسه پورې وي، نوکه په هغه مجلس کې ورته څه اثر پیدا شو، نوبیا تربیا اوکه نه دهغو عامو مجلسونو له امله په دوی کې ډېر زر تحول راځي، اودا دطالبانو چې کومه زندگي ده ، هغه داسې ده چې ټول وخت یې له کتاب یا له استاد،یا له مطالعې، درس او تدریس سره کار وي، نوددوی عام ماحول صاف وي، بیا که لږ تکلیف په ځان راولي په هغه لږ تکلیف ددوی ډېر کار کېږي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیضاوي، مشکوة او نورو کتابونو چې کوم تحقیق کړی دی،نودا وایي چې : د انسان له پاره ډېر خطرناک شی ګناوې دي، ځکه چې یې له ګناوو ځخه ځان نه وي ساتلی نوانسان ترقي نه شي کولای، نو له دې امله طالبان پاک دي او په لږ کوشش کولو سره یې کار جوړېږي لکه پښتانه وایي : دلندو ختو لیږ اوبه دارو وي.

په اول بیعت سره د ولایت مقام ته رسیدل

حضرت نورالمشائخ قدس الله سره ته دهرات له لوري یو عالم راغی، په اوله ورځ یې چې بیعت ورسره وکړ، وظیفه یې واخیسته، د وظیفې په دغه اول حالت کې یې یوه چیغه له خولې ځخه ووتله اولکه د اور لمبه رڼا یې خلکو ولیدله، په هغه ځای حضرت صاحب مبارک دستاربندي ورته وکړه اوخپل خلیفه یې وټاکه.

بیا سپین ږیرو علماءکرامو استفساراً پوښتنه وکړه چې زمونږ د چا لس کاله، دچا شل کاله، د چا دېرش کاله، اته کاله، اودچا پنځه کاله په طریقت کې تېر شوي دي اودخلافت اجازه ورته نه کېږي اود ده په دغه یوه مجلس کې کار وشو؟ نو حضرت صاحب مبارک ورته ووېل چې: ده لرګي تیار تول کړي وو، یواځې زما له طرفه د اور لګولو ضرورت و، یعنې وختونه یې بې ځایه نه وو تېر کړي، له ګناوو ځخه یې ځان ساتلی و، ددې له امله چې دګناوو ځخه یې ځان ساتلی و، یواځې چې دا لار خلاصه شوه، نو کار یې هم ځکه خلاص شو.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو مرید په اوله وظیفه کې دانوارالمشائخ صاحب له قبر نه تلاوت اوریدل

حضرت قطب المشائخ دین محمد خلیفه صاحب رحمة الله مانه
قصه کوله چې یوه مرید ته مې په اوله ورځ وظیفه ورکړه، اوبیا مې
د حضرت انوارالمشائخ فضل الدین خلیفه صاحب قدس الله سره
زیارت ته ولېږه، کله چې بېرته راغی نوما ورڅخه وپوښتل ، دا
راته وویل چې ما وظیفه کوله نو له قبرمبارک څخه په یوه خوږه
آواز باندې داسې قرائت شروع شو چې ما داسې قرائت تراوسه
پورې نه دی اورېدلی. نو خلیفه صاحب مبارک ویل چې په هغه ورځ
یې تول کار خلاص شو. نوزه چې په خپله دطالبانو دا حالت ګورم
سره له دې چې دا دمخکنیو مشائخوکرامو حالات چې سړی واوري
انسان ډېر مایوسه شي خوبیاهم چې سړی هغه آثار ویني ، هغه
محبت وي،نود سړي له پاره امید پیدا شي، چې په دغه لړ شي
باندې هم خدای پاک جل جلاله ډېر کار کوي، بیا اوس خود فتنو دور
ده، آخر وخت ده. لکه حضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي: (که
چېرته وروستني خلک له ګناهونو څخه لس فیصده لاس ونیسي
نوخدای پاک جل جلاله به دغو خلکو ته هغه کرامات ورپه برخه کړي
کوم یې چې صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم ته ورپه برخه کړي ؤ چې هغوی
لس په لسو کې عمل کړی وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالب ته چې لږ څه ورپیدا کېږي نوبونه خوب یې لیدلی وي، د هغه دزړه تسکین الله تعالی کَوي، ځکه الله تعالی په خپل دین باندې غیرت کوي، چاچې په دین لږ لاس نیولی وي، نوډېر زر اثر ورته ښکاره کېږي.

دشیخ صاحب مبارک دخولې خوږې ملغلرې

یو آغا صاحب له ماسره په وړه دوره کې د مشکوة شریف کې درس وایه، تر نسب پورې مې خبره یاده کړه، بیاده راته ویل چې ماته به په خپل نسب کې شک پیدا کېده چې آیا موږ سیدان یو اوکنه؟ ځکه چې په افغانستان کې سیدان له کومه راپیدا شول؟ نود طالبانو دتحریک په وخت کې مزارشریف ته تللی وم، نو هلته د دحضرت علي رضي الله عنه روضی مبارکې ته ولاړم، نو هلته مې دځان سره دا دعا وکړه چې خدایه پاکه ! که زه سید یم، نودلته ماته یو اثر ښکاره کړې چې زما د زړه تسکین وشي، نوڅه سورتونه مې وویل، وظیفه مې شروع کړه، د وظیفې په حالت کې کوټه جوړه شوه، کله چې کوټه جوړه شوه، نو حضرت علي رضي الله عنه، حضرت حسن رضي الله عنه، حضرت حسین رضي الله عنه او حضرت فاطمة الزهرا رضي الله عنها راغلل، نوزما د زړه تسکین وشو چې رښتیا موږ سیدان یو، یعنې الله تعالی دومره رحیم ذات ده چې دهغه مخلص بنده دزړه تسلي اوتسکین یې دومره زرترزره وکړ، په دغې بوې دعا چې په هغه پاک ځای کې یې وکړه، ځکه په ښکو ځایونو کې دعاوې ډېر

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زر قبليږي. اوداځکه چې د انبياوو عَلَيهِمُ السَّلَام او اولياء کرامو رحمهم الله تصرفات له مرګ نه وروسته ختميږي نه بلکې زياتيږي، ځکه علائق بدني ختم شي، په هر شي باندې الله تعالی ورته علم ورکوي.

ديوې سيدې کونډې سره دمرستې نه کولو دبرخليک او انجام واقعــه

د ساداتومبارکانو يوه کونډه چې په کور کې يې ډېر فقر او غربت و، دا ديوه شتمن مسلمان کور ته ددې له پاره ورغله چې که څه مرسته اوکومک راسره وکړي، ماشومان خواران يې وږي وو، دماښام وخت وو، کله چې ورغله نو ورته وې ويل چې زه سيده کونډه يم، يتيمان بچيان راپاتې دي، د پالنې يې هېڅوک نشته، که ته څه مرسته راسره وکړې، نوهغه مسلمان ورته وويل چې: ستا سره ددې خبرې ثبوت او شجره شته چې ته سيده يې! دې کونډې ورته وويل چې زما ژبه سند ده، زه په خپله خوله اقرار کوم چې زه سيده يم، نور ته له ماڅخه دڅه شي سند غواړې، دې کمبخت مسلمان ورته وويل چې: سيدان ډېر دي، په دې سيدانو پسې زه نه شم رسېدای. دغه مبارکه سيده کونډه ډېرې پرېشانۍ له امله نااميده او خالي لاس ووتله، اوديوه مجوسي کور ته چې په دې علاقه کې په سخاوت باندې مشهور و، ورغله، هغه ته يې پناه ور وړه، هغه شپه ورکړه، دشپې دغه مالدار او شتمن مسلمان اودغه يهودی دواړه په يوه کيفيت باندې خوب ويني، دا مالدار

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمان خوب ويني چې د قيامت ورځ او د حشر ميدان جوړ ده، جنت ده، او په دغه جنت کې يوه بنګلې ماڼۍ (بنګله) ولاړه ده، دې مسلمان له جناب محمد رسول الله ﷺ څخه پوښتنه وکړه چې: يارسول الله ﷺ! دغه بنګله د چا ده؟ نبي کريم ﷺ ورته وويل چې: دا ديوه مسلمان سړي ده، ده ورته وويل چې: زه هم مسلمان يم، که دا بنګله ماته راکړې! نبي کريم ﷺ ورته وويل چې: له تاسره ددې خبرې ثبوت او شجره شته چې ته مسلمان يې! ته څه دليل لرې؟ دغه شتمن او مالدار مسلمان ورته وايي چې زه په خپله خوله اقرار کوم چې زه مسلمان يم، بس همدا زما دليل دی. رسول الله ﷺ ورته وويل: چې: ستا به په ياد وي چې زما يوه لور درته راغلې وه، هغې درته په خپله خوله څو څو ځله داوويل چې زه سيده يم، تاولې دهغې خبره نه منله.

همدارنګه دغه مجوسي په خپل کور کې همداسې خوب ويني، سم دلاسه راپورته شو، ټوله کورنۍ اوخپلخانه يې راپورته کړه، کلمه يې وويله اوټول په اسلام باندې مشرف شول، سهار دغه شتمن او مالدار مسلمان دهغه يهودی کورته راغی، او ورته وايي چې مابنام ستاسې کور ته يوه مېلمنه راغلې وه؟ هغوی ورته وويل چې: هو ! راغلې وه، ده ورته وويل چې: راويې باسه، که له ماڅخه راضي اوخوشاله شي، نو څلور زره درهم به ورته ورکړم. هغه دکور څښتن چې تردې دمخه يهودی و، او ددې صحنې له ليدلو وروسته مسلمان شوی و؛ ورته وويل چې: (زه د جنت بنګله په څلور زره

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

درهمه نه خرڅوم) خکه ده هم هغه حالت او خوب په خپلو سترګو ليدلی و. [کتاب الکبائر ص:۷۵]

اوس دا دومره تېز تصرف ده، چې يواځې دده دنسب يوڅوک خفه شو، هغه دی هلته براه راست د نبيٍ کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وربانديٍ پام و، هغه مسلمان ته يې هم هرڅه ورولېدل چې ارمان پرې وکړي اوکافر ته يې هم ورولېدل چې دهغه له پاره دنيکبختی اوداسلام راوړلو ذريعه شوه.

نوچې انسان د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ اوجناب نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شفقت او مهربانی ته وګوري همدارنګه د اولياء الله کرامو مينې او محبت ته چې سړی وګوري، که يوڅوک له چا سره په ښه نيت او اخلاص سره محبت وکړي ، تعلق ورسره وساتي، همدومره دهغه ورته زړ پام ورګرځي، دده کار زر جوړېږي، دچا د کورنی چې څوک څومره عزت اومحبت اواحترام وساتي ديوچا له متعلقينو سره چې څوک دعزت او احترام معامله کوي هغه هم دغومره ورڅخه راضي او خوشاله وي.

دحضرت مجدد الف ثا نی (قدس الله سره) عجيبه واقعه

حضرت مجدد صاحب قدس الله سره فرمايي چې: زه لاهلک وم چې پلار مې د (قادريه) طريقې خليفه و، يو وخت کې زه ډېر سخت ناروغ وم، شاه کمال کيتهلی قدس الله سره چې دقادريې طريقې يو پير و، په لار باندې تېرېده، نو پلار مې زه په غېږکې واخيستم او

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ته یې وروستم، ترڅو مې دم کړي، شاه کمال کیتهلی رحمة الله علیه زه دم کړم اوخپلې لاړې یې په خوله کې راکړې، وروسته چې بیادده کار په نقشبندیه کې په مخ ولاړ، دستاربندي یې وشوه، نو ډېر وخت وروسته دی وایي چې دسهار په وخت کې په مراقبه ناست یم، دمراقبې په حالت کې د شا له لوري څوک راغلل او چوپانه (چپن) یې راواغوستله، سر مې چې راپورته کړ، د شاه کمال کیتهلی قدس الله سره لمسی ده، نوډېر په احترام ورپورته شوم اوسترې مشي مې ورسره وکړه، بیا مې ترې پوښتنه وکړه چې: دا چپن دڅه شي له پاره ده، مجدد صاحب قدس الله سره وایي چې: ده راته وویل چې دا چوپانه زما نیکه شاه کمال کیتهلی قدس الله سره له ماسره ایښې وه، چې د پیران پیر صاحب رحمة الله علیه (حضرت شاه عبدالقادر جیلانی) له خوا څخه ده، اودا یې راته ویلي و چې دا چپن به ته هغه چاته ورکوې چې زه یې بیا درته امر وکړم، اودا دري شپې کېږي چې دی ماته امر کوي چې دا چوپانه حضرت مجدد صاحب ته ورکړه، خوزما زړه نه پرې کېده، نن شپه یې په انتهایي تهدید سره راته غصه وکړه، نوزه مجبوره شوم اودا چوپانه مې تاته راوړه، حضرت مجدد صاحب قدس الله سره وایي چې دا چوپانه مې واغوسته او د خپلې خانقاه په لوري روان شوم او هلته په مراقبه کېناستم، د مراقبې په وخت کې راته دا فکر پیدا شو چې د اولیاء کرامو هم عجیب تصرفات وي چې خرقه مخکې وراغوندي اوکار یې وروسته خلاصوي، یعنې ما خو په قادریه سلسله کې کار نه دی کړی، نودقادریې طریقې چوپانه ماته مخکې

Scanned with CamScanner

(c) Ketabton.com: The Digital Library

راورسېده، اوکار به وروسته کېږي، مجدد صاحب قدس الله سره وايي چې: يواځې په همدې تصور سره زما له پلاره نيولې تر پيران پير صاحب پورې چې دقادريې سلسلې ځومره اولياء کرام وو ټول راحاضر شول اود قادريه طريقې چې ځومره تصرفات اوفيوضان وو ټول زما سينې ته راداخل شول، په دغه حالت کې ماته دا فکر راپيداشو چې داڅه نادره ده چې زه دنقشبنديه طريقې يم اولاړم دقادريه په طرف، نوبه عين حالت کې دنقشبنديه طريقې داولياء کرامو آن تر شاه نقشبند مبارک قدس الله سره روحانيات ټول راحاضر شول، شاه نقشبند صاحب او پيران پير صاحب دواړه په يوه مرتبه کې سره ناست دي، وروسته د چشتيه طريقې په څه مناسبت باندې چې هغوی هم څه دم يا تعويذ راته راکړی و، هغه مشائخ مبارکان ټول راته حاضر شولو د سهرورديه طريقې حضرات هم حاضر شول، تردې پورې چې دغه معارضه اومقابله زما په هکله شروع شوه، دقادريه طريقې مبارکان وايي چې زمونږ دطريقې دی ځکه چې اول لاړې په خوله کې مونږ ورته ورکړي دي او اوس يې چوپانه هم زمونږ اغوستې ده، د نقشبنديه طريقې مبارکان وايي چې بيعت يې زمونږ په دې لاز کې شوی دی، کمالات يې ټول په دغه لار کې واقع شوي دي،اودانورو طريقو اولياء وايي چې زمونږ دطريقودی. مجدد صاحب قدس الله سره وايي چې : دامنازعه دماسپښين تر وخت پورې وه چې د جناب محمدرسول الله ﷺ روحانيت راحاضر شو، دڅلورو واړو طريقو مشائخو اختيار ده ﷺ ته ورکړ، نبي کريم ﷺ دا

Scanned with CamScanner

(ketabton.com: The Digital Library

فیصله وکړه چې: دی که څه هم قابل او مستحق د څلورو سرو طریقو ده، مګر دده کار په نقشبندیه کې مشهور دی، نو په دې باندې فیصله وشوه.

[نفحات الانس من حضرات القدس ج: ۲ ص: ۵۳۴ / حضرات کرام نقشبندیه / ص: ۲۲۶/ ۲۲۷].

نوتاسې دا فکر وکړئ چې: دومره زیات تعلق و چې د طفولیت او وړوکتوب په وخت کې یې لاړې د قادریه طریقې ده ته ورکړې وې، دم یې ورته ورکړی و، دهمدې لارې چې څومره مشائخ وو تول ورپسې متوجه وو، نوچې دیوې لارې تعلق جوړ شوی وي له هغې نه ددوی دومره قوي تعلق او رابطه جوړېږي ،داچې سړی مخلص معتقد شي نوبیابه ولې دهغوی نظر په ده باندې نه وي؟

له مرګه وروسته له مریدا نو سره د حضراتو کرامو شفقت

په یوه وخت کې حضرت نورالمشائخ (قدس الله سره) ته یوچا مبلمستیا وکړه، دی مبارک په هدیره باندې تېرېده، موټر یې ودراوه، اویوه قبرته څلور ساعته په مراقبه ناست و، کله یې چې سر راپورته کړ، نو یوه خلیفه صاحب ورته وویل چې: صاحب! خلکو به ډېر انتظار کړی وي، ده مبارک ورته وویل چې: ددغه قبرڅښتن یوه ورځ زمونږ په لنګر کې ډوډۍ خوړلې وه، زما مرید نه دی، کله چې مونږ په لار تېرېدو نودقبر په عذاب اخته و، نوزما غیرت دا نه منله چې زه دې ډوډۍ ته روان یم اوزما یو علاقمند دې په عذاب

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخته وي، نوچې ترڅو اخلاص او اعتقاد وي، معمولي تعلق وي، دهغومشانخو کرامو غيرت دانبياوو عَلَيۡهِمُ ٱلسَّلَامُ غيرت ده، چې دنبي په هکله آيت راځي ﴿ ٱلنَّبِيُّ أَوۡلَىٰ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ مِنۡ أَنفُسِهِمۡ ﴾ ۱۰

سورة الاحزاب آيت:۵ ژباړه : (محمد دالله) نبي ډير ور (لائق) دی له مؤمنانو سره له نفسود دوی (داحکامو په انجام).

بياهغه شفقت او غيرت ترمرګه ددوی مبارکانو هم نه هيريږي، په انسان پسې يې پام وي، خو داخبره ورسره شرط ده چې دوی ته به دې اعتقاد وي، له دوی سره به دې اخلاص وي، خکه کله چې اعتقاد نه وي، نوخامخا به انکار وي اودمقابلې صورت به مخې ته راځي، نو چې مقابله راغله نوبيايې انسان ته فيض، برکت اوخير نه رسيږي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵) مجلس

الحمد لله حمداً كثيراً طيباً مباركاً فيه والصلوة والسلام على من لا نبيَّ بعده .

امابعد :

تَبَرُّك بِآثارِالصَالِحِيْن

په کوم ځای کې چې کوم ولي وخت تېر کړي دهغه مقام ورته حاصلیږي

محترمو مسلمانانو ! د صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم تاریخ ته که ځیر شو اوپه غور سره یې مطالعه کړو له هغې څخه ددوی له حضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره اخلاص، مینه محبت اوعقیده له ورایه ځلیږي.

دصحابهٔ کرامو رضي الله عنهم په حالاتو کې راځي چې: حضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم به چې له خولې مبارکې څخه لاړې مبارکې

(c) Ketabton.com: The Digital Library

توکولې حتی چې بلغمؑ به يې توکول بيابه هم صحابهٔ کرامو صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاسونه ورته نيول، بيابه يې په خپلو مخونو باندې هغه لاسونه تېرول.

په يوه روايت کې د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په هکله راځي چې کله به ده صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اودس کاوه، نوصحابهٔ کرامو رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ به لاسونه ورته نيولي وو، اوپه خپلو مخونو باندې به يې بياهغه لاسونه راتېرول، که به دچا لاسونه دده صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هغو اوبو ته و نه رسېدل نو هغوی به ددې نورو صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ دلاسونو لاندې خپل لاسونه ورمُبنل ترڅو د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د اوداسه له اوبو څخه په يوه نه يوه طريقه برخه واخلي.

[صحيح البخاری كتاب الشروط باب الشروط في الجهاد آه ج : ۱ / ص: ۳۷۷/ ۳۷۸ رقم الحديث ۲۷۳۱ / ۲۶۵۱ / وكتاب الوضوء ج: ۱ ص: ۳۸]

نو اوس که په دې کې ګټه او برکت نه وای نو نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به انکار کړی وی سره له دې چې نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خو شارع دی او دشارع په حضور کې خو د ناروا کار کېدل امکان نه لري نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شارع ده، هغه کله هم داسې نه دي کړي چې صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ دې (العياذبالله) کوم ناروا عمل کړی وي اودی دې چوپه خوله پرې پاتې شوی وي، په دې خو زمونږ عقيده ده چې په ټولو انبياوو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ کې نفساني خواهشات اوغوښتنې نشته چې دخپل نفس دغوښتنې له امله دې دوی يو کار وکړي، داسې واقعې د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حضور کې څوځو خله تېرې شوې دي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو که په دې کار کې خير نه وای، دغه کار د خير او برکت ذريعه نه وای، نو صحابۀ کرامو رضی الله عنهم بيا ولې داسې عمل کاوه. نومعلومه ده چې په دې کې دوی مبارکانو ضرور يوځه ليدلي وو، چې د (صالحينو) په آثارو يې تبرک ځان ته حاصلاوه.

چې داوښ غوندې ځناور خبرې ورسره وکړې د نبي کريم صلی الله علیه وسلم معجزه

نبي کريم صلی الله علیه وسلم ته يو سړی راغی او داشکايت يې وکړ چې زمونږ يو اوښ ياغی او سرکشه شوی دی، اوس کار ورځخه نه شو اخستلای، نو رسول الله صلی الله علیه وسلم له يو څو صحابۀ کرامو رضی الله عنهم سره هغه باغ ته ورروان شو په کوم باغ کې چې دغه اوښ و، په کوم کوهي چې يې دغه اوښ تړلی دی، نو چې حضرت نبي کريم صلی الله علیه وسلم د اوښ په لوري ور روان شو، نو داوښ څښتن ورته وويل چې: يارسول الله! صلی الله علیه وسلم دغه اوښ بالکل چورلټ ليونی شوی، هرڅوک چې ورنږدې شي نو خولې پرې لگوي، هسې نه چې تاسې ته څه تکليف در ورسوي، نبي کريم صلی الله علیه وسلم ورته وويل چې: زه ورځم، کله چې نبي کريم صلی الله علیه وسلم ورغی نو اوښ يوه اوبل لوري ته وښورېده، سر يې په ځمکه وموښه او نبي کريم صلی الله علیه وسلم ته يې سر په سجده کېښود، نو ددې واقعې له ليدلو او ترېدلو وروسته نبي کريم صلی الله علیه وسلم د اوښ څښتن ته وويل چې: دا اوښ په مونږ خرڅ کړه، هغه ورته وويل چې: زمونږ د

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور دنفقې دغه يوه ذريعه ده، بل څه نه لرو، نبي کريم ﷺ ورته وويل چې: اوبښ ماته ددې شکايت وکړ چې کار راباندې ډېر کوي اوپه نس مې بيا موړ نه ساتي.

حضرت عمر رضي الله عنه څومره د اوچتې مرتبې اودځه عجيبو مناقب څښتن ده؟ نوهغه رضي الله عنه نبي کريم ﷺ ته وايي چې: ستاسې دومره لوی شان ده چې حيوانات تاسې ته سجده کوي، نوکه مونږ ته اجازه راکړې مونږ به هم درته سجده وکړو، نوتاسې فکر وکړئ چې په دې خبره سره څومره نفساني خواهشات پوره کېږي؟ خو نبي کريم ﷺ ورته وايي چې: که له خدای تعالی جل جلاله نه پرته بل چاته سجده کول روا او جائز وای نوما به ښځو ته امر کړی وای ترڅو خپلو مېړونو ته سجدې وکړي. ځکه دمېړه په ښځه باندې ډېر زيات حقوق دي، حضرت نبي کريم ﷺ حضرت عمرفاروق رضي الله عنه ته ددې اجازه نه ورکوي، ترڅو ده ﷺ ته سجده وکړي.

له حضرت يعلى بن مره رضي الله عنه نه روايت وايي : له رسول الله ﷺ نه مې درې معجزې ليدلي دي :

۱- يوځل موږ ورسره روان و په اوبښ باندې تيريدو چې څښتن يې داوبو رابښکلو کار ورباندې کاوه ، چې کله يې په رسول الله ﷺ سترګې ولګيدې نو غړغړې او پرياد يې شروع کړ او غاړه يې په زمکه کېښوده ، نبي کريم ﷺ ورته ودريده وې ويل څښتن يې چيرته ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه راغی ده مبارک ورته وویل دا اوښ په ما خرڅ کړه ، هغه ورته وویل درباندې خرڅوم یې نه درته هبه کوم یې او حال داچې زمونږ د کور دنفقې دغه یوه ذریعه ده، بل څه نه لرو، نبي کریم ﷺ ورته وویل چې: اوښ ماته ددې شکایت وکړ چې کار راباندې ډېر کوي او په نس مې بیا موړ نه ساتي. نو له ده سره ښه کوه په نس یې موړ ساته. [مشکاة المصابیح ج: ۲ ص: ۵۴۲]

په نباتاتوکې دحضرت نبي کریم ﷺ معجزه

یو صحابي رضي الله عنه راغی نبي کریم ﷺ ته وایي چې: که تاسې یوه معجزه ښکاره کړئ ترڅو زما پوره یقین راشي اوتصدیق مې ښه کامل شي، نبي کریم ﷺ ورته وایي چې: هغې ونې ته ورشه اودا ورته ووایه چې دالله تعالی رسول په تا باندې سلام وایي او غواړي دي، دغه صحابي رضي الله عنه هغې ونې ته ورغی اود نبي کریم ﷺ سلام او پیغام یې ورته ورساوه، ونه په حرکت شوه، اوله څلورو طرفونو څخه یې ریښې راوختې او را روانه شوه، کله چې د نبي کریم ﷺ حضور ته راورسېده، نو سر یې په سجده کېښود، نودغه صحابي رضي الله عنه وایي چې: بس ماته دامعجزه کافي ده، حضرت نبي کریم ﷺ بېرته ونې ته امر کوي ترڅو خپل ځای ته ولاړه شي، ونه بېرته ولاړه، همدغه صحابي ددې صحنې له لیدلو وروسته نبي کریم ﷺ ته وایي چې که ته ماته دا اجازه راکړې ترڅو زه هم تاسې ته سجده وکړم. خو نبي

Scanned with CamScanner

(c) ...oton.com: The Digital Library

کریم ﷺ ورته وایي چې د خدای تعالی جل جلاله له ذاته پرته بل چاته سجده نه ده روا.

په یوه روایت کې راځي حضرت صفوان بن عُسال وایي: چې نبي کریم ﷺ لاسونه او پښې یې ورښکل کړي دي (ابوالمنتهی ص ۴۹/ مکتبة الحقانیه) خو ممانعت یې نه دی کړی، ځکه چې دا جائز عمل دی، مګر د سجدې اجازه یې هیڅچاته هم نه ده کړې، هغه داوداسه اوبه چې صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم به په خان باندې مښلې یو جائز عمل و، منعه یې ورځخه نه ده کړې، خو چې کله دشریعت په خلاف عمل و، بیا یې له هیچا سره هم تسامح نه دی کړی، کله چې دی ﷺ په ټوله نړۍ (دنیا) کې یواځې دهم دحق اعلان او اظهار یې کړی دی، بیا یې چې کله ملګري پیدا شول بیا یې هم دحقې خبرې ملګرتیا کړې ده.

نومطلب مې دا و چې په خاوی کې هم برکت وي، په لباس کې هم برکت پیدا کیږي، په پس خورده کې هم برکت وي، په مستعملو اوبو کې هم برکت پیدا کیږي، په هر استعمال شوي شي کې برکت پیدا کیږي، ځکه کتابونه لیکي چې: په کوم خای باندې چې دکومې مرتبې او مقام څښتن تېر شي اویا وخت پرې تېر کړي هغه خای په نسبت سره نورو خایونو ته یوه مرتبه او مقام پیدا کوي، لکه څرنګه چې دهغه شخص مقام دی.

هغه خاوره چې درسول الله ﷺ له مبارک وجود سره نښتې ده، هغه تر بیت الله شریف هم بهتره ده، هغه تر عرش عظیم

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم بهتره ده، دمدینې منورې خاوره چې بابرکته اوپاکه ده هغه له دې امله ده چې د نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره یې نسبت ده، څومره مقام چې درسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ده په هغه خاوره کې یې هم هغه حیثیت ایښی ده. مدینې منورې ته منوره له دې امله وایي چې المنورة بنور رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

قرآن عظیم الشان ته بې اودسه لاس وروړل یو ناروا عمل ده، ځکه په آیت شریف کې راځي﴿ لَّا يَمَسُّهُۥٓ إِلَّا ٱلْمُطَهَّرُونَ ﴾ [سورة الواقعه] ژباړه: نه یې مسه کوي ده لره اونه دې مسه کوي مګر هغه چې پاک کړی شوي وي (یعنې پاکان).

څو قرآن کریم ته چې کومې ګتې (پوښ) ورکړل شوې چې له دې مخکې یوه عامه ګته اوکاغذ و، هرڅوک یې په هر حالت کې استعمالولای شي، څوکله چې دغه ګته له قرآن عظیم الشان سره ولګېده نو بیا ددومره داحترام لائق او وړ شو لکه څومره چې قرآن عظیم الشان دی، بې اودسه لاس وروړل ورته نه دي جائز. اوس دغه کاغذ چې تردې مخکې دکاندار هرشی پکې خرڅولای شول خو کله چې له قرآن عظیم الشان سره ولګېده نوبیاخدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ورته دومره عظمت ورکړ چې بې اودسه به لاس نه وروړې.

دجومات ځمکه چې مخکې جومات پرې جوړ نه و، هر رنګه تصرف پکې جائز ز، بلکې بیت الخلاء هم پکې جوړېدای شوه، خوچې کله دغه ځمکه دجومات له پاره وقف شوه، دخدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دعبادت له پاره منتخب اوځانګړې شوه، نوبیا

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترقیامته پورې دغه خاى دومره محترم شو چې که حومات رنګ
شي بیاهم له دغه خاى سره ادب په کار ده. فتاواوې لیکي چې
دغه خاى باندې د جنب (په چا چې غسل فرض شوى وي) دغه
تېرېدل هم پرې ناروا دي، دګندګي اچول پرې ناروا دي، په دغه
ځمکه باندې دحیضې او نفاسې تېرېدل ناروا دي اوس دغه ځمکه
له جومات څخه مخکې دهرشي د استعمال قابله وه، خو وروسته
چې یې دجومات حکم پیدا کړ، نوبیادومره عظمت ورته حاصل شو
چې تر قیامته پورې بیاددې ځمکې احترام په خلکو لازم دى اوهېڅ
رنګه تصرف پکې نه شي کولاى. دا برکت دعبادت له امله پکې
پیدا شو.

په اشخاصو کې هم چې برکت پیدا کېږي هغه هم ددغه عبادت
له امله دى، خاوره چې جماد ده، مکلفه نه ده. هغه فرش ده،
حیوانات وربانډې ژوند کوي، خوچې دعبادت له پاره وقف شوه،
نو شرافت پکې پیداشو، انسان چې په ټولو مخلوقاتو کې اشرف
المخلوقات دى، الله تعالى فرمايي﴿ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِيٓ ءَادَمَ ﴾
[سورة الاسراء آيت:۷۰]

ژباړه :او خامخا په تحقیق ډېر عزت ورکړى دى موږ اولاده دآدم ته
دغه اشرف المخلوقات بیا اشرف ترین دمخلوقاتو په عبادت سره
ګرځي، ځکه الله تعالى فرمايي:﴿ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ
أَتْقَىٰكُمْ ﴾ [سورة الحجرات آيت:۱۳]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: بېشکه چې ډېر مکرم او معزز له تاسي څخه په نزد دالله تعالی ډېر متقي ادب لرونکی ستاسي.

یعنې څومره چې انسان ته عزت وربه برخه کېږي هغه په تقوی سره کېږي، نوبه دغه انسان کې به بیاڅرنګه عزت نه پیدا کېږي، خاوره عزتمنه ګرځي، د بل چا دعبادت له وجې، چې بل څوک سجده ورباندې کوي، نو به خپله عابد چې په عبادت لګیا ده، هغه ته به خدای تعالی څومره مقام ورکوي، اوهغه مرتبه بیا ختمیږي هم نه، نبي چې دحیات په حالت کې کوم مقام درلود تر قیامته پورې یې دنبوت مقام نه ختمیږي، بلکې په قیامت کې هم نه ختمیږي. [تفسیرمظهري ج: ۵/ ص: ۲۴۶/ ۲۴۷]

اوس یوڅوک چې د ولایت مقام ته ورسیږي اوولایت ته په دین سره رسیږي، په بې دینۍ څوک نه رسیږي، چې یو ځل دخدای جَلَّ جَلَالُهُ په دین باندې دخدای جَلَّ جَلَالُهُ د اولیاوو څخه شو، ﴿إِنْ أَوْلِيَآؤُهُۥٓ إِلَّا ٱلْمُتَّقُونَ﴾ [سورة الانفال آیت: ۳۴] یعنې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوستان نه دي مګر متقیان، دغه د دوستي پیغام بیا الله تعالی نه ختموي. دا بیا له مرګه وروسته هغه قبر هم هغسې مقام پیدا کوي، ځکه دخدای جَلَّ جَلَالُهُ د دوست قبردہ، د حضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، امام بخاري، حضرت ابو موسی کاظم رَحِمَهُمُ اللهُ په حالاتو کې راغلي چې: دا خبره په تجربې سره ثابته ده چې ددوی قبرونه مستجاب الدعوات دي، هلته دعاوې قبلیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله به چې باران نه کېده، نوخلکو به ویل چې درځئ دامام بخاري صاحب قبر ته، دحضرت ابوایوب انصاری رَضِیَ اللهُ عَنْهُ قبر ته چې دعا وکړو، دابوموسی کاظم رَحِمَهُ اللهُ قبر ته درځئ چې ورته دعا وکړو، دا دهغه وخت علماء دي چې دیارلس څوارلس سوه کاله مخکې تېر شوي دي، دغه د اوس وخت علماء نه دي.

دادهریوه قبر ته په ورتلو سره به یې اثر په دنیا کې ښکارېده، بارانونه به کېدل، ددې وجه داوه چې ددې خلکو مقام شته ،مقام یې ورک نه دی، په کوم نېک ځای کې چې عبادت وشي هغه عبادت مستجاب اوقبلېدونکی دی، په کعبه شریفه کې عبادت یو په یو لک دی،یوه وجه یې کتابونو دا لیکلې ده چې: په دغه کرم ځای کې چې طواف کېږي په دغه ځای کې اویا انبیاء کرام ښخ دي، په منی شریفه کې جومات ده، مسجد نمره ورته وایي ددې جومات په هکله ویل شوي دي چې : په دغه ځای کې اویاوو انبیاء کرامو لمونځونه کړي دي، تر ننه پورې دغه ځای ته خلک ورځي او عبادت پکې کوي، که دمقام تبرک ختمېدای نو نن ورځ خو په هغه ځای کې انبیاء عَلَیْهِمُ السَّلَامُ نشته، نو بیا خلک ولې هلته ورځي او لمونځونه کوي؟ نو معلومه شوه چې په هغه ځای کې آثار او برکات موجود وي. ځکه خلک هغه ځای ته د ورتلو کوښښ کوي.

د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د مقام او مرتبې په هکله دقرآن کریم صریح آیت ده چې دمنافقینو په حق کې راځي﴿ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوٓاْ

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿٦٤﴾ [سورة النساء]

ژباړه: او که بېشکه دغه (منافقان) کله چې ظلم وکړي دوی پرخانونو خپلو (په منلو دحکم ستا) راغلي وی تاته پس مغفرت غوښتې وی دوی له الله تعالی او مغفرت غوښتې وی دوی ته رسول (د الله هم) نو خامخا به موندلی ژ دوی الله تعالی ښه قبلوونکی دتوبې ډیر رحم والا (داجر او ثواب په انعام سره).

نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له رحلت نه وروسته هم د خپل امت د بښنې غوښتنه کوي

یو اعرابي (کوچی) په دې نیت له کوره څخه راووت چې زه به رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته دخپلو ګناهونو حالت بیان کړم، ترڅو دی صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زما له پاره له الله جَلَّ جَلَالُهُ څخه مغفرت وغواړي، نوخدای پاک به مې توبه قبوله کړي، کله چې دی مدینې منورې ته راغی نو نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له دنیا څخه رحلت کړی و، نودی د نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قبر مبارک ته ورغی او ورته وایې چې: ای د الله رسوله! ما ډېر ګناهونه کړي دي او اوس له خپلو ګناهونو څخه توبه ګار یم، اوداهم راته معلومه ده چې الله تعالی فرمایلي دي چې که ماته څوک په اخلاص توبه وباسي نو توبه یې قبلوم، نو دده صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مبارک قبر باندې یې خان وروغورځاوه، اوخاوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې په خان شيندلې، چې زه ډېر ګنهکار يم، ستا قبر ته راغلی يم، که ته مې شفاعت وکړې! نو له قبر څخه نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته آواز کوي چې: (قَدْ غَفَرْتَ) تاته مغفرت وشو. (تفسير جلالين ج ۱ ص: ۸۰ / حاشيه: ۱۴ / او تفسير مدارک ج: ۱ / ص: ۳۷۰ / مکتبه انوار القرآن)

نو هغه دده چې کوم مقام او مرتبه دژوند په حالت کې وه، پس له مرګه هم هغه مرتبه خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ور څخه اخيستې نه ده.

نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له روضې مبارکې نه خپل لمسي ته دسلام ځواب ورکوي

دحضرت مولانا حسين احمد مدني رَحِمَهُ اللّٰهُ په هکله کتابونه ليکي چې: دی وايي: زه چې کله مدينې منورې ته ورسېدم، ملګري راسره وو، ماچې کله د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مبارکې روضې ته سلام واچاوه، نو له هغه لورې ماته په اوچت آواز ځواب راکړ شو چې: (وعليک السلام يا بُنَيَّ!) ای بچيه! په تا دې سلام وي، نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپل خلک پېژني.

داسې واقعې زمونږ په مشائخو کرامو کې هم تېرې شوې دي، چې د ډېر ادب له امله نږدې ورنه غلو، او په برنډه کې به ناست وو، نود روضې مبارکې له لورې راباندې غږ وشو چې راځئ زما طرف ته؛ دا د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مقام دی الله تعالی له مرګه وروسته نه ده ورڅخه اخيستی. د ولي مقام هم پس له مرګه نه ورکېږي،

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دچاچې په ژوندکې کوم مقام او حیثیت وي پس له مرګ څخه یې تصرفات زیاتیږي کمیږي نه.

مرشدین خپل مریدان هیڅکله نه هیروي

دحضرت انوارالمشائخ (خلیفه صاحب فضل الدین قدس الله سره) یومُرید قصه کوله چې: دده له رحلت څخه وروسته زه ډیره موده ددوی مدرسې ته نه وم ورغلی. کله چې بیا ورغلم او دمرحوم خلیفه صاحب مبارک قبر ته کښناستم نو په وظیفه کې ویده شوم او خوب وینم چې دی مبارک په کوټه کې ناست ده او زه ور روان یم، کله چې په دروازه ورننوتم نوبه خپل نوم یې یاد کړم چې: نورالرحمانه ! په خیر راغلې او ستړی مه شې! ما ورته وویل چې: خلیفه صاحب ! زه خو داډیر وخت نه وم راغلی، ما خوداسې فکر کاوه چې تاسې به زما نوم هېر کړی وي، ده راته وویل چې په دنیاکې خو لاڅه کوې په آخرت کې دې هم والله العظیم کې هېر کړم، تا خو لاپرېږده چې مور اوپلار دې هم نه هېروم. ګورئ عزتمنو ! دغه اصلي مقام ده ، دا هېڅکله هم دیوه ولي له لاسه نه وځي

زمونږ ځینې ملګرې (مریدان) چې دفراست خاوندان دي، ماته حالات بیانوي چې کله مونږ د مرحوم انوارالمشائخ خلیفه فضل الدین مبارک قبر ته ورشو نوله قبر څخه یې داسې خوشبویې راپورته کېږي چې مونږ دهغې حس په دنیاکې نه شو کولای. ځکه چې هغه مقام یې ختم نه ده، هغه په خپل حال پاتې ده، بلکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترهغې هم لا زيات ده. تصرفات يې په خپل حال بلکې ترهغې لا زيات دي. د هر يو ولي الله چې کوم مقام وي هغه نه ختميږي اوڅوک چې يو ځل د الله تعالی ولي اودوست شو نوبيا په الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ دومره ګران وي چې که څوک بيا ورسره دمقابلې فکر اوسوچ کوي نو الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ له دغه انسان سره د جنګ جګړې اعلان کوي ﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ اللهَ قَالَ: مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ.... ﴾ [بخاری ۱ج ۱۲ ص ۹۶۳] يعنې چاچې زما له دوست سره دښمني کوله ، له داسې انسان سره زما له لوري د جنګ اعلان دی.

ګورئ! دی بيا خدای تعالی ته دومره محبوب شي چې الله تعالی بيا دهغه له لوري دجنګ اعلان کوي اودده په خورولو الله تعالی خفه کېږي.

الله تعالی فرمايي چې: که ماته بنده رانږدې شي زما په لاره روان شي، زما د اوامرو او نواهيو پوره پوره اتباع وکړي، نوترډې حده ماته رانږدې شي چې زه بيادده سترګې شم چې په ما باندې ليدل کوي ، زه دده لاسونه شم چې څه پرې رانيسي، زه دده پښې شم چې په هغې باندې مزلونه کوي.

د ډېرو خلکو واقعاتو ته چې سړی وګوري چې که يوځل الله تعالی په دوستۍ نيولی وي نوبيا يې انبياء کرام دهغو خلکو په عزت کولو باندې مامورکړي دي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بني اسرائيلو د يو بدمعاش قصه

د بني اسرائيلو په هکله يوه مشهوره واقعه ده چې: په يوه علاقه کې يو مشهور فاسق او بدعمله انسان و، تردې اندازې يې سرکشي زياته وه چې ددغې سيمې خلک ورڅخه په عذاب شول، مقابله يې ورسره نه شواى کړاى، خلکو دده له ضرر څخه دخلاصون په هيله الله تعالى ته زارۍ شروع کړې چې دده څخه مو خلاص کړه، حضرت موسى عَلَيْهِ السَّلَام ته الله تعالى امر وکړ چې: ورشه اودغه فاسق له دې ښار څخه وباسه ! موسى عَلَيْهِ السَّلَام له ښار څخه ويوست اويوه کلي ته ولاړ، بيا الله تعالى موسى عَلَيْهِ السَّلَام ته امر وکړ چې له هغه کلي څخه يې هم وباسه؛ له کلي څخه يې هم وايستلو ترڅو دغه کليوال ورڅخه په عذاب نه شي، ولاړ اود صحرا مخه يې ونيوله ، څه موده وروسته دغه فاسق شخص مريض شو ، مرض يې وار په وار پسې سختېده. تردې چې د مرګ حالت ته راورسېده. نوپه دې حالت کې يې د الله تعالى لوري ته پام شو اوپه خپلو ګناهونو يې پښېمانتيا ښکاره کړه، له ډېره غمه په ژړا شو، په ژړا کې وايي چې: که اوس مې مور واى په ما به يې رحم کړى واى، زما په دغه ذلت به يې ژړا کوله، که زما پلار واى نوڅه مرسته به يې راسره کړې واى، تول تدبير او انتظام به يې په لاس کې و، که مې ښځه واى نوزما په بېلتون به يې ژړل اوکه مې خپل اولاد واى نو زما په جنازه به يې ژړلي و اودا دعا به يې کړې وه چې:

Scanned with CamScanner

(c) ...com: The Digital Library

ای خدایه! زمونږ دغه ضعیف او ګنهکار پلار ته چې له بناره بې کلي اوله کلي نه یې بېدیا او صحرا ته خلکو وشاړه او اوس د ناامیدي په حالت کې د آخرت په لوري روان دی، نو خدایه! ته پرې رحم وکړې، کاشکې مې داسې اولاد وای، داخبرې کوي او ژاړي.

له دې وروسته الله تعالی ته زاری کوي چې یا الله! چې په دنیاکې خو دې زما زړه دخپلو خپلوانو په جداوالي او فراقت باندې وسوځاوه، نو ای خدایه! په آخرت کې مې دخپلو ګناهونو له امله د دوږخ په اور نور مه سوځوه؛ ای خدایه! زه خو دې په دنیا کې له خپلو خپلوانو څخه جلا کړم خو په آخرت کې مې له خپل رحمت څخه مه بېلوه!

راوي وايي چې په دې حالت کې د الله تعالی رحمت په جوش راغی اود جنت حورو ته یې امر وکړ چې یوه ورته د مور او بله ورته د ښځې په بڼه ورشئ. او غِلمانو ته یې حکم وکړ چې: تاسې ورته د اولاد په شکل ورشئ! او دوو ملائکو ته یې حکم وکړ چې تاسې دده د پلار په شکل کې ورته ورشئ اودده په مرګ وژاړئ.

دلته دده د نزعې (دساه ختلو) حالت ده که ګوري چې سر ته یې مور او ښځه ناستې دي او ورته ژاړي، پلار او اولادونه یې ورته ناست دي او پرې ژاړي. ددې صحنې له لیدلو وروسته یې ساه وخته. د ساه له وتلو وروسته الله تعالی موسی عَلَيْهِ السَّلَام ته امر کوي چې په فلانی دښته کې زما یو دوست پروت دہ، ورشه اود جنازې، کفن اودفن مراسم یې په ځای کړه. کله چې حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَام

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورغی که ګورې چې داخو هغه فاسق ده چې مونږ له ښاره کلي ته اوبیا مو له کلي څخه صحرا ته راوویست نو حیران شو چې خدایه داخو هغه څوک ده چې تا یې ماته له ښاره د ایستلو امر کړی ؤ، نن په دبنته کې پروت ده اود جنت حورې ، غلمان او ملائکې دې ورته په ژړا کولو ماموري کړې دي اوماته دې هم امر وکړ چې زما د دوست د کفن ،دفن او جنازې انتظام وکړه! الله تعالی ورته وایي چې: د غریبي ، مسافري او مرض له امله ، اوپه خپلو ګناهونو د پښېما نتیا له امله یې توبه واېسته ،ماته یې رجوع وکړه، نوپه دې اساس مې دی له خپلو اولیاوو څخه وشمېره.

[مکاشفة القلوب ص: ۱۶/ ۱۷]

ګورئ ! د وخت فاسق ده، خو چې کله یې توبه واېسته ، الله تعالی ته یې رجوع وکړه نوبیا د الله تعالی له خاصو دوستانو څخه حساب شو، دومره په خدای تعالی ګران شو چې خپل نازولي پیغمبر ته امر کوي چې ورشه ! او زما د دوست دجنازې اوکفن او دفن دانتظام چارې سمبال کړه. دجنت حورې ، غلمان اوملائکو ته حکم کوي چې ورشئ اوپرې وژاړئ ترڅو یې دزنکدن په حالت کې تسلي وشي.

نوچې دیوچاپه توبه الله تعالی دهغه له ټولوتقصیراتو ورتېر یږي ، دخپلو اولیاوو له جملې څخه یې ګرځوي ، نوچې یوڅوک شپبته او اویا کاله د الله تعالی په دوستي او بندګۍ کې تېر کړي ، دخدای تعالی له دوستانو سره وخت تېر کړي نودهغه به څومره لوړه درجه

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مرتبه وي؟ نو عزتمنو خبره مې دا کوله چې دا مقامات ختمېږي نه ، دهغوی ځایونه قابل احترام دي، اولیاوالله د ځمکي په سر باندې داسې عزتمن دي لکه د آسمان ستوري، دوی په ځمکه دغسې ځلیږي لکه په اسمان کې چې ستوري ځلیږي ، په جنت کې يې هم دغسې مقامات او مرتبې دي. لاندې طبقې د مسلمانانو به داولیاؤ الله مقامات داسې ويني لکه مونږ چې له ځمکي نه آسمان ته ګورو اود آسمان ستوري وينو. دوی چې په جنت کې په هوا يوطرف اوبل طرف ته ګرځي ددوی انوار به په جنت کې رڼا کوي، په لاندې طبقې د مسلمانانو به يې سیوری پربوځي اوګوري به چې په هوا باندې يو نوراني مخلوق روان دی. له دوی نه به نور پورته کیږي.

نوددوی مقامات دغسې د ترقي په حالت کې دي، اوڅوک چې دوی ته په عزت قائل وي ، په زړه کې يې احترام کوي، نودغسې به دهغوی هم په دوی باندې نظر وي.

خپل مریدان خپل شیخ ته پیش کول

حضرت پیران پیر صاحب سید ده، دده يو خلیفه په بل ځای کې اوسیږي،هغه هم سید ده، هغه خپلو مریدانو ته وايي چې: درځئ د حضرت پیران پیر صاحب لیدلو ته ورشو، مریدان يې ورته وايي چې زمونږ له پاره ته کافي يې ! ته مو پیر او استاد يې ! نوهغه ته د ورتلو څه ضرورت ده؟ دی ورته وايي چې: نه ! دهغه مقام ځان ته

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

،، درځئ چې ورشو ! کله چې دوی ور روان شول نو د پیران پیر صاحب له کور څخه د بر لري حضرت پیران پیر صاحب خپلو مریدانو ته امر کړی دی چې : زما په غاړه کې پړی واچوئ او ما په څلورې دده طرف ته ور روان کړئ! کله چې په دښته کې یو یل ته په مخه ورغلل، نو د پیران پیر صاحب دغه خلیفه سمدلاسه له زمري څخه کوز شو، خکه دی په زمري او مریدان یې په آسونو سپاره وو، له کوزېدو سره سم یې په پیران پیر صاحب باندې غږ وکړ چې تا ولې داسې کړې دي؟

نو پیران پیر صاحب ورته دده مقام ذکر کوي او ورته وایي چې: کله ته له خپل کور څخه را روان شوې، نو حضرت بي بي فاطمه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا او د حسنینو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا په تا باندې پام ؤ، نو دهغوی مبارکانو د نظر له امله زه ستا مخې ته په دغه حالت کې راووتم.

نو ګورئ د پیران پیر صاحب مرتبه اومقام وګورئ چې هغه دخومره اوچتې مرتبې او مقام څښتن دی . خودی دلته خپل شاګرد اوخپل خلیفه ته له کوره د باندې آن صحرا ته پړی په غاړه په څلورې ولې راوځي له هغه سره د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د نسب احترام په زړه کې و. په آغاصاحبانو کې دا تاثیر ولې موجود دی، د انبیاووعلیهم السلام د نسبت له وجې نه. د اولیاء الله کرامو په نسبونو کې ولې تاثیر دی، ځکه چې دهغو مخکنیو اسلافو نظر وربیسې وي. که دوی مړه هم دي خو نظر یې مړ نه دی. یعنې مطلب داده چې دوی ته حقیقي حیات ثابت دی. نو په کوم ځای کې چې دوی اوسېدلي وي هغه ځای به تر قیامته پورې په انوارو باندې

(c) Kitabton.com: The Digital Library

مُنَوّر او روښانه وي، هغه ځای له نورڅخه نه خالي کيږي، ته چې سړی ځومره احترام ولري له هغه ځای نه دغومره مقام حاصليږي.

په يوه وخت کې يو خليفه صاحب راغلی و نوما دخپل قصور اظهار ورته وکړ چې ماته دحضرت انوارالمشائخ صاحب په ژوند کې دهغه قدر معلوم نه و، نوموړ دده هيڅ ادب او خدمت نه دی کړی، په کوم وخت کې چې موقع او وخت و نوموړ له هغه وخت ځخه استفاده ونه کړه اودغه دی اوس يې ارمان کوو، نوده راته وويل چې: اوس نو کله لړې ده، داسې خو نه ده چې خليفه صاحب مبارک له دنيا ځخه ولاړ اوتاثيرات يې هم نشته، دخليفه صاحب قبر ته چې څوک په احترام ور روان شي زما دې قسم په خدای وي چې هغه اثر پکې پيدا کيږي. کوم خوند او لذت چې دده په مجلس کې ؤ هغه اوس هم په دې مجلس کې موجود ده؟ زموږ په شان دعاجزو خلکو چې تراوسه په خپله وظيفه هم نه پوهيږو زموږ په دې خبرو کې ولې دومره تاثير پيدا کيږي ځکه چې دا دهغو بزرگانو نظر ده. دهغوی شفقت ده، دا ددوی لورينه ده چې په موږ يې کوي اوموږ د دوی لاس نيولی دی اودوی ته مونسبت کيږي.

دحضرت نورالمشائخ (قدس الله سره) کرامت

موږ (نکې) ته تللي وو اوله حضرت قطب المشائخ (خليفه صاحب دين محمد (قدس الله سره) سره ګرځېدو ، په يو کلي کې

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیوه نفر کور ته ولاړو، هغه راته ویل چې: زه به مو هغې کوټې ته ورولم چې حضرت نورالمشائخ صاحب او حضرت ضیاء المشائخ صاحب دواړه راغلي وو او زمونږ په کور کې یې دننه موږوی تک وهلی و، چې په هغه کې به مونږ د هلکانو خانګو اچوله چې خدای جَلَّجَلَالُهُ یې له مرضونو نه وساتي. نوکله چې هلته ورغلو او بېرته مهمانخانې ته راغلو نودلته یې بیادغه مجلس شروع کړ چې کله به حضرت صاحب او رئیس صاحب مبارکان دلته راغلل نو خلکو به یې ډېر احترام کاوه، مجلس دوام وکړ. نود قطب المشائخ صاحب له خولې نه بې اختیاره وویل شول چې: دا اوس چې زه راتلم مخکې حضرت صاحب روان ؤ، اوس چې دلته راتلم حضرت صاحب موجود و، هغه کوم مقام یې چې و هغه نه دی ورک شوی.

د شیخ المشائخ عنایت الله (کستیم) خلیفه صاحب کرامت

زه د (کستیم) خلیفه صاحب مبارک ته کله نه وم ورغلی، یوځل ورغلم نو خبر شوم چې دی مبارک حج ته تللی دی، نو زه لږ څه خفه شوم، چې کاشکې مې لیدلی وای، زه رښتیا درته وایم چې کله په فلاټنکوچ کې سپور شوم داسې کیفیت راته پیدا شو چې په ډېر وخت کې مې نه وو لیدلی. هغه خپل اثرات ښکاره کړل چې که زه نه یم هم خای مې خالي نه دی. نوچې څومره مو له وسه پورې وي ادب کوئ.

نو غرض داچې په هرشي کې اثر د دین له امله پیدا کېږي او دین هېڅکله هم نه ختمېږي. دخدای جَلَّجَلَالُهُ د دین اعزاز نه په دنیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

اونه هم په آخرت کې ختمیږي. داچې په قیامت کې څوک د څوارلسم دسپوږمی په شکل راپورته کېږي ولې ؟ ځکه چې په دنیا کې یې ډېر دالله تعالی عبادت په اخلاص کړی وي.

په (زهر الریاض) کې روایت دی چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي: کله چې جنتیان جنت ته داخل شي نو د نور منبرونه ورته جوړ شي، نو جنتیان به وایي چې په دنیاکې له مونږ سره یوه وعده شوې وه مونږ دهغې وعدې په انتظار یو اوهغه داچې د خدای جل جلاله دیدار به څه وخت زمونږ په نصیب شي ؟ نوالله تعالی به ملائکو ته امر وکړي چې حجاب پورته کړئ ، ملائکې به ورته وایي چې: یا الله ! په دې خلکو کې خو داسې خلک هم شته چې په دنیاکې یې ګناهونه هم کړي دي، هغوی کله ستا د دیدار لائق دي؟ نو الله تعالی به ورته وایي چې: دا هغه ذاکرین دي چې په ذکر کې به یې ژړل. [مکاشفة القلوب/ عربي ، ص: ۱۲]

ځکه که دخدای جل جلاله له ویرې دمچ د سر په اندازه هم له کومې سترګې څخه اوښکه تویه شي نو بیاهغه مخ په دوزخ باندې حرام ده یعنې دوزخ یې نه شي سوځولای، نوداچې یو ساعت سړی په اخلاص وژاړي نوبیاددې عواقب په آخرت کې ډېر ښه دي. د آخرت ژوند ورباندې برابرېږي. نوچې دې ته موپام وي چې په وظیفه، ختم اوژړا کې مو دخدای جل جلاله رضا مطلب وي نوبیایه اثر کوي، څومره اثر چې په دنیاکې پیدا کوي له هغې نه زیات اثر به یې په آخرت کې هم وي انشاء الله.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٦) مجلس

د جذب ثبوت او د صبر واقعات

﴿اَللّٰهُ نَزَّلَ أَحۡسَنَ ٱلۡحَدِيثِ كِتَٰبٗا مُّتَشَٰبِهٗا مَّثَانِيَ تَقۡشَعِرُّ مِنۡهُ جُلُودُ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُمۡ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمۡ وَقُلُوبُهُمۡ إِلَىٰ ذِكۡرِ ٱللَّهِۚ ...﴾ [سورة الزمر آیت ۲۳]

ژباړه: الله تعالی توټه توټه نازل کړی دی ډیر ښایسته خوږ کلام کتاب (او دغه پاک کتاب ډیر ښائیسته خوږ کلام) مشابه یو له بل سره مکرر غبرګ (دی).

چې له خیرې ریږې خیګ کیږي له ده پوستکي دهغو کسانو چې ویریږي له رب خپل بیا پاسته شي (آرام نیسي) پوستکي د دوی او زړونه د دوی طرف دیادولو دالله تعالی ته.

له دې آیت څخه د جذب ثبوت کیږي.

داچې د قرآن کریم په اوریدلو کې یوچاته جذب پیښیږي دغه جذب شته او کنه؟

Scanned with CamScanner

(c) kitabton.com: The Digital Library

نو تفسیر مظهري ج: ۸ / ۲۰۸ مخ / سورة الزمر کې علامه بغوي، صاحب المصابیح) په خپل تفسیر کې لیکي چې: داسې صوفیان کرام چې د آیاتونو د اورېدلو په اثر په دوی باندې بې هوښي راځي نوددې خلکو په هکله دې خپله رایه داسې بیانوي: (دغه خلک چې دقرآن کریم د اورېدلو له امله په دوی باندې بې هوښي راځي دا ددوی کمال نه ده، بلکې بدعت ده، ځکه دا وېره ده چې شیطان دې په ده باندې دا اثر کړی وي. د صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم او مسلمانانو حال الله تعالی داسې بیان کړی دی چې پوستکي یې خیره کېږي او بېرته نرمېږي.

حضرت عبدالله بن زبیر رضي الله عنه وایي چې ما د خپلې آنا (نیا) حضرت اسماء بنت ابی بکرالصدیق[1] رضي الله عنها نه پوښتنه وکړه چې کله به صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم قرآن کریم اورېده نو ددوی به څه کیفیت او حالت وو؟ نو دې مبارکې خپل لمسي ته وویل چې: صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم به داسې کیفیت او حالت وو چې له سترګو نه به یې اوښکې بهېدې، دعذاب د آیاتونو د اورېدلو له امله به یې بدنونه خیره کېدل اوچې کله به یې بیاد رحمت آیاتونه واورېدل نوزړونه به یې بېرته په قراره او ارام شول. دې رضي الله عنها وایي چې ما خپلې آنا ته وویل چې: دلته خو ځینې داسې خلک هم شته چې د آیاتونو د اورېدلو له وجهې نه بې هوښي پرې راځي. نو دې مبارکې

[1] حضرت اسماء رضی الله عنها د حضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم خوښینه هم ده، ځکه دحضرت عائشې رضي الله عنها خور ده

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل چې: (اعوذبالله من الشیطن الرجیم) [زه په خدای سره پناه غواړم له شره شوي شیطان څخه].

یوځل حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنهما روان دی چې په سړي (له اهل عراق) خلک راټول دي ، ده وویل چې داخه پېښه ده؟ هغوی ورته وویل چې: دلته یوسړی ده کله چې قرآن کریم واوري اویاهم دخدای تعالی د ذکر په مجلس کې ورګډ شي نوپه ده باندې دخدای تعالی دوېرې له امله بې هوښي راځي. حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنهما ورته وویل چې: (انا لنخشی الله وما نسقط) مونږ له خدای څخه وېرېږو خو غورځېږو نه. دا شیطان دده خېټې ته ننوتلی ده، داسې جذب نشته چې په هغه کې بې هوښي وي، څوک ولوېږي او بې اختیاره شي. [تفسیر مظهري ج: ۸/ ص: ۲۰۸]

مګر بل طرف ته چې څوک نورو دلائلو ته متوجه شي نو له هغو څخه معلومېږي چې جذب شته.

په ایت شریف کې راځي ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا فُزِّعَ عَن قُلُوبِهِمۡ قَالُواْ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمۡۖ قَالُواْ ٱلۡحَقَّۖ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡكَبِيرُ ۝٢٣﴾ [سورة سبا]

ژباړه: تر هغه پورې کله چې پورته کړه شي وېره له زړونو د دوی وایې دوی (په خپلو منځو کې) چې څه (حکم) وفرمایل رب ستاسې ؟ نو وایې دوی چې حق یې (وفرمایل) او هم دغه (الله) ډېر پورته او ډېر لوی دی.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یعني دا دملا نکو حالت ده، چې کله الله تعالی د وحیې کولو اراده وکړي نودی په خپله بلاکیفه کلام وکړي، دالله تعالی دکلام له اوریدلوسره آسمان او عرش عظیم په حرکت کې راشي اوټولې ملائکې بې هوښه شي، لومړنی ملائکه چې په هوښ کې راځي نودا نورې ملائکې ورځخه پوښتنه وکړي چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ څه وویل ؟ دا ورته وایي چې حق یې وویل، دا فیصله یې وکړه.

نو اوس هغه دی چې په ملائکو باندې د الله تعالی دکلام د اوریدلو له امله بې هوښي راغله.

حضرت موسی عَلَیْهِ السَّلَامُ له الله تعالی ځخه د لیدلو هیله کوي، چې ای خدایه! که ماته خپل دیدار راپه برخه کړې! الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ ورته وایي چې: ته ما نشې لیدای ! خوبیابه هم زه په غره باندې یوه تجلی وکړم نوکه هغه غر په خپل ځای باندې تم شو نوته مې هم بیا لیدلی شې. ﴿فَلَمَّا تَجَلَّىٰ رَبُّهُۥ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُۥ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا﴾ [سُورَةُ الأَعْرَافِ آیت ۱۴۳]

ژباړه: نو کله چې (بلا کیف) تجلي وکړه رب د دغه «موسی ظاهر یې کړ خپل نور» غره ته نو وئې ګرځاوه هغه «غر» ذرې ذرې «برابر له زمکې سره» او پریوت موسی بیخوده «له ډیره هیبته تر۲۴ ساعته»

اوس له دې تفصیل ځخه دوه ډوله خبرې څرګندې شوې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ـ د امام بغوی رَحِمَهُ اللهُ چې د حضرت اسماء او حضرت عبدالله بن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ په قول باندې دليل نيسي. او وايي چې داسې څه حالات نشته چې په سړي به بې هوښي راځي . او هلته له قرآن کريم څخه معلوميږي چې په انسان بېهوښي راځي ، په پيغمبر او ملائکو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ باندې بې هوښي راغلې.

د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په شان کې حضرت ام المؤمنين عائشه صديقه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا فرمايي چې: کله به په ده صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې وحيې نازله شوه نوله داسې کيفيت سره به مخ شو چې په يخ ژمي کې به ده صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له مبارک بدن څخه خولې روانې وې.

نو دغو دوارو طرفونو ته چې سړی وګوري نو قول فيصل او حق خبره داده چې د قرآن کريم د ويلو په وخت کې برکات او انوار زياتيږي ، دخدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د ذکر په وخت کې هم انوار زياتيږي ،نواوس چې برکات زياتيږي نود خلکو په احوالو او استعدادونو کې ډېر زيات توپير او فرق ده، انسان او ملائکو ته چې وګورو نود انسان استعداد له ملائکې څخه زيات ده، ځکه خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دخپل خلافت له پاره بنی آدم مختار کړ ﴿إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً﴾ [سورة البقره آيت:۳۰] انسان يې خپل نائب او خليفه ټاکلی دی، نه ملائکه. ﴿إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝﴾ [سورة البقره] يعنې په هغو مقاماتو چې په انسان کې دي زه پرې پوهېږم تاسې علم پرې نه لرئ. نوملائکې چې هر وخت الهي کلام واوري دوی بې

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوښه کېږي، د انسان استعداد تر هغوی لوړ دی. حتی تر غرونو او آسمانونو د انسان استعداد لوړ ده. څکه الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ فرمايي چې: ﴿إِنَّا عَرَضْنَا ٱلْأَمَانَةَ عَلَى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱلْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَن يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا ٱلْإِنسَٰنُ﴾ [سورة الاحزاب آيت:۷۲]

ژباړه: بېشکه موږ وړاندې کړ موږ امانت (ثواب - عقاب) پرآسمانونو او پر ځمکه او غرونو (کله چې مو پیدا کړ په دوی کې فهم او نطق) پس منع راوړه دوی له دې چې پورته کړي هغه (دامانت بار) او وېرېدل دوی له هغه (امانت) او پورته کړ هغه (دامانت بار) انسان بېشکه چې دغه (انسان) دی ظالم ډېر بې وېري نادان (په عاقبت خپل).

نود انسان استعداد په مخلوقاتو کې ترهرڅه لوړ ده، آسمان چې وحيې واوري نوبه حرکت راځي، غر ته چې یوه تجلی وشوه نو ټوټه ټوټه شو، مګر موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ ټوټې ټوټې نه شو، یواځې بېهوښه اوبېرته راپه واک شو.

نوخبره داده چې کله الهي فیوضات او برکات په یوه ځای اویاپه خلکو باندې راڅېر شي نو که خلک د لوړ استعداد خاوندان وو نودوی دهغو برکاتو او فیوضاتو تحمل کولای شي، په دوی کې ددې فیوضاتو اثر پیدا کېږي، چې ژړا ورځي اویايې پوستکي خیږه شي،لکه د صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ استعدادونه د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د مصاحبت او مجالست له امله قوي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکه استعدادونه کمزوري وي، برداشت يې نه شي کړای، نو بيا بې اختياره شي، يابه لوېږي اويابه بې هوښه کېږي، ياچيغې اوفرياد شروع کړي.

اوس نو چې خبره په استعداد بنا شوه نو دصوفياء کرامو په سلسله کې چې دقرائت په حالت کې ځينوته داسې کيفيت پيدا کېږي ځينو ته نه پيدا کېږي، نويا خوداده چې چاته چې دغه کيفيت پيدا کېږي دا له (وجد) نه پيدا کېږي، ياداچې هغه سړي ته فيض کم رسيږي اودده استعداد زيات ده، ډېر خلک داسې وي چې د ډېرو غټو فيوضاتو څښتنان وي مګر جذب تراوسه په هغوی کې چا نه دی ليدلی، استعداد يې قوي دی، دقوت استعداد له امله دټولو فيوضاتو تحمل او برداشت کړای شي نوځکه جذب نه پرې راځي اونه په تکليف کېږي.

اوکله بياداسې وي چې دفيوضاتو برداشت نه شي کړای نو هغه بيا بې صبره شي.

حضرت اسماء اوحضرت ابن عمر رضي الله عنهم چې يوې ووېل چې: (اعوذبالله من الشيطن الرجيم) اوبل ووېل چې: شيطان يې خبتې ته ننوتلی دی. نودوی خو يا قياس په خپل ځان کړی دی چې دوی ته جذب نه پيداکېده، ددوی استعداد قوي و نو ويلي يې دي چې دا د شيطان اثر ده. اويا دوی ته دهغو خلکو په باب کې خبره شوې چې دوی په تکلف سره جذب کاوه، نوځکه يې داخبره کړې ده.

Scanned with CamScanner

(c) Kitabton.com: The Digital Library

نوداجذب دقرآن کریم د ویلو په وخت کې که داسې دي چې سړی په اختیار کې وي، او سره له اختیاره غورځي حتی ددغو متجاذبینو په هکله له یوچا نه څوک پوښتنه کوي. او وایي چې که سړی د بام په سر ناست وي، ده ته تلاوت شروع کړل شو، او په دغه شخص باندې جذب راشي چې دی له خپل ځان څخه خبر نه وي اوله بام څخه لاندې راولوېده، نودا په رښتیا سره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له پاره جذب ده. او که دځان د ضرر او دفعې معلومات ورته کېدل اوله ضرري شیانو څخه ځان ساتي اوبنه پوهېږي مګر بیاهم قصداً ځان وهي خلکو ته ځان ښیي بیا توهم د شرک ده. له دې امله که د نقشبندیه طریقې زیاتره کتابونه وکتل شي نو زیاتره په دې تاکید کوي چې: ترڅو پورې چې دچا اختیار وي نو باید تحمل او برداشت وکړي، قصداً نارې سورې جوړې نه کړي، ځکه دا شرک ده، ځکه ریا شرک ده، خو خلکو ته ځان ښیي ، مګر فی نفسه د قرآن له آیاتونو څخه جذب ثابت ده، ځکه ملائکې بې هوښه شي، آسمان وخوځیږي ، موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ بېهوښه شوی، مګر انسان ته چې الله تعالی قوي استعداد ورکړی وي نوبیاهغه ځان سمبالولای شي، اصلاً په انسانانو کې فرق ده؛ ځکه مونږ مخکې خبر وکړه چې په انسان کې د خاورې عنصر دی، لکه لمر له څلورو آسمانونو څخه راوځي اوخمکه یې برداشت کوي، دغسې د الله تعالی د انوارو برداشت هم انسان کوي. [تفسیر مظهري ج: ۸/ ص: ۲۰۹]

(c) ketabton.com: The Digital Library

که کله په یوچا باندې جذب راځي نو وظیفه دې نه کوي، او که دجذب حالت غلبه پیداکوي نو په خفیه دې درود شریف وایي، سترګې دې نه پټوي اودچا رابطه دې نه نیسي

دجذب تخصیص ترکوم ځایه پورې ځانګړی نه ده، چې په یوچا کې د ذکر په حالت کې جذب پیداکېږي دا غیراختیاري پیداکېږي اوپه حدیث شریف کې راځي چې د ذکر ځای جومات ده

﴿ عَنْ أَنسِ بْنُ مَالِكٍ - وَهُوَ عَمُّ إِسْحَاقَ -، قَالَ: بَيْنَمَا نَحْنُ فِي الْمَسْجِدِ مَعَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. إِذْ جَاءَ أَعْرَابِيٌّ فَقَامَ يَبُولُ فِي الْمَسْجِدِ، فَقَالَ أَصْحَابُ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَهْ مَهْ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا تُزْرِمُوهُ دَعُوهُ» فَتَرَكُوهُ حَتَّى بَالَ، ثُمَّ إِنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَعَاهُ فَقَالَ لَهُ: «إِنَّ هَذِهِ الْمَسَاجِدَ لَا تَصْلُحُ لِشَيْءٍ مِنْ هَذَا الْبَوْلِ، وَلَا الْقَذَرِ إِنَّمَا هِيَ لِذِكْرِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَالصَّلَاةِ وَقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ» أَوْ كَمَا قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: فَأَمَرَ رَجُلًا مِنَ الْقَوْمِ فَجَاءَ بِدَلْوٍ مِنْ مَاءٍ فَشَنَّهُ عَلَيْهِ ﴾ [صحیح المسلم ج ۱/ باب وجوب غسل البول وغیره من النجاسات آه رقم الحدیث ۱۰۰/ص: ۱۲۸]

ژباړه : له حضرت انس بن مالک رضي الله عنه نه روایت دی وایي: موږ له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره په مسجد کې ناست وو چې ناڅاپه یو کوچی راغی او په مسجد کې په بولو (متیازو) کیناست صحابهٔ کرامو ورته وویل مه ، مه .

Scanned with CamScanner

(c) Kitabton.com: The Digital Library

نبي کریم صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې پرې یې ږدئ، بولۍ متیازې، مه پرې بندوئ، کله چې هغه صحابي رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُ له بولو نه خلاص شو نو بیا نبي کریم صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ راوغوښت، او په نرمه طریقه یې پوه کړ، خکه چې نوی مسلمان شوی ؤ، د جوماتونه په ادابو پوه نه و، معذور و،) نو نبي کریم صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې دا جوماتونه ددې له پاره نه دي جوړ شوي چې خوک دې پکې بولۍ او قاذورات وکړي، جوماتونه د ذکر له پاره جوړ شوي دي، د لمانځه او دقرآن کریم د تلاوت کولو له پاره جوړ شوي دي.

نو د ذکر خپل خای جومات ده، او جذب چې چاته بې اختیاره پیداکېږي نو د ذکر خای جومات ده ، نو په جومات کې به جذب هم ورته پیداکېږي.

دا تخصیص بیا تر جومات پورې نشته چې په دښته کې دې سړي ته جذب پیداکېږي نو هغه دې روا وي او که په جومات کې پیداکېږي هغه دې ناروا وي. کله چې دا عمل اختیاري نه دې، او هغه د اللّٰہ جَلَّ جَلَالُہٗ د ذکر له تاثیره پیداکېږي، د قرآن او ذکر له امله تاثیر پیداکېږي د ذکر خای جومات ده نو په جومات کې سړي ته خامخا جذب پیداکېږي.

له نبي کریم صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ څخه روایت شوی دی چې صحابهٔ کرامو رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُمْ ته فرمایي : کله چې تاسې د جنت په باغچو تېرېږئ نو یکې خرېږئ ،صحابهٔ کرامو رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُمْ ورته وویل چې د جنت باغچې څه شی دي؟ نبي کریم صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې هغه د

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر حلقې دي. په کوم جومات کې چې ذکر کېږي تاسې ورشئ او شرکت پکې وکړئ دا په حقیقت کې دجنت د میوو خوراک دی.

[ترمذی . رقم الحدیث (۳۵۱۰) . وهکذا مشکوة المصابیح / ج ۱ / باب ذکر الله عزوجل والتقرب الیه ص ۱۹۸]

یعنې دجنت د دخول سبب دی، الله تعالی یې ددې په سبب باندې جنت ته داخلوي، خو بیاهم جائز ده، په هغه کې خبره نشته مخکې مو څو، څو ځله بحث وریاندې کړی دی.

خود جذب په هکله احتیاط په کار ده، څومره چې دسړي په وس کې وي کنټرول په کار ده، د نقشبندیه طریقې ښېګڼه اوبهتري چې په نورو طریقو باندې ده دهغې یو علت دادی چې دا لاز له ریا څخه خالي ده، په دې لار کې له الله تعالی اومخلوق نه پرته بل څوک خبر نه وي. نوددې له امله داخبره چې څومره پټه وي حتی الامکان چې څومره یې له وسه وي بهتري په دې کې ده چې کار په خفیه وي، مګر کله که له اختیاره ووت نوبیاهغه بیله خبره ده.

نودجذب په هکله کتابونه داسې واقعات رانقل کوي چې داسې کیفیات خلکو ته پېښ شوي دي چې له بام نه لویدلي دي اوبښه یې ماته شوي ده، خکه غیر اختیاري عمل ده، یوڅوک خان په اور باندې نه سوځوي اوخپل خان نه خوږوي، په غیر اختیاري امورو باندې بې خدای تعالی جَلَّجَلَالُهُ هم نه نیسي. اوچې خبره بیا دعشق الهې وي، یعنې اشتباه خو پکې نشته ،یواځې خبره د احتیاط ده، چې باید په دې لاره کې احتیاط وشي چې خلک داګمان او فکر ونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي چې طريقت له ځينو اونارو وهلو څخه عبارت ده، او یا څوک دا فکر وکړي چې په طريقت کې کمال داده چې څوک ډېرې ځيني ووهي، نو اصل خبره داده چې په دغه سړي باندي بايد له خدای جَلَّ جَلَالُهُ نه پرته بل هېڅوک خبر نه شي، دغه دوستي او اخلاص دآخرت له پاره هم يوه سرمايه ده، اوکه خلک ووايي چې فلانکی شخص ډېرې بنې وظيفي کوي، ډېر ښه جذب کړي داسې ذاکر ده اوداسې ناري وهي خو چې نيت يې دخدای جَلَّ جَلَالُهُ رضا نه وي نو څه فائده ورباندي مرتّبه نه ده. نو حتی الوسع بايد انسان خپل ځان په واک کې وساتي اوله کنټرول څخه ونه وځي

د حضرت عبدالخالق غجدواني قدس سره خپلومريدانو ته بهترين نصيحت

حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني رحمه الله په يوه تفصيلي نصيحت کې خپلو شاګردانو اومخلصينو ته وايي چې تاسې اول ځانونه اولياء جوړ کړئ، له ځانونو څخه هغه خلک جوړ کړئ چې په هرآن. هره لحظه کې يې له خدای سره علاقه وي، هغه جَلَّ جَلَالُهُ مو په ياد وي، له خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ نه يوه لحظه هم مه غافله کېږئ خو که بيامو هم وس نه رسېده اودغه مقام ته رسېدای نه شوئ نو بيا د دغسي خلکو په ځان اومال خدمت وکړئ ترڅو يې تاسې هم په عبادت او خدمت کې ورشريک شئ؟ ولې؟ ځکه دا هغه خلک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي چې ددوی دحق له جذباتو نه یوه جذبه دټولو انسانانو او پېریانو له عبادت سره برابره ده.

څکه هغه د اور لمبه ده، دکوم اور ؟ د عشق الهي د اور لمبه ده. چې له هغه نه بې اختیاره وځي

پتنگ چې ددنیا له دغې رڼا سره مینه لري،په دغه رڼا باندې دومره عاشق ده چې خپل ځان وریاندې وسوځي، داچې څوک دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په انوارو باندې مین ده، هغه انوار اوتجلیات ورته ښکاره شي ، دهغو په عشق کې داسې پېښېږي هم راځي چې ډېر بزرگان د جذب په حالت کې دومره بې اختیاره شوي دي چې روح یې هم قبض شوی دی.

سالک فرمایي

ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز — کان سوخته را جان شد و آواز نیامد

سالک هغه چرگ ته چې سهار وختي نارې وهي هغه ته وایي چې عشق له پتنگ څخه زده کړه چې یو خل له نوادرو څخه خبر شو نوبیایې په دوهم خل خبر رانغی او ولاړ پکې مړ هم شو، نودچاچې دخدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره عشق زیاتیږي بیاپه دې لار کې فنا کېږي اوچې فاني شو نوبیاپه تکلیفونو باندې صبر کوي اوهېڅ پروا یې نه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله خبره داده چې که مریدانو ته په دغه لاره کې خه تکلیف رسیږي، جذب په خپله تکلیف ده، نوچې په دغه تکلیف بل... صبر وکړي نو به صبر باندې کوم مقام ورته ورکول کېږي

صبر څه ته ویل کېږي؟

صبر په لغت کې بندوالي ته ویل کېږي.

صبر په درې قسمه ده: صبر على الطاعة. صبر عن المعصية صبر على المصيبة.

صبر على الطاعة: لمونځ، اودس، روژه، جهاد، حج اونور عبادات په نفس باندې سخت وي، نو که له دې سخت والي سره سره څوک عبادت کوي نودې ته صبر على الطاعة وايي.

صبر عن المعصية: مطلب دا چې نفس غواړي چې زنا، غلا وکړي، شراب وڅښي، خواهش يې د ګناهونو په لوري وي، اوته نفس له ګناهونو راوګرځوي، دې ته صبر عن المعصية وايي.

صبر على المصيبة: دامعنا چې کوم تکلیف د مال، اولاد اوځان ورته ورسیږي، په کوم مصیبت اخته شي، له مرضونو اونورو آفاتو سره لاس او ګریوان شي، نو نفس د دې مخالفت کوي اوته پرې صبر کوې، له الله تعالى نه پرته يې بل چاته نه بیانوې. نو دې ته صبر على المصيبة وايي.

دا هر دول صبر په خپل منځ کې د درجو په نسبت توپیر لري.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

صبر على الطاعة ، چې دخدای تعالی په بندګۍ باندې څوک صبر کوي نود قیامت په ورځ ددغو صابرینو له پاره په جنت کې (۳۰۰) درجې دي، چې له یوې درجې څخه تر بلې درجې پورې دومره مسافه ده لکه څومره مسافه چې د آسمان او ځمکې تر منځ ده.

صبر عن المعصية: چې له ګناهونو څخه څوک صبر کوي نودې انسان له پاره په جنت کې (۶۰۰) درجې دي، چې ددغو درجو په منځ کې تفاوت د اووم اسمان اود ځمکې تر اووم طبقه پورې ده.نو فاصله دومره زیاته شوه.

صبر على المصيبة: چې څوک کوي، دده له پاره په جنت کې (۷۰۰) درجې دي ، هره درجه له بلې سره دومره فاصله لري لکه له عرش عظیم نه تر تحت الثرى پورې. [تنبیه الغافلین عربي ، ص:۱۴۲]

اوس نو که سړی کوشش وکړي اوپه عبادت باندې ځان عادت کړي نو نفس یې ورسره نه مني سرزوري کوي، عبادت او ذکر نه برداشت کوي اوته په خپل نفس باندې زور راولې په تنګ یې کړې ، په طاعت باندې صبرکوې، نودې په عوض کې هغه د جنت درې سوه درجې دي ، داچې نفس د ګناهونو په لوري خي نو معلومه خبره ده چې انسان تباه کېږي نوچې څوک له ګناهونو څخه راګرځي نودا له ګناهونو څخه ځان ساتنه هم بیادومره درجه لري، ثواب یې هم زیات ده. شپږ سوه درجې دي.

بیاچې په عبادت کې څه تکلیف انسان ته پیدا کېږي ، مرضونه ، بې خوبي پیدا کېږي، نور تکلیفونه پیدا کېږي په هغه باندې چې

Scanned with CamScanner

(c) ...n.com: The Digital Library

صبر کوي، نوبیایې هغه مقام ده چې نه سوه درجې ورکوي چې هره درجه یې لکه له عرش عظیم نه تر تحت الثری پورې

تول وخت داکوشش په کار ده چې هر وخت سړی په هر رنګ تکلیف اخته وي نوباید له خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ نه پرته یې بل چانه ښکاره نه کړي اونه بل چاته شکایت وکړي. یوداسې چې څوک دې دمرض او مسکنت حال وړوښتي او ته ورته ووایې هغه ښه خبره ده، هغه شکایت او بې صبري نه ده، بې صبري داده چې مرض، مسکنت یا بیکسي په چا باندې راشي نوله دغو مرضونو، مسکنت او بېکسي نه به شکایت نه کوي په دغو به بې صبري نه کوي اوهرخای به یې نه بیانوي چې زه خو له دې حالت نه ډېر په تکلیف کې یم، در په در شوم ،نودا بیا شکایت ده، دا شکایت به نه کوي

دایو لوی تکلیف ده چې یوسړی په عباداتوکې کوښښ کوي ترڅو یوه مقام ته خان ورسوي او رسیږي نه، نویه دې حالت کې چې انسان خدای تعالی ته التجا کوي، له بنده نه یې نه غواړي. نویه دې سره الله تعالی دغه بنده ته هماغه مقامات ورکوي

نوټوله معامله باید له خدای تعالی سره وي، بندګان وسیله دي، ډاکټر وسیله دی، مولوي صاحب وسیله دی، پیر وسیله ده، زیارت وسیله ده، هغوی د خدای تعالی په ورکړه باندې کفایت کوي، په خپله ددوی په وس کې هیڅ هم نشته. نوداچې سړی ډاکټر ته ځي، نویه حقیقت کې یې اعتماد په خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي امید به یې خدای پاک ته وي، که یو څوک زیارت ته ورځي یا بل هرځای ته چې ورځي امید او التجاء به یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وي، نو به دي سره به یې بیا الله تعالی مشکلات ورحل کوي، څومره چې څوک الله تعالی ته نږدې کېږي نو بیا دهغو خلکو صبر کول هم ډېر اجر لري او خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په همداسې خلکو باندې ډېر ډېر تکالیف او امتحانات راولي

د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ لوی امتحانات په خپلو پیغمبرانو وي

حضرت زکریا عَلَيْهِ السَّلَامُ د خپل اُمت په وخت کې کفارو پسې واخیست او د مرګ اراده یې ورته کړې وه، دی په منډه باندې روان ده، په یوه ځای کې یوه ونه په مخه ورغله، ده له دغې ونې څخه پناه وغوښتله چې ماته پناه راکړه ! کفار مې وژني، ونه ورته دوه خایه شوه، ده ته یې پناه ورکړه اوبېرته پرې راتوله شوه، کفار چې کله دې ونې ته راورسېدل نو شیطان چې دبدبختانو مشر دی دوی ته دسړي په شکل کې راغی او حضرت زکریا عَلَيْهِ السَّلَامُ یې وروښود. او ورسره یې دا چل هم وروښود چې (اره) راوړئ او دغه ونه پرې اره کړئ ترڅو په دغه ونه کې دی هم له منځه ولاړشي، دوی چې کله اره راوړه او اره یې په ونه کېښوده او دونې اره یې شروع کړه، دده بدن مبارک ته چې اره ورسېده، نو په دې حالت کې یې له خولې څخه چیغه ووته ، د الله تعالی له لورې ورباندې غږوشو چې ګوره بیا آه ونه کړې، کنه نوم به دې دصابرینو پیغمبرانو له جملې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرې کړم ، زه دې هېر وم چې تا ونې ته پناه ور وړه؟ نو ده مبارک
خپلې شونډې کلکې کړې ترډې پورې چې ټول بدن یې لړ
وځرخیدله ، بیایې دوهمه چیغه نه ده کړې.

ګوری بدن یې په منځ دوه ځایه شو ، دځومره لوړې مرتبې ښتن
و خو چې کله یې چې له الله تعالی نه پرته بل چاته پنا ورور له نو الله
تعالی په دنیاکې پرې دا تکلیف راووست او د چیغې کولو په وخت
کې یې بیا ځومره تهدید کړ . [مکاشفة القلوب ص: ۱۴]

نو که یوځوک طالب، مجاهد ، صوفي ، او عالم وي هغه به په
دغه لاره کې دیو عام مسلمان په نسبت زیات تکالیف برداشت
کوي، په عبادت کې به تکلیف کوي، ځان به له ګناه ځخه په ساتلو
مجبوره کوي، مصیبت او تکلیف که ورته پیداکېده نو په هغې به
صبر کوي ځکه الله تعالی دصابرینو په هکله دغه آیت نازل کړی
دی: ﴿ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴾ [سورة البقرة]

ترجمه: له شکه پرته خدای جَلَّجَلَالُهُ له صابرینو سره تل ملګری
دی.

نو مطلب مو دادی چې دا په نفس ډېره درنه ده چې هغه دې
دخدای جَلَّجَلَالُهُ په عبادت کې ځان سختې ته ورکړي، خو که یوځل
نفس راقابو شي، صبر وکړل شي، بیا دی په خپله عادت اخلي که
هرځومره شوخي او سرزوري پکې وي هغه له منځه ځي. هغه بغاوت
یې ورک شي اوبیا انسان ته دنیکی په لوري الهام کوي او بیا هغه

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکلیف چې دنفس له وجې به په عبادت کې ورته پېښېږي هغه هم له منځه ولاړ شي.

توله شپه ذِکر کول د کتاب د علم دزیادت سبب کیدل

ما له خپلو مشائخو کرامو څخه اوریدلي دي چې: زمونږ داسې معاصرین (هنځولي) هم وو چې له ماخوستن څخه وروسته به په وظیفه کې کېناستل آن تر سهاره پورې. یوه ملګري خبره کوله چې: مابه ډېره وظیفه کوله، اود درس له امله دا راته سخته هم وه، نو له خان سره مې فیصله وکړه چې یوڅه به په خان تکلیف راکم کړم نو به په کتاب ښه پوهېږم، مطالعه به مې روانه شي، نو دې ته چې کله ما خوب ډېر کړ نو غفلت مې ډېر شو، نوپه کتاب نه پوهېدم. خو چې کله مې بېرته هغه خپل معمول شروع کړ چې له ماخوستنه به تر سهاره پورې کېناستم نو وجود به مې هم سپک و، طبیعت به مې برابر و اوپه کتاب به هم ښه پوهېدم.

داچې خوک د عباداتو په ترسره کولو کې تکلیف تېر کړي نوپه هغه باندې د الله جَلَّجَلَالُهُ رحمت هم ډېر رانازلیږي، چې په نتیجه کې یې بیا بې شمیره علوم په برخه شي، چې دهغو علومو په ذریعه شرح صدر، سکون او اطمینان ورته حاصل شي.

په انبیاء کرامو عَلَیْهِمُ السَّلَام او صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ په ظاهره ډېر تکلیفونه تېر شوي دي خودا ټول به یې په خان زغمل اوله دې سره

(c) Kitabton.com: The Digital Library

سره به یې قلبي اطمینان هم وو، دخدای تعالی جَلَّجَلَالُهٗ له لوري به راحت ورسره مل وو، او تکلیف به ورته آسانه و.

یوځل دحضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په ورانه کې غیشی ولګېده، کله یې چې هغه غیشی ورځخه ایسته نو ډېر درد یې کاوه، ده رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وویل چې: کله زه په لمانځه ودرېږم نو بیا زه له ځان ځخه ناخبره یم، تاسې کولای شئ چې په هغه حالت کې راځخه دا غشی وباسئ، کله چې دی رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په لمانځه ودرېده نو یې غیشی ورځخه وایست اودی پرې خبر هم نه شو، دده ورون یې ورخبرې کړ خو دی بیاهم پرې خبر شوی نه دی اونه یې هم پښه ښوروليې ده. نومطلب داچې دا نفس بیا دومره فنا فی الله شي،چې له خپل ځان ځخه محوه شي. [تفسیر مظهري ج: ۸/ص ۲۰۸]

دحضرت یوسف عَلَیْهِ السَّلَامُ په هکله مو مخکې قصه کړې وه چې د ښځو په حق کې راغلي چې: ﴿ فَلَمَّا رَأَيْنَهُۥٓ أَكْبَرْنَهُۥ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَٰشَ لِلَّهِ مَا هَٰذَا بَشَرًا إِنْ هَٰذَآ إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾ ﴾ [سورة یوسف آیت: ۳۱]

ژباړه :نو کله چې ولید دوی دغه (یوسف) نو ډېر لوی ښائیسته یې وموند (هک پک پاتې اوځانونه ترې هیر شول) اوغوڅ یې کړل لاسونه خپل او وویل دوی پاکي ده الله ته (له عجز اونقصانه چې داسې صورت یې هم جوړ کړی) نه دی دغه (خلمی) انسان، نه دی دغه (خلمی) مګر پرښته ده لویه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یعنې کومو ښځو چې یوسف عَلَیْهِ السَّلَام ولیده نو خپلې ګوتې یې پرې کړې، نوچې د بنده په عشق کې انسان دې مقام ته رسیږي چې له ډیرې حیرانتیا څخه خپلې ګوتې پرې کوي، دهغه تجلیات اوانوار دومره پرې غالبه شوي دي چې له دې دومره سخت تکلیف سره سره دوی په ځان هم نه دي خبرې شوي اونه یې خپلو ګوتو او لاسونو ته فکر ده. نوداچې یوڅوک په عبادت کې لږ تکلیف تېر کړي، دخدای تعالی په عشق کې بیاورته دغسې مقامات په لاس ورځي.

لکه چې په یوه روایت کې راغلي چې کله یوڅوک شهید کیږي نود زنکدن تکلیف یې داسې دی لکه میږتون (میږی) یې چې وچیچي، دا ولې؟ ځکه چې په شهید باندې الهي عشق غالب وي، هغه خپل مقامات په همدې حالت کې په جنت کې له ورایه وینې، هغه حجابات ټول پورته شي، کله چې دغه مقام ورته پیدا شو نوکه دی بیا ټوټې ټوټې هم شي نود هیڅ ډول تکلیف احساس نه کوي

که یوڅوک په هر لحاظ کوښښ وکړي د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ مرسته به ورسره وي. د هدایت اواطمینان لارې ورته خلاصوي، درحمت دروازې پرې راپرانیزي، او هر ډول تکلیف بیا ورته آسانه وي

له نفس سره مجاهده کول خورا غوره کار دی

مګر اصلي او بُنیادي خبره داده چې له نفس سره به مقابله کوو، د نفس مقابلې ته چې جهاد اکبر ویلی شوی دی هغه له دې

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

امله چې تل تر تله انسان د نفس په مقابل کې ولاړ وي، ځکه مثلاً
که مونږ په جومات کې یو ساعت ذکر کوو، ژاړو، عبادت کوو د
آخرت په طرف مو پام وي، خو کله چې له جوماته څخه ووځو بیا مو
هرڅه هېر وي او بېرته په ګناهونو لګیا شو، خدای جَلَّ جَلَالُهُ، آخرت،
سوال اوځواب داټول مو هېر شي. نو قدرمنو دا جهاد اکبر به هله
داعتبار وړ وي چې په ناسته په ولاړه، په دنیاوي معامله کې لنډه
داچې په هرشي کې به خپل نفس ته متوجه وي، مقابله به یې کوي.

کله چې تاسي عبادت کوئ نو نفس درته وایي چې خلکو ته ځان
وښیاست چې څه ښه عبادت کوي، نو ته به له نفس سره مقابله
کوې، په عباداتو اومعاملاتو بلکې په هر هغه عمل کې چې هغه
الله تعالی ته دنږدېوالي ذریعه وي اودی درسره مقابله کوي ته به هم
ورسره په مقابل کې ولاړ یې، نوبیابه یوځوک د کمال حدودو ته
رسیږي، انسان ترقي کوي اود الله تعالی د دوستانو په ډله کې
شمېرل کېږي. بیا ورته الله تعالی د نیکي کولو ملا تړکې تاکې
ترڅو دی دنیکي کولو په لوري روان کړي اوله ګناهونوڅخه یې
ساتي.

داهل السنة والجماعة عقیده داده چې انبیاء کرام عَلَيْهِمُ السَّلَامُ
معصوم ؤ، هېڅ ډول ګناه یې نه ده کړې خو اولیاء الله معصوم نه
دي، د شریعت په اصطلاح محفوظ دي. یعني د انبیاء کرامو
عَلَيْهِمُ السَّلَامُ له ګناهونو څخه د ساتنې ذِمه الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په خان
منلې ده، په هغوی کې د ګناهونو کولو شوق نه پیداکېږي. مګر
اولیاء الله ترڅو چې تصفیه او تزکیه پکې راغلې نه وي نو کېدای

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي چې ګناه ترې شوې وي خو چې يوځل دولايت مقام ته ورسيږي نو بيا ورسره هغه ملائکې مقررې شي چې له ګناه کولو څخه يې ساتي نويه دې سره دوی محفوظ ګرځي، خو معصوم نه دي، ځکه انبياء کرام خو نه دي، خو که بالفرض ګناه ورڅخه وشي خو بيا وروسته ورته الهي خشيت پيدا کيږي، صحابهٔ کرام رضي الله عنهم چې ټول اولياء الله دي، که به په دوی کې له چاڅخه لږ څه زياتی او کمی وشو نو سمدستي به رسول الله صلى الله عليه وسلم ته راتلل اوورته ويل به يې چې په مونږ دخدای تعالی جل جلاله حکم جاري کړه! په خپله به يې ويل چې له ماڅخه دا تقصير شوی دی او هسې نه چې دا پيتی مې بيا په آخرت کې دغاړې غړوندی شي اوبه عذاب اخته نه شم، نو له اوسه مې سنګسار کړه، يا مې اوس لاس پرې کړه، داهرڅه مې قبول دي خود آخرت له عذابونو چې خلاص شم، نو له دې امله يې الله تعالی محفوظ ګرځوي. خودې مقام ته رسېدل کوشش غواړي اوچې کوشش دې شروع کړ او ملا دې وتړله نوبيادې الله تعالی هم حفاظت کوي، بياواجب تعالی ستا په قول، فعل، نيت، مجلس او صحبت ټولو کې اثر او برکت پيدا کوي.

فائده:

که يوڅوک په يواځې ځای کې ناست وي نو ټولې وظيفې کولای شي، خو که په يو مجلس کې ناست وي نو که دچا يوه وظيفه، يا دوه يا پنځه لطائف يا ذکر سلطان وي هغه کولای شي اوڅه تاوان نه لري، مګر نفي او اثبات به په غټ مجلس کې نه کوي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوديوې طريقې چې دخومره مشائخو كرامو رابطې ونيول شي چاته د مرحوم خليفه صاحب رابطه، چاته د دين محمد خليفه صاحب رابطه، چاته د احمدضياء خليفه صاحب رابطه، چاته د داو محمد خليفه صاحب رابطه، چاته د عنايت الله خليفه صاحب رابطه، چاته دحضرت صاحب مبارک رابطه پيدا كېږي، چاته چې د چا رابطه پيدا كېږي نوهغه دټولو فيض پرې راجلبېږي، رابطه چې څومره پورته برابرېږي دغومره كار هم ورسره جوړېږي. په يوه مجلس كې چې ديوه ملګري وظيفه په ښه طريقه ترسره شي نود پاتې ټولو ملګرو كار ورسره برابر شي. خو يوه خبره داهم ده چې كه يوملګري له اصلِ فيوضاتو څخه منكر وي، دغې لارې ته په اخلاص قائل نه وي، له خپل شيخ سره د زړه له تله اخلاص ونه لري، نوبياداسې هم پېښېږي چې ددغه يوه منكر په سبب دټول مجلس كار خراب شي او فيوضات پرټول مجلس بند شي.

علامه رومي ليكي: چې ديوه شوم (سپېره) له امله د ټول روم ښار وسوځېد. نو كله داسې هم وي چې ديوه بې ادبه له امله ټول كار خراب شي.

نو د خبرې پای دادی چې څومره ديوه ملګري (مريد) اخلاص وي، نوددغه يوه ملګري له امله چې الله تعالى يې كار برابر كړي دټول مجلس كار وربانديې جوړېږي. نو الله تعالى دې مونږ ټولو ته واقعي اخلاص، مينه او محبت راپه برخه كړي. آمين ثم آمين.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷) مجلس

وخت یو نعمت دی چې باید ضائع نه کړل شي او د تکلیفونو بدله به خامخا ورکول کېږي

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: سُئِلَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّ الْأَعْمَالِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: «إِيمَانٌ بِاللهِ» ، قَالَ: ثُمَّ مَاذَا؟ قَالَ: «الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللهِ» قَالَ: ثُمَّ مَاذَا؟ قَالَ: «حَجٌّ مَبْرُورٌ» ، وَفِي رِوَايَةِ مُحَمَّدِ بْنِ جَعْفَرٍ قَالَ: «إِيمَانٌ بِاللهِ وَرَسُولِهِ» ﴾ [صحيح المسلم ج: ۱/ بَابُ بَيَانِ كَوْنِ الْإِيمَانِ بِاللهِ تَعَالَى أَفْضَلَ الْأَعْمَالِ ، رقم الحديث: ۱۳۵ / ص: ۶۲]

ژباړه: له حضرت ابو هریره رضي الله عنه نه روایت دی وايي: چې له نبي کریم صلی الله علیه وسلم څخه پوښتنه شوې ده، چې په اعمالو کې ترټولو کوم عمل ښه ده ؟ نو ده صلی الله علیه وسلم ورته په ځواب کې وویل چې: په الله تعالی باندې ایمان، بیاپوښتنه ورڅخه شوې ده، چې بیا کوم عمل بهتر ده؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې: دخدای په لار کې جهاد کول . بیاپوښتنه ترې وشوه چې بیاکوم عمل بهتر ده ؟ ده صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې: حج مبرور .

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّ الْعَمَلِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: «الصَّلَاةُ لِوَقْتِهَا» قَالَ: قُلْتُ ثُمَّ أَيٌّ؟ قَالَ: «بِرُّ الْوَالِدَيْنِ» قَالَ: قُلْتُ: ثُمَّ أَيٌّ؟ قَالَ: «الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللهِ» فَمَا تَرَكْتُ أَسْتَزِيدُهُ إِلَّا إِرْعَاءً عَلَيْهِ ﴾ [صحيح المسلم ج: ۱/ بَابُ بَيَانِ كَوْنِ الْإِيمَانِ بِاللهِ تَعَالَى أَفْضَلَ الْأَعْمَالِ، رقم الحديث: ۱۳۷/ ص: ۶۲]

ژباړه : له حضرت عبدالله ابن مسعود رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : چې له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه مې وپوښتل کوم عمل بهتر او غوره ده ؟ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راته په ځواب کې وويل : په خپل وخت لمونځ کول.بیامې ورنه وپوښتل چې بيا کوم عمل بهتر دی ؟

راته وې ويل : له خپل مور اوپلار سره نيکي کول . بيا مې ورنه وپوښتل چې بيا کوم عمل بهتر دی ؟ راته وې فرمايل : دخدای پاک په لار کې جهاد کول . نو زيات سوالونه مې پرېښودل له وجې دنرمي په پيغمبر عَلَيْهِ السَّلَامُ باندې .

يعنې داسې په متعددو طريقو پوښتل شوي دي ، بيا کله ده صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يو رنګه ځواب ورکړی دی کله بل ډول.

زما اصل مطلب داده چې : دلته محدثين کرام ليکي چې: کله کله چې حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يوچاته داسې ځواب ورکړی چې په ټولو کې ښه عمل داده چې لمونځ په خپل وخت وکړل شي ، کله يې په دې ځواب ورکړی چې جهاد فی سبيل الله وکړي، کله يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا داسې خواب ورکړی چې صدقې ورکړئ (اطعام الطعام) نوددې تولو بهترینه توجیه داسې ده چې: په کوم وخت کې به دکوم شي ډېر ضرورت و نو نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به دهغه موافق ځواب ورکاوه.

لکه یوځای کې چې د چوپوالي خبره بهتره ده، نو هلته علماء لیکي چې له چوپتیا څخه بهتر عمل نشته، چې سړی چُپ کیني اوچېرې چې دخبرو ضرورت وي هلته دې خبرې وکړي، ځکه چې بیا هلته تر خبرو کولو بهتر عمل نشته، نو هرشی له خپل وخت سره موافق په کار ده. یعنې که کله دخبرو ضرورت وي، بیا باید خبرې وشي اوکه دخبرو ضرورت نه و، له عبث مجلسونو څخه باید ځان وساتي، د مشر ، استاد، مرشد په مخکې باید بیا ونه غږیږي، هلته بیا خاموشي ادب ده.

نور ددنیا ژوند دامتحان ژوند ده، انسان چې ځای، وخت اومحل وپېژني باید له هغه سره ژوند غوره کړي. په هر قدم کې باید دشریعت مکمله اتباع غوره کړي. نوبیابه دغه انسان دخدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په وړاندې دومره عزتمن وي چې بیا الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دده خوښه او رضا غواړي.

یوې خواته بار بار په آیت کې اورو او وینو یې چې:﴿ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ۝ ﴾ [سورة الضحی]

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی ټوک

ژباړه: او خامخا ژر ده چې در به کړي تاته رب ستا (ای محمده لویه برخه په آخرت کې او اختیار دشفاعت) پس راضي به شې ته

نو اوس ګوری چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دشریعت مکمل تابع ده، نو الله تعالی ورته وايي چې: زر به دې راضي کړم. او بلې خوانه دحضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په هکله چې کله ده یو غلام (حضرت بلال رَضِيَ اللهُ عَنْهُ) آزاد کړ نو کفارو به ویل چې ده خو له حضرت ابوبکرصدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سره احسانات کړي وو نوځکه یې آزاد کړ نو الله تعالی دده په شان کې وفرمایل چې:

﴿ وَمَا لِأَحَدٍ عِندَهُۥ مِن نِّعْمَةٍ تُجْزَىٰٓ ﴿١٩﴾ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٢٠﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ ﴿٢١﴾ ﴾. [سورة الليل]

ژباړه: او نه و هیڅا لره په نزد دده هیڅ نعمت احسان چې بدل یې ورکولی شي مګر له پاره دطلب درضاء درب چې ډیر لوی دی او خامخا ژر ده چې دی به راضي شي (له الله په موندلو دنعماؤ دجنت او لقاء درب العزت).

یعنې داچې زر به خدای تعالی حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ راضي کړي، نوحضرت ابوبکرصدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته به هم خدای تعالی هغه مقام ورکړي چې دی به پرې راضي وي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه په لباس خدای پاک جل جلاله فخر کوي او ملائکې دده په شان لباس کوي

په یوه مجلس کې حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه حضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته راغی ،یوه شړۍ یې له ځانه تاوه کړې وه، شړې خوبه بدن باندې نه تم کېدې نو په هغې کې یې سورې کړی و، او بیا یې په هغو سوریو کې څه لرګي او خلي ورکړي وو، اوهغه شړه یې پرې تکیه کړې وه، جبرئیل علیه السلام هم دې مجلس ته راغی، حضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته یې سلام واچاوه، له سلام څخه وروسته یې له نبي کریم صلی الله علیه وسلم څخه وپوښتل چې: حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه ولې په داسې خواره شړۍ کې ناست دی؟ نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته ووېل : دده چې څومره دنیا اوهستي وه د مکې معظمې له فتحې څخه مخکې یې هغه ټوله د اسلام په لاره کې صدقه کړه ،پوره لباس نه لري، نو ځکه یې دا شړۍ په ځان راتاوه کړې ده. نو جبرئیل علیه السلام ورته ووېل چې: زه الله تعالی رالېږلی یم ، خدای تعالی ویل چې حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه ته مې سلام وایه او ورته ووایه چې : ته ددغه فقر په حالت کې له ماڅخه راضي یې او که ماته په غصه یې ؟ نبي کریم صلی الله علیه وسلم حضرت ابوبکرصدیق رضی الله عنه ته مخ ورواړه او ورته یې ووېل چې. رب تعالی جل جلاله درته سلام رااستولی دی او وایي چې په دې حالت کې له ماڅخه راضي یې او که ماته په قهر یې ؟ حضرت ابوبکر

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

صديق رضي الله عنه په ژړا شو چې: آيازه به خداى پاك جل جلاله ته په قهر يم ؟ زه راضي يم ، زه راضي يم، حضرت جبرئيل عليه السلام نبي كريم صلى الله عليه وسلم ته وايي چې: والله له كومه وخته چې ده رضي الله عنه دغه شړۍ په ځان راتاوه كړې ده نو دخداى تعالى جل جلاله له لوري د عرش ملائكو ته دا حكم شوى دى چې تاسي ټول دغه شړۍ واغوندئ او الله تعالى وايي چې ابوبكر ته ووايه چې كه ته له ماڅخه په دغه حالت كې راضي يې نو زه له تاڅخه راضي يم.

۱ حياة الصحابة ، الجزء الاول ـ ص ۴۲۵ / ۴۲۶ ؛ كتب خانه فيضي لاهور ا

حضرت ابوبكر صديق رضي الله عنه د نبي كريم صلى الله عليه وسلم يو اُمتي ده،خو وختونه يې پېژندلي ، خپل حركات، سكنات يې له شريعت سره برابر كړي دي،نوبيايې مقام داده چې الله تعالى دده رضي الله عنه رضا غواړي، سلام ورته را استوي او ورته وايي چې آيا ته له ماڅخه راضي يې اوكنه ، نودا مقامات دوي ته هسې په لاس نه دي ورغلي،لوږې، تندې، قسماقسم تكليفونه يې تېر كړي دي، نوبياخداى جل جلاله دا مقام وركړى دى.

د حضرت علي رضي الله عنه د فقراو غُربت واقعه

حضرت علي رضي الله عنه وايي چې: زمونږ په كور كې زما اود فاطمې رضي الله عنها بسترې نه وې چې مونږ پرې پرېوتلي واى،يو دپسه پوستكى ؤ چې د ورځې به مو په هغه باندې هغه اوبن ته چې مونږ ته به يې اوبه را ابستې وابښه اچول اود شپې به زه اوبي بي

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاطمه رضي الله عنها په هغه باندې ویده کېدو، او زما له پاره ددې نه بغیر بل خام هم نه ؤ.

هغه فاطمه رضي الله عنها چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم دځېګر ټوټه ده او د جنت د ټولو ښځو سرداره ده

[حیاة الصحابة، الجزء الاول ص: ۴۲۶ / کتب خانه فیضي لاهور]

حضرت علي رضي الله عنه وایي چې زمونږ په کور ډېرې لوږې تېرې شوې دي، له کوره راووتم چې په لار کې یو دینار پروت دی، ورته ودرېدم چې زه یې واخلم او که نه؟ خو چې خپلې اود کورنۍ لوږې ته مې وکتل او ښتن یې هم نه و، نو دا دینار مې راواخیست او له خان سره مې هغه تجار ته یووړ چې غله دانه یې خرڅوله، څه اوړه مې پرې واخیستل کور ته مې راوړل، حضرت فاطمې رضي الله عنها ته مې وویل چې: دا اوړه لانده کړه او ډوډۍ ورځخه پخه کړه چې ویې خورو، کله یې چې لندول نوله ډېرې کمزورۍ یې نشوای لندولای، د تندي وېښتان به یې لګېدل او له ډېرې کمزورۍ به پرمخې پرې ولوېده. بیا رسول الله صلی الله علیه وسلم ته ورغلم قصه مې ورته بیان کړه راته وې ویل: خورئ یې دا الله تعالی تاسې ته غیبي رزق در کړی.

[حیاة الصحابة، الجزء الاول ص: ۴۰۶ / کتب خانه فیضي لاهور]

بي بي فاطمه رضي الله عنها د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د بدن یو جز ده، خوداسې تکلیفونه پرې تېرشوي دي چې ددې توان او طاقت یې نه درلود چې اوړه لامده کړي. خو دغه خلک و چې تکلیفونه یې وګالل او بیا په دنیاکې پرې الله تعالی داسې وسعت راووست چې همدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت علي رضي الله عنه وايي چې چې موږ له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره ؤ په نس پورې به مې تیګه تړلې وه اونن ورځ زما د مال څلوېښت زره دینار زکات کېږي، دابیا په دنیاکې الله تعالی داسې وسعت پرې راوست.

[حياة الصحابة ، الجزء الاول . ص: ۴۰۶ / کتب خانه فيضي لاهور]

دنبي کریم صلی الله علیه وسلم تره او رضعي ورور حضرت حمزه رضي الله عنه چې په اُحُد کې توتې، توتې اوشهید شوی دی، دکفن دورکولو په وخت کې دومره شی نه و چې دی مبارک یې پکې پټ کړای وای، یوه شړۍ وه چې د سر طرف به یې پټاوه نوپښې به یې لوڅې شوې اوچې پښې به یې پټولې سر به یې لوڅ شو، آخر یې سر په شړۍ کې وریټ کړ اوپه پښو یې واښه ورواچول اودی رضي الله عنه یې بیا خښ کړ.

نوکه وختونه ضائع تېر نه شي اود دین له پاره تکلیفونه په خان تېر کړي نو بیا الله تعالی هم ډېر مهربان ذات دی. هم په دنیاکې خپل دوستان ساتي، دعزت ژوند یې په برخه کړي اود شرافت مقام ورکړي، سکون او اطمینان یې په برخه شي اوهمدارنګه په آخرت کې یې هم بیاپه هغومقاماتو نازوي چې بیا خدای جل جلاله ددغه انسان رضا غواړي اودی راضي کوي.

مونږ اوتاسې که د الله تعالی احساناتو او نېمګنو ته وګورو سړ له دې چې اعمال موکوټه بلکې په هېڅ حساب دې خوبیامو هم ساتي. اوکه مونږ يوڅه اندازه په خپل اخلاص کې زیاتوالی راولو اوپه خان تکلیف تېر کړو نوبیا وګورئ چې د الله رحمت څرنګه په

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوش کې راځي اود داسې رحمت معامله به راسره کوي لکه څرنګه يې چې له صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم او انبياء کرامو عليهم السلام سره کړې ده. خو بنيادي خبره داده چې انسان لږ ځان ته متوجه شي او په ځان باندې يوڅه تکليف راولي له نفس او شيطان سره مجاهده او مقابله وکړي.

د هر صحابي رضي الله عنه مقام ته چې ګورې دا مقام يې څکه مونډلی چې هغه په ځان دومره سختۍ تېرې کړي وي چې بل چانه دي تېرې کړي. همدارنګه د هر ولی الله مقام ته چې ګورې هغه دا برخه له دې مونډلې ده چې ځان يې تکليفونه ته ورحواله کړی دی.

يو صحابي رضي الله عنه مبارک وايي چې مونږ داسې وخت هم ليدلی دی چې دومره جامه به مو نشوای پيدا کولی چې ځادر او يا لنګ مو ترينه جوړ کړی وی. بلکې يو لنګ به مو وو چې د کاروبار په وخت کې به مو له ځان څخه راتاواوه، د خاورو اوخولو له لاسه مو په غاړو کې د خيرو طوقونه جوړ شوي وو. حضرت سعد رضي الله عنه خپل زوی ته وايي چې: که زمونږ هغه حالت دې ليدلی وای چې مونږ به وری، او پوستکي اغوستي وو اوچې بيابه کله باران وشو نودېر سخت بوېونه به راڅخه پورته کېدل لکه دمېږو له شپاله (يعنې دمېږو د درو لو ځای) څخه. اوس خو شکر دی په تاسې باندې راحت راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت علي رضی الله عنه څه وايي

حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمايي چې ما پوستکی اغوستی ؤ او له لوږې څخه په تنګ شوم، په کور کې هم څه نه وو او د باندې راووتم، د يوه يهودي باغ ؤ او د ديوال له يوه سوري (غار) څخه مې وروکتل چې د باغ مالک له کوهي څخه اوبه راباسي او ونې او باغ پرې اوبه کوي، نوکله يې چې زه وليدلم نو يې راته وويل چې: ای وحشی! مزدوري نه کوې؟ ما ورته وويل چې کوم يې. د اوبو يوه بوکه په يوه خرما باندې، نوتر دې اندازې مې کار ورسره وکړ چې زه په دې پوه شوم چې اوس مې دومره خورما ګټلې دي چې زما نن ورځ او شپه پرې تېرېږي نو مې ورسره کار بس کړ. نو ګوری! په دغه صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ پورې به کفارو استهزاء کوله او نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته به يې ويل چې مونږ ستا په دغو ملګرو باندې شرمېږو، دوی ډېر زيات فقراء او مساکين دي، نو څکه له تاسره نه کينو.

ګوری! عزتمنو! که څوک عزت غواړي، هغه په دين کې دی. که په ظاهره سړی خيرن وي، لوڅ وي، بې کسه او مسکين وي، هرڅنګه چې وي خوچې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ عزت ورکړی نو دغه شخص بيا په دنيا او آخرت کې له ټولو نه بهتره دی. او که په ظاهره يې هرڅومره ښه! باس برابر وي، خوراک او څښاک يې هم ښه وي، خو چې له خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ څخه ليرې وي، نو بيا له دغه انسان څخه ذليل انسان بل نشته.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو عزت په دې کې دی چې په دین پورې لاس ونیسو او که خدای مه کړه له دغه دین سره مو بې پروايي وکړه او دغه دین ته مو په درنه سترګه و نه کتل بیا به د دغه دین داحکامو له نه کتلو له امله انسان بې قدره او بې عزته کېږي. کله چې په مونږ څه تکلیف راشي نو سمدلاسه بې صبري راڅخه وشي، نو عزتمنو سړي به تکلیف تېروي بیا به کامیابیږي.

اوس زمونږ طریقه د حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه په واسطه له نبي کریم صلی الله علیه وسلم څخه رانقل شوې ده. نو زمونږ د قافلې دغه ستر سالار حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه چې دې مقام ته رسېدلی، مونږ مخکې وویل چې په بدن یې پوره لباس نه ؤ او د لوږې له امله یې په نس پورې تیږې تړلې وې، په کور کې یې فرش نه درلود. او بیا تاسې ته بهتره معلومه ده چې خدای تعالی بیا څرنګه مقام ورکړ؟ نو څوک چې په خپلو اسلافو پسې روان شي، دهغوی نقش قدم او تګلاره تعقیب کړي.

نو بیا الله تعالی دغه انسان له ناکامیو څخه ساتي او د کامیابۍ تر پولې پورې یې رسوي، خو شرط داده چې مونږ اوتاسې له ځان سره یوځه محاسبه وکړو او خپل ځان ته یوڅه متوجه شو. او همدارنګه له نفس او شیطان سره مقابله وکړو، نو بیا الله تعالی هم ډېر غفور او رحیم او ډېر غیرتي ذات ده. انشاء الله چې په نیمه لاره کې به نه پاتې کېږو او تر خپل منزله به که خدای کول په ډېره آسانۍ ورسېږو.

Scanned with CamScanner

(c) ... The Digital Library

(۸) مجلس

د طريقت اصول او آداب

د خينو شيانو په هکله له ماخخه بېلې بېلې پوښتنې کېږي، نو زياتې يې د مشائخو کرامو په هکله کېږي.

ددې پوښتنه ډېره کېږي چې که يو سالک له يوچا سره دبيعت تعلق ولري نو بيا له بل چاسره تعلق جوړولای شي او که نه، په نورو مجلسونو کې کېناستلای شي او کنه؟

نو عزتمنو د طريقت اصول دادي: څوک چې له چاڅخه بيعت وکړي، نو دده دکاميابي او ترقي ټول کار تر خپل شيخ پورې تړلی وي، دی به په خپل شيخ باندې کامل اعتماد کوي، د وظيفې په وخت کې به دخپل شيخ سره رابطه ټينګوي، اذکار به دخپل شيخ په اجازه کوي، هغه چې کوم شی ورته ونښايي نوهغه به کوي. نو مطلب دادی چې له يوه شيخ سره د يو مريد اخلاص او تعلق څومره قوي شو نودغومره به دده هم کار په مخ روان وي.

اوکه داسې وي چې شيوخ ډېر شي، نوکه داسې وي چې په يوه طريقه کې وي لکه زمونږ دحضراتو مبارکانو چې کومه سلسله ده، چې په وظيفو او صحبتونو کې يې ممانعت نشته، حتی اکثره يوبل

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه د وظیفو د بدلبدلو اذن هم کوي، خو له دې سره، سره به یې بیاهم اعتماد په خپل شیخ وي، هر مرید چې اول یې له هرچاڅخه بیعت کړی وي نو کار یې تول له دغه شیخ سره تړلی دی اوله ده څخه جوړیږي.

خینې ملګري (مریدان) بیا داسې وي چې تعلق یې له نقشبندیې سره وي خو له دې سره سره دقادریې شریفې له شیخ سره یې هم رابطه وي، اوهغه ورته د خینو اذکارو اجازه ورکړي چې بیا وروسته دې مرید ته تاوان کوي.

هره طریقه خپل خصوصیات (خانګړتیاوي) لري، دهغو خصوصیاتو موافق چې سړی روان وي نو کار یې هم ډیر په مخ روان وي. زمونږ په سلسله کې خصوصاً بیا د حضراتو مبارکانو د سلسلې په ابتدائي مرحلو کې د خولې اذکار ببخي نشته، یواځې د سینې اذکار دي چې د لطائفو په نامه یادیږي. بیا د څه وخت په تیریدلو سره دخینو اذکارو د ویلو اجازه ورکول کیږي، تلاوتونه، ختمونه او نفلونه هم په را وروسته وختونو کې وي. په ابتداء کې کار تول په لطائفو باندې کیږي. او د قادریې ملګري چې دهغوی ذکر تول په خوله دی.

اوس نو چې هغه سړي ته څه وروښیي نو زمونږ د طریقې کار یې خراب شي، نو له دوو بیلو شیوخو، دوو طریقو سره په یوه وخت کې کار کول اوله دواړه سره رابطه جاري ساتل په کار نه دي. بلکې یواځې باید له یوې طریقې سره کار وکړي. اوبیاچې کله یوه طریقه

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای ته ورسېږي، نوله هغې وروسته دې بیا د دوهمې، دریمې اوڅلورمې طریقې وظیفې واخلي، هغه هم دخپل شیخ په اجازه به دې کې څه ممانعت نشته.

خوداچې سړی ټول اذکار په یوه وار په مخ بیایي، نوسړی پسې رسېدای نه شي اوددې په ځای چې کار جوړ شي هغه نور هم خراب شي، نوپه دې هکله ډېر احتیاط په کار ده.

ډېر ملګري (مریدان) په بازار کې په ملنګانو پسې ګرځي، چې څوک ورته ووایي چې فلانکی ډېرغټ متصرف دی، دی به بیا له هغه ملنګ سره تعلق جوړ کړي ترڅو دعا ورته وکړي، له هغه سره ناسته پاسته شروع کړي، نوله دې څخه اجتناب (ډډه) کول ضروري دی، ځکه دلېونیانو او ملنګانو په جامه کې کله ډېرغټ خلک وي نوکه له چاڅخه د هغوی په مقابل کې کله بې ادبي وشي نو بیا بې ټول کار خراب شي

دکابل دمتصرف دیوخلیفه صاحب سره چلند

دحضرت نورالمشائخ صاحب (شیرآغا فضل عمر) (قدس الله سره) دوردګو یو خلیفه صاحب ؤ هغه قصه کوله چې ما له حضرت صاحب مبارک څخه پوښتنه وکړه چې د کابل متصرف څوک دی؟ ده مبارک راته وویل چې: څه پرې کوې ؟ خو په دې خبره مې ډېر ټینګار وکړ، آخرېې راوښود چې په فلانکي ځای کې یو موچي ده، د ونې بېخ ته ناست ده اوهغه د کابل متصرف ده زه ورغلم او بوټ

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ورباندې جوړ کړ. بیامې دوهم ځل ور واچاوه چې دا خو دې سم نه دی جوړ کړی، زه دده حوصله معلوموم چې په متصرفینو کې څومره حوصله وي؟ درې ځلور ځله مې بوټ ورباندې وګنډلو بېرته به مې خلاص کړ خوده به هېڅ غوصه نه کوله. بل کال مې بیا حضرت صاحب مبارک ته ډېرې زارۍ وکړې ترڅو د کابل متصرف راوښيي ، بیا یې راوښود چې په فلانکي ځای کې یو سړی ده او هندوانې خرڅوي. سپینه خولۍ یې په سر ده. هغه ته ورغلم او ورته مې ووېل چې یوه هندوانه راکړه، هندوانه یې چې راکړه ما بېرته ور وویشتله چې دا خو روغه نه ده. ده هندوانه راسره تاو کړه او ورباندې وې ویشتم چې زه خو څه موچي نه یم چې هغه به دې په عذاب کړاوڅه به یې نه درته وېل.

اوس نو دلته په خپلو کیفیاتو کې فرق وي. په چا کې د حلم صفت غالب وي، په چا د جلا لیت صفت غالب وي. نوله داسې خلکو سره تعلق جوړول تاوان لري.

دلته زمونږ ډېر ملګري دي چې د وظیفو په لین کې یې کار ډېر خراب وو او حالانکه ډېرې ښې وظیفې یې وې. بیایې ویلي وو چې دلته ملنګ وو او له هغه سره یې وظیفې کړې وې، د لیوني په لباس کې وو او راته وېل به یې چې راځه وظیفې سره وکړو، نو هغه سره به یې وظیفې کولې نو ټول کارونه یې سره خراب شول.

(c) kitabton.com: The Digital Library

لومړۍ ټوک

نو په خپل شیخ باندې اعتماد کول، دهغه له دستور سره موافق ژوند کول، د اصولو مطابق ژوند کول دا د طریقت له پاره بنیادي او اهم رکن دی.

ادب: دوهمه غټه او مُهمه خبره داده چې په طریقت کې باید انتهائي ادب وي. ځکه په اسلام کې ادب خورا غوره او ښه شی دی، دین ټول له ادب څخه عبارت دی (الدین کله ادب).

ډیرې خلک په دېره غټه غلط فهمي کې واقع دي، هغوی دهرچا په اړه خبره کوي، نسب ته هیڅ اعتبار نه ورکوي، لکه دا د وهابیانو مسلک هم ټول دغسې دی چې کوم آیاتونه د یهودو د آباؤ او اجدادو په هکله راغلي دي چې مونږ دهغو شیانو متابعت کوو چې زمونږ پلرونه په هغو باندې روان وو.

نو دوی په دې دلیل نیسي چې د ګمراه پلار ته خو څه اعتبار نشته. د قرآن کریم څخه ثابته ده چې نسب ته ډیر اعتبار نشته. نه! بلکې نسب ته ډیر اعتبار شته، په قرآن کریم ثابته ده. د حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ او د حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ په واقعه کې دي هغه یو دېوال چې رنګیده نو حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ ته دعلم لدُني په واسطه امر وشو او هغه دېوال دواړو جوړ کړ. موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ اعتراض وکړ چې ته دداسې خلکو دېوال جوړوې چې مونږ ته یې ډوډۍ هم رانکړه، خو وروسته له فراقت څخه چې کله حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ ځواب ورکاوه ورته وایي: ﴿وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا﴾ (سورةالکهف آیت:۸۲)

ژباړه: او ؤ پلار د دوی صالح.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یعنې دلته یتیمان وو ، دهغوی پلار یو نېک سړی و، تفسیر جلالین [ج: ۲/ ص: ۲۵۱] او رسائل ابن عابدین [ص: ۶] لیکي چې : په اوومه پېړۍ کې یې نېک سړی تېر شوی و، دهغه د احترام له امله الله تعالی خپلو دوستانو ته امر کوي چې دېوال یې جوړ کړئ چې هغه خزانه یې ضائع نه شي. او داچې نسب ته اعتبار نشته هلته چې عقیده بدله وي ، پلار مسلمان زوی کافر، زوی مسلمان پلار کافر، نو په هغه ځای کې بیا ګټه نشته. کله چې دواړه مسلمان وي، که په اعمالو کې فرق موجود وي هم یوبل ته ګټه شته. لکه چې په قرآن کریم کې رب تعالی فرمایي: ﴿ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَٰنٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَآ أَلَتْنَٰهُم مِّنْ عَمَلِهِم مِّن شَيْءٍ ... ﴾ [سوالطور آیت ۲۱]

ژباړه : او هغه کسان چې ایمان یې راوړی دی او متابعت یې کړی وي د دوی اولادونو د دوی په ایمان سره نو پیوست به کړو موږ په دوی پورې اولاد د دوی او کم به نه کړو موږ دغو (پلرونو) لره له (جزاء د) عملونو د دوی هیڅ شی.

یعنې په جنت کې چې کله اولاد د جګې مرتبې ښتن وي اوپلار یې دغومره اعمال نه وي کړي نود اولاد د احترام په خاطر ورسره یوځای کړي. کله مور اوپلار ډېر صالح اونېک انسانان تېر شوي وي، خو له دې سره اولاد هم مسلمان ده مګر نېک عمل یې کم دی، نوبیادجنت هغې درجې ته چې هلته یې مور اوپلار دي دی هم

Scanned with CamScanner

(c) ... Digital Library

دهغوی په واسطه هغې درجې ته رسیږي. په خپله الله تعالی فرمایي: (پیوست به کړو مونږ په دوی پورې اولاد د دوی) نوکه نسب ته اعتبار نه وای نوبیا زوی ولې هغې مرتبې ته رسیږي په کومه کې یې چې پلار قرار لري. او الله تعالی دهغوی دخوشالولو په خاطر باندې په ده هم رحم وکړي.

دمشائخو کرامو له نسبونو سره احتیاط په کارده

دهر ملګري داسې وي چې دمشائخو کرامو اود استاذانو د نسبونو په هکله طعن اوبدې بیانوي . که سوچ وکړو چې آخر ددې مجالسو څه فائده ده چې مونږ خاص کر د خپلو مشائخو د اولادونو په عملونو اودهغوی په کارونو کې بې ځایه مصروف او خبرې کوو . غیبت ده او کنه؟ که بالفرض زمونږ د استاد زوی بې لارې دی کم ترکمه مسلمان خو ده، بې لارې ده بیاپه ځانګړي ډول چې د استاذ زوی شي ددې عیب بیانول په حقیقت کې غیبت ده اوکنه؟ غیبت خو همدې ته ویل کېږي چې په یوچا کې یو عیب موجود وي اونه یې بیانوي اوداچې ته یې په حقیقت خبر هم نه یې اودبل په خوله لګیا یې، په خپله دې نه څه لیدلي، نه دې له نږدې ورسره ناسته پاسته کړې ، دده اخلاق درته معلوم نه دي، په عقیده یې خبر نه یې، تقوی او دیانت دې دده نه دی لیدلی، نو بیا ځې دچا په ویلو باندې په دغو غتو نسبونو پسې غوبږې او له دې سره سره دا ملګري طالبان هم وي، شاګردان یې هم وي، مریدان یې هم دي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ په خپله دا ملګري وينو چې کله څوک داسې بې ځايه خبرې کوي نو په هغې سره نور ملګري ډېر سخت خفه کېږي، خکه چې دا خو په حقيقت کې دخپل ځان په هکله خبرې کوي.

دا چې سړی ترقي نه شي کولای دهغې بنيادي علت زمونږ دغه پورتنۍ کمزوري ده.

نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دخپلې اولادې (سيدانو) په هکله وايي چې: نېک بې ستاسې دي. يعنې تاسې ورڅخه فائده اوګټه پورته کړئ. که سيد عالم اوملا وي نو سبق ورڅخه ووایاست، که پير وي نو وظيفه ترې واخلئ، دم او تعويذ پرې کوئ، يعنې تاسې ته يې ګټه رسيږي. خو په بدو يې زه خفه کېږم. نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي چې که زما په اولاد کې مثلاً يوسړی د اعمالو په لحاظ کمزوری و نو که تاسې په دغه شخص پسې بد وايئ، دده په حق کې پوچ الفاظ کاروي نوزه پرې خفه کېږم.

درسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لخوا ديو سيد او بزرګ ملامتي

د يوه ولي الله واقعه په يو کتاب کې رانقل شوې ده چې: په لاره روان وو، ډېر مريدان ورسره دي، نو يو هلک چې دنسب په لحاظ سيد ؤ په مخه ورغی، دې هلک دې ولي الله ته وويل چې: ای د بزګر زويه! تاڅه دبدبه شروع کړې ده؟ نسب زما لوړ دی، زه سيد يم او خلک په تاپسې دلې دلې روان دي، نو هغه په مقابل کې ورته وويل چې: ماستا د پلار لار خپله کړه، يعنې زه د نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ په لاره روان یم) نوځکه الله تعالی په ما کې دا خصوصیت او ځانګړتیا پیدا کړه چې خلک مې تابع دي او تا زما د پلار لار نیولې ده (چې هغه بزګر، دهقان او جولاۍ) نوځکه خلکو مخ در څخه ګرځولی او ته یوازې پاتې یې .

د شپې دغه ولي نبي کریم صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ په خوب کې ولید چې ورته په غوصه او ورڅخه خفه ده، چې زما د نسب په اړه دې ولې بې ادبه الفاظ استعمال کړل، چې تا زما د پلار لاره نیولې ده چې هغه بزګر دی؟ او سید هلک هم نبي کریم صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ په خوب کې ویني چې هغه ته هم په غوصه دی چې زما د دوست او ولي په حق کې دې ولې بې ادبي وکړه چې (ای د جولا زویه) . تا څه دعوه ورسره شروع کړې وه؟

سهار دواړه یو بل ته په معذرت ور روان دي چې په مخه سره ورغلل او یو بل ته عذر کوي ، ځکه خو هر یوه نبي کریم صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ په خوب لیدلی او عتاب یې ورته کړی وو.

زمونږ د هر ملکري داسې مجلسونه کوي او زه یې ورڅخه اورم، دا خبرې ددې له پاره کوم چې زړه مې دربانديې خوږېږي، له داسې بې هوده مجالسو څخه ډډه وکړئ،خپلو اعمالو اوکردار ته متوجه شئ چې یو سړی طالب هم وي اوملا هم شي داخپل ژوند په شریعت نه شي برابرولای خپل ځان نه شي برابرولای، خپل اهل اوعیال نه شي برابرولای، نو بیا ددنیا په خلکو پسې غږېدل کوم کمال ده ؟ آخر ضرورت څه ده چې په غټو نسبونو اوپه استادانو کې یې ډولای

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیشته کړې وي. د هر ملګري راځي سره له دې چې په موږ باندې جسماني تکلیف هم وي بیایې هم برداشت کوو چې که یوچاته مو فائده ورسیږي، خوددغه مجلس نه چې دا ملګري پورته شي نوبیا وایي چې دا خلیفه صاحبان داوایي ، دفلاني کار خلاف دي، د فلانکي کار داسې دی، او حال داچې دوی به مریدان وي، شاګردان به وي، درس ته به درته را روان وي، لاس به دې مچوي، نوآیا دا منافقت نه ده چې یوچاته د شیخ اواستاد په سترګه ګورې او وروسته بیا وریسې غږیږې، کوم شرعي دلیل به هم درسره نه وي. نوداسې ملګري باید عبرت واخلي.

د مشائخو غیبت سړی له فیوضاتواو نورو ګټو بې برخې کوي

مسئله داده چې ترهغه سړي لوی دوس نشته چې په پیر اومرشد کې یې خوک غږیږي او دی ورته صبر کوي اودهغه غیبت ته یې غوږ نیولی وي. دیوچا په شیخ اویاهم استاد باندې طعن کېږي دی ورسره ناست وي، غوږ یې نیولی وي داډېره لویه بې غیرتي ده. ځکه په قرآن کریم کې الله تعالی رسول الله ﷺ ته وایي چې: ته له یهودو سره په داسې وخت کې مه کېنه چې دوی په قرآن کریم مسخرې کوي، ځکه که په دغه حالت کې ته ورسره ناست یې ، خپله که غیبت کوې اوکنه ، بې ادبي کوې او کنه خو چې دوی

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی ټوک

وربانديې لګيا وي نوکه د خدای تعالی جَلّجَلَالُهُ عذاب راغی ته بد ورسره ختم شي، ځکه ته هم په دغه بې دينۍ کې ورسره ګډ يې

نو چې د استادانو او مشائخو غيبت کېږي او ملګري ورسره ناست وي نوکه دی دوس نه وي نو ورته ودې وايي چې نوردا مجلس مه کوه دايوه بنيادي خبره ده، ځکه چې دين له ادب ځخه عبارت دی، علم ټول ادب ده، چې په دين کې بې ادبي راغله نوله سره تر پايه يې کار خراب شو. يواځې له پير او مرشد سره د ادب خبره نه ده، بلکې په دې خبره باندې بايد ځانونه پوه کړو چې له انبياء کرامو عَلَيْهِمُ السَّلَام سره ادب، له کتابونو، اولياء الله ؤ، علماء کرامو، خانقاوو، مساجدو، مدارسو، بلکې له هر شعائر الله سره بايد دادب پوره پوره خيال وساتل شي.او همدا د دين فيصله ده.

الله تعالی فرمايي: ﴿ذَٰلِكَ وَمَن يُعَظِّمْ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقْوَى ٱلْقُلُوبِ ﴿٣٢﴾﴾ [سورة الحج]

ژباړه: داحکم مو واوريد (يا امر هم دادی چې تيرشو) او هرڅوک چې تعظيم وکړي دعلامو د (دين د) الله چې دحج افعال، دهدايا ؤ ځربول او نور عبادت دی پس بېشکه دا (تعظيم) له (افعالو د خاوندانو د) تقوا دزړونو دی.

يعنې تاسې وګورئ چې بيت الله ده، د صفا مروی غونډۍ پکې دي، دمقام ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَام په ځای تيږه ده، اوتاسې يې وينئ چې مونږ يې احترام کوو، مونږ يې په عزت کولو مامور يو، ځکه چې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخدای جَلّجلالهٗ حکم ده چې دا د دین یو شاخ ده، د دین له شعائرو څخه ده څکه یې په احترام مامور یو. سره له دې چې هغه مکلف نه ده خودچا له وجې چې دغه ځای مشرف شوی دی نودهغه ځای ادب په مونږ باندې فرض دی. نوبیاچې انسان دخدای پاک جَلّجلالهٗ دوست وي، دخدای پاک جَلّجلالهٗ د اولیاوو له ډلې څخه وي دهغه ادب خو په طریقهٔ اولی ضروري ده.

د سُوءِ خاتمې (بدانجام) علامه

دا کتابي مسئله ده چې الله تعالی د یو چا د سوء خاتمې اراده وکړي نو هغه شخص به په اولیاء الله ؤپسې بدې ردې خبرې شروع کړي، د اولیاء کرامو په طعن (بدو ویلو) چې څوک بوخت شو نودا ددې نښه ده چې ددې انسان خاتمه خرابه ده. نودا مجالس بار بار اورو، دا ملګري باید له داسې مجلسونو څخه ځان وساتي، چې په هغوی کومه فائده مرتبه نه وي. که یوه دیني خبره دیو چا په ګناه پورې معلقه وي بیان یې کړئ څه ممانعت نشته. د صحابه کرامو رَضِیَ اللہُ عَنۡہُمۡ په باب کې د عقائدو مسئله داده چې که دصحابهٔ کرامو رَضِیَ اللہُ عَنۡہُمۡ ګناهونه په دې نیت رانقل کړې چې ددین مسئله وریورې تړلې وي دا روا دي، مثلاً اصول وایي چې. یو سړی د واده څښتن ده اوزنا یې وکړه نودا سړی به په تیږو باندې رجم کېږي لکه حضرت ماعز رَضِیَ اللہُ عَنۡہُ، نوهغه دی د ضرورت له امله یې په مثال او حجت کې د صحابي رَضِیَ اللہُ عَنۡہُ عمل ذکر کړی دی. اوددغه

Scanned with CamScanner

(c) kitabton.com: The Digital Library

صحابي رضي الله عنه په باب کې نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي چې داسې توبه یې واہسته که په ټولو عربو تقسیم شي نو ټولو له پاره دغه یوه توبه کفایت کوي. اوس یې ګناه پاتې ده؟ ولې الله تعالی نه دي ویلي چې: ﴿رَضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُۚ﴾ (سورة مجادله آیت ۲۲)

ژباړه: راضي شو الله تعالی له دوی څخه (په طاعت سره) او راضي شول دوی له الله تعالی څخه (په موندلو د جنت).

نو که د دین دیوې مسئلې اثبات پرې کوې دا صحیح ده، نور د ده په شخصیت کې به مداخله نه کوې، دهغو توبه الله تعالی قبوله کړې ده، که د دین له مسئلې پرته یې نور شخصیت بې خایه څېړې نو دا شخص بیا د اهل سنت والجماعت له عقیدې څخه وتلی دی.

د احادیثو فیصله ده چې په اسلافو (صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم، تابعینو، تبع تابعینو) پسې بدې خبرې کوونکی انسان له (ناجیه) فرقې څخه وتلی دی او په هغو نورو (۷۲) جهنمي فرقو کې داخل دی. نو د صحابهٔ کرامو ،تابعینو او تبع تابعینو څخه رانیولې تر نن عصر پورې مونږ ته د ادب حکم دی او د دې حکم پوره پوره متابعت په مونږ لازم دی نو باید چې د دې خالیګاه ته ډېر متوجه شو.

نیک خلک په خپلو خدمتګارانو خفه کېږي

د حضرت نورالمشائخ صاحب مبارک په وخت کې د ده مبارک د مدرسې اوښان وو، نو کله چې به یې له خلکو څخه غنم راټولول

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوغه اوښان به يې ورلېږل، هلته به دهغې منطقي خپلو علماوو دا غنم راټول کړي وو او بيا به يې مدرسې ته راوړل.

يوه کلي ته يې دغه اوښان ورلېږلي وو او کليوالو د شپې له خوا دغه اوښان نار (وږي) تړلي وو، سهار چې هغو اوښانو غنم راوړل نو حضرت صاحب ته يې شکايت وکړ چې د فلانکي کلي خلکو زمونږ اوښانو ته خوراک نه دی ورکړی او وږي يې درولي وو نوحضرت صاحب دهغې سيمې علماء راوغوښتل او ورته يې قهر شو چې تاسي مدرسه پېژنئ او اوښان يې نه پېژنئ. اوس داچې حضرت صاحب پېژنئ اوخليفه يې نه پېژنئ، حضرت صاحب پېژنم اودهغه زوی يا لمسی نه پېژنم.

څوک چې په اولياء کرامو پسې غږېږي ګستاخي او بې ادبي يې کوي نو دوی دې په دې پوه شي چې ددې مبارکانو د ګوذار او څپېړې آثار بيا تر ډېره وخته وي.

دحضراتو لخوا ديوملاصاحب وهل

حضرت محمد امين جان آغا صاحب ماته ويل چې: په پخوا وختونو کې زمونږ په طريقت کې داسې وو چې مازديګر به مو ختم کاوه، له ختم څخه وروسته به يې غږ وکړ چې فلانکی خليفه شو اولقب يې دادی. نو يو سپين ږيری عالم و، دحضرت صاحب مريد هم وو، څوپه عام مجلس کې به يې دا خبره کوله چې ماته دا معلومه شوه چې فلانکی خليفه شو او لقب يې دا شو. نو محمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

امین جان آغا صاحب وايي چې: زه د نورالمدارس مدرسې ته تللی وم، نو د شپې مې خوب لیده چې زه او حضرت صاحب مبارک د مدرسې د لویې دروازې سره ولاړ یو، نو ومې لیدل چې هماغه سپین ږیری عالم د مدرسې په دروازه راننوت، کله چې مونږ ته رانږدې شو نو حضرت صاحب ماته امر کوي چې: (بزن و بکش این خبیث را) وېې وهه اوله مدرسې څخه دا خبیث وباسه، د طریقت رنګ یې بد کړی دی، نو دی وايي چې زه ادب کوم چې سپین ږیری عالم ده، له لاس څخه یې ونیسم چې ویې باسم، نو حضرت صاحب بیا راته په غوصه شو چې زه درته وایم چې وهه یې اوته یې نه وهې نودی وايي چې یو څو څپیړې مې په مخ وواهه، سهار چې راوېښ شوم نو به هغه خاصه کوټه کې (چې په سلام خانه مشهوره وه) ناست یم، نو به دغه سوچ کې یم چې دغه دي خرنګه عجیب خوب ولید، چې هغه سپین ږیری عالم او د حضرت صاحب مرید، او دلته ماته حکم داسې وشو چې وهه یې ګورم چې یو څو دقیقې وروسته سړی راغی پارچه یې راوړه چې فلانکی عالم وفات شوی ده، تاسې یې جنازې ته غوښتي یې.

د حضراتو په راتګ د زمکې ښوریدل

حضرت محمد امین جان آغا صاحب قصه کوله چې د تحریک په وخت کې د غزني څخه راروان شو د (ښرني) په لوري په یوه دښته کې چې چول بیابان ده. چې ګورو چې د سرک په غاړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یره کوچنۍ ښځه ولاړه ده او لرګي یې تر شا نیولي دي، کله چې
مونږ ورته راورسېدو نودا لرګي یې زما د موټر مخې ته واچول،
موټروان ته مې وویل چې موټر ودروه کېدای شي چې داسپین سرې
ښځه څه عذر ولري، موټر مو ودراوه. زه ورکوز شوم پوښتنه مې
ترې وکړه چې مورې خیر خو به وي؟ دې راته وویل چې ما تاته
مبلمستیا کړې ده، که له ماسره ډوډۍ ته ولاړ شې، ما یوې او بلې
خواته وکتل چې دلته خو نه کور اونه کلي شته، نو ما ورته وویل چې
مورې کور دې چېرې دی ؟ دې راته وویل چې ددغې غونډۍ نه ها
خوا. له مونږ سره دري (۳) موټرونه وو، نو یوڅه ملګري مو دغلته
پرېښودل او نور په پښو ورسره روان شو، دوه ساعته مو په پښو مزل
وکړ، هلته چې یوې کېږدۍ (خیمې) ته ورسېدو نو له شوروا او
غوښو څخه یې ډک لوښي ایښي وو، نو ډوډۍ مو وخوړه اوبیا مې
ترې پوښتنه وکړه چې مورې! تا عام خیرات کړی وو اوکه زمونږ په
رابطه چا خبر درکړی وو ؟ نو دې راته وویل چې کله ته له غزني
څخه را روان شوې نو څمکه په حرکت شوه، نو زه وپوهېدم چې
دحضراتو مبارکانو یوڅوک په دې لاره را روان دی، نو مادغه
تیاری له مخکې څخه درته کړی ؤ.

نو محترمو ملګرو که غواړئ چې سعادت مو په برخه شي نو بیا
له دغسې بې خایه غیبت او بې هوده مجالسو نه ترڅو مو چې وس
او توان وي ځان وساتئ! اوکه نه خدای مه کړه بیابه مو دنیا او
آخرت خراب وي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

داولیاء کرامو سره دګستاخۍ انجام

د دیرې د علاقې یو خلیفه صاحب چې حاجي هدایت الله نومېږي د قادریه سلسلې پیر اوپه نقشبندیه کې د(جناب شیخ الحدیث خلیفه صاحب دین محمد مدظله العالی) مرید دی: هغه قصه کوله چې یووخت زه دخپل مرشد د لیدلو له پاره سوات، علاقې) ته تللی وم اوپه خانقاه کې یې ناست وم، د مازدیګر ختم مو کاوه چې یو عالم ډېر زیات ژړل، له ختم نه وروسته ما له خپل مرشد څخه پوښتنه وکړه چې دا عالم ولې داسې بده ورځ شروع کړې ده او ژاړي ؟ نو مرشد مبارک راته وویل چې ورشه په خپله ترې پوښتنه وکړه، زه ورغلم او ترې ومې پوښتل، نوهغه راته په خواب کې وویل چې: زه له یو داسې استاد سره له ډېره وخته راهیسې شاګرد وم چې هغه به د اولیاء الله کرامو بې ادبي او ګستاخي کوله او مونږ هم په دغو مجلسونو کې ورسره شریک وو، د وخت په تېرېدو سره زمونږ دغه استاد مریض شو اوپه اوږه (ولي) یې غټه دانه راوختله، له دې څخه به یې سخته تبه هم وه، دوه درې ورځې ملګرو انتظار وکړ، نو بیا استاد راته وویل چې نور تاسې ته اجازه ده چې له ماڅخه ولاړ شئ! نور ټول ملګري ولاړل او ما ورته وویل چې زه نه ځم، یوڅه وخت وروسته داسې پېښه شوه چې دغه استاد به له ماښام څخه تر سهاره پورې ډېر په تکلیف اوپه سخته تبه کې وو، ټوله شپه یې په رنړو سترګو تېره کړه، کله چې سهار شو

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو بوځه سترګه یې سره ورغله او ماته موقع پیدا شوه او د اوبو د
چینې په لوري روان شوم، هلته مې چې له اوبو ځخه لوبنی ډک کړ،
نو کتل مې چې د غره له طرفه نولس (۱۹) نفره ډله را او بښته چې
سپینې جامې او سپین پټکي یې په سر دي، ډولونه هم ورسره دي،
شپېلۍ یې په خولو کې نیولې وې او زما د استاد دکور په طرف
ورغلل او په کور یې ورننوتل. نوماته ډېره سخته غوسه راغله چې
تول شپه ناآرامه و، اوس چې په آرام شو نو دوی ورته له ډولونو سره
راغلل. نو ماورته را منډې کړې، زه چې ترڅو ور رسېدم دوی بېرته
راوګرځېدل او په کومه لاره چې راغلي وو په هماغه بېرته په لیکه
روان شول، زه چې استاد ته ورننوتم، له ده ځخه مې پوښتنه وکړه
چې خدای دې دوی هلاک کړي داڅوک وو چې ډولونه او شپېلۍ
ورسره وې او تاته راغلل؟ نو استاد په ژړا شو او راته یې وویل چې:
دا شیطانان وو، زما ځخه یې ایمان یو ووړ، نوماته یې په غصه سره
وویل چې: زماله کور ځخه ووځه ماچې ورته وکتل نو خوله یې
دومره زیاته وازه شوه چې دننه یې په ستوني کې د کفر الفاظ
ښکاره شول، دا الفاظ ما په خپلو سترګو ولیدل او لږ ساعت پس
زما دغه استاد مړ شو.

نو زه ډېر زیات ډارېږم چې ما دخپل استاد حال ولید، ځکه
ماهم د اولیاء الله کرامو ګستاخي کړې ده نو ځکه ژاړم.

نو باید له دغسې واقعاتو ځخه سړی پند واخلي او د اسلافو او
مشائخو کرامو او اکابرو سره باید چې سړی په زړه کې هم د بې
ادبي نیت ونه کړي.

Scanned with CamScanner

(c) ...ton.com: The Digital Library

(۹) مجلس

داهل السنت والجماعت دعلماوو عقیده

په ((المهند علی المفند)) نومي کتاب چې د دیوبند د اکابرو عقائد دسوال او ځواب په ډول بیان شوي، په هغې کې یولسمه پوښتنه د دیوبند له اکابرو څخه د طریقت په باب کې شوېده چې: طریقت د مشائخ کرامو یا ددوی له قبرونو څخه، یعنې د ژوندیو اولیاء کرامو د سینو اود قبرونو د ارواحو څخه چاته څه فائده رسېدلی شي اوکه نه؟ ددوی په بیعت کې انسان کوم یوکمال ترلاسه کولای شي او کنه؟ دا بیعت ضروري ده او که یه؟

نو دوی ددې سوال په ځواب کې لیکلي دي چې: داکابرینو د دیوبند دا رایه ده چې د اولیاء کرامو له سینو او قبرونو څخه هغه څوک چې دوی ته عقیده لري، له دوی سره یې تعلق او تړاؤ وي، نو هم یې ورته په ژوند کې فائده رسېږي او هم پس له مرګه ددوی له قبرونو څخه فائده ورته رسیږي، ددوی د صحبت په اثر دغه انسان کمال ته رسیږي. له دې امله د دیوبند د اکابرو دا عقیده ده چې هغه څوک چې په ضروریاتو د دین خبر وي چې دا د تصوف له پاره هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شرط دی، نو بیا دغه شخص ته بیعت کول او په دې طریقه کې ځان داخلول انتهائي ضروري او ډېر مفید کار دی.

خو له داسې پیر څخه بیعت کول چې هغه له شرعي علومو څخه خبر او په شریعت هم برابر وي، له اسلافو سره یې مینه او محبت وي، نو له دغسې یو مرشد سره بیعت کول ډېر ګټه لري او که چاته دا موقع نه پیدا کېده چې داسې یو پیر پیدا کړي چې دا مخکنی خانګړتیا او صفتونه وي پکې نو نفس په ښه عقیده په دغه طریقه کې داخل شي، یعنې له دې طائفې سره مینه او محبت ولري دا هم لوی سعادت دی، څکه نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: ﴿«الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ»﴾ [صحیح المسلم /ج ۱۰/ باب المرء مع من احب رقم الحدیث ۲٦٤۰] یعنې انسان به په قیامت کې له هغه چاسره یو ځای کېږي چې له چاسره یې په دنیاکې علاقه او مینه وه. خو دا خبره ضروري ده چې مرید به هم ددین په علومو او د دین په ضروریاتو خبر وي چې بیعت کوي هغه به هم له یو داسې چا څخه کوي چې هغه په شریعت برابر وي.

[المهند علی المفند (السؤال الحادی عشر) ص ۳۸/۳۹]

د اولیاؤالله وو د قبرونو ژوند دنیاوي برزخي دی

د قبرونو په هکله یې عجیبه خبره کړې ده چې د انبیاء کرامو علیهم السلام په باب کې هم د اهل السنت والجماعت او د دیوبند د

Scanned with CamScanner

(c) ...ton.com: The Digital Library

بزرګانو داعقیده ده چې دوی ژوندي دي او همدارنګه شهداءاو اولیاء الله هم ژوندي دي، خو ددوی ژوند برزخي نه دی، فقط دنیاوي ژوند یې برزخي دی. یعنې په قبر کې چې څومره خلک کېښودل شي که مسلمان وي که کافر نو ددغو ټولو ژوند برزخي وي، ځکه چې د روح تعلق له بدن سره پیدا کېږي، چاته به اجراو ثواب وي، او چاته به عذاب ورکول کېږي، نو دغه درک خو هرڅوک کړای شي، نو په دغه اندازه ژوند ته برزخي ژوند ویل کېږي. دا د مسلمان او کافر دواړو له پاره شته، چې سوال او جواب به ورسره کېږي، نو معلومه شوه چې ژوند لري. ځکه ده ته ثواب یعنې راحت پرې ورکول کېږي، یا دا چې تکلیف او عذاب ورکول کېږي هم په دواړو حالتونو کې پرې پوهېږي.

[المهند علی المفند (السؤال الحادی عشر) ص ۳۸/۳۹]

خو د انبیاء کرامو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، شهداوو او اولیاء الله دنیاوي ژوند برزخي دی، برزخي ژوند په دې معنی چې مِن وجهٍ داسې ژوند دی لکه د دنیا ژوند. په صریحو احادیثو ثابت دي چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ ولید چې په قبر کې په لمانځه لګیا وو، دا چې په قبرونو کې په لمانځه لګیا وي او عبادت کوي دا ددغې دنیا د ژوند حیثیت لري، وجود لري، ټیټېږي یا پورته کېږي، حرکات او سکنات پکې راځي. او هغه برزخي ژوند کې دا طاقت نشته چې هغه سجده کوي، یا ټیټېږي پورته کېږي. یواځې لکه د لمر چې له ځمکې سره تعلق دی چې په ګرمي او یخ یې مرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهېږي. لمر په څلورم آسمان کې دی مونږ دلته په ځمکه کې په دې پوهېږو چې یا ګرمي ده اویاهم یخ دی.

نود امړی هم دغومره په راحت او درد پوهېږي ،مګر نور د برزخي ژوند راجګېدل یا تیتېدل نشته، لمونځ یا عبادت نشته، دا د دنیاوي ژوند خاصیت او ځانګړتیا ده.

خو له دې سره سره بل طرف ته ددغو مبارکانو ژوند برزخي هم ده، خوراک، څښاک او قضاء حاجت نشته، دغه ژوند ته بیا ددوی حاجت نشته. نو چې ددوی یوځل دنیاوي برزخي ژوند شو، لکه په دنیاکې چې ژوندي وي، خلکو ته یې ګټې رسیږي، ددوی په مجلس، په توجه، په صحبت، ددوی په دعاګانو ډېر کارونه جوړېږي، همدغسې په قبر کې یې هم فائدې رسیږي، ځکه ژوند یې ددنیا دژوند په څېر شو.

له چا څخه چې په ژوند کې د فائدې توقع وي نو پس له مرګه هم شته!

لکه مرقات شرح مشکوة، احیاء العلوم، فتاوی واحدیه؛ دا ټول لیکي چې که له چاڅخه په ژوند کې د فائدې اوګټې اخیستنې توقع وي نو پس له مرګه هم ترې توقع کېدای شي. مونږ چې یوچاته ورځو دا امید او عقیده لرو چې دده ددعا په برکت به زمونږ دا مشکل خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ حل کړي، دده په صحبت او مجلس به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مونږ اصلاح کړي. داچې په ژوند کې یې دا فائده

Scanned with CamScanner

(c) kitabton.com: The Digital Library

رسیږي، نو کتابونه لیکي چې پس له مرګه یې هم دغسې فائدې رسیږي. وجه یې داده چې داسې ژوند یې دی لکه دغه دنیاوي ژوند. خو برزخي ژوند ورسره ملګری شوی دی، له همدې امله لکه په ژوند کې چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم په حضور کې کوم آداب ترسره کېدل نو پس له مرګه به هم همغسې آداب وي اوبیا همدغسې له اولیاء الله رحمهم الله سره.

په دغه سلسله کې چې دغسې سړی دنبي کریم صلی الله علیه وسلم مبارک زیارت ته ورځي آیا د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د زیارت نیت به کوي اوکه دجومات ؟ وهابیان وایي چې مدینې منورې ته تګ یواځې او یواځې د جومات په نیت روا دی اود نبي کریم صلی الله علیه وسلم د زیارت نیت به نه کوي ! ځکه چې په هغه صلی الله علیه وسلم کې خو ژوند نشته. هغه صلی الله علیه وسلم له دنیاڅخه نقل شوی دی.

دوی په دغه حدیث مبارک دلیل نیسي: (لَا تُشَدُّوا الرِّحَالَ اِلَّا اِلٰی ثَلٰثَةِ مَسَاجِدَ) یعنې دریو مسجدونو ته تګ شته چې مکه معظمه (مسجد حرام) مدینه منوره (نبوي مسجد) بیت المقدس (مسجد اقصی) نود جومات په نیت به نبوي صلی الله علیه وسلم مسجد ته ورځي. نه د زیارت په نیت.

مګر زمونږ د اهل السنت والجماعت د دیوبند د علماء کرامو دا عقیده ده چې هلته به خاص د زیارت په نیت ورځي، پاتې شو د جومات فضیلت هغه تبعاً دی، چې هلته سړي ته پیداکېږي خو قصداً به د زیارت په نیت ورځي. ځکه چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرمايي: ﴿ من جاء نی زائراً لا تحمله حاجة الا زيارتي كان حقاً عليَّ أن اكون شفيعاً له يوم القيامة ﴾ [المهند على المفند ، السؤال الاول والثانی ، ص: ۲۹/۲۴]

ژباړه. څوک چې زما زيارت ته خاص دزيارت په نيت راشي بل څه حاجت يې نه وي نو زما شفاعت دهغه په حق کې واجب دی

وايي د جومات نيت دې هم ورسره وشي، دا خوڅه ناروا نه ده، داجومات ته چې شرافت الله تعالی ورکړی د څه له امله يې ورکړی . ؟ دابې د نبي كريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د مبارک وجود له امله ورکړی، وايي هغه جاوره چې دده صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له مبارک وجود سره لګيدلې ده تر کعبې شريفې او عرش عظيم بهتره او غوره ده، نوهغه خاوره خو اوس هم په هغه جومات کې شته. نودا شرافت چې د نبي كريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوجود مبارک څخه دده په حيات کې دغه جومات ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورکړی و نو دده صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له انتقال نه وروسته هم هغه وجود مبارک خو يې په هغه خای کې موجود دی.

حضرت عبدالرحمن جامي رَحِمَهُ اللّٰهُ چې يو لوی ولي تېر شوی دی په کتاب کې ليکلي دي چې يو کال په دغه کال باندې چې ده حج کاوه، نو مدينې منورې ته نه ولاړ ، دوهم کال بيا مستقل دمدينې منورې په نيت ولاړ ، د نبي كريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د زيارت نيت دومره مفيد ده. نوکله چې په دوی صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ کې هغه حيات دی نوزيارت ته هم په دغه نيت باندې تلل دي.

Scanned with CamScanner

(c) ...ton.com: The Digital Library

د زیارت په وخت کې مخ کومې خواته کول پکاردي؟

کله چې يوڅوک روضې مبارکې ته درېږي نو مخ به د قبلې په لوري ګرځوي اوکه مخ به يې د زيارت طرف ته وي ؟ نوپه دې ځای کې يې زموږ د احنافو فقهي علماوو يو قول داسې دی چې مخ به د کعبې شريفې په لوري وي او شاه به د ده ﷺ ته ګرځوي، خو له دې سره دا هم بياوايي چې : احسن ، اصح او افضله خبره داده چې مخ به روضې مبارکې ته ګرځوي. اوس هلته په مدينوره منوره کې وهابيان سړی نه پرېږدي چې د نبي کريم ﷺ زيارت مبارک ته مخ کړي او وايي چې دا شرک دی.

خو د احنافو دغه عالم بيا وايي چې دا بې ادبي ده چې څوک شا زيارت ته کړي، حتی دغه کتاب « المهند علی المفند »د امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ واقعه رانقل کړېده چې: کله امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ روضې مبارکې ته ولاړ نو ده ته په دې خبره کې اشتباه وه چې اوس مخ روضې مبارکې ته کړم او که کعبې شريفې ته . کوم عمل افضل ده؟ نوپه دې وخت کې مشهور فقهي عالم « أبوأيوب السختياني رَحِمَهُ اللهُ » چې له امام صاحب څخه په طبقه کې مشر و هغه راغی. کله چې امام صاحب هغه وليد نو ويې ويل چې ده ته به ګورم چې دی څه کوي ؟ کله چې يې هغه وليد نوهغه خپل مخ روضې مبارکې ته ګرځولی وو، دعايې کوله ، نو امام صاحب هم دا فيصله وکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دا افضل ده چې مخ به روضې مطهرې ته کوي او شا به کعبې شریفې ته ګرځوي. نو دده ﷺ له روضې سره هم هغه ادب ضروري ده کوم ادب چې له ده ﷺ سره په حالت د حیات کې کېده. المهند علی المفند، عقائد اهل السنت والجماعة، السؤال السادس، ص:۱۳۴

دا خبره د موجوده وخت د وهابیانو له پاره یو بهترین تردید ده چې د امام صاحب اوهغه لوی عالم په قول ثابت اود لوی عالم مشهور شخصیت عبدالرحمن جامي رحمه الله مستقل د زیارت په نیت احرام تړل دي. نو هلته په روضه مبارکه کې بهتره خبره داده چې هلته ورته مخامخ ودرېږي. د دعا او التجاء اوعاجزۍ په حالت کې به دا عقیده وي چې نبي کریم ﷺ ژوندی او انبیاء کرام علیهم السلام ،شهدا او اولیاء الله ژوندي دي او دقبر ژوند یې دنیاوي برزخي ده. په دې دنیاکې یې چې چاته د دعا په وسیله ګټه رسېده نو پس له مرګه هم دغسې هغه التماس او دعاګانو باندې ورته ګټه رسېږي.

وسیله

همدارنګه یې د وسیلې په باب کې هم خبرکړې ده چې که په دعاکې یوڅوک وسیله نیسي دا څرنګه ده ؟ نو ویلي یې دي چې د نبي کریم ﷺ ، شهداوو او اولیاء الله کرامو په وسیله دعا لکه یوڅوک چې زیارت ته خي په دې نیت چې هغه وسیله وګرځوي نوپه دې کې د اهل السنت والجماعت دا عقیده ده چې په دې

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

طریقې سره الله تعالی د انسان دعاوې بنې قبلوي. داسې چې ستا دغه نېک بنده چې تاته ډېر ګران دی نو ای خدایه! دده په وسیله زما دغه مشکل راته آسانه کړې، نو توسل بالذوات الفاضلة هغه وسیله کول په دعا کې په خپل ځای کې وي اوکه زیارت ته څوک ولاړ شي، په هرآن کې چې وي نوددغو په وسیله خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د انسان مشکل حل کوي.

لکه دا د شجرو سلسلې چې په څو قسمه لیکل کېږي، یو قسم شجرې چې دلته په پاکستان کې ډېرې رواج دي په داسې عنوان سره وي چې: (الهي بحرمتِ فلان) د اولیاء کرامو نوموړنه یې د (به حرمت) له ټکي سره وي، له خپل مرشد نه نیولې آن تر نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پورې ټول اولیاء کرام واسطه ګرځوي (الهي به حرمت فلان) یعنې خدایه د فلانکي په عزت اوشرافت زما دا مشکل ته راته حل کړې. نودا ټوله سلسله د توسل په نیت ویلو او واسطه ګرځولو سره بیاپه ذکر کې ډېر اثر پیداکېږي. د شجرو په سر باندې یې دا آیت هم لیکلی وي چې: ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱبْتَغُوٓا۟ إِلَيْهِ ٱلْوَسِيلَةَ﴾ [سورة المائده آیت:۳۵]

ژباړه :ای هغو کسانو چې ایمان یې راوړی دی (یعنې ای مؤمنانو) وویرېږئ تاسې! له الله تعالی او طلب کړئ! ده ته وسیله

نو د خدای جَلَّ جَلَالُهُ مقرب بنده اودوست ده ته وسیله ګرځوو. نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې کله جبرئیل عَلَيْهِ السَّلَامُ د الله تعالی طرف ته

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولېږه نو جبرئیل علیه السلام وایي چې زه د نبي کریم صلی الله علیه وسلم له طرف نه الله تعالی ته ور روان وم په دې وار زه ترټولو وارو نه الله تعالی ته ډېر ورنږدې وم اوحکمت یې هم دا وو چې دمحبوب د طرف نه ورغی طرف د محب ته چې الله تعالی ده، نو د محبوب د قاصد هم محب عزت کوي. نوداچې دده دوست او ولي ده خکه یې ته ورته مخته کوي.

لکه په دنیاکې هم دغه دستور ده چې کله غټ مشکل پېښ شي،د قتل معامله وي ، نو مشائخ ، علماء او سپین ږیري عزتمن خلک ورته وروليي ، هغه سري تر خپلې بدې ور تېر شي ترهغه خپل لوی تاوان ورته تېر شي. ولې ؟ ددغو نېکو خلکو له امله. نو بنده د بنده دومره عزت کوي دده : شرافت له امله، نوداچې دخدای پاک جل جلاله دوست وي خدای پاک جل جلاله ته یې وسیله کړي چې ای خدایه ستا ددوست په برکت، ستا د شهید په برکت.ستا د عالم په برکت ،ستا د کعبې په برکت، یعنې څومره چې د عزت خلک اوځایونه دي ددغو په برکت زما دغه مشکل حل کړې، نودوی دي دننواتې په شکل ورته وړاندې کړل نوبیاخدای پاک جل جلاله دهغو خلکو سفارش قبلوي. نبي کریم صلی الله علیه وسلم وایي چې که ماته څوک زما دزیارت په نیت راځي نو زما شفاعت ورته واجب ده، خامخا به یې شفاعت کوم ، نوبه چا پورې چې دي لاس ونیوه هغه بیاخدای پاک جل جلاله ته التجا کوي

اولیاء الله چې په کوم حالت کې توجه کوي نو دوی په حالت : التجاء کې وي، داپه خپل کمال د چا وظیفي نه پخوي. داپه خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمال دچا بېکاره ا نلاق نه شي لرې کولای. په خپل کمال دچا د باطن تصفیه نه شي کولای. عین د توجه په حالت کې چې شرط هم داده چې کله پیر مرید ته توجه کوي نوخپل اکابر به الله تعالی ته وسیله ګرځوي اوخدای تعالی ته به دعا کوي چې اې الله ! زما د شیخ په برکت ددغه انسان د سینې کدورات لرې کړې. نوپه هغه توجه بیا دومره کار وشي.

حضرت مجدد الف ثاني صاحب قدس الله سره فرمايي چې: یک توجه کار سنین میکند) یعني په یوه توجه سره د کلونو کلونو کار کېږي. دا ولې ؟ ځکه چې دخدای تعالی دوست دې هغه جَلَّ جَلَالُهُ ته شفیع کړ، رابطه دې ونیوه ، هغه دې ورته وسیله کړ.

د مشائخو کرامو په رابطه ډیر لوړ، لوړ کارونه ترسره کیږي

ماته یوه خلیفه صاحب قصه کوله چې: زه چې چاته توجه وکړم نود توجه په حالت کې ماته د مشائخو رابطې راځي، حتی زه ترهغې مرید ته وظیفه نه ورېدلوم ترڅو یې چې په هغو مشائخو کې څوک وربدله نه کړي. عین دتوجه په حال کې دهغو رابطه نیسم، چاته یې مجدد صاحب (قدس سره) وربدله کړي، نوزه یې هم وربدله کړم، چاته یې شاه نقشبند مبارک وربدله کړي نوزه یې هم وربدله کړم. حاصل د خبرې داده چې دوی هغه مشائخ کرام په رابطه کې نیسي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو وخت د زرمت قطب المشائخ صاحب رحمه الله ته یو ماشوم چا د دم له پاره راووست، ده ورته د دم په خاې وظیفه ورکړه، نو روان شو، چا ورته وویل چې صاحب! دا خوبې د وظیفې اخستلو له پاره نه ؤ راوړی بلکې دم نه یې راوړی ؤ؟ نو قطب المشائخ صاحب مبارک ورته وویل چې: ما د وظیفې په حالت کې روحاني صاحب ته حواله کړ، دهغه رابطه مې ونیوه، نو زما له دم نه د روحاني صاحب (قدس الله سره) دم ډېر مؤثر ده.

سړی چې فکر وکړي نو د نقشبندیې طریقې یو خصوصیت دا هم دی چې ددوی په توجه باندې، ددوی په برکت له مریض څخه الله تعالی مرض ختموي، دهغې وجه دا وي چې هلته د الله تعالی لوري ته التجاء وشي، مشائخ کرام ورته واسطه شي. مونږ زیارت ته ولاړ شو، نو کله خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ورته د هغه په وسیله شفا ورکړي، کله له دم سره شفاء ورکړي، کله کار تر ډاکټر پورې معلق وي.

د نیکو خلکو په یوه توجه دبډوګې تیږه ماتیدل

یوه نفر ماته قصه کوله چې: د هجرت په ابتداء کې مونږ په (بنو) کې اوسېدو، زمونږ په کور کې دیوه مریض په پښتورګي کې تیږې وې، یو خلیفه صاحب زمونږ مېلمه و، نو په کور کې وتل تو تل شروع شول، نو خلیفه صاحب وویل چې: څه خبر ده؟ مونږ ورته وویل چې په کور کې مریض ده، په بډوګي (ګرده) کې یې تیږه ده، ډېر په تکلیف دی، خلیفه صاحب وویل چې تاسې یې دلته

Scanned with CamScanner

(c) ...ton.com: The Digital Library

راولئ، هغه سړي قسم کاوه چې مونږ ناست وو توجه شروع شوه، ددغې توجه په حالت کې د تیږې (تک) مونږ په خپلو غوږو واوریده، نو خلیفه صاحب وویل چې تیږه ماته شوه. کله مو چې اکسیره واخسته نو په هغه کې د تیږې په ځای یواځې زخم وا و بس یواځې مو ورته د زخم دوا واخسته نو هغه تیږه ختمه شوه. نودا بالمشاهده پېښې دي

دسراج المشائخ صاحب په توجه دیوطالب دخولې دبدبویي ورکیدل

د یوه طالب له خولې څخه به ډېر سخت بوی تلو. نو جناب سراج المشائخ احمدضیاء خلیفه صاحب ته راغی او هلته لرې په یوه ګوټ کې کېناست، هغه ورڅخه پوښتنه وکړه چې ولې دومره لرې کېناستې؟ ده ورته څه ونه ویل، بل ملګري یې ورته وویل چې صاحب! دده له خولې څخه بدبویي ډېره ځي نو ځکه مجلس ته نه رانږدې کېږي، نو خلیفه صاحب وروغوښت، کله چې یې توجه ورته وکړه هغه مرض یې له بېخه ورک شو، تر ننه پورې ورک دی، نودا دعقیدې مسائل دي، چې ددغو خلکو په حیات (ژوند) به سړی عقیده لري، اودابه یې عقیده وي چې ددوی فائده سړي ته رسیږي. نو زمونږ او ستاسې دا عقیده ده چې نبي کریم ﷺ حیات ده، دهغه له زیارت سره ادب او د اولیاء الله وو او شهداوو سره ادب انتهائي د ضروریاتو له جملې څخه ده.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه د دیوبند اکابر چې لیکي: چې که په دغسې صفاتو متصف پیر څوک پیدا نه کړي هم چې یواځې په عقیده په دغه طریقه کې شریک شي هم فائده یې ورته رسیږي، یواځې چې احترام ولري دغه هم کافي دی.

څو که مخالفت او انکار وي نو بیا خو د نبي کریم ﷺ په ژوند کې له ده ﷺ سره نږدې کفار اوسېدل، ایمان او باور یې نه درلود، نو یواځې د نبي کریم ﷺ وجود مبارک ورته څه فائده ورکړه؟ دی ﷺ په خپله هم موجود و، معجزې یې هم موجودې وې، مګر ددوی له لورې چې انکار وو نو فائده یې ورته ونه رسېده دچاچې عقیده وه چې ددنیا په بل سر کې ؤ هم ایمان یې وربانديې راووړ نو ابدي سعادت او تلپاتې نیکبختي یې په برخه شوه. څکه دا دعقیدې فائده وه اود چاچې عقیده نه وه لکه عبدالله بن ابی بن سلول منافق چې په هر مجلس کې به له رسول الله ﷺ سره ناست ؤ، خو له دې سره سره رسول الله ﷺ ته هېڅوک دومره مبغوض نه وو لکه دی.

نو د پیغمبر ﷺ وجود هم یواځې فائده نه ورکوي چې سړی په خپله عقیده ونه لري، اخلاص پیدا نه کړي، نو د ولي وجود به څه فائده ورکړي. داچې عقیده برابره شوه، اعتقاد جوړ شو، بیا د نبي په صحبت اولیاء شول، په یوه یوه صحبت اولیاء الله شول، په تولو تابعینو کې بهترین تابعي د ادنی صحابي مرتبې ته نه شي رسېدلای. او چې کله عقیده نه وي نومنافق په کلونو کلونو عمر ورسره تېر کړی وي خو هېڅ فائده یې ورته رسېدلې نه وي.

Scanned with CamScanner

(c) ... The Digital Library

(۱۰) مجلس

﴿فَمِنۡهُمۡ شَقِیٌّ وَسَعِیدٌ ﴿۱۰۵﴾﴾ [سورة هود]

شقاوت او سعادت

(بدبختي او نیکبختي)

قدرمنو مسلمانانو وروڼو!

الله تعالی په خپل کتاب مبارک کې د انسانانو حالت بیانوي چې انسانان په دوه قسمه دي: خینې بدبخته دي اوخینې انسانان نیک بخته دي، بیا الله تعالی دبدبختو ځای هم رابنیي چې ځای یې جهنم دی اوپه جهنم کې به ددوی له پاره سخت آوازونه، ژړاوې او فریادونه وي. اود نیک بختو حال هم ذکر کوي چې دهغو له پاره جنت اود جنت انعامات او لوی لوی راحتونه دي.

په دې کې غرض داده چې مفسرینو کرامو د نیک بخته او بدبخته نښې او علامې بیان کړي دي چې: نیک بخته اوبدبخته چاته ویل کېږي، دا د نیک بختي او بدبختي فیصلې خو ازلي

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، خو دې له پاره چې په ظاهره سړی وپوهېږي چې دا سړی نېک
بخته یا بدبخته دی نو دا به په څه معلومېږي؟

نېکبختي او علامې يې

د نېک بخته سړي علامې مفسرينو کرامو چې ښودلې دي هغه
يوولس دي.

۱ ـ چې له دنيا څخه بې رغبته او رغبت به يې د آخرت لور ته وي.

۲ ـ همت به يې عبادت او د قرآن کريم تلاوت طرف ته وي

۳ ـ خبرې به کمې کوي.

۴ ـ د پنځه وخته لمانځه حفاظت به کوي.

۵ ـ له حرامو او شبهاتو څخه به پرهېز کوي.

۶ ـ راشه درشه او تعلق به يې له نېکانو سره وي.

۷ ـ عاجزي به کوي ، متکبر به نه وي.

۸ ـ سخي او کريم به وي.

۹ ـ د خدای په مخلوق به رحم کوي.

۱۰ ـ خلکو ته به فائده رسوي.

۱۱ ـ مرګ به ډېر يادوي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بد بختي او علامې يې

د بدبختي علامې يې هم يوولس ښودلې دي

۱ ـ د مال په جمع کولو کې به حريص وي

۲ ـ ټوله توجه او فکر به يې د شهواتو په پوره کولو کې وي

۳ ـ بد ګويه او غيبت کوونکی به وي

۴ ـ په لمانځه کې به سستي کوي

۵ ـ ملګرتيا او تعلق به يې له بدو خلکو سره وي

۶ ـ بد اخلاقه به وي

۷ ـ کبرجن او فخر کوونکی به وي

۸ ـ خلکو ته به فائده نه رسوي

۹ ـ په مسلمانانو به رحم نه کوي

۱۰ ـ بخيل به وي

۱۱ ـ مرګ به يې هېر وي. يعنې چې سړی د مرګ يادوونکی وي نو دی به خلک له اطعام الطعام نه نه منع کوي او په مسلمانو سړيو او ښځو به رحم کوي

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی ولي (محمدبن الفضل البلخي رَحِمَهُ اللَّهُ) ته أبوعثمان الحيري ليکلي چې دشقاوت (بدبختي) علامې څه دي ؟

دی په ځواب کې ورته ليکي درې دي : ۱- چې چاته الله تعالی علم ورکړی وي او په دغه دعمل کولو توفيق نه وي ورکړی.

۲. چې چاته الله تعالی توفيق دعمل ورکړی وي خو داخلاص توفيق يې نه وي ورکړی

۳- چاته چې الله تعالی داولياوو دملاقات توفيق ورکړی وي خو داحترام او عزت توفيق يې نه وي ورکړی يعنې په زړه کې احترام نه ورته لري . انفحاف الانس من حضرات القدس ج ۱ / ص: ۱۷۵؟

فائده:

په آخر کې بيا د فائدې په ډول ذکر کوي چې که څوک د خدای تعالی له دوستانو سره داخلاص او محبت ناسته او ولاړه لري اود ناأهله خلکو ، دخدای پاک له دښمنانو ، منافقانو، کافرانو او بدکارو خلکو سره دده تعلق نه وي نو وايي چې انشاء الله دغه سړی به کامل ولي جوړيږي په دې شرط دی دتل له پاره له نېکو خلکو سره په رابطه کې وي، دنيکو خلکو مجالسو ته هر وخت ورځي ، ځکه دنيکانو او بزرګانو په مجلس کې ډېر زيات اثرات لري ، د مخکنيو علماوو اولياوو الله وو تاريخ ته چې څوک نظروکړي ډېری به يې لاري خلک د نېکو مجلسو په برکت خدای پاک د اولياوو له ډلې ځخه ګرځولي دي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نیکو خلکو په مجلس انسان ته دولایت مقام حاصلیږي

حضرت حبیب عجمي رَحِمَهُ اللهُ چې دخپل وخت یو لوی سرمایه دار اولوی سودخور وو ، له هرچا سره دده د سود معاملې وې او روزانه به په خپلو قرضدارانو پسې ګرځېده .له هغونه به یې خپل پوروونه او دهغې ګټه غوښتله . هغه ګټه به یې په خپل کور مصرفوله .خپله اصلي سرمایه به یې نه مصرفوله ، حتی که هغه سړي به عذر ورته وکړ چې ببخښي په کور کې هېڅ شی نشته بیابه هم تش ورڅخه نه راته.یوڅه شی به یې بیاهم ورڅخه راووړ ، حتی د اور د بلولو لرګي به یې هم ورڅخه راوړل.

خودغه حبیب عجمي چې بیاکله دحضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ په مجلس کې شریک شو دهغو پاکو مجلسونو اود خدای پاک د دوستانو د تعلق په برکت یې بیا له سود اوګناهونو نه توبه واېستله ،وروسته بیاددومره غټ مقام څښتن شو چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د عظیم الشانه اولیاوو له جملې څخه وګرځېده. له حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ څخه به یې سبق وایه اودهغه په مجلس کې به شریکېده.

خو یو وخت بیاداسې هم وشوه چې : حضرت حبیب عجمي رَحِمَهُ اللهُ را روان ده که ګوري چې د دریاب په غاړه حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ ولاړ ده، حضرت حبیب عجمي رَحِمَهُ اللهُ چې ورته راورسېده ورته یې وویل چې: ولې ولاړ یې؟ هغه ورته وویل چې:

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښتۍ ناوخته شوه ، کله چې کښتۍ راشي نو بيا به په کښتۍ کې سپريږم اود درياب هغې بلې غاړې ته به اوړم. حضرت حبيب عجمي صاحب ورته وايي چې: د مسلمانانو له حسد نه زړه سپين کړه ، له دنيا نه زړه سوړ کړه ، دخدای پاک په قضا باندې راضي اوسه ، دخدای پاک له طرف نه چې کوم بليات او آفات درته متوجه کيږي په هغو باندې صبر کوه (راضي بالقضا) شه اوبيا به په درياب کيږده او روان شه

حضرت حبيب عجمي رَحِمَهُ اللهُ روان شو پورې ووت. کله چې حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ دا حال وليده بې هوښه شو ، وروسته چې کله په حال شو چا پوښتنه ورڅخه وکړه چې بې هوښې ولې درباندې راغله ؟ ده ورته وويل چې: حبيب عجمي علم له ماڅخه زده کړی ، خو نن يې زه ګرم کړم ، که صبا د قيامت په ميدان کې د پُل صراط په ځای بيا داسې پېښه وشي چې دی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دوستۍ باندې پورې وځي او زه هلته پاتې شم نودا خو زما له پاره د افسوس اوهلاکت ځای ده. کله چې له حبيب عجمي سره ببرته يوځای شو نو له هغه څخه يې پوښتنه وکړه چې : تاته دغه مقام خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په څه وجه درکړ ؟ ده ورته وويل چې: دا له دې وجې نه چې زه زړه صفا کوم اوته کاغذونه توروې. يعنې په کاغذونو مسائل ليکې. او زما ټول کوشش د زړه په صفا کولو باندې ده، ځکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دا مقام راکړی، نوده ورته وويل چې: (علمي نفع غيری) زما دعلم فائده بل چاته ورسېدله ، ماته بې څه ګټه ونه رسېده [تذکرة الاولياء ص: ۴۳ .]

Scanned with CamScanner

(c) ... The Digital Library

خو دادې هم څوک نه وايي چې د حبيب عجمي رَحِمَهُ اللهُ رتبه تر حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ لوړه شوه، داسې نه ده، بلکې هغه يې شاګرد ده، هغه عابد و او حسن بصري عالم و، او معلومه خبره ده چې علم ته الله تعالى لوړه درجه ورکړې، څکه چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ سره له دې دومره لوړې درجې چې تر ټول مخلوق غوره او بهتر دي هغه ته هم الله تعالى فرمايي چې: ﴿وَقُل رَّبِّ زِدْنِي عِلْمًا﴾ چې که ته له ماڅخه سوال او غوښتنه کوې نو دا سوال کوه چې اى خدايه! علم مې زيات کړې، که په دنياکې يو بل څه محبوب واى نو بيا به خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپل محبوب ته د هغه حکم کاوه چې د غه شى راڅخه وغواړه. نو معلومه شوه چې له هرڅه نه د علم درجه لوړه ده، څکه ورته وايي چې له ماڅخه د علم دزياتوالي غوښتنه کوه.

کرامات چې پيدا کېږي دا له ډېر عبادت څخه پيدا کېږي، او کرامت د ولايت څوارلسمه حصه ده، په کراماتو باندې د انسان مرتبه دومره نه پورته کېږي لکه څومره چې په اسرارِالهي باندې (چې الهي علم ورته حاصل شي).

ددې مثال لکه په انبياوو عَلَيْهِمُ السَّلَامْ کې د حضرت سليمان عَلَيْهِ السَّلَامْ، داد الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ پيغمبر دى چې هوا، ورېځې، پېريان، مرغان، ډېوان دا ټول دده د امر تابع دي، دده هغه غټ تخت چې ټول له کابينه به يې هم ورسره وه، په هوا به روان و، مګر حضرت موسى عَلَيْهِ السَّلَامْ ته چې د علم کوم اسرار معلوم او حاصل و، حضرت سليمان عَلَيْهِ السَّلَامْ د حضرت موسى عَلَيْهِ السَّلَامْ تابع و، مطلب دا چې

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت سلیمان عَلَیْهِ السَّلَامْ مرتبه له حضرت موسی عَلَیْهِ السَّلَامْ څخه کمه وه، سره له دې چې کرامات یې څومره ښکاره دي؟ خوداچې الهي علم له حضرت موسی عَلَیْهِ السَّلَامْ سره زیات و، دواړه پیغمبران وو خو په رتبه کې حضرت موسی عَلَیْهِ السَّلَامْ له ده څخه زیات دی.

اصل مې غرض داده چې د نېکو خلکو په صحبت سړی نیک مقام ته رسېږي.

د نیکو خلکو په دعا یو قاتل جنت ته داخل شو

یو قاتل چې ناحقه یې څوک وژلي و، دهغه وخت حکومت دی بندي کړ، وروسته یې دی اعدام (پهانسي) کړ. په کومه ورځ چې دی په دار وځړول شو نو چا په خوب کې ولیده، چې دغه قاتل په جنت کې دی، نو پوښتنه یې ورڅخه وکړه چې ته خو قاتل او ظالم یې څرنګه په جنت کې ګرځې؟ ده ورته وویل: زه یې چې دار ته خېژولم نو حضرت حبیب عجمي رَحِمَهُ اللّٰهُ په دغه لاره باندې تېرېده، نو کله یې چې په ماباندې سترګې ولګېدې نو زما له پاره یې د مغفرت دعا وغوښته چې خدایه! ته ورته مغفرت وکړې، دهغه د دعاوو په برکت کله چې له اعدام څخه وروسته مې روح قبض شو نو روح مې جنت ته ولاړ. اودا څکه چې د نېکو خلکو ارواح (علیین) ته ځي، چې هغه د عرش عظیم لاندې په جنت کې یو ځای دی نو ګورئ ددې بزرګانو د یوې دعا په برکت الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ انسان ډېرو لوړو مقاماتو ته ر... وي. (تذکرة الاولیاء فارسي چاپ ایران ص ۱۸۳)

Scanned with CamScanner

(c) ...com: The Digital Library

دحضرت نجم الدین کبری یو نظر په حیوان هم اثروکړ

حضرت نجم الدین کبری [قدس الله سره] یوداسې شخص دی چې: دی به کله د جذب په حالت کې راووت نوپه چا به یې چې سترګې ولګېدې هغه به د اولیاء الله وو له ډلې څخه شو.

یو وخت دی په مجلس کې د (اصحاب کهف) واقعه ذکر کوی نو د (اصحاب کهف) د سپي واقعه خبره راغله، په ناسته مریدانو کې یوچاته په زړه کې دا وروګرځېده چې په اوس وخت کې به هم داسې یوڅوک وي چې دده په ملګرتیا سپی هغه مقام ته ورسیږي ؟ لکه کوم مقام چې د (اصحاب کهف) سپي ته په برخه رسېدلی دی ؟ ځکه په قرآن کریم کې یې یادونه راغلې چې:﴿وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ﴾ [سورة الکهف آیت:۱۸]

ژباړه : اوسپی د دوی (د دوی په مخ کې ورته پروت دی چې ، غځونکی دی (په زمکه) د دواړو څنګلو په خوله دغار کې

یعنې دریم سود نهه (۳۰۹) کاله چې اصحاب کهف په هغه ځای کې مړه پراته و، بدنونه یې خراب نه شول، هغه سپی هم په هغه کیفیت پروت و، بدن یې خراب نه شو اود قیامت په ورځ به د انسان په شکل جنت ته داخلیږي. [تفسیر مظهري ج:۸/ ص ۲۰۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو خبره مو د مرید کوله چې دهغه په زړه کې سودا تېره شوه. نو حضرت نجم الدین کبری ﷫ چې کله د باندې د جذب په حالت کې راووت نو یې په سپي باندې سترګې ولګېدې ،دغه سپی چې هره ورځ به دغلته ګرځېده، له دې ځای څخه ورک شو ، وروسته یې چا پوښتنه وکړه چې هغه سپی څه شو؟ نو چا وویل چې دا دومره وخت کېږي چې خوراک، څښاک یې پرې ایښي دي او هره ورځ په یوه دښته کې پروت، څلوېښت، پنځوس سپي نور هم ورڅخه شاوخوا حلقه وي او ټول پر مخې پراته وي، لکه د ذکر په حالت کې.

نو ددوی په یو نظر خدای پاک سپي داسې مقام ته رسوي، خو ګورئ دا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورکړه ده، الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د خپلو ذخیرو د تقسیم ،دهغو د وېش اختیار چاته نه ورکوي، خو کله چې چاته اختیار ورکړي نو بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دهغوی په واسطه د یو چا کارونه ور جوړوي.

نبي کریم ﷺ یو صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وایي (سَلْ تُعطَ) غواړه چې درکړل شي، دغسې ډېرې پېښې شوې دي چې په یوه دعا دخلکو پوره کارونه جوړ شوي دي خکه ددغو خلکو له الله تعالی سره نږدې علاقه وي، بیاچې دوی خپل رب جَلَّ جَلَالُهُ ته التماس وکړي ، لاسونه پورته کړي، نود خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په خزانوکې خوکمی نشته، بیا خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ دخپل دوست سوال او غوښتنه په څمکه نه غورځوي. په دنیاکې هم داقانون او رواج دی چې چا جرم کړی وي نو دهغه مجرم دبښلو له پاره ، دکلي او یا سیمې عزتمن صالح او په خبره پوه خلک په تنواتې هغه جانب

(c) ...com: The Digital Library

مقابل لوري ته ورشي، نو دهغو عزتمنو خلکو له مخې هغه سرټ وشرمیږي. که د قتل معامله هم وي نو وربښي یې. بلکې غټ غټ ظلمونه شوي وي بیا هم خلک دهغونیکو او مخورو خلکو پر مخ ترینه تیریږي او ببننه ورته کوي.

نود الله تعالی دوستان چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته په جرګه ورشي هم ، دا شفاعت سپاربښتنه ده. د قیامت په ورځ چې انبیاء عَلَیْهِمُ السَّلَامُ ، شهیدان، علماء ، حافظان، اولیاء الله . شفاعت کوي، داځکه چې دوی الله تعالی ته نږدې وي. نو الله تعالی ته دوی سوال وکړي چې ای خدایه ! که دغه فلانی کس هرڅومره ګناهکار ده، خو ده په حق کې زه درته سفارش کوم، له ماسره یې ښېګړه کړېده. زما یې خدمت کړی، له ماسره یې معاونت کړی، له ماسره یې محبت کړی، ستا له دین سره یې محبت کړی، ستا له دوستانو سره یې محبت کړی، نو الله تعالی د خپل محبوب سوال قبول کړي.

همدارنګه قرآن کریم شفاعت کوي، که هرڅومره دغه بندهٔ ګناهونه کړي وي پرته له کفراو شرکه ، دغه قرآن کریم دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په حضور کې سفارش کوي، چې ای خداوند متعاله ! زه ستا کلام یم، ددې بنده له ماسره مینه او علاقه وه، که ده ګناه کړې هم وي، ته زما په خاطر ترې ورتېر شه.

نو لکه څرنګه چې په آخرت کې شفاعت ثابت ده، ددوی په برکت الله تعالی انسان له جهنم اونورو عذابونو څخه خلاصوي، چې هغه د دنیا له عذابونو او مصیبتونو ټولو څخه ډېر سخت دي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دنیا تکلیفونه خو د آخرت په نسبت ډېر کم دي، ددغو خلکو د دعاوو په برکت له سړي څخه د دنیا مشکل هم لرې کوي.

خودا هرڅه محبت، اخلاص، متابعت او انقیاد غواړي، که یوڅوک غواړي چې د اولیاء الله له جملې څخه وګرځي، نو شرط د ولایت داده چې دده به له اولیاء الله سره مینه، محبت، اخلاص اودهغوی حکم ته به غاړه ږدي، چې هغه څه ورته وایي هغه به مني، دوهم به ذکر ډېر کوي، دا دواړه شیان چې سره یوځای شول نوبیا ددغه سړي د الله تعالی سره دمحبت لار خلاصیږي. بیاد خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له اولیاوو څخه حسابیږي. ﴿إِنْ أَوْلِيَاؤُهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ﴾ سورة الانفال آیت ۳۴] د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اولیاء نه دي، مګر هغه څوک دي چې پرهېزګاره وي، د پرهېزګاري دا لاره ده چې له نېکانو سره به په مجالسو کې اشتراک کوي، دهغوی نېکې خبرې به اوري، هغه په ده کې اثر وکړي، نوبیا دی له ګناه څخه اجتناب شروع کړي، له دین سره یې محبت پیدا شي، د دین په کارونو کې کوښښ شروع کړي، څومره یې چې کوشش زیاتیږي دغومره بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته ورنږدې کېږي څومره چې تقوی زیاتیږي دغومره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دمقربو بندګانو له جملې څخه حسابیږي.

اوکه یوڅوک له نااهلو خلکو سره مجلسونه کوي، بیادهغوی مجالس پکې اثر کوي، ورځ په ورځ به [خدای مو دې وساتي] د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دښمنۍ کې ښکېل او واقع کېږي

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی ټوک

الله تعالی فرمايي: ﴿ وَلَا تَرْكَنُوٓاْ إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ فَتَمَسَّكُمُ ٱلنَّارُ ﴾ [سورة هود آیت:۱۱۳] ژباړه: او مه مائليږئ تاسي (په دوستۍ سره) په طرف دهغو کسانو چي ظلم يې کړی دی نو وبه رسيږي تاسي ته اور (د دوزخ).

يعني د ظالمانو، کفارو طرف ته د زړه ميلان هم مه کوئ بيا به تاسي هم په جهنم کي وسوځئ. له هغوی سره د زړه مينه مه ساتئ، زړه مه وروړئ! هغوی خو جهنميان دي، نو تاسي به هم له دې امله ورسره جهنميان شئ ځکه چي له هغوی سره به مو د زړه مينه وه

په قرآن کريم کي بار بار خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وايي چي له نااهله خلکو سره دوستي مه کوئ! بلکي نېک خلک په دوستي ونيسئ، له مسلمانانو سره دوستي وکړئ، ځکه چي د مسلمان په دوستي کي فائده داده چي د آخرت کتې پکي پيدا کېږي اود نا اهله خلکو په ملګرتيا سره سړی آن ترجهنم پوري هم رسېدای شي. کله به داسي هم پېښه وي چي دنا اهله .بدکارو او کافرانو د ملګرتيا له وجي به يو کس دتل له پاره دجهنم مبلمه شي

نو چي څومره مو وس وي بايد له نېکانو سره مو علاقه وي، د نېک معنا دا چي هر عالم چي د شريعت په چوکاټ کي چلېږي، هر مجاهد، هر حاجي، بلکي هر مسلمان چي د شريعت له اصولو سره برابر وي، هغه د الله تعالی له دوستانو څخه دی، که څه هم د درجو او مراتبو په اعتبار سره به تو پير خامخا موجود وي، خو چي يو واري

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمان و، نفس د اسلام له وجې نه د خدای پاک دوست دی، نو دمسلمان سره د اسلام په نظر چې سړی دوستي شروع کړي، د دنیا او قدرت له پاره نه وي، نو یواځې په لیدنه کتنه، په سلام اچولو سره الله تعالی له انسان څخه خوشالیږي.

بیاچې مسلمان یو قدم پورته کیږي، مثلاً طالب شو، مجاهد شو، عالم شو، نو دی د الله تعالی د اولیاوو له جملې څخه شو، چې څومره خدای پاک ته ورنژدې کیږي دغومره ددغه سړي محبت اونژدېوالی له خدای پاک سره په زیاته پیمانه راځي.

اکثره چې اوس مشران وي، ځوانان وي که کشران ورځ تر بلې ورځې بې لارې کیږي،وجه یې داده چې مجلسونه ورځ په ورځ خرابیږي، کمکی چې وویني د کرکټ د کهلاړیانو (لوبغاړو) نومونه به یې زده وي او وایي به درته چې سبا په فلانکي ځای کې مقابله ده، د ټولې دنیا له مقابلې څخه به یې خبر وي، نو چې زمونږ د کمکیانو دغه حالت ده، چې غټ شي نو له ده څخه به څه جوړیږي؟

نو د کوچنیانو په اصلاح ، ښوونه او روزنه کې ډیرکوشش کول په کار دی ،باید خپل اولادونه دښو او کره مذهبي علماوو په لاس تربیه کړو.

(c) kitabton.com: The Digital Library

خپل کوچنيان له صدقې ورکولو سره اشنا کړئ

په يوه حديث شريف کې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې تاسې چې کله صدقه ورکوئ، سائل مو دروازې ته ولاړ وي، نود کمکي په لاس يې ورکړئ ځکه چې دی له وړوکتوبه په سخاوت باندې عادت شي، هلک چې کله اووه (۷) کلن شو نو به لمانځه امر ورته کوئ، سره له دې چې دی خو به پنځلس کلنۍ مکلف ګرځي، خو په اووه کلنۍ ځکه دلمانځه کولو امر ورته کوئ ترڅو دی له ديندارۍ سره عادت شي، سره له دې چې ماشوم په شريعت کې مرفوع القلم ده بياهم نبي، کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي چې په کمکينۍ امر ورته کوئ. داچې لس کلنۍ ته ورسيد که څه هم په دې عمر کې غير مکلف ده، بيايې په لمانځه باندې وهي ترڅو چې هغه له وړوکتوبه په نيکي کولو عادت شي. شريعت وايي چې خپله خور او ورور دې لس کلنۍ ته ورسيدل نو بسترې يې سره بېلې کړه، يوځای يې مه سره پرېږدئ، ځکه شيطان دوی د بدعملي لوري ته متوجه کوي، نوخپل خور او ورور سره بېل کړئ، چې د ګمراهي طرف ته يې شوق پيدا نه شي. داچې شريعت کوم قانون ږدي په هر يوه کې يې حکمت ده. داچې واړه او لويان نارينه او ښځې ټول به دې مامور دي چې له نيکو خلکو سره دوستي وکړي ، له بدو خلکو څخه ځان وساتئ. ملګرتيا يې مه کوئ، ځکه چې په دې کې د دين او دنيا فائدې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ قَالَ أَنَسُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ : قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : الغُلَامُ يعق عَنْهُ يَوْمَ السَّابِعِ وَيُسَمَّى وَيَمَاط عَنْهُ الأذِيَ ، فَإِذَا بَلَغَ سِتَّ سِنِيْنَ أَدَبَ ، فَإِذَا بَلَغَ تِسْعَ سِنِيْنَ عَزَلَ فِرَاشه، فَإِذَا بَلَغَ ثَلاثَ عَشَرَةَ سَنَةٍ ضَرَبَ عَلَى الصَّلوةِ ، فَإِذَا بَلَغَ سِتَّ عَشَرَة سَنَةٍ زَوَّجَهُ أَبُوْهُ؛ ثُمَّ أَخَذَ بِيَدِهِ وَقَالَ قَدْ أَدَبْتُکَ وَعَلَّمْتُکَ وَأَنكَحْتُکَ، أَعُوْذُ بِاللهِ مِنْ فِتْنَتِکَ فِي الدُّنْيَا وَعَذَابِکَ فِي الآخِرَةِ ﴾

[احياء علوم الدين / ج: ۲/ ص. ۲۳۲ / حقوق الوالدين والولد]

ژباړه : له حضرت انس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي دي کله چې هلک پيدا شي نو په اومه ورځ به دده عقيقه کوي او نوم به ورباندې ږدي او ضرر ناک شيان به ورنه لرې کوي.

او کله چې شپږ کلنی ته ورسيږي بيا به آدب ورکوي ، او چې نه کلنی ته ورسيږي نو په ځای کې دې بيلوي (يعني په کومه کوټه کې چې دده مور اوپلار وخت تيروي هلته به دغه بچی نه ورسره اوسيږي) او چې کله ديارلس کلنی ته ورسيږي په لمانځه نه کولو دې وهي او کله چې شپاړس کلنی ته ورسيږي بيا دې پلار په نيک ځای کې واده ورته کوي (۱)

بيا يې حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ تر لاس ونيو او ورته وې ويل . ما تاته آدب درکړی ، علم مې درښوولی او نکاح او واده مې هم درته کړی ، نو زه په الله تعالی پناه غواړم له فتنې دستا په دنيا کې او له عذاب دستا په اخيرت کې.

Scanned with CamScanner

(c) Ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی فرمایي : ﴿وَلَا تَنكِحُوا۟ ٱلْمُشْرِكَٰتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَّ ۚ وَلَأَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّن مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ ۗ وَلَا تُنكِحُوا۟ ٱلْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا۟ ۚ وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّن مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ يَدْعُونَ إِلَى ٱلنَّارِ ۖ وَٱللَّهُ يَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱلْجَنَّةِ وَٱلْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِۦ ۖ وَيُبَيِّنُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢١﴾﴾ [سورة البقره آيت ۲۲۱]

ژباړه : اوپه نکاح مه آخلئ، مشرکي ښځې تر هغه پورې چې ایمان راوړي دوی او خامخا وینځه بهتره ده له مشرکي اصیلې ښځه اګر که ښه درښکاره شي تاسې ته هغه (کافره) . او په نکاح مه ورکوئ (مسلمانې ښځې) کافرانو ته تر هغه پورې چې ایمان راوړي دوی او خامخا مریې مؤمن بهتردی له کافر سړي نه که څه هم ښه ښکاره شي تاسې ته (هغه کافر) .

یعنې له مشرکې ښځې که څه ډیره ښایسته وي نکاح مه ورسره کوئ، که هرڅومره شتمنه او مالداره وي، له هغې نه مینځه هم ښه ده خو چې مسلمانه وي، اود مسلمانې ښځې په هکله بیا فرمایي چې مسلمانه ښځه مشرک سړي ته په نکاح مه ورکوئ اګر که هغه مشرک سړی بادشاه هم وي، له هغه څخه هغه مسلمان غلام سړه غلامیته هم ښه او غوره ده. څکه قرآن کریم په خپله وایي چې: مشرک سړی د جهنم په لوري کشکوي. د ښځې او مېړه په منځ کې خو ملګرتیا ده، صحبتونه او مجلسونه وي، د عمر ناسته ولاړه ده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوځې له ناا‌هله خلکو سره يې تعلق جوړ شو ګمراه کوي يې او دغه ډېنداره سړی بیا د دین لوري ته سړی ورجلبوي.

نو غرض داده چې: تل به دا کوشش کوو او نور مسلمانان به هم دې لوري ته رادعوت کوو چې له نیکو خلکو سره يې تعلق جوړ شي، د نېکانو په مجلسونو کې شرکت وکړي، ځکه چې همدغه د نېکو خلکو مجلسونه په مسلمانانو ښه اثر کوي، ځکه الله تعالی فرمايي چې: ﴿وَذَكِّرْ فَإِنَّ ٱلذِّكْرَىٰ تَنفَعُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴾ [سورة الذاريات]

ژباړه: او تل نصيحت کوه پس بېشکه چې ذکر پند ګټه (فائده) نفعه رسوي مؤمنانو ته.

يعني نصيحت کوه نصيحت مسلمانانو ته ګټه رسوي، خودا په هغه وخت کې چې ددوی له خوا الفت پيدا شي، که نه وي بعضې مسلمانان دي چې نصيحت بد ورې لګيږي، بیاهم قرآن کريم وايي

﴿ فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ ٱلذِّكْرَىٰ ﴾ [سورة الاعلى]

ژباړه: پس ذکر پند ورکړه ته (ای محمده!) که فائده رسوي ذکر پند (يا پس پند وکړه ته ای محمده!) په تحقيق فائده رسوي ذکر پند مؤمنانو ته (يا پس پندورکړه ته ای محمده!) که فائده رسوي ذکر پند (که فائده نه رسوي).

يا نصيحت کوه خوهلته چې که فائده رسوي که فائده يې نه رسوله بيا نصيحت ورته مه کوه، ځکه دا بيا د دين دبې عزتي لامل ګرځي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو فائده په دغو مجلسونو کې پیدا کېږي، دا دخلکو په تعلق کې پیدا کېږي، چې له نېکو خلکو سره د سړي مینه پیدا شوه، تعلق یې جوړ شو، بیا دقرآن خبره، احادیث اود مذهب خبره په سړي باندې ښه اثر کوي، بیاد خدای پاک جَلّ جَلَالُهٗ طرف ته په خپل رحمت سره سړی متوجه کوي. الله تعالی فرمایي:

﴿وَالَّذِينَ جَٰهَدُوا۟ فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا﴾ (سورة العنکبوت آیت: ۶۹)

ژباړه: هغه کسان چې کوښښ کوي تل زموږ ددین په لاره کې خامخا وبه ښیو هرومرو (خامخا) دوی ته لارې خپلې (چې موږ ته پرې راځي).

یعنې د خدای پاک جَلّ جَلَالُهٗ وعده ده چې زما ددین اوزما د دوستي په طرف کې چې څوک کوشش وکړي نو زه د دین او جنت لارې ورته خلاصوم د نیکو لارو او نېکو اعمالو توفیق زه ورته ورکوم

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۱) مجلس

آیا تکلیفونه او مصائب یوازې د ګناهونو له امله وي؟

دا قانون دی چې د ګناهونو او بدو اعمالو له امله انسان په دنیا او آخرت کې له مصیبتونو او مشکلاتو سره مخامخ کېږي. ددې خبرې یوازې دومره تشریح درته کوم چې ځینې ملګروته څه اشتباه پیدا کېږي.

دا که تکلیف د ګناهونو له امله وي، نو انبیاوو ته بیا ولې تکلیفونه رسیدل؟ مونږ وینو چې په دنیا کې چې څومره تکلیفونه اوزحمتونه انبیاء کرامو او صحابهٔ کرامو او اولیاء الله وو زغملي دهغوی په نسبت عامو مسلمانانو ډیر لږ مشکلات او سختۍ ګاللې دي.

نوځواب داده : چې په تکلیفونو او مصیبتونو باندې دنیکو خلکو مرتبې اومقامات لوړیږي.

مثلا د جهنم د اور په هکله راغي چې: کافر به هم په جهنم کې وي او ګناهګار مسلمان به هم په جهنم کې وي، خود کافر له پاره جهنم د ذلت سبب دی، او دمسلمان له پاره دغه اور د صفايي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکوالي سبب دی. کافر چې څومره وخت په اور کې تېر کړي فقط کفر يې نه پاکيږي او نه ورڅخه لري کيږي او تکاليفو څخه هم نه خلاصيږي اودتکاليفو لړۍ به يې همداسې به جاري وي مګر مسلمان که چېرې يې په دنيا کې توبه نه وه اېستلې، الله تعالی هم نه ؤ ببنبلی، تکليفونه نه ؤ پرې تېر شوي، تردې پورې چې دجهنم مستحق او ورګرځېدلی ؤ، دوزخ ته ولاړ نودده صفايي به د جهنم په اور سره کېږي. کله چې دی د ګناهونو له خيرو څخه پاک شو نو في الحال يې الله تعالی له جهنم څخه راباسي اوجنت ته به يې داخلوي، نو حاصل د خبرې داده چې دغه يو اور ده د کافر له پاره: ذلت او اهانت سبب اود فاسق مسلمان له پاره د طهارت اوپاکوالي ذريعه ده، دهغه اور په ذريعه لکه اوسپنه چې له زنګ څخه پاکيږي دی له ګناهونو څخه پاکيږي. او داخو ددنيا دطبيبانو هم داسې قانون دی چې دانسان کوم اندام خوږ شي هغه بيابنه پاک کړي بيا وروسته دملهمو پټۍ وربانديې کيږي.

په دنيا کې چې په نېکو انسانانو تکليفونه راځي اوپه بد عملو نه راځي ددې هم دغسې فرق لکه د بدعمله مسلمان او کافر دعذاب چې څنګه فرق ده، چې د کافر عذاب د اهانت له پاره اود فاسق مسلمان عذاب د پاکوالي له پاره ده. که مسلمان فاسق او بدعمله و، عذاب وربانديې راته، نو اکثره يې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ د صفايي له پاره وربانديې راولي چې دغه انسان د انساني خواهشاتو سره د شيطان اود نفس خبره يې منلې وي او بيا ګناهونه او تيروتنې ورڅخه شوې وي او دخدای جَلَّجَلَالُهُ دغسې کس ته په ازموينه او

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکلیفونو داسې اراده وي چې نوموړی کس بیا له مرګه وروسته په عذابونو کې ښکیل نشي.

په یوه روایت کې راځي چې: د رسول اکرم ﷺ امت غالباً جهنم ته نه داخلیږي، یا په دنیا کې الله جَلَّ جَلَالُهُ په دوی داسې تکالیف او سختۍ راولي چې څه تقصیرات ورڅخه شوي وي، دغو تقصیراتو په سبب چې کوم تکالیف پرې راشي په دنیا کې معافي ورته کوي، یا توفیق د توبې ورکوي، که هغه نه وي نو د زنکدن په وخت کې یې چې څومره ګناوې پاتې وي په هغه یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ګناوو څخه پاکوي، خکه چې مسلمان هم وي اوسره له هغه یې هم زنکدن سخت وي، که په هغه هم پاک نه شو بیایې د قبر په عذاب باندې هغه د ګناهونو بد اثرات او کدورات ور ختموي، د هر کم خلک به د نبي کریم ﷺ د اُمت داسې پاتې کیږي چې هغوی دې په دغو ټولو وختونو کې پاک نشي.

اوکه یوه مسلمان نیک عملونه ترسره کړي وي او سره له هغه هم دوی ته په دې دنیا کې تکلیفونه ورسیږي دهغو بیا مرتبې ورباندې لوړیږي ، څومره چې په دوی تکلیفونه راځي دومره به یې اجرونه ډیر وي، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ چې له خپلو دوستانو څخه خوشاله شي، نو دهغه خوشالي تلباتې اونه ختمیدونکې وي ،د نیکو عملونو په بدله کې چې الله تعالی جنت او انعامات ورکوي هغه هم بیا زوال نه خوري د تل له پاره به یې په برخه وي. د دنیا راحت چې هرڅومره زیات وي نو دا به خامخا یو ورځ ختمیږي. نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د خپلو دوستانو له پاره هغه اُخروي ژوند

(c) Qaboton.com: The Digital Library

انتخاب کړی دی، چې د جنت ژوند دی، نو بیا چې په دغه نېک عمله بنده څومره تکلیفونه راتلل صبر او استقامت یې پرې کاره بیا ده د آخرت درجې پرې لوړوي.

دیو قدرمن پیغمبر یوسف عَلَیۡهِ ٱلسَّلَامُ خونده وره او کتوره قیصه

حضرت یعقوب عَلَیۡهِ ٱلسَّلَامُ پیغمبر دی، پلار یې حضرت اسحق عَلَیۡهِ ٱلسَّلَامُ پیغمبر دی نیکه یې حضرت ابراهیم عَلَیۡهِ ٱلسَّلَامُ پیغمبر دی، زوی یې حضرت یوسف عَلَیۡهِ ٱلسَّلَامُ هم پیغمبر دی، ټول خاندان د پیغمبرانو ده، نو په حضرت یعقوب عَلَیۡهِ ٱلسَّلَامُ باندې په دنیاکې څومره تکلیفونه راغلل ؟

دده دولس زامن وو، چې په دوی کې دوه زامن هریو (حضرت یوسف عَلَیۡهِ ٱلسَّلَامُ او بنیامین) یې له یوې ښځې څخه وو او لس زامن یې له بلې بي بي څخه وو.

خپل وروڼه ورته پورته شول اود حضرت یوسف عَلَیۡهِ ٱلسَّلَامُ دوژلو اراده یې وکړه، بیایې په خپل منځ کې له مشورې وروسته د وژلو په ځای کوهي ته واچاوه، چې بیاد غلام په نامه خرڅ شو، بیا بندي خانه او نور تکالیف ورباندې تېر شول چې سړی د هغو برداشت خو څه کوې چې تصور کول یې هم اسانه کار ندی.

خو حضرت یعقوب عَلَیۡهِ ٱلسَّلَامُ دخدای جَلَّ جَلَالُهُ پیغمبر دی، واجب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په دې پوه کړ چې زوی دې ژوندی دی، له تاسره به یو وخت ووینې. خو حضرت یوسف عَلَیۡهِ ٱلسَّلَامُ ورک شو، د قافلې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو یې خرڅ کړ. له کنعان څخه یې مصر ته یوړ، په مصر کې چې په دغه باندې کوم تکلیفونه بندې خانې تېرې شوې ؟ آخر الامر خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د دنیا د تکالیفو چې ده پرې صبر کړی و دهغو په عوض کې یې په ده باندې په دنیاکې داسې راحت راوست چې دی د مصر حاکم وټاکل شو، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ډېر غټ اعزاز ورپه برخه کړ.

کله چې دده وروڼه له کنعان څخه دخپلې خوراکې او غلې له پاره مصر ته ورغلل ځکه چې په نورو سیمو او علاقو کې وچکالي وه اود مصر خلکو خو خوراکي مواد ذخیره کړي وو، لکه چې واقعه یې تاسې ته معلومه ده ، نو کله چې یې وروڼه ورغلل ده عَلَیْهِ السَّلَام په لومړي خل وپېژندل چې دا خو زما وروڼه دي، او دوی ونه پېژانده. بیایې امتحاناً له دوی څخه پوښتنه وکړه چې: تاسې دلته د څه له پاره راغلي یاست؟ دوی ورته وویل چې: د کور دنفقې دوړلو له پاره راغلي یو، ده عَلَیْهِ السَّلَام ورته وویل چې: هسې نه چې د بل هېواد جاسوسان یاست ؟ دوی وویل چې: جاسوسان نه یو. بیایې ترې پوښتنه وکړه چې: تاسې دکومې کورنۍ یاست ؟ دوی ورته وویل چې: د حضرت یعقوب عَلَیْهِ السَّلَام د کورنۍ یو. بیایې پوښتنه ورنه وکړه چې: نور وروڼه مو شته ؟ دوی ټول حالات ورته بیان کړل چې مونږ دولس وروڼه وو، یو ورور مو ورک شو، اوس یولس وروڼه پاتې یو، په هغه کشر ورور باندې مو پلار . خپل ورک زوی مینه ماتوي، ځان ته په هغه تسلي ورکوي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی توک

دی ورته وايي چې: که بل وار راتلئ هغه کشر به هم درسره راولئ چې ستاسي صداقت معلوم شي اوکه مو رانه ووست بیا به تاسې هم بې برخې څئ.

بیايې ډېره موده وروسته دوهم ځل ورونه راغلل او هغه کشرى ورو يې هم له ځانه سره راوستلو يوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ هغه ته خپل ځان وروښودلو اوهغه يې د غلا په چل باندې له دوی څخه راوګرځاوه، قصه يې ډېره اوږده ده، ډېره موده وروسته يې ورونه بیا په درېم ځل راغلل په دغه وار يې ورونو ته خپل ځان وروپېژاند.

مفسرين حضرات په دې ځای کې لیکي چې: په دې کې دخدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ څه حکمت و؟ يوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ پيغمبر ده، په لومړي ځل يې ځان ور ونه پېژانده، په دوهم ځل هم دغسې، په درېم وار چې بیا ورته راغلل اوخپل زحمتونه او تکاليف يې ورته بيان کړل، بیادده شفقت هم پرې راغی اوځان يې وروښوده، خپل مبارک قمیص يې ورکړ ترڅو دحضرت يعقوب عَلَيْهِ السَّلَامُ سترګي چې دحضرت يوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ د جدايي له امله ړندې شوې وې او دا کمیس دهغه په سترګو ووهي ترڅو جوړې شي، څکه دا دجنت قمیص و، کله چې نمروديانو حضرت ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَامُ اور ته اچاوه نو جامې يې ورڅخه وايستلې په دې وخت کې حضرت جبرنيل عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته له جنت څخه قمیص راووړ، دغه کمیس بیا حضرت ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَامُ خپل زوی حضرت اسحق عَلَيْهِ السَّلَامُ ته ورکړی و، هغه بیا حضرت يعقوب عَلَيْهِ السَّلَامُ ته وسپاره اوهغه بیا حضرت يوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ ته په غاړه کې اچولی ؤ. کله چې دده و

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی عَلَيْهِ السَّلَامُ کوهي ته غورځاوه نو جامې یې ورځخه وابستلې، په کوهي کې دننه جبرئیل عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته راغی، دده په غاړه کې د اوسپنې په تعویذ کې دغه کمیس بند و، هغه یې ورته راوابست، ده واغوست. بیا جبرئیل عَلَيْهِ السَّلَامُ دلته ورته وویل چې دغه کمیس وروليږه، په دې کې د جنت اثر دی، ړانده پرې بنا کيږي، اوس نو په دغه ځنډولو کې حکمت څه و؟ په دې کې داحکمت ؤ چې په دې کار سره دحضرت یعقوب عَلَيْهِ السَّلَامُ درجې لوړې شي دفراق او جدایي دژوند موده یې ترڅلوېښت کلونو پورې وغځیدله

چې یوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ اویعقوب عَلَيْهِ السَّلَامُ نه دي سره لیدلي. په دې به هم پوهېده چې ژوندی دی، راسره به وینې. خو ورښوده یې نه، صبر یې کاوه، نو حکمت دخدای پاک پکې څه و؟ د حضرت یعقوب عَلَيْهِ السَّلَامُ ګناه نه وه، ځکه چې انبیاء کرام عَلَيْهِمُ السَّلَامُ خو معصوم دي، دده د درجو لوړوالی یې پکې مقصود و.

[تفسیرمظهري ج: ۵/ ص :۱۱۲]

نو کله تکالیف په مسلمانانو راځي دا دوه حیثیته لري: که په مسلمانانو کې څه تقصیرات او ګناوې وي، نو که دهغو تکالیفو له امله دوی صبر وکړي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به هغه ګناوې ورته معاف کوي. اوکه نېک عمله مسلمان په څه تکلیفونو کې را ایسار شي بیایې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د جنت درجې پرې لوړوي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغ رمټ خلک به داخيرت په ورځ داتمنا کوي چې کاشکي په موږ هم په دنیا کې مصیبتونه راغلي وای.

د پیغمبر صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دمبارکې خولې هغه وایې . چې دقیامت په ورځ الله تعالی مصیبت ځپلو خلکو ته دمصیبتونو په مقابل کې کوم تلپاتې انعامات ورپه برخه کوي نو هغه خلک چې په هغوی مصیبتونه نه دي راغلي هغوی به دا ارمان کوي چې کاشکې په دنیاکې زمونږ غوښې په بیاتي ګانو (قیچې) پرې شوې وای خو چې نن مونږ هم ددغو انعاماتو مستحق ګرځیدلي وای. نو اصلي خبره داده چې خومره سترې، مصیبتونه، مرضونه، غمونه چې په دنیاکې په یوه مسلمان باندې راځي هغه له الهي حکمت څخه خالي نه وي. الله تعالی قادر مطلق دی، بې بندوبسته اوبې بنه اوبې بده روزي ورکولای شي، داسې مخلوق ته روزي ورکوي چې نه لاس اونه هم پښې لري، نه کاروبار کولای شي، لکه : دا حشراتو ته تاسې ګورئ چینجي ده په خپته روان وي، نه یې پښې اونه یې هم لاسونه شته، خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څنګه روزي ورکوي؟ مګر یو بنه، نیک عمله او دینداره مسلمان، دخدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د دوستانو له جملې څخه دی، تل په مسکنت او فقر کې ژوند تېروي، په وچه مړۍ خپل وخت تېروي، خالانکه د الله تعالی په خزانو کې څه کمی هم نشته، چې کافر ته یې ورکوي نودا خو یې دوست دی، ده ته یې ولې

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ورکوي؟ وجه او سبب او لامل یې دادی چې خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ یې برخه آخرت ته ساتلې ده.

په صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ کې ډېر داسې کسان وو چې تر ډېره وخته ژوندي وو، خو دوی به په دې خپل ژوند کې دهغو صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ خو چې د دوی ملګري ؤ له دوی څخه مخکې د فقر او مسکنت په حالت کې شهیدان او یا وفات شوي وو، نو دوی به دهغوی په حال ارمان کاوه.

له حضرت خباب بن ارت رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څخه روایت دی وایي: حضرت حمزه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په شهادت ورسیده، خو دومره جامه یې نه لرله چې بدن یې پرې پټ شي، یوه شړه یې درلوده چې کله به یې سر پرې ور پټ کړ نو پښې به یې لوڅې شوې او که به یې پښې پرې ورته پټې کړې نو سر مبارک به یې لوڅ شو، آخر نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امر وکړ چې سر یې پټ کړئ او په پښو یې وابنه ور واچوئ! تاسې وګورئ چې نومړی صحابي د خدای دخواږه او درانه پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تره او رضاعي ورور دی، سره له هغه یې په دومره مسکنت او فقرکې یې ژوند تېر کړ، دده په شان نور صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ هم ډېر وو چې د ټول بدن د پټولو له پاره به یې جامې نه درلودلې.

[حیاة الصحابة، الجزء الاول. ص. ۴۲۴ / کتب خانه فیضي لاهور]

حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمايي چې: په اصحاب صُفه کې اویا (۷۰) داسې کسان وو چې پوره جامې یې نه لرلې، نه ؤ له دوی یو

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې سړی چې په ده دې ځادر وي ،بلکې یا به لنګ زاو یا به شړۍ وه چې په غاړو کې به یې تړلې وه دځینې به تر نیمای دپوتې رسیده او دځینې به تر بیډیو پورې رسیدل په لاس به یې سره راټولول چې عورت یې ښکاره نه شي.

[حیاة الصحابة ، الجزء الاول . ص ۴۲۶ / کتب خانه فیضي لاهور]

خو وروسته چې کله په صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم وسعت او پراخي راغله ،غنیمتونه زیات شول، فتوحات به کېدل، بیادغو وروستنیو صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم به د مخکنیو ملګرو په حالت دا ارمان کاوه چې دهغو انعامات الله تعالی دوی ته دآخرت له پاره جمعه کړل، په مونږ باندې خو په دنیاکې وسعت راغی، هسې نه چې د آخرت له ثوابه او انعاماتو څخه بې برخې پاتې نشو

لنډه داچې په دې باید پوه شو چې تکالیف او مصیبتونه دا د آخرت د خیراو ترقۍ له پاره یوه ښه ذریعه او توښه ده، کله داسې وي چې په مسکنت کې انسان د الله تعالی بندګي په ښه طریقه سره کوي، کله یې دمرض او مصائبو په حالاتو کې بندګي په صحیح طریقې سره کوي. الله تعالی چې له چانه یوځل راضي شوی وي نوبیادده د ایمان حفاظت او ساتنه کوي، داسې عمل ته یې نه پرېږدي چې اخرت یې پرې تباه شي، کله د چا دایمان او اعمالو حفاظت په مسکنت او غُربت کې وي، نو مسکین یې ساتي، کله دچا د ایمان او اعمالو حفاظت په مالداري کې وي، بیا یې مالداره ساتي. دوست یې وي خو ښه موړاو مالداره وي، حضرت ابراهیم

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عَلَيْهِ السَّلَامُ پيغمبر ؤ او نبي كريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هم پيغمبر ده، د نبي كريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په كور كې به ډېر خله داسې پېښنه وه چې يوه مياشت هم اور نه ده بل شوی، يواځې په كهجورو او اوبو باندې به بې وخت تېراوه. او دحضرت ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَامُ د مېږو د رمو د سپيو په غاړه كې د سرو زرو اميلونه پراته وو. هغه هم پيغمبر ده ، دغه هم پيغمبر ده.

همدارنګه که دصحابهٔ كرام رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ ژوند ته كره كتنه وشي ديوه صحابي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ دنيا او هستي نه خايېږي. بل صحابي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ بيا دفقر په حالت كې داسې وي چې پوره لباس (داغوستلو كالي) نه لري، د لوږې نه بېهوشه وي. حضرت ابوهريره رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ وايي چې په ما باندې به ډېر خله د لوږې له امله بې هوښي راتله، زه به د لوږې له امله ولوېدم اوخلكو به لاس اوېښې رامبل چې ګواكې پېريانو نيولی يعنې ميرګي يې دي.

همدارنګه كه داولياء الله ؤ دژوند حالات څوك مطالعه كړي خينو ته الله تعالى بنه پرېمانه هستي او جايداد وركړي اوځينې بيا په غُربت او مسكنت كې شپې ورځې تېروي. دا د الله تعالى معامله ده د چا ايمان په غربت كې ساتي اوچاته هستي اوجايداد وركوي اوهم په هغه حالت سره يې د ايمان حفاظت كوي.

پوښتنه : دا تكاليف خو د اعمالو سزا ده، نو نېك عمله انسانانو ته بيا ولې تكليف وركول كېږي ؟

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواب په دغو تکلیفونو کې دا حکمت او ګټه وي چې ګناوې پرې ختمیږي اویایې درجې پرې پورته کېږي اودا تکالیف او ازموینې خوشې نه ضائع کیږي.

نو مسلمان چې په هر عمل کې یوځه د آخرت په لوري هم متوجه وي نوبه هر حال کې ده ته پکې فائده وي، خوبه دې شرط که دې د الله تعالی لوري ته متوجه وي، اوکه خدای مه کړه انسان غافله و نوبیاهیڅ شی ده ته کومه ګټه نه رسوي، نو بیایې که اولاد ډېرېږي ، دنیا یې ډیرېږي، او یا قدرت ته رسیږي دا ټول دده له پاره عذاب او تکلیف ده، بیابه هرڅه کې دده له پاره استدراج ده، ورځ په ورځ به په تکالیفو کې نور پسې غرقیږي، په ظاهره به ورته د دنیا ترقي اوکامیابي ښکاریږي خوبه حقیقت کې به دا کار ده ته د آخرت په لحاظ له تباهي پرته بل څه نه وي

الله تعالی دې مونږ اوتاسو ته ددې توفیق راکړي چې دتل له پاره خپل حقیقي خالق او مالک جل جلاله ته متوجه اوسو. که تکلیف راځي هم زمونږ باید په دې یقین وي چې دا د الله تعالی له لوري ده اوهغه به یې راڅخه لرې کوي ، بې صبري او شکایت باید ونه کړو. که راحت وي هم باید په دې مو یقین وي چې دا دالله تعالی له لوري یو نعمت او لورینه ده چې پر ما یې کړې او که چېرته زه بغاوت او مخالفت وکړم بېرته یې هم راڅخه اخیستی شي

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت ابوبکر الصدیق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ته دده حقیقي خالق او مالک الله جَلَّ جَلَالُهُ خپل سلام رالیږي

یووخت سیدنا حضرت ابوبکر الصدیق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ته حضرت خاتم الانبیاء سیدالمرسلین حضرت نبي اکرم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وویل چې الله تعالی پر تا سلام وایي او دا هم وایي چې ته له ابوبکر نه پوښتنه وکړه چې مرض دې څنګه ده ؟

نبي اکرم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې د الله تعالی سلام حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ته ورساوه، بیایې پوښتنه ورځخه وکړه چې ستا تکلیف څه ده ؟ حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ورته وایي چې : غاښ مې خوږیږي. نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وایي چې : څومره وخت یې کیږي؟ دی رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ورته وایي چې: دوه کاله . په دې دوه کاله کې حضرت ابوبکرصدیق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ دخپل غاښ ددرد شکایت نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته نه دی کړی، دی په دې خبره پوهېده چې په دې صبر کې مې د آخرت ګټې دي. بیا الله تعالی ورځخه خپل رضایت اعلان کړ، دده مقام او مرتبه یې خلکو ته وروپېژندله، ملائکه یې رالیږله چې زما سلام ورته وایه اود مرض پوښتنه یې هم وکړه ، نو تاسې وګورئ چې څومره لوړ مقام یې دی؟ خودا چې سړی د آخیرت طرف ته متوجه وي نو بیاد مصیبت او راحت په دواړو حالاتو کې کار کېږي اوکه خدای مه کړه سړی غافله و، نو بیاپه یوه حالت کې هم کامیابي او ترقي نه تر لاسه کیږي .

Scanned with CamScanner

(c) [illegible].com: The Digital Library

(۱۲) مجلس

له نیکو خلکو سره مشابهت او ورته والی

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي ﴿ وَمَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ ﴾ [زادالطالبين بحواله سنن ابوداود ص ۲۹] یعني څوک چې خان مشابه کوي د کوم قوم سره په ورځ د قیامت به د هغه قوم په ډله کې راپورته کېږي.

د دغه حدیث شریف په تشریح کې محدثین کرام لیکي: هغه نر چې خپل خان د ښځو په شکل باندې جوړوي نود قیامت په ورځ به دی د هغوی په ډله کې وي. او هغه ښځه چې خان د نارینه ؤ په شکل کې جوړوي نو د قیامت په ورځ به دا ښځه د نارینه ؤ به ډله کې وي. ددې معنا دا نه ده چې د هغو مقام ته یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رسوي، یعنې دغه سزا ورکوي، سړي ته چې کوم ښایست، حُلیه او د نرتوب خاصه چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورکړې ده او دی هغه پرېږدي د ښځو لباس، دهغو خبرې او کردار خان ته خوښوي نو واجب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دا سزا ورکوي چې تا ولې خپل کوم زینت او کردار چې ما تا ته درکړی دی تا هغه پرېښود، تغیر دې په خلق کې راوست او له بل چا سره دې خان مشابه او یورنګ کړ. او کومې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځې چې د نرانو سره ځان مشابه کوي ، لوڅې ګرځي، د ستر لحاظ نه کوي، سر نه پټوي، د کور نه د باندې ګرځي ، نو دا له نارینه وو سره مشابهت دی. نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به د هغه هم سزا ورکوي چې تا هغه خلقت ولې بدل کړ؟ ته ما په کوم کیفیت او هینت باندې پیدا کړې یې ؟ تا په هغې کې ولې تغیر راوست؟ او ځان دې د نرانو په لباس کې خلکو ته ور پیژندلو خپل ځان دې په بوه بل عنوان جوړ کړی و، نو دغه سزا درکوم. په هغه خلقت او جامه کې چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درته خوښه کړې وه تا ولې تغیر راوست؟ د هغه موافق دې ژوند ولې نه تېراوه ؟

﴿ مَنْ تَحَلَّى بِمَالَمْ يُعْطَ كَانَ كَلاَبِسِ ثَوْبَيْ زُوْرٍ ﴾ [زادالطالبین بحواله جامع الترمذي ص۳۲]

ژباړه: نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: څوک چې متقي او پرهېزګاره نه وي، ښه سړی نه وي او ځان د ښو خلکو په جامه کې معرفي کوي ، له نېکانو سره مشابهت کوي ترڅو خلکو ته دوکه ورکړي ، د عالم ، پیر په لباس کې خلکو ته ځان معرفي کوي نو دغه ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سزا ورکوي چې خلکو ته ځان ښه معرفي کوي او په تا کې هغه صفات نشته، نو دا کار داسې ده لکه د دروغو جامې یې چې اغوستې وي. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به دې کار ورته سزا ورکوي. چې ولې دې ځان په ناحقه او چل ول له دوی سره مشابه کاوه ؟ . یو خو په دې عنوان خبره وشوه . او بل (مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ) معنا دا چې : یو څوک د نیکي طرف ته کوشش کوي ،

Scanned with CamScanner

(c) k... Digital Library

خپله د ښکانو په ډله کې نه دي ، خو خان دهغوی سره په خپرونوار عادتونو کې برابروي ، هغه لمونځونه کوي، هغه ښه عادتونه چې د ښکو خلکو صفات دي ، په ده کې نه وي خو دی کوشش کوي چې په دغو صفاتو کې مشابهت وکړي، معنا دا چې ددوی غوندې عبادت وکړم. ددوی په شان کالي واغوندم. ددوی اخلاق په خان کې پیدا کړم. نو د قیامت په ورځ به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دغه انسان د هغو ښکو خلکو په ډله کې راپورته کړي. دا د حُب دلیل دی د چا چې له چا سره محبت وي ، هغه اخلاق او عادات په خان کې پیدا کوي، هغه رفتار او گُفتار په خان کې راولي، نو چې څومره وس کوي ، که هغه په ده کې نه وي هم خو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به په ورځ د قیامت دی په هغه ډله کې راپورته کوي کومه چې دنیکو خلکو ډله ده، له دې وجې وایي چې: د سهار له لمانځه نه مخکې چې د الله تعالی ښک بندګان راپورته کېږي اود تهجد لمونځونه او نفلونه کوي په ذکر او فکر او مراقبو لګیا وي ، نو باید سړی په خان کې تر تولو مخکې دغه صفت پیدا کړي. د سهار له لمانځه نه وروسته تر لمر ختو پورې په ذکر او مراقبو مصروف وي . د حضرت رسول الله اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عادت مبارکه داؤ چې : د سهار له لمانځه نه وروسته تر لمر ختو پورې به دی مبارک په ذکر لګیا و. بیا به یې د اِشراق لمونځ وکړ او خپل کورته به ولاړ.

لکه په یوه روایت کې راځي : ﴿ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى صَلوةَ الغَدَاةِ (الصبح) فِى جَمَاعَةٍ ثُمَّ جَلَسَ يَذْكُرُاللهَ حَتَّى تَطلع

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

الشمس ثُمَّ قَامَ فَصلی رَکعَتَین انقَلَب بأجر حَجةٍ وعُمرَةٍ ﴾ احقائق عن التصوف ص: ۱۸۶ / رواه الطبراني واسناده جید کما فی مجمع الزوائد ج-۱۰/ ص: ۱۰۴]

ژباړه: رسول الله صَلَّی اللهُ عَلَیهِ وَسَلَّمَ وبلي: څوک چې دسهار لمونځ په جمعهٔ (جماعت) سره ادا کړي بیا تر لمر ختلو پورې دالله تعالی ذکر وکړي بیا پورته شي دوه رکعته لمونځ وکړي دومره ثواب یې ده لکه یو حج اوعمره یې چې ادا کړي وي.

نو یوڅوک د اولیاوو الله وو له ډلې څخه نه ده، خو له هغوی سره په نېکو اعمالو، اخلاقو، کردار کې مشابهت کوي، په دې معنا چې هماغسې ذکر، فکر او عبادت کوي نو الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ به دې هم د قیامت په ورځ ددغو نېکانو او صالحانو په ډله کې خامخا راپورته کوي.

او که یو څوک ډم ته کېنې او ورته وایي چې: ماته انګریزي وېښتان راجوړ کړه. او خیاط ته ورشي چې ماته انګریزي ډېزاین جامې تیارې کړه، نو په داسې کیفیت وېښتان جوړول او جامې جوړول چې هغه د بې دینه خلکو لباس او عادت وي او دی هم په هغه باندې خوشاله وي او خوند ورکوي، ځان له هغوی سره په لباس او صورت کې مشابه کوي، کافر نه دی، خو ځان ورسره مشابه کوي او خوند ورکوي نو دقیامت په ورځ به یې الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ هم دهغو بدبختانو په ډله کې راپورته کړي.

Scanned with CamScanner

(Paketabton.com: The Digital Library

که د دنیا په یوه سر کې نېک کار او عمل کېږي او د دنیا په بل سر کې څوک ورباندې خبر شو او په زړه کې یې دا تمنا وکړه چې کاشکې زه هلته وای اودغه نېک کار ما هم کړی وای نو الله تعالیٰ جَلَّ جَلَالُهُ دغه انسان ته هم دغومره ثواب ورکوي څومره یې چې هغه بل ته ورکړی دی.

په ښه نیت کولو باندې یو سړی د پوره عمل اجر خاوند کرځي

په یو وخت کې په بني اسرائیلو کې یو سړی په دښته کې روان و، په دې ځای کې غټې غټې غونډۍ وې. ددې سړي په زړه کې دا خبره وروګرځېده چې کاشکې دا غونډۍ ټولې د غنمو وای او ما په غریبو خلکو باندې وېشلې وای. الله تعالیٰ د هغه وخت پیغمبر ته وحیې وکړه چې دې سړي ته زېری ورکړه چې تاته یوازې په دې نیت باندې د دغه عمل پوره اجر درکړل شو.

له همدې امله پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایلي دي: چې د مومن مسلمان نیت د هغه له عمل نه غوره او بهتر دی.

[مکاشفة القلوب ص:۱۰۸ / تنبیه الغافلین ص: ۲۵۹/باب العمل بالنیة]

نو که د زړه تمنا وي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه مقام ورکوي او که د دنیا په هغه سر کې بد عمل کېږي اوڅوک ورسره مینه لري چې کاشکې زه هم هلته وای دغه بد کارونه ما هم کړي وای. نو دی دلته ده او ګناه هلته کېږي نو د قیامت په ورځ به دی له هغو خلکو سره یوځای کېږي کوم چې بد کاران دي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېورتني اول حديث شريف اصلي مطلب دادی چې : که څان مشابه کوي په روا عمل کې نو بیا په دې کې ګټه ده، او په ناروا لباس کې د سړي له پاره مشابهت کول بیا تاوان دی. که په ناروا کې څوک له چاسره څان مشابه کوي نو دی هم په ناروا کې ورسره ګډ دی . يعنې ښځه د نر لباس برابروي اوياهم نر د ښځې لباس برابروي دا دواړه پرې ګناهګاربږي . اخلاق او عادات د يو او بل په څان کې پيدا کوي دا هم همدا حکم لري. له انګرېزانو سره څان برابروي دا هم ناروا ده. او که په روا کار کې له چاسره څان مشابه کوي لکه: د علماوو لباس او عادات خوند ورکوي دغه دده له پاره ګټه ده. چې په آخرت کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ده ته غټ مقام ورکوي.

د نیکانو سره پېژندګلوي په آخرت کې فائده لري

د مزارات اولياء هرات په نامه يو کتاب حديث را نقل کوي : د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه روايت دی چې: د قيامت په ورځ باندې د يو چا سره سوال او خواب وشي بيا دده نيکي او بدي دواړه سره برابرې شي نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته وايي چې: يوه نيکي راپيدا کړه نو زه به دې وبښم ، دی چې هرڅومره سوچ او فکر وکړي نو نيکي به نه شي پيدا کولای. بيا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته ووايي چې: تا زما فلانکی دوست پېژانده ؟ دی ورته وايي چې: هو ! خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به ورته ووايي چې: ما يراځې په همدې پېژندګلوي

Scanned with CamScanner

(c) Kitabton.com: The Digital Library

ښښلی يې .اودا چې سړی د ښکو خلکو په لباس ځان برابروي اودهغوی عادات په ځان کې راولي نو بيا به يې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ولې نه ښښي؟

د شجرې د لوستلو فائده

حضرت امام النووي رَحِمَهُ ٱللَّهُ چې دمسلم شريف شارح دی ديو راوي په حالاتوکې ليکي چې د زنکدن په وخت کې دده بچيانو ژړل ،دی تسلي ورته ورکوي چې ولې ژاړئ؟ زما اميد ده چې رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ به ماته عذاب نه راکوي . ځکه ددې کوټې په کونجونوکې ما تقريبا (۱۲۰۰۰) دولس زره وارې قرانکريم ختم کړی دی . اوپه يو روايت کې راځي چې (۲۴۰۰۰) څلورويشت زره وارې مې قران کريم ختم کړی دی . نو زه رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ته اميد لرم چې هغه به ماته عذاب نه را کوي :نو زما مرګ دژړا اوخفګان نه دی تاسو مه ژاړئ .

دلته امام النووي رَحِمَهُ ٱللَّهُ ليکي چې څوک دې دافکر نه کوي چې دراويانو دومره احوالوته څه ضرورت دی چې ددوی تولې قصې ذکر کېږي ،چې ده دومره لمونځونه کول داسې تلاوتونه يې کول ، ختمونه يې کول ،ځکه چې دداسې خلکو په نومونو يادولو سره خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په هغه ځای رحمتونه اوروي؛نو داولياؤ اونيکو خلکو په واقعاتو سره داحاديثو دکتابونو څخه معلومېږي چې په هغه ځای دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمتونه نازلېږي .

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بخاري شریف کې دبدرینو صحابه کرامو رضي الله عنهم نومونه ذکرکړي اوبیا شیخ عبدالحق دهلوي رحمه الله ور سره لیکي چې یو څوک دبدرینوصحابه کرامو رضي الله عنهم نومونه ذکرکړي اوبیا دعا وکړي خدای پاک جل جلاله هغه دعا قبلوي. صحابه کرام دي یواځې چې ددوی نومونه واخیستل شي اوبیا رب تعالی ته سوال وشي نو خدای پاک جل جلاله ددغه انسان دعا قبلوي ځکه چې بدرین دخدای پاک جل جلاله دوستان دي ،رب تعالی جل جلاله له دوی نه دخپلې رضا اظهار کړی ،چې زه له دوی نه راضي یم.

په حدیث شریف کې راځي چې یو صحابي ته چاځه وویل ، نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې ولې څه ورته وایې ؟ته نه یې خبر چې دابدري دی .اورب تعالی دوی ته مخکینی اووروستنی ټولې بښلې دي.

کوم خلک چې خدای پاک جل جلاله ته نږدې او ګران وي، یوازې دهغوی دنومونو دیادولو په برکت خدای پاک دعا قبلوي.

له دېنه دشجرې دلوستلو ثبوت په ښکاره او څرګند ډول ثابتیږي.

دا زمونږ د طریقت شجرې چې یوڅوک یې هره ورځ وایي نو یوازې ددې په ویلو سره هم ددې طریقې له بزرګانو سره شناخت پیدا کیږي، یواځې په ویلو سره . ځکه ته په دې پوه شوې چې به دې سلسه کې له ما څخه نیولې آن تر نبي کریم صلی الله علیه وسلم پورې چې څومره نومونه دي دا ټول بزرګان دي او ستا عقیده هم ورته پیدا شوه. مینه دې ورسره پیدا شوه. لکه: خلیفه صاحب دې لیدلی نه

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو چې په سلسله کې دې نوم ولیده نو مینه دې ورسره پیداشوه. حضرت صاحب دې لیدلی نه دی خو په سلسله کې دې نوم ولیده نو مینه دې ورسره پیدا شوه چې دا خو زمونږ دسلسلې یو لوی شخصیت دی، آن تر حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه او نبي کریم صلی الله علیه وسلم پورې دا سلسله ده. نو چې شناخت او پیژند ګلوي پیدا کېږي نو له دې سره مینه او محبت هم پیدا کېږي.

اوبو څوک چې څوک نه پیژني نو له هغه سره به یې محبت له کومه پیدا شي؟ دا چې د چا له بل چا څخه کرکه پیدا کېږي او یایې هم مینه ورسره پیدا کېږي نودا یواځې په شناخت سره پیدا کېږي. یوڅوک ده ستا ورسره هېڅ بد نشته خو داسې دې ویېژانده چې دا یو بدعمله دی نو ستا له هغه سره په زړه کې کرکه پیدا کېږي . یو سړی له تاسره هېڅ تعلق نه لري، خو که څوک یې صفت احوال درته بیان کړي نو ودې هم پېژانده چې دا ښه سړی دی نو په زړه کې دې له هغه سره مینه او محبت هم پیدا کېږي.

له چا سره چې دې مینه او محبت پیدا شو نو دهغه هم مینه او محبت درسره پیدا کېږي. بیا سړی کوښش کوي چې هغه عادات او اخلاق په خان کې راولي ، بیا نو ددغه حدیث شریف مصداق ګرځي: (اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ اَحَبَّ) د چا چې له چاسره په دنیا کې محبت وي نو په آخرت کې به هم له هغه سره یوځای کېږي.

ټول تاریخ چې وکتل شي نو دېر خلک داسې پیداا کېږي چې له هغو ښو خلکو سره یې مینه او محبت وي ، سره له دې چې لیدلي

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې هم نه وي او بيا په همدې مينه او محبت باندې يې الله تعالی نول د دنيا او آخرت کارونه جوړ کړي دي.

د يو نيک شخص په واسطه شيدې اوشهد حاصلول

يو ځل يوې بي بي دخپل يوه بزرګ خاوند بې ادبي وکړه نو دا بزرګ خپه شو او له کور نه روان شو ، نو په دښته کې يې يو ملنګ وليده چې په عبادت مصروف ده، دی ورغی ، له سلام څخه وروسته يې ورسره څه مجلس وکړ ، وروسته دا ملنګ پورته شو او په يو طرف يې اووه قدمونه واخيستل ، هلته يوه تيږه وه، هغې ته يې جام ونيوه ، له هغې څخه شيدې او شات ورته پيدا شول، دی حيران شو چې دا څومره د لوی کرامت څښتن دی؟ ده ورته وويل چې: تعجب مکوه. حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ ته خدای پاک دا معجزه نه وه ورکړې ؟ چې هغه به تيږه په امسا ووهله او اوبه به ورڅخه روانې وې . دا خو په قرآن کريم کې ثابته ده. دغه بزرګ ورته وويل چې: هو ! بيا ملنګ ورته وويل چې: آيا حضرت محمدرسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ څخه لوړ مقام لري او که نه ؟ ده ورته وويل : هو ! هغه بيا ورته وويل چې: حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له کمر(تيږې) ، څخه اوبه ورکولې نو نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته که شات او شيدې وبهيږي نو دا کومه د حيرانتيا وړ خبره ده ؟ اولياء الله وُ ته چې کوم کرامت پيدا کيږي، هغه د نبي معجزه ده دده خپل کمال نه ده، نو دهغه په

Scanned with CamScanner

(c) Ketabton.com: The Digital Library

متابعت ورته پیدا کیږي. وروسته بیا دغه بزرګ پوښتنه ورته وکړه چې: تا په دغه لوري قدمونه واخیستل دا خوراک دهغو قدمونو له امله درته پیدا شو . نو ملنګ ورته وویل چې: په فلانکي ځای کې یو ولي ده چې هغه په خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ ډیر ګران دی. ماته یې خلکو ډیر صفتونه کړي دي ، زه په دې ځای کې ډیر وخت کیږي چې اوسیږم نو ماته چې کله کوم مشکل پیدا کیږي نو د دغه ولي په طرف چې اووه قدمونه واخلم او دی خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ ته وسیله کړم نو هر کار مې پوره کیږي.

(نو اوس سره له دې چې دغه ولي دغه بل بزرګ لیدلی هم نه ده خو چا یې صفت ورته کړی نو دی یې خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ ته وسیله کوي او ټول کارونه یې ورباندې روان دي.)

نودغه ملنګ دغه بزرګ ته وایي چې: هغه بزرګ چې زه یې خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ ته وسیله کوم نن له خپل کور څخه مرور شوی او په سفر روان ده، نو که بېرته خپل کور ته ونه ګرځي نو دغه مقام چې الله پاک جَلّ جَلَالُهُ ده ته ورکړی چې دده په وسیله ماته هرڅه راکوي نو له ده څخه به دا مقام الله پاک جَلّ جَلَالُهُ بېرته واخلي.نو دی هم له همدې ځای څخه بېرته کور ته وګرځېده

اوس یواځې شناخت پیدا شوی او عقیده دې برابره ده نو خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ دې کار هم درجوړوي. کتاب لیکي چې: څوک کوم ولي ته په څومره اخلاص او محبت سره ورځي نو په هغومره اندازه ورته فیض حاصلیږي. کوم زیارت ته چې څوک په څومره اخلاص سره

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځي نو هغومره فیض او برکت پکې پیدا کېږي ، نو دشناخت پر مهال چې څومره د هغه سړي شخصیت غټ ورته ښکارېږي دغومره محبت زیاتیږي نو چې څومره محبت زیاتیږي دغومره فیض او برکت زیاتیږي.

د یوشخص اخلاص او د داتا صاحب شفقت

یو خلیفه صاحب قصه کوله چې: زه یو وخت مرحوم انوارالمشائخ فضل الدین خلیفه صاحب مبارک له میرانشاه نه لاهور ته د داتا صاحب زیارت ته ولېږلم ، سره له دې چې هغه ځای ما په ټول عمر کې نه و لیدلی ، او نابلده هم وم مازدیگر سپور شوم او سهار لاهور ته ورسیدم، هلته چې په زیارت کې کېناستم نود ستړیا له وجې په وظیفه کې ویده شوم، له دې سره سم په خوب کې داتا صاحب مبارک له قبر څخه لاس راویوست او ستړي مشي یې راسره وکړه اوراته وې ویل چې: راورسېدې ؟ ما ورته وویل چې: هو صاحب!

نو اوس چې دی په کوم اخلاص له میرانشاه نه روان شوی او په کوم اخلاص ورغلی هغه ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ دغه علم ورکړ.

نو غرض داچې مونږ باید له نېکو خلکو، علماوو، طالبانو، مجاهدینو بلکې له عامو مسلمانانو سره د اسلام له وجې د زړه له تله او اخلاصه مینه او محبت ولرو، دغه مینه په دنیا او آخرت کې ګټه رسوي.

Scanned with CamScanner

(c)...com: The Digital Library

او له چاسره كه دښمني او كركه كوو نو هلته به مو هم همدا نيت
وي چې الله تعالى رضا شي. چې هغه سړي به د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ له
دين سره بې پروا وي، كه كافر وي، فاسق وي ، كه خپل وي كه
پردى وي خو چې تقوا نه وي پكې او ددين له حكمونو سره بې
پروايي كوي بايد له هغه سره ناسته پاسته ونه كړو ،خكه بد
ملگرى او بد ماحول ډير ناوړه اثرات لري ، كه په لاس او خوله
باندې نه شو منع كولاى نو تعلقات خو بايد ورسره ختم كړو، ځكه
چې په دې سره خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ خفه كېږي او بيا انسان ماخوذه
كېږي. ځكه الله تعالى فرمايي : ﴿ وَلَا تَرْكَنُوٓا۟ إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟
فَتَمَسَّكُمُ ٱلنَّارُ﴾ [سورة هودآيت ۱۱۳] ژباړه : او مه مائليږئ تاسي (
په دوستي سره) په طرف دهغو كسانو چې ظلم يې كړى دى نو وبه
رسيږي تاسي ته اور (د دوزخ) .

خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمايي: وَكُونُوا۟ مَعَ ٱلصَّـٰدِقِينَ ﴿۱۱۹﴾ [سورة التوبه]

ژباړه : او اوسئ سره له صادقانو .

هلته وايي چې: له ظالمانو سره مينه مه كوئ ! او هلته وايي
چې له صادقينو سره اوسېږئ ! هلته وايي چې له يهودو او نصاراؤ
سره محبت مه كوئ ! هلته وايي چې : تاسي مسلمانان په خپل منځ
كې محبت سره كوئ ! ځكه د مسلمانانو خپل منځي خدايي مينه او
محبت يوه اوبل ته گټه رسوي، د كافر ، فاسق او ظالم محبت خو
سراسر تاوان اوزيان دى .

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

فائده:

د نقشبندیې طریقې مطلب هم داده چې: سړی به په هره معامله کې د الله تعالی تر سره کوي او له بندګانو سره به هم د اخلاص معامله کوي. لکه په حدیث شریف کې راخي چې: حضرت جبرائیل عَلَیْهِ السَّلَامُ له نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ نه پوښتنه کوي چې: (مَا الْإِحْسَانُ) احسان څه شی ده ؟ نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ورته په ځواب کې وایي چې: ﴿أَنْ تَعْبُدَ اللهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ﴾

[صحیح البخاري ج: ۱/ کتاب الایمان حدیث جبریل ص: ۲]

ژباړه: د الله تعالی عبادت به په داسې اخلاص کوې لکه ته چې الله تعالی په خپلو سترګو وینې. که ته الله پاک نه وینې نو دی خو دې وینې.

د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ له بندګانو سره به هم داسې اخلاص کوې، څکه هغه په تا باندې حق لري او په حق به يې وفا کوې، که ظلم يې درسره وکړ نو ته به ورته عفوه کوې. که هغه درسره صلهٔ رحمي نه کوله ته به يې خامخا ورسره کوې. محسن اوسه او خامخا احسان کوه. نو بیا به الله تعالی تاته په دواړو دارینو کې کامیابي درپه برخه کړي.

نو د طریقت مطلب داده چې ته په خپلو ټولو اعمالو کې اخلاص پیدا کړې، هر کار چې کوې د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره به يې کوې، که له چاسره دوستي او دښمني کوې نو د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ د

(c) K... .com: The Digital Library

رضا له پاره به يې کوي. په يوه حديث شريف کې راځي: ﴿إِنَّ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللهِ تَعَالَى: اَلْحُبُّ فِي اللهِ وَ الْبُغْضُ فِي اللهِ﴾

[زادالطالبين (رواه احمد وابوداؤد) ص: ۱۹) مکتبه رشيديه]

په ټولو اعمالو کې بهترين عمل هغه ده چې که له يو چا سره مينه کوي هم د خداى له پاره او که بُغض ورسره کوي هم د خداى له پاره. يعنې خاص په دې خاطر يې کوي چې دا د خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ دوست دى. اوکه له يو چا سره دښمني او عداوت کوي هم يواځې په دې اساس يې کوي چې دا د خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ دښمن دى.

هر کار چې د خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ د رضا له پاره وشو نو په دې کې د دنيا او آخرت ګټه ده، اوپه دې سره کاميابي هم ترلاسه کېږي. او کوم کار چې په نورو اغراضو بنا وي او د الله تعالى رضا پکې مقصد نه وي، مثلاً لمونځ کوي، روژه نيسي، صدقه ورکوي چې د خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ د رضا له پاره نه وي نو دا کار ريا ده.

په قرآن کريم کې الله تعالى وايي:

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُبْطِلُوا۟ صَدَقَـٰتِكُم بِٱلْمَنِّ وَٱلْأَذَىٰ ﴾

[سورة البقرة آيت: ۲۶۴]

ژباړه: اې مؤمنانو ! مه باطلوئ تاسې خيراتونه خپل (مه ضايع کوئ ثوابونه يې) په احسان بارولو او ايذا (او ضرر سولو).

يعنې تاسې په ريا کارۍ سره خپل اعمال مه باطلوئ! احسان په چا باندې مه باروئ! او ضرر هم چاته مه رسوئ. لکه هغه سړى

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ریا کوي او خپل عمل باطل کړي چې اخلاص نه وي نو ریا ده، صدقه که په کروړونو روپۍ ورکړه خو چې نیت دې خراب وي او خلکو ته ځان وریاندې ښیي نو دیوې وریشې په اندازه ثواب هم نه لري.

نیمه خُرما صدقه کړه خو دالله تعالی درضا له پاره خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ به یې درته د اُحُد د غره په اندازه اجر درکوي، مطلب دا چې مخلص شوې نو فائده به وي او که اخلاص نه وي بیا هسې بې فاندې ځان ستړی کوي.

مقصد دادی چې طریقت ټول اخلاص ده، لکه مخکې چې په حدیث شریف کې اشاره ورته وشوه. دا د طریقت مقام ده، ددې مطلب داده چې اخلاص پیدا شي.

نو لنډه داچې له خپل مور او پلار، خپل اهل او اولاد، خپلو وطنوالو بلکې له ټولو مسلمانانو سره به اخلاص ساتې. له هر چا سره چې دې کوم قِسم تعلق وي چې په هغه تعلق کې مخلص شي نو بیا اصلِ معنا د تصوف په ده کې موجودیږي. بیا دغه انسان کامیابه کیږي.

Scanned with CamScanner

(c) kitabton.com: The Digital Library

(۱۳) مجلس

دباطني مرضونو دعلاج لارې

امام غزالي رَحِمَهُ اللهُ په مکاشفة القلوب نومې کتاب کې ليکي چې چاته خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ دنيکې خاتمې اراده وکړي نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې خپل عيبونوته متوجې کړي ،نو داصلاح کوشش شروع کړي .

اوچا ته چې خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ دسوء (خرابې) خاتمې اراده کړې وي هغه دخپلو عيبونو څخه ړوند شي، خپل عيب نهويني ، اوچې دعيب نه ړوند شي نودعيب داصلاح کولو کوشش هم نه کوي ،لکه په آيت کريمه کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمايي : ﴿وَمَن كَانَ فِي هَٰذِهِۦٓ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي ٱلْـَٔاخِرَةِ أَعْمَىٰ﴾ [سورة الاسراء آيت:۷۲]

ژباړه : او هرڅوک چې وي په دغه (دنيا) کې ړوند (له پيژندلو دحقه) نو هغه به په آخرت کې هم ړوند وي (يعني دخلاصون لاره به نه مومي)

يعنې چې څوک په دنياکې ړوند وي ،خپل عيبونه ،نه ويني ،هغه په اخرت کې هم ړوند وي ،خپل عيبونه به نه ويني .

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که یوانسان کوشش وکړي چې خپل عیبونه اصلاح کړي نو د اصلاح یې کیدای شي لکه حضرت امام غزالي رَحِمَهُ اللَّهُ ددې له پاره څلور لارې بیان کړې دي۔

دامام غزالي (قدس الله سره) لنډه پیژندنه

حضرت امام غزالي (قدس الله سره) په سنه (۴۵۵) هجري کې پیدا شوی اوپه سنه (۵۰۵) هجري کې وفات شوی ، ده په خپل عمر کې دومره تصنیفات کړي چې دده په عمر یې وویشو نوهرې شپې ته به یې یو ځانګړی تصنیف ورسیږي۔
دی په مکاشفة القلوب کې لیکي چې دعیبونو داصلاح له پاره ، چې یوانسان داخیرت له عذاب نه پرې خلاص شي ، څلور لارې دي:

اوله لار: کامل شیخ ته ځان سپارل:

داچې سړی دکامل شیخ نه ،دکامل پیر نه ،چې په شریعت برابر وي ، له هغه نه بیعت وکړي اوخپل ځان خپل پیرته وسپاري ،هغه قاضي اوحاکم مخکې کړي چې ده ته دڅه شي حکم کوي ،دی یې تابعداري کوي ،بیا هغه کامل شیخ دده عیبونه چې وینې دعیب داصلاح کوشش یې کوي نودی به بیا په مقابل کې دلائل نه وایې ، لکه طبیب اوډاکتر ته چې خوک ورشي ،هغه دده دمرض تشخیص وکړي ،دمرض سره موافق چې کومه نسخه ورته لیکي

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومریض په ډاکتر باندې اعتراض نشي کولای چې ماته دا رنګه نسخه مه لیکه.

دوهمه لار: د نیکو او مخلصو خلکو ملګرتیا ده

دهلاکت څخه دبچ کیدلو دوهمه لار دصادقو، نیکو، ناصحو او مخلصو خلکو سره ملګرتیا کول دي چې هغوی له ده سره په دوستي او ملګرتیا کې رښتوني او خیرخواه وي، چې دچا عیب وویني دهغه داصلاح کوشش کوي، وربښيې یې چې ورورره په تاکې دغه عیب ده، مسلمان یې ددغې ګناه په وجه تباکیږي نوهغه یې داصلاح کوشش وکړي. څکه یو مسلمان دبل مسلمان له پاره آینه ده، لکه په آینه کې چې یوڅوک په خپل مخ کې کوم تور داغ ووینې نوهغه سمدستي دلرې کولو کوشش کوي اولرې کوې یې؛ نونیک، صادق اوخیرخوا ملګری دبل له پاره دآینې مثال لري. مسلمان ته خپل عیب نه معلومیږي خودانیک ملګری یې ور وښیې چې په تاکې دغه عیب موجود ده ددغه ازاله وکړه، په دنیاکې هم پرې بدرنګه کیږي اوپه اخرت کې هم پرې بدرنګه کیږي. او له دې سره، سره یې داصلاح کولو طریقه هم ورته وښودله چې لکه څرنګه چې آینه یو چاته خپل عیبونه وریه ګوته کوي خو شرموي یې نه ته هم چې دیو مسلمان دعیبونو اصلاح کوې نوبیا ورته ووایه شرموه یې مه.

څومره چې لوی لوی مشائخ اوغټ خلک تیرشوي هغو ټولو دخپلو عیبونو اصلاح په همدې طریقه کړې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عمر فاروق رضی الله عنه به ویل چې خدای پاک جل جلاله دې په هغه کس رحم وکړي چې ماته زما عیبونه را وښيي.

یوځل یې حضرت سلمان فارسي رضی الله عنه ته ویل چې ته زما په رعیت کې ډېر ګرځې، خلکو زما کوم عیبونه درته بیان کړي دي؟

حضرت سلمان فارسي رضی الله عنه د حیا اوشرم له امله څه نه ورته وویل؛ خو حضرت عمرفاروق رضی الله عنه ډېر ټینګار پرې وکړ، له ډیر ټینګار نه وروسته یې ورته وویل چې څومره زه ګرځیدلی یم ؛نوخلکو ماته د تا په هکله دوه عیبونه بیان کړي دي:

۱- داچې دې تا په دسترخوان باندې دوه رنګه خواړه موجود وي.

۲- داچې ته دوه جوړه جامې اغوندې.یوه په ورځ اوبله په شپه کې.

اودا کارونه څکه دوی عیبونه بلل چې حضرت عمرفاروق رضی الله عنه خو دمسلمانانو امیر اومشر ؤ دده نفقه له بیت المال څخه ورکول کیدله ،نودخلکو په ګمان ،دوه رنګه خواړه زیادت اواسراف دی. دارنګه دوه جوړه جامې هم ددوی په نزد اسراف ښکاره کیده.

حضرت عمرفاروق رضی الله عنه ورته وویل چې نورعیبونه نوي ددغو دو له پاره زه کافي یم.

ددو قسمونو خوراکوڅخه داخواب دی چې یوقسم خوراک دتیري شپې پاتې وي اوبل قسم خوراک نوی پوخ شوی وي نوخلکو ته په یو وخت کې دوه قسمه خوراک معلومیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددو جوړو جامو اغوستلو ځخه دا جواب دی چې یو جوړ دشپې له پاره اغوندم او بل جوړ دورځې اغوندم . نو دشپې جامې بدلول یو مستحسن امر دی ځکه چې دشپې سرې ته ضرورت وي : احتلام اوجنابت انسان ته پیښېږي ؛نو په شریعت کې ناروا اوممنوع نه دی .

یو وخت یې حضرت حذیفه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ (چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دسراوراز ملګری و) ته به یې ویل چې تاته خو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دمنافقینو علامې او نښې ښودلې دي ،په ماکې خو به دمنافقت کومه علامه او نښه نه وي ؟ ددومره غټ شخصیت سره سره بیاهم پوښتنه ورځخه کوي چې که خامخا وي چې اصلاح یې وکړم .

څومره چې لوی اوغټ خلک تیرشوې دي ؛نودنیکو خلکو سره به ملګرتیاکې دې مرتبې ته رسیدلې دي ، نو یو بل ته به یې داصلاح له پاره دده عیبونه بیانول او هغه به یې داصلاح کوشش کاوه .
[مکاشفة القلوب عربي / ص: ۲۵۸/مکتبه دارالکتاب عربي ، پښتو ص: ۴۵۴ /مکتبه فریدیه]

حضرت داود طائي د عیبونو د نه په کوته کولو له وجې کلی پرېښود

حضرت داود طائي خپل کلی پرېښوده اوپه یو ګوښه ځای کې یې ګوډخه جوړه اوعبادت یې کاوه ، چا ورته وویل چې ولې دي

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل خپلوان کلیوال او عام مسلمانان پرېښودل او ولاړې په کومه ځای کې دې واړول ؟ ده ورته وویل چې له چا سره کینم ، که ځان نه کشر سره کینم ماته په دین کې ښوونه نشي کولای. او که له ځان څخه له مشر سره کینم ماته عیب نه په ګوته کوي او ماته خپل ځان ترې‌ام غټ راولي ، نوزه له خلکو سره ګډ ژوندون څه کوم.

[تذکرة الاولیاء فارسي چاپ ایران ص:۲۵۰]

بیا یې داسې وویل چې دبداخلاقي مثال داسې دی لکه دې مار اولړم، که موږ اوتاسې ته یوڅوک داووایې چې مار اویا لړم درغی نو موږ ټول کوشش کوو چې ځانونه ونه وساتو او په دوهمه مرتبه کې دهغه سرې نه زیات خوشحاله یو چې له ماسره دې ډېره ښېګنه وکړه چې زه دې دلړم او مار له ضرر اوزیان څخه خلاص کړم.

اوس یې نودغه دلړم اومار چیچل ظاهري بدن ته زیان اونقصان رسوي ،ځکه چې ظاهري بدن وچیچي نودرد یې ترنیمې ورځې یاپوره ورځې پورې وي ؛خوافسوس ا چې ځینې مسلمانان چې یوڅوک داصلاح په خاطر ،ده ته نصیحت کوي اوهغه امراض چې دهغو ضرر اوتکلیف څوچنده له مار اولړم نه زیات دی ،ځکه چې دهغو اثر په زړه باندې کېږي اوضرر یې دائمي وي تردې پورې چې ترقبره اوجهنم پورې رسیږي ؛اودی یې په غرض اوحسد باندې حمل کوي ، بالمقابل داځواب وایې چې ته ماته وایې پخپله څه شی کوې؟ خوپه تاکې هم داعیب موجود دی ؟ په فلانکي کې هم داعیب موجود ده؟ داځکه وایې چې نن سبا خلک

Scanned with CamScanner

(c) ...on.com: The Digital Library

داصلاح سره مینه اوعلاقه نه لري، مخکینیوخلکو به دعیبونو پوښتنه کوله ،که به ده پوښتنه ونکړه هغوی به دخیرخواهي په غرض عیب ورته وښود ،اوده به دهغه دعیب داصلاح کوشش کاوه؛نن سبا چې چاته نصیحت کېږي هغه یې په حسدباندې حمل کوي ،یایې مټکرتیا دخدای له پاره نه وي دابادي او رُتبې لحاظ کوي چې بیا به راڅخه خپه شي بیا به زکات او خیرات نه راکوي او یا به مې کوم کار پورې بند شي بیا یې نه راته اجراء کوي ، نوهغه عیبونه یې نه ورته په ګوته کوي .

نودوهمه داصلاح لاره داده چې دنیکواومخلصوخلکو سره ملګرتیا غوره کړي . اودهغه په لارښوونو باندې عمل وکړي اوددوی ښوونه او روزنه دځان له پاره دنجات ذریعه او وسیله وبولي .

دریمه لار: ددښمنا نو خبروته غوږ نیول دي.

په دنیاکې عادت داده چې دیوچا په منځ کې دښمني وي نودهغه په عیبونوپسې متوجې وي ،عیبونه یې بیانوي، نوکله کله دهغه مداهن چاپلوس ملګري نه دښمن سرې ته ګټه رسیږي .

نوچې څوک دتا عیب په هرځای کې بیانوي چې فلانکي په فلانکي مجلس کې دتا عیب بیانولو نوخپل ځان ته به سوچ وکړې چې که ربنتیا دغه عیب په ماکې وي نواصلاح به یې وکړم ، نوهغه ده د دښمن په ذریعه هم دسړي اصلاح راځي ، خو که یو سړی دخپل ځان اصلاح ته متوجې شي .

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

داصلاح ځلورمه لار: دمسلمانانو سره ګډ ژوندون کول دي

ځلورمه طریقه دعیبونو داصلاح داده چې سړی دمسلمانانو سره یوځای ژوند کوي اودمسلمانانو اعمالو ته ګوري ،چې یوکس ګورې غلا کوي اوعام خلک له هغه نه کرکه کوي نودی به له غلاڅخه ځان ساتي. اویا یې یوڅوک ولیدل چې شراب خور دی اوعام مسلمانان په هغه لعنت وایي؛نودی به له شرابوڅخه کرکه اونفرت کوي یعنې هربدعمل اوعیب چې په خلکو کې ګوري نودی به له هغه عیب نه دځان ساتلو کوشش کوي، ځکه دی ګورې چې که زه هم داسې وکړم نوله مانه به هم خلک نفرت اوکرکه کوي.

حضرت عیسی علیه السلام ادب له چا زده کړ؟

دحضرت عیسی عَلَيْهِ السَّلَامُ نه چاپوښتنه وکړه چې تاته په څه شي آدب درکړ شوی ؟ دا اخلاق دې دچا نه زده کړي دي؟ دی مبارک په ځواب کې ورته وایې چې دغه آدب ما له جاهلانوڅخه زده کړی، هغه داسې چې ما جاهل سړی ولید چې هغه به نا لایقه کار کاوه نوما داکوشش کاوه چې زه داسې کار ونه کړم.

(مکاشفة القلوب عربي ص: ۲۵۸ مکتبه دار الکتاب عربي ، پښتو ص ۴۵۴ مکتبه فریدیه)

Scanned with CamScanner

(c) ...com: The Digital Library

زیاتره عیبونه چې انسان ورسره مخ کیږي هغه باطني عیبونه وي لکه په قرآکریم کې راځي الله تعالی فرمایي: ﴿ وَإِن تُبْدُواْ مَا فِيٓ أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُم بِهِ ٱللَّهُۖ ﴾ [سورة البقرة آيت:۲۸۴]

ژباړه: او که ښکاره کړئ تاسې هغه (ارادې او بدنیتونه) چې په زړونو ستاسې کې دي یا پټ کړئ تاسې هغه، حساب به وکړي له تاسې سره په هغه باندې الله تعالی.

ددې آیت مبارکه په تشریح کې مفسرین کرام لیکي چې الله تعالی دحساب تعلق داعتقادیاتو اوباطني امورو سره وکړ ،نو داهل السنة والجماعة اتفاق په دې ده چې حساب دزړه ، نفس او قالب په ګناهونو حق دی او عذاب ورکول په صغیره او کبیره ګناهونو حق دی لکن واجب نه ده بلکې دالله تعالی په اراده سره ده. یعنې هغه شیان چې دتاسې په سینوکې دي که ښکاره یې کړی اوکه پټ یې کړی خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به ددغو حساب درسره کوي. [تفسیرمظهري ج: ۱/ ص . ۴۳۸]

نولکه مخکې موچې وویل چې یوډول داسې عمل اوګناه ده چې ظاهره بدن ته یې ضرر رسیږي اوبل ډول داسې دي چې په زړه تور داغ لګوي،زړه ته یې اثر رسیږي دادوهم ډول انسان ته زیات تاوان رسوي ، تکبر هم دې دوهم ډول ګناهونو څخه دی خو دا دومره مهلک او زیانمن مرض دی چې شیطان دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له دربار څخه د دې په سبب ورټل شو ،اولنۍ ګناه دشیطان کبر کول و،کله چې ملائکو ته دالله تعالی له خوا حکم وکړی شو چې

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادم علیه السلام ته سجده وکړئ نوټولې ملائکې په یوار سره حضرت ادم علیه السلام ته سرپه سجده شولې او شیطان دتکبر له وجې څخه انکار وکړ اودلیل یې دا وویلې چې دی دې له ختې نه پیدا دی اوزه دې له اور نه پیدایم ،اور بهتر دی له ختې څخه ؛نوعجب اونکبر یې وکړ،نودداغه تکبر اوغرور له وجې نه دی ملعون شو اوتر ابد پورې دخدای پاک جل جلاله له رحمته ورتل شواودقیامت په ورځ به د اور په ممبر ناست وي اوده ته به سزا ورکول کېږي ؛نوپه انسان کې تکبر باطني مرض ده ،دانسان په ظاهرکې نه معلومېږي.

عجب اوبد بیني هم باطني مرضونه دي ،سړي ته خپل ځان لوی معلومېږي ،خپل عمل دقبول وړ ورته معلومېږي ، خپل ځان ښایسته ورته معلومېږي ،لکه داسې زه خو طالب یم زه مجاهدیم زه صوفي یم .زه تبلیغي یم اوزه فلانکی یم نوخپل ځان غټ ورته ښکاره شي کله چې په انسان کې عجب راغی نو دغه انسان بیا دتل له پاره له تباهي سره مخ شي.

حضرت عمرفاروق رضی الله عنه ته دنبي کریم صلی الله علیه وسلم په خوله دجنت زیری ورکړل شوی و، بل طرف ته دمسلمانانو خلیفه هم و، صاحب دکشف اوکرامت هم و،دومره طاقت اوتوان خدای پاک جل جلاله ورکړی و امام الحرمین رحمه الله په خپل کتاب (الشامل) کې وایي: چې دحضرت عمر رضی الله عنه په زمانه کې یوځل زلزله وشوه ده حمد اوثنا وویله اوزمکه هماغسې خوځیده ، نو زمکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې په دوره ووهله ورته وې ويل قراره شه! ايا په تا دعدل نظام نه ده قائم؟

نوترڅوپورې چې دي دمسلمانانو خليفه و بيا زلزله نه ده شوې. حضرت عمر رضي الله عنه په حقيقت کې په ظاهراوباطن کې امير المؤمنين او دالله تعالى خليفه ؤ په زمکه کې او په اوسيدونکو دزمکې کې، نوزمکې ته يې هم تعزير او ادب ورکاوه په هغه څه چې له دې څخه صادريدل، لکه څرنګه يې دزمکې اوسيدونکو ته د دوی دتير وتنو اوګناهونو له امله تعزير ورکولو.

(جامع كرامات الاولياء ج: ۱ ص: ۱۲۸ دارالكتب العلميه، بيروت لبنان)

دحضرت عمر فاروق رضي الله عنه دبرزيات مناقب دي که يې څوک بيان کړي نوپه څو جلدونو باندې مشتمل کتاب ورنه جوړيږي ؛خو له دې ټولو صفتونو اوكراماتو سره سره ده ته خپل خان کمزوری ليدل کيده اوله حضرت حذيفه رضي الله عنه نه پوښتنه کوي چې په ماکې خوبه دمنافقانوعلامه او نښه موجوده نه وي اوزه خو به منافق نه يم؟ الله اكبر!

حضرت ابراهيم عليه السلام به دومره ژړل چې دژړا آواز به يې تر يو ميل پورې رسيده. يو ځل خدای پاک جل جلاله حضرت جبرائيل عليه السلام ورته را وليږه او داې ورته وويل چې ورشه حضرت ابراهيم عليه السلام ته زما سلام ووايه اودا ورته ووايه چې دوست له دوسته دومره داريږي؟ ته خو خليل الله يې زما دوست يې.

حضرت جبرائيل عليه السلام راغی اودخدای پاک جل جلاله سلام يې ورته ورسولو اوله سلام نه وروسته يې هغه پيغام ورته بيان کړ.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ په خوب کې ورته وايي چې زه چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ عظمت اولويي ته ګورم اوبل طرف ته خپلو تقصيراتو ته وګورم نوزما نه داخبره هيره شي چې زه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د دوستانو له جملې نه يم . [مكاشفة القلوب ، عربي . ص. ۱۱۱

نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به دومره عبادت کاوه چې پښې مبارکې به يې وپړسيدې اوداسې به يې ژړل چې دسينې مبارکې اواز او غرقي به يې دايشيدلې کتوې په شان ؤ اويالکه ميچن چې تاویږي .

په هغوی مبارکينو کې عجب نه و ،خپل ځان غټ نه ورته معلوميده ، سره له دې چې خپل مقام هم ورته معلوم و ،لکه په يوه حديث شريف کې چې راځي : ﴿ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَنَا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا فَخْرَ، وَبِيَدِي لِوَاءُ الْحَمْدِ وَلَا فَخْرَ، وَمَا مِنْ نَبِيٍّ يَوْمَئِذٍ آدَمُ فَمَنْ سِوَاهُ إِلَّا تَحْتَ لِوَائِي، وَأَنَا أَوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ عَنْهُ الْأَرْضُ وَلَا فَخْرَ» . وَفِي الْحَدِيثِ قِصَّةٌ وَهَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ ﴾

[جامع الترمذي ج ۲/ ص:۲۰۲ / رقم الحديث ۳۶۱۵]

ژباړه : له ابو سعيد خدري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: زه د آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ داولاد سردار او مشر يم اوپه دې فخر نه کوم .اوزما په لاس کې به لواءالحمد (دحمد بيرغ) وي زه فخر نه کوم ، يونبي به هم زما دبيرغ له سيورې دباندې نه وي که هغه آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ ده او که نور انبياء دي .او زه به په ټولو انسانانو کې اولنی شخص يم چې له قبر څخه به راپورته کيږم زه فخر نه کوم،او په حديث کې قصه ده.

Scanned with CamScanner

(c) ... Digital Library

دارنګه دحرص ماده ،دجاه طلبي اوقدرت پرستي ماده ،دشهوت پرستي ماده ،یعني شپیته (۶۰) باطني امراض یوه کتاب دطریقه محمدیه په نامه ده ، ذکر کړي دي .

[طریقه محمدیه /ج ۱/ ص ۱۴۹/ مکتبه حنفیه]

لکه شرک اونفاق چې انسان ابدي تباهي ته بیایي دارنګه دغه مرضونه هم انسان ته تباهي ته بیایي

نوددغو مرضونو دعلاج او اصلاح طریقې یې ښودلې وې چې مخکې مونږ بیان کړې ، ظاهري بدن دانسان له دوو شیانو نه جوړ ده روح اوجسد ، لکه څرنګه چې دظاهري بدن علاج داحادیثو په رڼا کې ثابت دی همدارنګه دباطني مرضونو علاج هم کیږي .

﴿ عَنْ جَابِرٍ، عَنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ، فَإِذَا أُصِيبَ دَوَاءُ الدَّاءِ بَرَأَ بِإِذْنِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ» ﴾ [صحیح المسلم /ج ۲، کتاب الصید والذبائح و... باب لکل داء دواء واستحباب التداوي ص: ۲۲۵ / رقم الحدیث ۱۲۲۰۴]

ژباړه : له حضرت جابر رضي الله عنه نه روایت دی وایي : چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ویلي : دهر مرض له پاره دوا شته . کله چې دمرض له پاره دواء ورسیږي دغه به دالله تعالی په اذن جوړیږي

اوس نو په دنیاکې چې دانسان سترګې وخوږیږي ،دسترګو ډاکټرته ځي، معالج موجود دی دمعدې ډاکټر ته نه ورځي . اودچا چې دمعدې تکلیف وي نو هغه مریض ددغه جسماني مرض دعلاج له پاره هغه ډاکټر ته ورځي چې په معده کې مهارت لري یعنې هرڅوک چې په کوم مرض باندې لګیا وي دهغه مرض ماهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ورځي او علاج ورباندې کوي او که هغه مریض د خپل مرض پر مهال ماهر ډاکتر ته مراجعه نه کوي نو خلک یې هم ملامتوي چې مرض او تکلیف د معدې لرې او علاج د سترګو په ډاکتر کوي . او هر متخصص په هغه خپل فن کې ښه تجربه او مهارت لري نور اصلي کار الله تعالی کوي ، خو دغه دنیاخو دوسایلو ده لکه څرنګه چې یو دنیوي پوه او ماهر دیو چا علاج کولی شي نو دیني شیخ او پیر خویې په طریقه اولی سره ترهغه نه ښه علاج کولای شي .دانسان روح همدغسې مریضه کیږي .خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ د منافقینو په هکله وایې چې :

﴿ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ ٱللَّهُ مَرَضًا ﴾ [سورة البقره آیت:۱۰]

ژباړه : په زړونه د دوی کې مرض (دشک اونفاق) دی نوزیات کړ دوی لره الله تعالی مرض .

یعنې روح یې مریضه اوضعیفه دی . اودغه آیت مبارک چې نازل شو نود دوی مرضونه اومنافقت ورځ په ورځ زیاتیدل .

اوس نو ددغه روحي مرض معالجین هم موجود دي ، معالجه یې هم موجود ده ، داسې نه دی چې دا مرض لاعلاجه ده اویا یې ماهر ډاکتران نشته ،نوخپل ماهرینو ته به ورځي اوهغه به ددغه مرض موافق دوایې درکوي ښکه امام غزالي رَحِمَهُ اللَّهُ وایې چې ددغو مرضونو دعلاج طریقه داده چې کامل شیخ ته ورشي اوبیعت ونه وکړي، او هغه ته ځان تسلیم کړه ؛نوهغه کامل شیخ به دې تاد مرضونو علاج او درملنه وکړي.

Scanned with CamScanner

(c) kitabon.com: The Digital Library

[مكاشفة القلوب عربي ص: ۲۵۹ مكتبه دارالكتاب عربي ، پښتو ص ۴۵۵ مكتبه فريديه]

لکه مخکې دلطائفو په بيان کې موږ وويلې چې دلطائفو په ځای کې بيلابيل ديوبل صفتونه دي چې ددغو اذکارو په شروع کولو سره يې هغه صفات حميده منځ ته راځي .

اوس که موږ دعلاج دغو څلورو طريقو ته په کلکه متوجې شو بيا به موږ دکاميابي پړاؤ ته رسيږو اوزموږ په قول اوفعل کې به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بيا اثر پيدا کوي .

کومه خبرچې دزړه له تل نه وي په زړونو بنه اثر نکوي

دحضرت حسين احمدمدني (رحمه الله) دزوی جلسه ده اوپه هغه جلسه کې دده زوی بهترين تقرير وکړ خوپه خلکو کې يې اثر ونکړ. حضرت مدني صاحب پورته شو يواځې دوه خبرې يې وکړې چې موږ بيګاه دخپلو وړو ماشومانوله پاره پيرني تياره کړې وه ، پيشو راغله هغه يې وخوړه دابچيان دغسې وږې ويده شول؛نوټولو خلکو په ژړا شروع وکړه . بيا چې خپل کورته راغلل زوی ته يې وويل چې زويه جلسه وشوه ؟ هغه ورته وويل هوا خرنګه وه ؟ هغه وويل چې ډېره بنه وه.

مدني صاحب ورته وويل چې زما اوستا دخبرو ترمنځ په فرق اوتوپير پوه شوي ؟ تاخو ډېرښه آيتونه اوحديثونه وويل .ډېرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې خبرې دې وکړي ؛خو په خلکو يې کوم اثر نه پرېوتلو هغه وويل چې هوا صاحبه ! اثر خو نه پرې معلومېدلو .

مدني صاحب ورته وويل چې ګوره مايوه عادي خبره وکړه، کوم آيت او حديث هم نه ؤخو په خلکو کې يې زيات اثر وکړ چې تا هم دغه صحنه په خپلو سترګو وليدله .

زوی يې وويل هوا . پلار ورته وويل چې د دغه وجه څه ده ؟

هغه ورته وويل چې زه نه پوهېږم .

مدني صاحب ورته وويل چې د دې وجه داده چې زما خبره د زړه له تل څخه وه او په نورو زړونو يې هم اثر وکړ او دې تا خبره په ژبه ره څکه يې هلته اثر وهم نکړ .

حضرت مدني صاحب ورته وويل چې دا اثر هلته پيداکيږي چې د زړه تعلق له يو کامل شيخ سره پيداکړې او له هغه نه بيعت وکړې نو دتا زړه به صفا شي او دتا د زړه اثر به بيا په نورو خلکو کې پيداکيږي .

مونږ وينو چې ډېر وخت ډېر خلک په ډېره بليغه طريقه وعظ او نصيحت کوي خو په مونږ آثر نه کوي او ډېر خلک په ډېره کمزوري او ساده الفاظو وعظ کوي خو ډېر ښه اثر کوي .

نو خپله د خپلو عيبونو د اصلاح له پاره تر خپله وسه پورې چې څومره امکان لري بايد خپل کوشش وکړو که له کوشش نه وروسته بيا هم اصلاح رانغله په اخيرت کې به بيا دعذر وړ بلل

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږي ، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ موبیا نه نیسي : ﴿ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ﴾ . [سورة البقره آیت: ۲۸۶]

ژباړه : نه کوي تکلیف الله پرهیڅ نفس باندې مګر (په اندازه د) طاقت د ده . نو په خپله به سعی او کوشش کوو چې څرنګه دا تکبر لرې کړو ، عجب ، جاه پرستي ، شهوت پرستي او نور باطني رزائل څرنګه لرې کړو او که د دې باطني مرضونو د معالجې له پاره منډې ، کوششونه او هڅې بالکل ونکړو بیا به مو الله تعالی د قیامت په ورځ ونیسي لکه الله تعالی چې فرمایلي دي: ﴿ وَإِن تُبْدُواْ مَا فِيٓ أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُم بِهِ ٱللَّهُ ﴾ [سورة البقره آیت ۲۸۴]

ژباړه : او که ښکاره کړئ تاسې هغه (ارادې او بدنیتونه) چې ستاسې په زړونو کې دي یا پټ کړئ تاسې هغه ، حساب به وکړي له تاسې سره په هغه باندې الله تعالی .

که موږ د دغو باطني مرضونو علاج او اصلاح ونکړو بیا به مو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نیسي چې تا د دغه خپل مرض علاج ولې نه کولو ، ماهرین موجود دي ، معالجین موجود دي او سره له هغه دې ور سره تعلق نه ساتلو بیا مو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نیسي ، عذر مو هم د قبول وړ ندی . موږ به د علاج او اصلاح کوشش کوو نو رکارونه خالق لایزال ته سپارو که هغه زموږ عملونه قبلوي او که نه جنت راکوي او که جهنم هغه فاعل مختار دی چې څه یې خوښه وي هغه معامله به کوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۴) مجلس

دخدای پاک دیادونې دمجلس (ناستې) اهمیت او غوره والی

که یوسړی دقرآن کریم ایاتونو او نبوي احادیثو ته کره کتنه وکړي نو بیا دخدای تعالی د ذکر او دذکر دحلقې اهمیت ، غوره والی او لوړوالی دمقام یې له ورایه څرګندیږي .

دذکرفضیلت دآیتونوپه رڼاکې

۱- الله تعالی فرمایي : ﴿ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴾ [سورة رعد .]

ژباړه : (دغه رجوع کوونکي) هغه کسان دي چې ایمان یې راوړی دی. او زړونه یې مطمئین دي د دغو (مؤمنانو) په ذکر دالله تعالی سره ، واورئ خبردار شئ چې دالله تعالی په ذکر سره دمؤمنانو زړونو ته اطمنان وربښل کیږي .

کوم زړه چې په ذکر دالله تعالی بوخت وي په هغه زړه شیطان تسلط نشي راوستی بلکې دذکر دګرموالي له امله سوزي او چې

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم زړه غافل شي شیطان پرې مسلط شي ، نو ځکه پکار ده چې انسان باید همیش ځان د شیطان د تسلط نه په ذکر سره وساتي او خپل رب راضي کړي، ځکه هم الله تعالی د ډیر ذکر حکم کوي.

۲-الله تعالی فرمايي: ﴿ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ كَثِيْرًا وَّسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ﴾

[سورة آل عمران .]

ژباړه: او یادوه رب خپل ډیر (له پاره د شکر) او تسبیح وایه (لمونځ کوه) په آخر دورخي کې او په اول دورخي کې.

۳-الله تعالی فرمايي: ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللهَ ذِكْرًا كَثِيْرًا ﴾

[سورة الاحزاب .]

ژباړه: ای مؤمنانو یادوئ الله په ډیرو یادولو سره.

۴- الله تعالی فرمايي : ﴿ فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَاذْكُرُوا اللهَ قِيَامًا وَّقُعُوْدًا وَّعَلَى جُنُوْبِكُمْ ... ﴾ [سورة النساء آیت ۱۰۲ .]

ژباړه : بیا کله چې اداء کړی تاسې لمونځ نو یادوئ تاسې الله تعالی په ولاړي او په ناستي او پر اړخو خپلو.

په عام ډول غالباً انسان له دریو حالتونو سره مخ کیږي . یا ولاړ وي یا ناست وي یا پروت وي او الله تعالی په دري واړه حالاتو کې د بنده څخه ذکر غواړي ځکه ذکر افضل د عباداتو ده .رب کریم فرمايي :

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- ﴿ وَلَذِكْرُ اللهِ أَكْبَرُ ﴾ (سورة عنكبوت آيت ۴۵) اى من غيره من الطاعات ، (جلالين . ص : ۳۳۸) من غيره من الطاعات فالصلوة لما كان كلها مشتملاً بذكر الله تكون اكبر . [التفسير كبير . ص : ۷۵ . جلد : ۲۵ .]

۶- الله تعالى فرمايي: ﴿ وَاذْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ ﴾ [سورة كهف آيت ۲۴]

يعنې چې کله د الله تعالى د ذکر نه غافله شې بيرته د الله تعالى ذکر شروع کړه چې در په ياد شي

او دا ذکر کله په ژبه سره وي لکه يو کوچى راغى د نبى كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه يې پوښتنه وکړه ﴿ اَيُّ الْاَعْمَالِ اَفْضَلُ قَالَ : اَنْ تُفَارِقَ الدُّنْيَا وَلِسَانُكَ رَطْبًا مِنْ ذِكْرِ اللهِ ﴾ [رواه احمد والترمذى]

يعنې پوښتنه يې وکړه چې کوم يو د اعمالو بهتر ده؟ حضور پاک صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وفرمايل : دا چې ته له دنيا څخه جدا کيږې په داسې حال کې چې ژبه دې د الله تعالى په ذکر لنده وي .

او کله په زړه سره وي لکه رب كريم فرمايي : ﴿ وَاذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعاً وَخِيفَةً ﴾ (سورة الاعراف آيت ۲۰۵) اى سراً جلالين ص: ۱۴۷ .

وَاذْكُرْ رَبَّكَ الاية . يدل على ان الذكر القلبى يجب ان يكون دائماً وان لايغفل الانسان لحظة واحدة عن استحضاره جلال الله و كبريائه بقدر الطاقة البشرية والقوة الانسانية . [التفسير كبير ص ۱۰۹ جلد ۱۵-۱۶ .]

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو تفسیر جلالین د ﴿ فِيْ نَفْسِكَ ﴾ تفسیر په (سراً) سره کوي یعنې په پټه په زړه کې او تفسیر کبیر وایي چې ددې ایت نه معلومیږي چې د زړه ذکر به انسان همیشه کوي او یو آن به هم نه ترې غافله کیږي .

د ذکر فضیلت د نبوي حدیثو نو په رڼا کې

د ذکر په فضیلت کې ډیر احادیث راغلي خو زه په لنډه ډول یو څو حدیثونه را اخلم .

۱- ﴿ عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُئِلَ أَيُّ الْعِبَادِ أَفْضَلُ دَرَجَةً عِنْدَ اللهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؟ قَالَ: (الذَّاكِرُونَ اللهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتُ) . قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ وَمِنَ الْغَازِي فِي سَبِيلِ اللهِ؟ قَالَ: (لَوْ ضَرَبَ بِسَيْفِهِ فِي الْكُفَّارِ وَالْمُشْرِكِينَ حَتَّى يَنْكَسِرَ وَيَخْتَضِبَ دَمًا لَكَانَ الذَّاكِرُونَ اللهَ كَثِيرًا أَفْضَلَ مِنْهُ دَرَجَةً ﴾ . (ترمذی ج . ۲ . ابواب الدعوات)

ژباړه : له حضرت ابو سعید خدري رضي الله عنه څخه روایت دی چې له نبی کریم صلی الله علیه وسلم نه چا وپوښتل چې د قیامت په ورځ د الله تعالی په نزد څوک بهتر ده ؟ ده ورته وویل هغه څوک چې د الله تعالی ذکر ډیر کوي . ده ورته وویل چې تر مجاهد فی سبیل الله هم ؟ حضور پاک صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې مجاهد خپله توره په کفارو باندې ماته کړي او د دوی په وینو یې ولړي بیا هم ډیر ذکر کونکی له هغه افضل او بهتر ده .

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- ﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: (إِذَا مَرَرْتُمْ بِرِيَاضِ الْجَنَّةِ فَارْتَعُوا) قَالُوا: وَمَا رِيَاضُ الْجَنَّةِ؟ قَالَ: (حِلَقُ الذِّكْرِ) ﴾

[ترمذي. رقم الحديث: ۳۵۱۰]

ژباړه. له حضرت انس بن مالک رضي الله عنه نه روايت دی چې حضور اکرم صلی الله علیه وسلم فرمايي چې کله په باغچو د جنت تيريږئ نو څه پکې وخورئ صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم عرض وکړ چې يا رسول الله صلی الله علیه وسلم! د جنت باغچې له څه شي څخه عبارات دي؟ نبي کريم صلی الله علیه وسلم و فرمايل چې د ذکر حلقې دي

۳- ﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَسِيرُ فِي طَرِيقِ مَكَّةَ فَمَرَّ عَلَى جَبَلٍ يُقَالُ لَهُ جُمْدَانُ، فَقَالَ: (سِيرُوا هَذَا جُمْدَانُ سَبَقَ الْمُفَرِّدُونَ) قَالُوا: وَمَا الْمُفَرِّدُونَ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: (الْمُسْتَهْتَرُونَ فِي ذِكْرِ اللهِ، يَضَعُ الذِّكْرُ عَنْهُمْ أَثْقَالَهُمْ فَيَأْتُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ خِفَافًا ﴾ (رواه مسلم والترمذي)

ژباړه. له حضرت ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دی وايي: چې حضرت نبي کريم صلی الله علیه وسلم د مکې مکرمې په لاره کې روان و بيا په يو غره ورغی چې جمدان نوميده. نو ده و فرمايل: ځئ دا جمدان ده او مخته لاړل په رتبه کې مفردون. صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم عرض وکړ يا رسول الله صلی الله علیه وسلم! مفردون څوک دي؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وفرمايل: هغه خلک چې په ذکر د الله تعالی بوخت وي او دا ذکر به له دوی نه د ګناهونو درانه پيټي لرې

Scanned with CamScanner

(c) kitabton.com: The Digital Library

کړي نو دوی به د الله تعالی حضور ته په داسې حال کې وړاندې شي چې د ګناهونو پیټي به ورڅخه لرې شوي وي.

۴- ﴿ وَ عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: يَقُولُ اللهُ عَزَّوَجَلَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ سَيَعْلَمُ اَهْلُ الْجَمْعِ مِنْ اَهْلِ الْكَرَمِ فَقِيْلَ مَنْ اَهْلُ الْكَرَمِ يَا رَسُولَ اللهِ! قَالَ اَهْلُ مَجَالِسِ الذِّكْرِ فِي الْمَسَاجِدِ ﴾

[رواه احمد و ابن حبان والبيهقي.]

ژباړه: له ابو سعید خدري رضي الله عنه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل چې رب کریم به د قیامت په ورځ وایي زرده چې پوه به شي اهل د محشر چې څوک د کرم، عزت او شرافت وړ دي. صحابهٔ کرامو عرض وکړ چې یا رسول الله! د کرم وړ څوک دي؟ ده ورته وفرمایل چې د ذکر د مجالسو څښتنان په جماتونو کې.

۵- ﴿ وَ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: مَا مِنْ قَوْمٍ اِجْتَمَعُوْا يَذْكُرُونَ اللهَ عَزَّوَجَلَ لَا يُرِيْدُوْنَ بِذَالِكَ اِلَّا وَجْهَهُ اِلَّا نَادَاهُمْ مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ اَنْ قُوْمُوْا مَغْفُوْرًا لَّكُمْ فَقَدْ بَدَّلَتْ سَيِّأَتِكُمْ حَسَنَاتٍ ﴾. [رواه احمد.]

ژباړه: حضرت انس رضي الله عنه فرمایي: رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل چې نه ده جمع شوی یو قوم چې ذکر د الله تعالی کوي او اراده یې یواځې د الله تعالی رضا وي، مګر اواز به وکړي دوی ته اواز کوونکی د اسمان له طرفه چې پورته شئ په داسې حال کې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناهونه مومعاف دي په تحقیق سره بدلې شوې دي ګناوې ستاسې
په نیکیو سره .

د ذکر فضیلت د علماوو د اقوالو په رڼا کې

اَقْوَالُ عُلَمَاءِ : قَالَ عَبْدُ الله بْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ لَمْ يَفْرِضِ الله على
عباده عبادة فريضة الا جعل لها حدا معلوما ثم عذر اهلها فى حال العذر
غير الذكر فانه لم يجعل له حدا ينتهى اليه و لم يعذر احداً فى تركه الا مغلوباً
على عقله و امرهم بذكره فى الاحوال كلها فقال عز من قائل ﴿ فَاذْكُرُوا
اللهَ قِيَامًا وَّقُعُوْدًا وَّعَلَى جُنُوْبِكُمْ .... ﴾ (النساء آيت ۱۰۳) و قال تعالى : ﴿ يَا أَ
يُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللهَ ذِكْرًا كَثِيْرًا ﴾ (الاحزاب) اى بالليل والنهار
فى البر و البحر و السفر والحضر- والغنى والفقر وفى الصحة والسقم
والسر والعلانية و على كل حال . (نور التحقيق ص ۱۴۷)

ژباړه : حضرت ابن عباس رضي الله عنه فرمايي : هر عبادت چې الله
تعالى په خپلو بنده ګانو فرض کړې د هغه له پاره يې حد، (پاکلې
اندازه) معلومه کړې يوازې ذکر د خدای دی چې وخت او اندازه يې
معلومه نه ده، بلکې هر وخت او هر ځای يې کولای شي او بيا په
ځانګړي ډول پټ او خفي ذکر. د مثال په توګه لمونځ په شواروز کې
پنځه وخته او بيا يې د بنده ګانو عذر هم په وخت د عذر کې قبول
کړی.

Scanned with CamScanner

(c) ...m.com: The Digital Library

دمثال په توګه لکه سفر، مرض او فقر خو د ذکر له پاره الله تعالی حد هم نه ده معلوم کړی او د چا عذر یې هم نه ده قبول کړی، بلکې فرمایي په ولاړې هم ذکر کوئ په ناستې هم په پروتې هم او ډیر ذکر کوئ یعنې که شپه وي او که ورځ په وچه او په دریاب کې په سفر او په حضر کې په آبادي او نیستۍ کې په صحت او په مرض کې په پټه او په ښکاره یعنې په هر حال کې

امام فخرالدین رازی رَحِمَهُ اللَّهُ په تفسیر ددې ایت ﴿ وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ ... ﴾ (سورة الاعراف) کې فرمایي ان الموجب لدخول جهنم هو الغفلة عن ذکر الله تعالی والمخلص من عذاب جهنم هو ذکر الله تعالی الخ....)

امام رازی رَحِمَهُ اللَّهُ فرمایي: چې د جهنم د دخول سبب او لامل غفلت یعنې دخدای ذکر نه کول دي او د جهنم څخه د خلاصي سبب او لامل بیا د الله تعالی ذکر کول دي، څکه چې سړی د ذکر نه غافله شي نو د حرص او خواهشاتو په تورو تیارو کې ډوب شي او د هر خیر نه محروم شي او چې کله په ذکر مشغول وي زړه یې د الله تعالی په معرفت منور وي نو د هلاکت نه بچ شي.

﴿ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: خَرَجَ مُعَاوِيَةُ، إِلَى الْمَسْجِدِ فَقَالَ: مَا يُجْلِسُكُمْ؟ قَالُوا: جَلَسْنَا نَذْكُرُ اللهَ. قَالَ: آللهِ مَا أَجْلَسَكُمْ إِلَّا ذَاكَ؟ قَالُوا: وَاللهِ مَا أَجْلَسَنَا إِلَّا ذَاكَ. قَالَ: أَمَا إِنِّي لَمْ أَسْتَحْلِفْكُمْ تُهْمَةً لَكُمْ، وَمَا كَانَ أَحَدٌ بِمَنْزِلَتِي مِنْ رَسُولِ اللهِ

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقَلَّ حَدِيثًا عَنْهُ مِنِّي، إِنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَرَجَ عَلَى حَلْقَةٍ مِنْ أَصْحَابِهِ فَقَالَ: «مَا يُجْلِسُكُمْ؟» قَالُوا: جَلَسْنَا نَذْكُرُ اللهَ وَنَحْمَدُهُ لِمَا هَدَانَا لِلإِسْلَامِ وَمَنَّ عَلَيْنَا بِهِ، فَقَالَ: «آللهِ مَا أَجْلَسَكُمْ إِلَّا ذَاكَ؟» قَالُوا: آللهِ مَا أَجْلَسَنَا إِلَّا ذَاكَ. قَالَ: «أَمَا إِنِّي لَمْ أَسْتَحْلِفْكُمْ لِتُهْمَةٍ لَكُمْ، إِنَّهُ أَتَانِي جِبْرِيلُ وَأَخْبَرَنِي أَنَّ اللهَ يُبَاهِي بِكُمُ الْمَلَائِكَةَ» ﴾ [جامع الترمذي ج ۲ ص ۱۷۵ / ابواب الدعوات، رقم الحديث ۳۳۷۹]

ژباړه: له حضرت ابو سعيد خدري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: حضرت معاويه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جومات ته راغی له خلکو څخه يې وپوښتل دڅه له پاره ناست ياست؟

دوی ورته وويل چې موږ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذکرکوو. نو ده ورته وويل چې دتاسې دې په خدای قسم وي چې دبل شي له پاره نه يې ناست؟ هغوی ورته وويل چې زموږ دې په خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ قسم وي چې دبل غرض له پاره نه يو ناست

حضرت معاويه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وايي چې ماتاسې ته قسم له دې وجې در نکړچې زه په تاسې بدگمانه يم له بلې وجې مې قسم درکړ (اول دخان په هکله داحتياط خبره کوي) چې زه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته څومره ورنږدې وم، (د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بنې بي بي اوبنې دی، دده خور (ام حبيبه) د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وه دی دهغې مُحْرَم و.)

خووايې ماحتياطاً دېر احاديث ندې نقل کړي ترڅو چې له مانه تغيرپکې رانشي، لکن همدغه حضرت معاويه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ددغه

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر د مجلس په هکله وايي چې رسول الله ﷺ يو وخت را ووت ،صحابه کرام رضي الله عنهم د ذکر په مجلس کې ناست و پوښتنه يې ورنه وکړه چې تاسې دلته څه شي کينولي يئ ؟ دوی مبارکينو ورته وويل چې موږ د خدای پاک په يادونه سره رايوځای شوي يو . رسول الله ﷺ ورته وويل چې د تاسې دې په خدای قسم وي چې د بل غرض له پاره نه يئ ناست ؟ صحابه کرامو رضي الله عنه ورته وويل چې زموږ دې په خدای قسم وي چې د بل څه شي له پاره نه يو ناست

رسول الله ﷺ صحابه کرامو رضي الله عنهم ته وايي چې تاسو ته ما قسم د دې له پاره نه دی درکړی چې زه په تاسې بدګمانه يم ،چې تاسو دروغ وايئ ،بلکې د دې له پاره مې قسم درکړ چې حضرت جبرائيل امين اوس راغی او دا يې وويل چې خداوندمتعال جل جلاله د دې مجلس په ګډونکو باندې چې د خدای پاک جل جلاله ذکر کوي، د ټولو ملائکو په وړاندې فخر کوي او ملائکو ته وايې چې زما بندګانو ته وګورئ ، تاسې وېل چې په ځمکه کې انسانان مه پيدا کوه ،نن د ځمکې په سر زما په کور کې ناست دي او زما ذکر کوي ،

ايا د خدای پاک يادونه په زوره او که په پټه غوره ده ؟

امام نووي رحمه الله فرمايي هغه ذکر غوره دی چې په خوله او زړه دواړو سره کيږي په خوله لکه وعظ او نصيحت چې موږ کوو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باپه اکثروخایونوکې چې دادماذدیګرله لمانځه وروسته چې ختم خواجګان اویانور اورادچې ترسره کېږي

اودزړه ذکر چې یواځې په زړه سره ائله - الله ویل کیږي

نوبهترین ذکر داده چې دواړه سره جمع شي اوکه هروخت د دواړو وس نه وي نوبیا پټ په زړه کې ذکر کول غوره دي

امرقاة المفاتیح ج ۵ کتاب الدعوات ص ۱۵۲

﴿قَالَ رَسُولُ اللہِ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ : الذِّکْرُ الْخَفِيُّ خَیْرٌ مِنْ ذِکْرِ الْجَلِيِّ ﴾

رواه الترمذي ﴾ امرقاة المفاتیح ج ۵ کتاب الدعوات ص ۱۵۲

ژباړه: رسول الله صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ فرمایي چې خفي (پټ) ذکر تر جلي (ښکاره) ذکر څخه بهتراو غوره دی

﴿ عن عائشة رَضِيَ اللہُ عَنْہَا قالت قال رسول الله صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ (لفضل الذکر الخفی الذي لایسمعه الحفظة سبعون ضعفاً اذا کان یوم القیامة وجمع الله الخلائق لحسابهم وجاء ت الحفظة بماحفظوا وکتبوا قال لهم انظروا هل بقی لهم من شئ ؟ فیقولون ما ترکنا شیئاً مما علمناه وحفظناه الا وقد احصیناه وکتبناه ، فیقول الله ان لک عندي حسناً لا تعلمه وانا اجزیک به وهو الذکر الخفي) ﴾ ذکره السیوطي في البدور السافرة في احوال الاخرة امرقاة المفاتیح ج ۵ کتاب الدعوات باب ذکر الله عزوجل ص ۱۵۲/۳۲

ژباړه: له حضرت عایشې رَضِيَ اللہُ عَنْہَا نه روایت دی دامبارکه وایي چې رسول الله صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ ویلي دذکر خفي (پټ په زړه کې (الله)

Scanned with CamScanner

(c) ebaabton.com: The Digital Library

وواېي، د خولې دذکرله (۷۰) څله د (الله) ويلونه غوره دی او
دقيامت په ورځ چې کوم انسان دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دربار ته
راشي،نوهغه ملائکې چې دانسانانو عملنامه ليکي،نودهرانسان
ټول اعمال حاضر کړي ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به پوښتنه ورځخه
وکړي چې ددغه انسان سره بل څه عمل نه دی پاتې ؟ دوی به ورته
وواېي ای رب تعالی : ده چې څه کړي و هغه موږ ليکلي اوياد
کړي و هغه موټول راوړي دي خداوندمتعال به دغه انسان ته
وواېي چې تاداسې يوډول عمل هم ترسره کړی چې هغه يواځې
ماته معلوم دي او بل څوک نه دي پرې خبر چې هغه د زړه ذکر دی
.خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به دحشر په ورځ دزړه ذکر چې ملائکوته هم
معلوم نه وي ښکاروي څکه چې دا له ريا اوعجب څخه پاک وي
؛نوخدای پاک ته دزړه ذکر ډېر محبوب دی څکه يې له ځان سره
ساتې

لکه ديو سالک له قوله هم معلوميږي :

ميان عاشق ومعشوق رمز يست

کرام الکاتبين راهم خبر نيست

﴿ عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: «كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَذْكُرُ اللهَ عَلَى كُلِّ أَحْيَانِهِ» ﴾ [جامع الترمذي ج ۲ : ابواب الدعوات باب ماجاء ان دعوة المسلم مستجابة ص ۱۷۵ / رقم الحديث ۳۳۸۴]

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: له حضرت عایشې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه روایت دی دامبارکه وایي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به په هرحال او هر وخت کې دالله تعالی ذکر کاوه) یعنې ذکر قلبي (دزړه ذکر) به یې په هر حال کې کاوه.

او حضرت معاذ بن جبل رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وایي. ﴿ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْسَ يَتَحَسَّرَ اَهْلَ الْجَنَّةِ اِلَّاعَلى ساعَةٍ مَرَّتْ بِهِمْ لَمْ يَذْكُرُوا اللهَ فِيْهَا. ﴾ [رواه طبرانی والبیهقی.]

ژباړه: یعنې جنتیان به افسوس نه کوي مګر په هغه ساعت باندې چې په دوی باندې له ذکر نه پرته تیر شوی وي په دنیا کې. خکه په یوه، یوه ساعت د ذکر دجنت ډیر نعمتونه لاس ته راځي. نو چې د هغو نعمتونو نه سړی بې برخې شي بیا ارمان کوي، خو دقیامت په ورځ ارمان ګټه نه رسوي نو باید سړی دلته په دنیا کې په ذکر کې کوشش وکړي، ترڅو خپل قیمتي وخت په غفلت تیر نکړي.

له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څخه روایت دی: ﴿ عن ابی هریرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قال قال: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ما من قوم يقومون من مجلس لا يذكرون فيه الله الا قاموا عن مثل جيفة حمار، كان عليهم حسرة يوم القيامة ﴾ [رواه ابوداود و حاکم.]

Scanned with CamScanner

(c) ... Digital Library

ژباړه: يعنې نه پورته کيږي يو قوم د داسې مجلس نه چې په هغ
کې ذکر د الله نه وي مګر داسې دي لکه چې پورته شي د مردار خر
له جوسې نه او وي به په دوی باندې افسوس په ورځ د قيامت

نو د هر آن، هر ساعت او هر ملت به زمونږ نه پوښتنه کيږي داچې
د سړي زړه په ذکر لګياشي بيا د انسان لطائف په ذکر
لګياشو، د انسان پوستکی به ذکر لګياکيږي، ټول بدن په ذکر
لګيا کيږي، بياکه پروت وي، ناست وي او که په نورو کارونو م
لګيا وي د تازه به ذکر کوي، لکه لوی او مهربان خدای پاک
جَلَّ جَلَالُهُ چې فرمايي

﴿ رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ ﴾ [سورة
النور آيت ۳۷]

ژباړه: (داسې) سړي چې نه غافلوي دوی سوداګري او نه بيع
پيرودل له ذکره ياده د الله تعالى

او دا ذکر ده چې د دې په سبب د سړي له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره
عشق او محبت پيدا کيږي، مينه او الفت پيدا کيږي بيا خدای پاک
جَلَّ جَلَالُهُ دغه انسان عاشق ګرځوي، بيا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سړی غټ
مقام ته رسوي، لکه د حضرت بي بي رابعې قيصه چې په تفصيل
سره په دوهم توک انوار الجالس کې بيان شوې ده. [انوار المجالس
ج: ۲ / ص: ۲۴۸ / ۲۵۲ به حواله تذکرة الاولياء فارسي از ص: ۷۲ تا ۷۵ چاپ ايران]
هغې ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د همدې ذکر په برکت سره خورا
غټ مقام ورکړی و. سره له دې چې دا يو ښځه وه خو د خدای پاک

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّجَلَالُهُ په عشق کې دومره غرقه تللي وه چې په دنیاکې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ داسې عزت ورکړې دکعبې شریفې حقیقت ددې استقبال ته راځي په اخرت کې به ددې په شفاعت سره په زرګونو خلک جنت ته داخلیږي

نوذکر په مجلسونوکې شرکیدل مستحب دي ،کوم رحمتونه چې په دې مجلسوباندې خداوندمتعال نازلوي هغه په کوښې ځای کې نه پیداکیږي نوخومره چې دمرې وس کیدای شي دذکر په داسې اجتماعي ټولیوکې باید شرکت وکړي خکه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په داسې ځایونو بې شمېره رحمتونه نازلوي

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ: رَسُولُ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ لله مَلَائِكَة يَطُوفُونَ فِي الطُّرُقِ يَلْتَمِسُونَ أَهلَ الذِّكر ... الحديث ﴾

(مشکوة المصابیح / ج ۲ کتاب الدعوات فی الذکر والتقرب الیه / ص ۲۱۴)

له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي دي چې دالله تعالی یوقسم ملائکې دي چې مسلمانانو په لارو کې ګرځي ددې له پاره چې داسې یوه ډله پیداکړي چې په هغه کې دخداوندمتعال ذکر اوعبادت کیږي نویوبل غږ وکړي چې راشئ ستاسې چې کوم مقصود و هغه موپیداکړ،دومره ملایکې په دغه مجلس راتاو شي چې تراسمان پورې ورسیږي بیا خداوندمتعال له دې ملائکوڅخه پوښتنه کوي چې زما بندګان په څه شي لګیاو ؟ دوی به ورته ووایې چې ستا په ذکر مشغوله ؤ . خداوندمتعال بیا ورته ووایې چې دوی

Scanned with CamScanner

(c) ...on.com: The Digital Library

څه غوښتل ؟ هغوی به ورته ووايې چې جنت يې غوښت. خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بیا ورته ووايې چې جنت يې لیدلی و؟ هغوی به ورته ووايې چې نه جنت خويې نه و لیدلی. الله تعالی به بیا ورته ووايې چې که دوی جنت لیدلی وای نوڅه به يې کول؟ هغوی به ورته وايې چې تردې به يې نوره بر کوشش کاوه.

خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بیا ورته ووايې چې دوی له څه څخه پناه غوښتله ؟ هغوی به ورته ووايې چې دجهنم څخه يې پناه غوښتله. خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ بیا ورته ووايې چې جهنم يې لیدلی و؟

هغوی به ورته ووايې چې نه جهنم خويې نه و لیدلی. خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به ورته ووايې چې که يې لیدلی وای نودوی به څه کول ؟ هغوی به ورته ووايې چې که يې لیدلی وای نو لا به يې زياته پناه ورنه غوښتله اوله ګناه څخه به خانونه وساتي.

اوله تا نه يې مغفرت غوښت. خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به ورته ووايې چې زه يې لیدلی وم ؟ دوی به ورته ووايې چې نه لیدلی خويې نه وې الله تعالی به ورته ووايې چې که ماووينې نودوی به څه کوي ؟ هغوی به ورته ووايې چې که تاووينې نوتردې به يې عشق اومحبت نورهم زيات شي. بيا به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته ووايې چې تاسې ټولې په دې شاهدې اوګواه اوسیږئ چې ددې مجلس خلکوته چې څه غوارې هغه مې ټول ورکړل اوچې له څه شي نه پناه غوارې له هغوڅخه مې پناورکړه اودوی ته مې ټول ګناهونه معاف کړل.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا به ملائکې ورته ووایې چې اې خدایه! په دې خلکو کې خو یوداسې سړی هم موجود ؤ چې دخپل حاجت له پاره راغلی و،دچاسره یې شخصي کار ؤ ؛خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ به ورته ووایې چې دا داسې مجلس اوټولی دی چې څوک ددوی سره ناست وي هغه به هم نا امیده نشي . هغه سړي ته یې هم ددوی په ذریعه ښښنه وکړه .

نوغرض دا چې موږ اوتاسې باید دداسې مجلسونو څخه غافله نشو اوپه اهمیت یې ځانونه پوه کړو .

﴿ قَالَ: رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: المجلس الصالح یکفر عن المؤمن ألفی ألف مجلس من مجالس السوء ﴾

[مکاشفة القلوب، عربي / ص: ۱۷۵ / به حواله ابن عساکر في تاریخه ۱/ ۲۹۷]

ژباړه: رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: چې دذکر یا علم یونیک مجلس د دوو زرو هغو مجلسونو ګناوې معاف کوي ،چې په هغه کې لهو اولعب ،ټوکې اومسخرې وهلې شوې وي.

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ دومره رحیم ذات دی چې دیوه مجلس له رویه ددوزرو ناکارو مجلسونو ګناوې معاف کوي داهم یوازې دخدای پاک فضل ، احسان او کرم دی . اودومره دفخر ځای دی ، دومره غټ نعمت دی که موږه پوه شو ،ددې مجلسونه باید قدر وشي .

Scanned with CamScanner

(ketabton.com: The Digital Library

(۱۵) مجلس

د(لطائف خمسه و)ځایونه او فائدې

د هر انسان وجود له دوو شیانو څخه عبارت دی: (۱) عالم خلق (۲) عالم امر چې هر یو پنځو، پنځو شیانو مشتمل دی.

۱ ـ عالم خلق: له خاورې، اور، اوبه، هوا، او نفس.

۲ ـ عالم امر. قلب، روح، سِر، خفي او اخفی څخه عبارت دی

اوس مونږ له عالم امر څخه بیان کوو. دا پنځه لطائف چې د عالم امر پرې مشتمل دی چې هغه قلب، روح، سِر، خفي او اخفی ددې لطائفو ځایونه کوم دي؟

ظاهراً خو اوله لطیفه: د چپ (تي) نه درې ګوتې لاندې ده چې (قلبي) لطیفه یې بولي.

دوهمه لطیفه: له ښي (تي) نه دوه ګوتې لاندې ده چې (روحي) لطیفه یې بولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه لطیفه: د ښي (تي) نه دوه ګوتې برسېره (هسکه) ده چې (سِري)لطیفه یې بولي.

څلورمه لطیفه : د چپ (تي) نه دوه ګوتې پورته لږ د سینې په طرف ده، چې (خفي) لطیفه یې بولي.

پنځمه لطیفه : د سینې په منځ کې ده چې (اخفی) لطیفه یې بولي.

دا خو یې مونږ بوازې ځایونه په ګوته کړل ، خو په بدن کې دننه چې زړه ده، ینه (جیګر) ده، توری ده، تریخی ده، بډوګی (پښتورګی) دي، نواوس ددې خبرې وضاحت ضروي دی چې دا وظیفې د بدن په کومو برخو کې دي؟

قلبي لطیفه:

لومړی قلبي لطیفه ده ،ددې ځای د بدن په یوه داسې توته کې دی چې له دې ځخه د بدن ټولو برخو ته رګونه تیت (خواره) شوي دي، چې هغې توټې ته زړه وایي، نوددې وظیفې مرکز په دغه ځای کې ده. اوس دغه زړه د ملائکو د الهام ځای هم ده اود شیطان د وسوسې ځای هم ده.لکه په لاندې حدیث شریف کې چې اشاره ورته شوې ده .

﴿عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ لِلشَّيْطَانِ لَمَّةً بِابْنِ آدَمَ وَلِلْمَلَكِ لَمَّةً فَأَمَّا لَمَّةُ الشَّيْطَانِ فَإِيعَادٌ بِالشَّرِّ

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وَتَكْذِيبٌ بِالْحَقِّ، وَأَمَّا لَمَّةُ الْمَلَكِ فَإِيعَادٌ بِالْخَيْرِ وَتَصْدِيقٌ بِالْحَقِّ، فَمَنْ وَجَدَ ذَلِكَ فَلْيَعْلَمْ أَنَّهُ مِنَ اللهِ فَلْيَحْمَدِ اللهَ وَمَنْ وَجَدَ الأُخْرَى فَلْيَتَعَوَّذْ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴾

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه نه روايت دی وايي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ويلي چې دهرانسان په زړه کې يو وسوسه دشيطان ده او بل دملائکې الهام دی هرڅه چې دشيطان لمه ده هغه وسوسې دشر انسان ته اچوي لکه کفرفسق او ظلم او تکذيب دحق (لکه توحيد ، نبوت بعث بعدالموت جنت او جهنم) او لمه دملائکې چې ده هغه انسان ته الهام دخير کوي لکه لمونځ ،روژه تصديق دحق (لکه اسماني کتابونه او رسولان) چاته چې داپيداشول نوپوه دې شي چې دا دالله تعالى له لوري دي نو دالله تعالى حمد او ثنا دې ادا کړي.اوچاته چې دشيطان وسوسه پيداشي نو اعوذبالله دې ووايي.

يعنې په زړه کې دوه کوټې دي، يوه کوټه خای د شيطان د تصرف ده، يوه کوټه خای د ملائکې دتصرف ده. کله چې انسان د الله تعالى په ذکر لګيا شي، نو په دې وخت کې شيطان منډې رامنډې شروع کړي، ملائکې الهامات شروع کړي، له نيکو اعمالو سره د انسان مينه په څپو شي، اوکله چې بيا د انسان زړه غافله شي نو شيطان خپله مښوکه ددغه انسان په زړه کې کېږدي او وسوسې ورته شروع کړي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه صفات

زړه د بنانست ، معرفت او محبت او صبر ځای ده، کله چې مرید په ذکر شروع وکړي، نو له دې ځایه د بدن ټولو برخو ته رګونه تللي دي، نو په واقعیت کې د ټول بدن تعلق له الله جَلَّجَلَالُهُ سره پیدا شي، او که زړه غافله شي نو بیا شیطان رنګارنګ وسوسې وراچوي اودغه وسوسې بیا ټول بدن ته سرایت وکړي. ښکه خو حضور پاک صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي :

﴿ أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً، إِذَا صَلَحَتْ، صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ، فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ ﴾

[صحيح المسلم بَابُ أَخْذِ الْحَلَالِ وَتَرْكِ الشُّبُهَاتِ ، رقم الحديث ۱۵۹۹]

ژباړه : او خبر اوسئ چې (د انسان) په بدن کې یوه ټوټه غوښه ده ، کله چې هغه روغه (مصلحه) وي نو ټول بدن روغ وي او کله چې هغه خرابه (فاسده) شي نو ټول بدن خراب شي ، خبر اوسئ چې هغه زړه دی .

اوس نو چې د انسان زړه په ذکر لګیا شو نو هغه بدصفتونه یې چې په زړه کې دي لکه حسد ، کبر ، کینه او داسې نور بېکاره صفات نو داټول خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ لرې کړي او په ځای یې بیا د معرفت او محبت صفت پیدا کېږي، له الله تعالی ، حضرت محمد رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او له اولیاء الله وو سره یې مینه پیدا

(c) kitabton.com: The Digital Library

کېږي، صبر ، تواضع او حِلم پکې پیدا شي او بیا په تکلیفونو بې صبري نه کوي، تکبر نه کوي او له چا څخه انتقام اخیستلو ته هم زړه نه ښه کوي، نو (قلبي) لطیفه له غوښې څخه مراد نه ده، بلکې لطیفه قلبي خان ته یو نوراني کیفیت ده، چې په دې زړه کې پیدا کېږي. کله چې دغه کیفیت په زړه کې پیدا شو، نو په انسان کې مثبت تغیرات شروع شي، رذیله صفات ورڅخه لیرې او ښه صفات بیا پکې ځای پیدا کوي.

زړه ته په عربي ژبه کې قلب وایي، قلب لفظ په پښتو کې اړولو ته وایي، نو دا زړه هم په یوه حال باندې نه وي ، اوړي را اوړي، نو له دې امله هر وخت ذکر په کار ده، څکه نبي کریم ﷺ به چې کله دعا کوله نو دا به یې ویل﴿: يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ ".. ﴾ [جامع الترمذي ج: ۲ ابواب الدعوات رقم الحديث: ۳۵۲۲ ص:۱۹۲]

ژباړه : ای د زړونو اړونکیه ! ته زما زړه په دین ثابت او محکم کړې. زړه د چرګ د ښکې مثال لري چې په بیابیان کې پرته وي، باد یې کله په یوه او کله په بله خوا اړولي . نو کله شیطان تصرف شروع کړي او کله بیا د ملائکو تصرف شروع شي، په یوه او بل اړخ یې اړوي، نو څکه کله په زړه کې تکبر او کله بیا حسد او کله نور داسې اخلاق رذیله پیدا کېږي.

نو له دې امله به ته په خپل زړه پسې متوجه یې ، ترڅو هغه غلط طرف ته وانه وړي. انسان به په دې اکتفاء نه کوي چې بس وظیفه مې واخیسته ، زړه مې یوڅو ورځې ذکر وکړ ، اصلاح شو، نور څه

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ضرورت نشته. بلکې دا کار دائمي حضور غواړي، که په غټه سلسله خبره وکړو، نو انبیاء علیهم السلام معصوم دي، یعنې الله تعالی ددوی حفاظت کړی ، دګناهونو او بدوکارونو شوق په دوی کې بالکل نشته. او اولیاء معصوم نه دي، مګر محفوظ دي، یعنې خدای جَلَّ جَلَالُهُ له دوی سره ملائکې ټاکلې دي، ترڅو زړه یې د نیکۍ طرف ته مائله وي، الهامات ورته شروع کړي، ګناهونه ورڅخه نه کېږي، که بالفرض ورڅخه وشي، خو سمدلاسه پښېمانه شي، ځکه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره یې تعلق جوړ وي، بیا عاجزي پکې پیدا کېږي او په ګناه باندې توبه وباسي، په ګناه باندې یې دوام نه پاتې کېږي.

(روحي) لطیفه:

د انسان په بدن کې دوهمه لطیفه د (روح) ده، دا هغه لطیفه ده چې الله تعالی په ینه (جیګر) کې پیدا کړې او اصلي مرکزیې ینه ده.

دغه جیګر چې د روح معدن ده، په دغه ځای کې رحمت او شفقت دواړه دي، د محبت او خوشالي مرکز ده او له دې سره سره بلې خوا ته د صفرا او سودا مرکز هم دغه ځای ده.

اوس نو دغه روحي لطیفه چې په ینه کې ده، نوداچې په ذکر لګیا شوه بیادا صفرا او سودا چې د ګناهونو په اثر پیدا شوي دي او انسان نورو ګناهونو ته هڅوي نوددې ذکر په شروع کېدو سره دا صفرا او سودا له منځه ځي او صفات حمیده یې ځای نیسي. بیایې په نورو انسانانو باندې زړه سوځي، صلهٔ رحمي اوشفقت پکې پیدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي، بیا په دغه ذکر سره سکون او خوشالي ورته حاصل شي، له الله تعالی سره یې تعلق پیدا شي، اطمینان یې په برخه شي، څکه چې الله تعالی په قرآن کریم کې ویلي: ﴿ أَلَا بِذِكْرِ ٱللَّهِ تَطْمَئِنُّ ٱلْقُلُوبُ ﴾ ﴿۲۸﴾ [سورة الرعد]

ژباړه (دغه رجوع کوونکي) هغه کسان دي چې ایمان یې راوړی دی او ارام نیسي زړونه د دغو (مومنانو) په ذکر د الله تعالی سره.

یعنې سوکالي او سکون، خوشالي او اطمینان له الله تعالی او دغه له دین سره په محبت کولو پیدا کیږي.

(سِرِي) لطیفه:

دریمه (سِرِي) لطیفه ده، ددې لطیفي اصلي ځای توری ده، دا توری محل د مشاهدې هم ده، کله چې صفا شي نو انوار او تجلیات هم ورته معلومیږي، د خوشحالي او فرحت ځای هم ده، همدا راز د خندا، غرور او تکبر محل هم ده.

اوس نو چې د یو انسان توری په ذکر لګیا شو نو دغه ذکر په نور سره دغه بې ځایه او ناروا خنداګانې ختمیږي او ورسره غرور او تکبر هم له مینځه ځي، بیا دلته د مشاهدې حالت راځي. انوار او تجلیات په خپلو سترګوویني، چې له هغې سره ژړا پیدا کیږي، تواضع پیدا کیږي او په ګناهونو باندې ندامت او پښیمانتیا پیدا کیږي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

(خَفِي) لطیفه:

څلورمه (خَفِي) لطیفه ده، ددې لطیفې مرکز په تریخي کې دی، دا تریخی محل د غم هم ده او د ډار او ژړا هم، بلې خوا ته محل د غضب، غلظت او سختۍ هم ده.

کله چې د یو انسان دغه تریخی په ذکر باندې شروع وکړي، نو غضب او هغه بداخلاقي او غلظت له مینځه ورسره ځي، بیا په اخلاقِ حمیده سره بنائسته شي او همیش به دخدای جَلَّجَلَالُهُ او آخرت په لورې متوجه وي. د الله تعالی په نافرماني کولو سره به غمجن کېږي، مثلاً لمونځ ورځخه پاتې شو، یا روژه، یا داسې نور عبادات یې پاتې شوي وي نو دی ورباندې سخت خفه وي. او د الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ د عتاب څخه په وېره کې وي او د بدو اخلاقو په صادریدلو سره ورته ژړا پیدا کېږي، کله چې دغه تریخی اصلاح شي نو بیا یې د الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ لورې ته رجوع پیدا شي

(اَخفی) لطیفه:

پنځمه د (اخفی) لطیفه ده، ددې لطیفې مرکز الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ په بلوګي کې ایښی ده، چې د سینې د برابري نه دوارو بلوګیو ته القا د ذکر کېږي .دا بلوګی د شهوت، جرئت، شجاعت او حرص ځای ده، کله چې د انسان بلوګی د الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ په ذکر لګیا شي نو د ذکر د اثر له امله حرص او بې ځایه شهوت له منځه ولاړ شي، د مسلمان د قتلولو جرئت ورک شي، دلته داخفی لیطیفې په برکت د انسان په بدن کې دهغو بدو صفاتو په مقابل کې نېک

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

صفات پیدا شي، هغه داسې چې دجرأت په ځای بیا شجاعت او دشهوت په ځای عفت (پاک لمني) او دحرص په ځای زهد ځای ونیسي اوس نو انسان د لسو شیانو څخه مرکب ده، په لسو شیانو کې دا پنځه د عالم امرسره تړاؤ لري، چې هغه دا پنځه مرکزونه شول، ددغو مرکزونو صفات مونږ اجمالاً وبیږندل چې دواړه صفات لري، داسې صفات هم لري چې په هغې سره انسان له خدای جَلَّ جَلَالُهُ څخه بیګانه لري) کیږي اوداسې صفات هم لري چې انسان خدای جَلَّ جَلَالُهُ ته ورنیږدي کیږي، د لرې کیدو منشاء او لاهل غفلت ده، چې دغه ځایونه له ذکر څخه غافله وي نو انسان به دالله تعالی نه لرې کیږي اود نزدیکت منشاء او لامل بیا ذکر ده، چې دغه ځایونه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ذکر اباد شي نو بیا د ملائکو له طرفه ورته الهامات کیږي ، بیاتول بدن ددغو لطایفو له وجې نوراني شي ، بیا دخدای تعالی رابطه تینګه شي نو بیا دغه انسان له ګناوو څخه ځان ساتي او له نیکي کولو سره یې تل مینه او محبت وي.

اوس نو چې دغه مرکزونه متضاد صفات لري، نو سړی به ورته متوجه وي ، که داسې وو چې دا ځایونه هروخت په ذکر لګیا وو نوبیا به دغه انسان ورځ په ورځ په دین کې ترقي کوي، کشفیات به ورته په برخه کیږي، خکه په دغه ځایونو کې محل د مشاهدې شته یعنې مقصود خو انوار، تجلیات اوکشفیات نه دي، خوبدن د انوارو اوتجلیاتو محل ګرځي شي ، اصلي په بدن کې دغه قابلیت الله تعالی ایښی دی. [نورالابصار ،ضیاء الافکار فارسي ، تالیف شیخ المشایخ خلیفه صاحب دادمحمد (سلمه الصمد) ، ص: ۱۷۲/ ۱۸۹]

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارومدار دکتې په ايمان او تقوى سره دي

اوس دغه خايونه دکفارو هم شته او دمسلمانانو هم، قرآن کريم مسلمانانو او کفارو ټولو ته راغلی ده، خو په خپله الله تعالی د قرآن کريم د فائدې تخصيص تر متقيانو پورې کړی دی چې فرمايي: ﴿هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ۝﴾ [سورة البقرة] يعنې دا قرآن د متقيانو له پاره دهدايت او لار ښوونې ذريعه ده، نو ځکه دغه خلک فائده ورځخه اخلي. تفسير بيضاوي ليکي چې: دا قرآن خدای جَلَّ جَلَالُهُ تر متقيانو پورې ولې خاص کړی دی ؟ چې دا د متقيانو له پاره هدايت ده، حال دا چې قرآن کريم خو د ټولې دنيا د انسانانو له پاره را استول شوی . وايي دا ځکه چې: قرآن ، اسلام او شريعت د قوي غذا (طعام) مثال لري، قوي طعام او غذا هلته بدن ته قوت ورکوي چې بدن جوړ وي، که بدن ناجوړه و، نو بيا قوي غذا ورته ضرر رسوي، که يو سړی ملاريا نيولی وي نو غوړې ورته تاوان رسوي او که ګټه ؟ د قوت او طاقت شيان به وي خو چې بدن روغ نه وي بيا همدا د قوت او طاقت خوراکونه ورته په ضرر تماميږي نو دا دين او قرآن چې انسان ته ګټه رسوي هغه وخت يې رسوي چې اعتقاد يې سم وي، په هغه کې تقوی او خشيت من الله وي، دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د کلام عظمت او حيثيت يې پېژني، نو بيا به فائده ترې اخلي اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته د هدايت ذريعه ګرځوي همدغه قرآن کريم وو چې په ابتداء کې به نوي نوي آياتونه نازلېدل نو کفار

(c) ketabton.com: The Digital Library

به نور هم په خپل کفر کې سخت شول او مخالفتونه به يې زياتېدل، لکه چې الله تعالى فرمايي: ﴿ وَنُنَزِّلُ مِنَ ٱلْقُرْءَانِ مَا هُوَ شِفَآءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴾ [سورة الاسراء]

ژباړه: او نازلوو (پرتا) له قرآنه هغه څيز چې شفاء دی (له ظاهري او باطني امراضو) او رحمت دی له پاره د مؤمنانو (چې نفع پرې اخلي) او نه زياتوي (دغه قرآن) ظالمانو (کافرانو) ته مگر زيان (هلاکت چې ايمان پرې نه راوړي). [تفسير بيضاوي ج:۱/ ص:۴]

نود بدن اصلاح په دغو لطايفو باندې کېږي، دا بدن چې څومره اصلاح کېږي، قرآن کريم بيا زيات اثر هم پرې کوي، او دا هلته کېږي چې د بدن مرکزونه زيات اصلاح وي او اصلاح يوازې د خدای پاک په ذکر او يادونه راځي د دغه قرآن کريم انوار او فيوضات بدن ته رسيږي، بيا نو ورځ په ورځ يې ترقي په برخه کېږي. تردې پورې چې د الله تعالى د اولياوو په ډله کې شامل شي، چې بيا دده په يوه آيت باندې زيات کارونه جوړېږي. او نورو خلکو ته په ټول قرآن عظيم الشان دومره فائده نه رسيږي.

په قرآن کريم کې کوم نقصان نشته، بلکې نقصان په ده کې وي، نبي کريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خپله زمانه کې به نفس نفيس موجود و خو مشرکينو چې عقيده ورباندې نه درلوده هرڅومره معجزې يې چې ورتهکاره کړې، زړونه يې مرض وهلي وو نو هېڅ فائده يې نه ورته

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله، منافقین به د نبي کریم ﷺ په مجلس کې کېناستل، خو د هغه ﷺ خوږو خبرو به په دوی کې هېڅ اثر نه کاوه.

او مونږ الحمدلله چې په څوارلسمه صدۍ کې واقع یو، او د نبي کریم ﷺ مبارک احادیث اورو نو خوند ورځخه اخلو، دا ځکه چې الحمدلله ایمان او اسلام راسره شته، سره له دې چې خپل خوږ پیغمبر مو لیدلی هم نه دی خو خوند یې شته، نو چې بدن جوړ وي که لرې ده، که مو لیدلی نه ده بیا هم شوق شته، دا رنګه مونږ آخرت نه ده لیدلی بیامو هم ورسره شوق شته، الله تعالی مو نه ده لیدلی بیامو هم ورسره پوره پوره مینه ده، صحابه کرام رضي الله عنهم مو نه دي لیدلي خو محبت او مینه مو ورسره شته او هغوی معجزې او نورډېر شیان په سترګو هم لیدل خو سره له هغه یې هېڅ ګټه یې ورته ونه رسوله. ولې ؟ ځکه چې بدن روغ نه وو.

نو غرض داده چې: د طریقت فائده داده چې له بدن څخه اصلي او واقعي بدن جوړوي، بله دا فائده دا ده چې ددې اهل به شو چې د قرآن کریم څخه فائده راته ورسیږي، انساني بدن ددې لا نق ګرځي چې د نبوي ﷺ له احادیثو څخه خوند واخلي، د ائمۀ کرامو رحمهم الله له اقوالو څخه ګټه پورته کړو.

نو چې ذکر دائم شي نو حضور دائم موجود شي، بیا نو الله تعالی په هرڅه کې اثر پیدا کوي او خدای جل جلاله ته یې نږدېکت په برخه شي چې یو څوک خدای پاک ته نیږدې شي او په هغه ګران شي نور به دې څه ارمان لري.

Scanned with CamScanner

(c) Ketabton.com: The Digital Library

(۱٦) مجلس

د ذکر په واسطه الله تعالی د سړي ابدي ژوندون جوړوي

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَٱثْبُتُواْ وَٱذْكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾ [سورة الانفال]

ژباړه : اې مؤمنانو کله چې مخامخ شی د دښمن له یوې ډلې سره (چې جنګ ورسره کوی) نو ثابت قدم اوسئ تاسې (او مه تري تښتئ) او یا دوئ تاسې الله ډیر (په خوله او زړه) بنائی چې تاسې د کامیابي پړاؤ ته ورسیږئ (په بري سره پر دښمن د ذکر په برکت).

دلته د ذکر دوه معناګانې دي یوه معنا یې دا چې دا مونږ مشهور ذکر ورته وایو، چې د ژبې او د زړه ذکر ده، دا تري مراد ده.

دوهم تفسیر مظهري [ج ۴ ص:۹۷] لیکي چې: په دې کې تنبیه ده په دې چې د بنده له پاره مناسب داده چې هیڅ شی دی الله تعالی له ذکر نه منعه نکړي . او په وخت د سختیو کې دده لوري ته التجاء وکړي . او رئیس المفسرین حضرت عبدالله بن عباس رضي الله عنهما (چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د تره زوی او د ټولو مفسرینو سردار دی او دا مرتبه یې هم د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په خدمت کولو موند لې ده.

Scanned with CamScanner

(C… ibrary

یو شپه د نبي کریم ﷺ نور ګورنه ، چې حضرت رسول الله ﷺ د میمونې رضی الله عنها چې د حضرت ابن عباس رضی الله عنهما تروره وه په نوبت ؤ او هغه د حیض په حال کې وه ، ورغی چې د رسول الله ﷺ د شپې د عبادت معلومات ځان ته حاصل کړي.

کله چې رسول الله ﷺ د شپې بوره شو او د ... حاجت له پاره ولاړ شو نو ده دا تصور وکړ چې زه خوش دی ده ته موقع ده باید استفاده وکړم او د رسول الله ﷺ خدمت به د سرور کړم . د ده د خدمت دری صورته دي.

١ ده باید انتظار کړی وای چې خو رسول الله ﷺ راوتلی وای او اوده بې غوښتې وای.

٢ دا چې رسول الله ﷺ په بیت الخلا کې ناست ده د ده بدني لوټه ډکه کړې وای او بیت الخلا ته ورپسې ورغلی وای.

٣ دا چې بدني لوټه د بیت الخلا څواته ورته ایښې وای او دی ورته تللی وای.

حضرت ابن عباس رضی الله عنهما اول صورت غوره نه کړ ځکه چې هغه اوبه وغواړي کله به تعمیل د امر کېږي تاخیر راشي . به عمل بې معلومه کړه چې موقع د خدمت ده د ده ﷺ ورلوته ارتیا او ضرورت نشته

د خدمت دویم صورت بې هم غوره نه کړ چې بیت الخلا ته ورسي ، اوبه ورورې وای ځکه دا بې ادبي ده

(c) ...ton.com: The Digital Library

نودا دریم صورت یي غوره کړ چې دبیت الخلا خواته یي اوبه ورته کیښودې اودی ورځخه ولاړ.

نوکله چې رسول الله ﷺ دقضاء حاجت نه فارغ شو اوبیرته راوګرځیده نوپه دې وخت کې یي اوبه ولیدلې نوپوښتنه یي وکړه چې دا اوبه دلته چا راوړي دي ؟ نوام المؤمنین میمونې رضي الله عنها ورته وویل چې دغه هلک. دنبي کریم ﷺ زړه ورنه خوشاله شو اودعایي ورته وکړه ﴿اللَّهُمَّ عَلِّمْهُ الكِتَابَ﴾ اصحیح البخاري ج ۱ / کتاب العلم ص:۷۵ رقم الحدیث ۷۵ ا ژباړه : اې خدایه پاکه ! ته ده ته په قرانکریم کې پوهه ورنصیب کړې . اضیاء البخاري شرح صحیح البخاري ج ۲ / کتاب العلم ص:۱۶۳/۱۶۴ رقم الحدیث ۷۵]

نو راځو خپل اصلي مطلب ته چې: حضرت عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما د تېر شوي آیت په تفسیر او تشریح کې فرمایي چې: خدای تعالی د سخت تکلیف په حال کې چې د جنګ حالت دې، دکفارو په منځ کې راایسار ده، له دې ټولو سختیو سره سره الله تعالی خپلو اولیاؤ، دوستانو او مؤمنانو ته د ذکر کولو حکم کوي

چې: ﴿وَٱذْكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرًا﴾ نو حضرت ابن عباس رضي الله عنه فرمایي

چې: له دې نه دامعلومیږي چې خدای پاک جل جلاله ته انسان په ذکر کولو سره نږدې کیږي. اوبل داترې معلومیږي چې ذکر په یوه حال کې هم نه معاف کیږي، نوځکه یې په هغه د هر سخت ځای کې هم خپل دوست ته د ذکر کولو حکم وکړ.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت ابن عباس رَضِیَ اللهُ عَنْهُمَا فرمايي چې: له دې نه دا معلومېږي چې که يو سړی له شرق نه روان شي او تر مغربه پورې دا خپله هستي او مال وويشي او بل طرف ته يو سړی له غرب نه راروان شي او تر مشرق پورې کفار وژني له دې نه هم ذغه د الله تعالی ذِکر بهتر ده، ځکه چې اجر يې ډېر ده.

ددې خبرې دا معنا نه ده چې: دا (الحمد لله ، سبحان الله، الله) چې مونږ يې تل وايو دا مستحب عمل ده او حال داچې دا تر جهاد بهتر ده، بلکې معنا يې داده چې: که سړی جهاد کوي او خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې په ياد نه وي يا سخاوت کوي او خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې په زړه نه وي دا تول خو ښه عملونه دي خو چې د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره نه وي او په هر آن او هر قدم کې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ طرف ته متوجه نه وي نو بيا هېڅ فائده او اجر نه لري.

دا که په جهاد او سخاوت کې اجر پيدا کېږي يا په بل عبادت کې وزن او ثواب پيدا کېږي دا هغه وخت چې د انسان مطلوب يواځې او يواځې الله تعالی وي او هغه يې په ياد وي.

دذکر خانګړتياوې خوبې شميره دي، خو لږ يې خبره داده چې د ذکر په سبب د انسانانو له خپل خالق سره تعلق او مينه پيدا کېږي او په دنيا کې هم دا قانون دی چې څوک له چاسره ډېره مينه لري نو ډېر يې يادوي، د کوم کاروبار سره چې ډېره مينه لري هغه کاروبار کې شپه ورځ مشغول وي، لنډه داچې له هر شي سره چې د چا تعلق وي نو هغه ډېر يادوي. نو اوس که د يو چا له خدای

(c) ku...com: The Digital Library

تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره تعلق زیات وي نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به خامخا د هر یادوي.

ذکر سلطان:

له پنځو لطائفو څخه وروسته (ذکر سلطان) شروع کېږي چې (ذکر قالبي) هم ورته ویل کېږي، له دې ذکر سره له سر نه تر نوکانو پورې ټول بدن د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په ذکر مشغول وي، داسې حالت چې انسان ته پیدا شي چې په بدن کې الله تعالی ته خای ورکړ، قلب، روح، سر، خفي، اخفی او قالب د بدن. لنډه دا چې په ټول بدن کې یې الله تعالی ته خای ورکړ نو بیا دده له الله تعالی سره واقعي عشق او محبت پیدا کېږي، بیا یې په هر عمل او قول کې اثر پیدا کېږي، که تلاوت کوي یا بل کوم عمل ترسره کوي هرڅه به د خدای تعالی د رضا له پاره وي.

اصلاً دا مقامات چې انسانانو ته پیدا کېږي مثلاً د ﴿سبحان الله یا الحمد لله﴾ په ویلو سره ورته دومره ثوابونه په برخه کېږي دا دهغو خلکو له پاره چې له زړه نه یې ووایي او واقعاً یې له الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره مینه او اخلاص وي. که داسې نه وي نو همدا قرآن کریم چې د الله تعالی کلام دی منافقینو به هم تلاوت کاوه، لمونځونه به یې هم کول خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوی حال بیا داسې راته بیانوي چې: ﴿إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَهُوَ خَٰدِعُهُمْ وَإِذَا

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

قَامُوٓاْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ قَامُواْ كُسَالَىٰ يُرَآءُونَ ٱلنَّاسَ وَلَا يَذۡكُرُونَ ٱللَّهَ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿١٤٢﴾ [سورة النساء]

ژباړه: ببشکه چې منافقان ټګي کوي (په ښکارولو داسلام او پټولو دکفر) له الله تعالی سره او الله تعالی سزا ورکوونکی دی (د دوټګي او دوکې په سبب) او هرکله چې پورته کیږي دغه (منافقان) لمانځه ته نو په ښه زړه نه پورته کیږي یوازې داچې دوی خلکو ته ځان ښیي چې موږ هم مسلمانان یو او نه يادوي دوی الله مګر (ریايي یادول) لیږ.

چې څوک دخدای تعالی تابع او ذاکر شي بیا یې ټول مخلوقات تابع شي

د چا چې له الله تعالی سره واقعي مینه پیدا شي نو بیا الله تعالی دومره عزت او شرافت ورپه برخه کړي چې: ځمکه، اسمان، حیوانات او حشرات یې ټول پیژني، بیا هغه شیان چې په ظاهره د انسان دښمنان وي هغه هم دده تابع شي اودده قدر او احترام کوي

دنبی کریم صلی الله علیه وسلم له غلام حضرت سفینه رضی الله عنه نه روایت دی وایي: زه په کیشتۍ کې سپور شوم هغه ماته شوه ،نو دلرګي په یوه تخته کیناستم ، نو د دیارب غاړې ته یې ویستم، یو زمری راسره مخامخ شو ورته ومې ویل :اې ابو الحارث : زه درسول الله صلی الله علیه وسلم غلام یم! نو سریې راته ټیټ کړ اوپه څنګ راسره روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو زما دفاع يې له حيواناتو کوله ترديې چې عامې لارې ته يې برابر کړم، نو له هغه نه وروسته يې (همهم) يعنې زګروی کاوه دامې ورنه وفهموله چې خدای پامانې رانه اخلي.

[جامع کرامات الاولیاء، ج ۱ص ۱۱۶]

سره له دې چې زمرې د انسان دښمن ده، خو ﴿ مَنْ كَانَ لِلّٰهِ كَانَ اللّٰهُ لَهٗ ﴾ څوک چې د الله تعالى تابع شو بيا نو الله تعالى ددغه انسان محافظ او مددګار شي، بيا يې په حشراتو او حيواناتو هم تائيد کوي، هغه يې نصرت کوي، له کومو شيانو څخه چې دغه انسان ډاريږي هماغه شيان يې بيا څوکيداري کوي.

رښتيا ويل د دنيا او اخرت د نجات سبب دی

حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ د وخت مشهور بزرګ جليل القدر عالم او تابعي دی، په ده پسې حجاج بن يوسف ګرځېده، يو ځل پوليس وريسې شول، ترديې پورې چې دی د حضرت حبيب عجمي رَحِمَهُ اللّٰهُ خای ته راغی، حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ ورته وويل چې په ماپسې عسکر را روان دي نو ګوره چې ما ورته ونه ښيي، حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ د عبادت کولو له پاره کوټې ته ننوت، کله چې عسکر را ورسېدل نو له حبيب عجمي رَحِمَهُ اللّٰهُ څخه يې وپوښتل چې حسن بصري خو به دلته نه وي، هغه ورته وويل چې: هغه په دغه کوټه کې دی، کله چې عسکر کوټې ته ورغلل نو دی يې پکې پيدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه کړ، حسن بصري رَحِمَهُ اَللهُ وايي اوه ځله يې لاس راباندې ولګيده خوبيايې هم ونه ليدم.

بېرته ناهيلي راووتل او حبيب عجمي ته يې وويل چې: ته په مونږ مسخرې کوې، هغه بيا ورته وويل چې: په همدې کوټه کې دی، هغوی بيا ننوتل خو بيا يې هم څه ونه ليدل او بېرته ولاړل، حسن بصري رَحِمَهُ اَللهُ چې کله له کوټې څخه راووت نو حبيب عجمي ته يې وويل چې: تا خو زه ورته وښودلم داستاد بې ادبي دې وکړه ؟ ده ورته وويل چې: ته زما رښتياوو خلاص کړې که دروغ مې ويلي وای دواړه به نيول شوي وو. کله چې ما رښتيا وويل نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دهغوی سترګې ړندې کړې او ته يې ونه ليدلې.

حسن بصري رَحِمَهُ اَللهُ ورته وايي په دې وخت کې دې څه وويل: هغه ورته وايي: لس ځله مې آية الکرسي، لس ځله امن الرسول. او لس ځله مې (قُلْ هُوَاللهُ اَحَدٌ) ولوستل، بيامې وويل: اې خدايه! حسن مې په تا سپارلی ته يې وساتې.

[تذکرة الاولياء پښتو ص: ۴۶ ؛ تذکرة الاولياء، فارسي ص: ۸۱]

په حديث مبارک کې راځي چې: نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د بيت الله شريفې ترڅنګ ناست و، د ابولهب د ښځې په هکله چې کله د قباحت آياتونه را نازل شول، نو دې ښځې يو غټ کاڼی را اخيستی او ويل يې چې: په دې زه په پيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې ګوذار کوم، راغله په حرم کې وګرځېده، سره له دې چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د بيت الله شريفې ترڅنګ ناست دی، خو ددې سترګې الله تعالی

Scanned with CamScanner

(c) Kitabton.com: The Digital Library

ړندې کړې او دی یې ونه لیده، بېرته ناهیلې ولاړه، صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم له نبي کریم صلی الله علیه وسلم څخه وپوښتل چې: ته خو دلته ناست وې او وې نه لیدې ؟ ده صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې: خدای پاک جل جلاله یې په ما باندې سترګې ړندې کړې ځکه یې نه ولیدمه.

نو چې څوک د الله تعالی سره علاقه لري ، مینه، محبت او اخلاص لري نو بیا یې د دښمنانو سترګې ورباندې ړندې شي

خو یو وخت همدا حسن بصري رحمه الله د حجاج عسکرو ونیوه او د حجاج دربار ته یې بوتلو. حجاج له ده مبارک سره په سخته لهجه خبرې او بحث شروع کړ، ده هم په ډېره زړورتیا د پوښتنو ځوابونه ورکول، حجاج ورته وایي: ته نه یې خبر چې ته ما د څه له پاره راغوښتی یې هغه ورته وایي نه ! حجاج ورته وایي:ته مې ددې له پاره راغوښتی یې چې ځان درڅخه خلاص کړم او مړ دې کړم ، ده ورته وویل چې: د حضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم څخه یوه دُعا منقوله ده چې که یوڅوک یې سهار ووایي نو تر ماښام پورې به له ټولو آفتونو څخه محفوظ وي او که بیګا یې ووایي نو بیا تر سهاره پورې به په امن کې وي، نو ما هغه دُعا ویلې ده، ته ما ته هیڅ ضرر نه شې رسولې.

له دې خبرې وروسته حجاج دی پرېښود اودی په خپله مخه ولاړ، دپولیسو یوه مشر حجاج ته وویل چې: دا دومره شپې او ورځې دې مونږ پسې ستړې او سرګردانه کړو ، بیا مو ونیوه او له ناسره

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې دومره تېزې خبرې هم وکړې او له دې ټولو سره سره دې اوس دومره په آسانۍ سره پرېښود او هېڅ دې هم ورته ونه ویل. دا ولې؟

حجاج د خپل فوځي افسر په خوب کې وایي چې: وژل خو لا په خپل ځای پرېږده، یواځې چې په زړه کې به مې دا خبره راوګرځېده چې زه ورشم او ویې وهم نو له دې سوچ سره به له ده څخه زمریان او ښاماران چار چاپېره ودرېدل، زه وېرېدم چې که ورپورته شم نو له منځه به مې یوسي.

حجاج بن یوسف سره له دې چې دومره ظالم هم و، کتابونه لیکي چې: یو لک شل زره صحابهٔ کرام رضي الله عنهم او تابعین دده په بندیخانو کې شهیدان شوي، خو بیا یې هم حضرت حسن بصري رحمه الله ته څه ونه شول ویلای. [البدایة والنهایة ج ۹، ص ۱۷۹]

نو په هر قول او عمل کې هغه وخت اثر پیدا کېږي چې د انسان معامله له خدای پاک جل جلاله سره صادقه او مخلصانه وي او هرڅه یې د هغه د رضا له پاره وي او دخدای جل جلاله د رضا لوی اثر او نښه داده چې خدای پاک جل جلاله ورته د ذکر او عبادت توفیق ورکړي.

یو بزرګ لیکي چې: کله ما خدای جل جلاله یادوي نو زه وربانده پوهېږم، په مجلس کې ناستو کسانو تعجب وکړ چې دا څه خبره ده؟ ده ویل چې: زه کله د خدای جل جلاله په ذکر لګیا شم نو زما خوا کې الله تعالی هم ما یادوي، څکه چې دی جل جلاله په خپله یقین شي چې فرمايي ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ... ﴿١٥٢﴾ ﴾ [سورة البقرة]

Scanned with CamScanner

(c) ... om: The Digital Library

ژباړه: نو یاد کړئ (تاسې) ما (په قلبي او بدني طاعت سره) نو زه به هم یاد کړم تاسې (په ثواب سره)

نو په ذکر کې اصل مقصود حضور مع الله، اخلاص او محبت ده کله چې په هر کار کې اخلاص پیدا شي نو له ریا څخه خلاص شو او له خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ او جناب رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره یې مینه پیدا شوه دغه انسان بیا په دنیا او آخرت کې کامیاب ده. بیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په وعدو کې دمخالفت شائبه هم نشته نو مطلب داچې د خدای جَلَّ جَلَالُهُ ذکر تر کوم خای او کوم وخت پورې منحصر او تړلی نه دی. څکه چې په خپله خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي: ﴿ فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَوٰةَ فَاذْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ ﴾ (سورة النساء آیت ۱۰۳)

ژباړه: بیا کله چې اداء کړئ تاسې لمونځ (لمونځ یو عبادت ده،) نو چې لمونځ مو ادا کړ له هغې نه وروسته بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یادوئ په ولاړه. په ناسته. په ملاسته په هر حال کې یې یادوئ. څکه چې الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ امر کوي چې ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴾ (سورة الاحزاب)

ژباړه ای مؤمنانو یادوئ الله په ډیرو یادولو سره

له دې څخه مطلب دادې چې دائمي حضور پیدا شي او په ځا کې چې دائمي حضور پیدا شي نو هغه ته چې حقیقي حیات (ژوند)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورپه برخه کېږي، بیا که دې ویده وي هم خو لطائف یې تول په ذکر لګیا وي، حتی که مړ شي هم په ذکر به لګیا وي، ځکه د انبیاوو علیهم السلام او اولیاء کرامو واقعات او حالات چې سړی مطالعه کوي لکه : نبي کریم صلی الله علیه وسلم چې ولیدل چې حضرت موسی علیه السلام په قبر کې په لمانځه لګیا دی، دا ځکه چې هغوی ته حقیقي حیات (ژوند) ور په برخه شوی، په دغسې اشخاصو باندې بیا مرګ نه راځي بلکې یواځې له یوه دار څخه بل دار د انتقال مرحله وي.

نو حضرت عباس رضي الله عنه لکه چې مخکې هم تېر شو چې فرمايي: د جنګ په سخت حالت کې هم الله تعالی د ذکر کولو امر کوي، ځکه چې د خدای جل جلاله په ذکر کولو سره زړونو ته اطمینان پیدا کېږي، بیا تکلیفونه پرې اسانه شي، هغه پخوانۍ سختۍ نه بیا محسوسوي، ځکه خو خدای پاک وايي: ﴿ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ ٱللَّهِ ۗ أَلَا بِذِكْرِ ٱللَّهِ تَطْمَئِنُّ ٱلْقُلُوبُ ﴾ [سورة الرعد]

ژباړه (دغه رجوع کوونکي) هغه کسان دي چې ایمان یې راوړی دی او زړونه یې مطمئن وي د (دغو مومنانو) په ذکر د الله تعالی سره

یعنې الله تعالی وايي چې په سخت حالت کې ته ما یادوه زه به په تاباندې سختۍ آسانې کړم او هغه مصیبتونه او کړاوونه به درباندې آسانه کړم.

Scanned with CamScanner

(c) ...m.com: The Digital Library

خو په دې لاره کې بنیادي شرط داده چې دغه یادول او ذکر کول به په مینه او اخلاص سره وي، یواځې د خولې په ویلو اونه هم داسې د زړه په ویلو چې په زړه سره ذکر کوي خو فکر او سوچ یې بل ځای وي، باید سړی دا کوشش وکړي ترڅو خپل زړه ته پوره متوجه شي، چې له دې سره بیا په زړه کې خوند پیدا کېږي، داچې زمونږ په ذکرونو کې ظاهري کوم اثر نه لیدل کېږي وجه یې داده چې یو خو سمه توجه نه کوو، مجلسونه مو بې باکه او په لهو او لعب مشتمل وي، په خوراکونو کې مو هم زیاتی او کمی وي، که داسې نه وي نو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نوم کې دومره اثر ده چې یو وار څوک په اخلاص سره (الله) ووایي نو له خمکې څخه به یې عرش ته ورسوي خو بنیادي شرط اخلاص او دوام علی الذکر ده.

د نېکو خلکو سره کېناستل هم توجه ده

زمونږ د اکثرو ملګرو دا فکر وي چې بس خانقاه ته راغلو او همدلته مو ذکر وکړ نو خبره خلاصه شوه، یاداچې تنده په تنده کېښودل شوه نو کار جوړ شو او که توجه ونه شوه نو کار نه کېږي.

ګورئ وروڼو! مونږ خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ذکر باندې مامور کړی یو، هغه هم علی الدوام دتل له پاره، دا مجلس په حقیقت کې ټوله توجه توجه ده، باید خپل دین ته په هروخت کې متوجه اوسو. خدای

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاک جَلَّ جَلَالُهُ راته امر کړی چې: ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَكُونُوا۟ مَعَ ٱلصَّـٰدِقِينَ ﴿١١٩﴾﴾ سورة التوبه»

ژباړه :اې هغو کسانو چې ایمان ئې راوړی دی (یعنې اې مومنانو) وویریږئ تاسې له الله (اوهسې مخالفت مه کوئ) او اوسئ سره له صادقانو .

یعنې له نېکانو سره ملګرتیا کوئ . نو مونږ مجبوره یو چې خامخا به له عالم ، طالب او بل کوم نېک شخص سره کېنو، ځکه چې امر راته شوی، نو کله چې مونږ د خپل خالق جَلَّ جَلَالُهُ په امر باندې عمل وکړو نو بیا به په اعمالو کې هغه جَلَّ جَلَالُهُ په خپله اثر پیدا کوي.

Scanned with CamScanner

(c) ...ton.com: The Digital Library

(۱۷) مجلس

د نفس مراتب او د اخلاص او صدق فائدې

﴿قَالَتْ إِنَّ ٱلْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا۟ قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوٓا۟ أَعِزَّةَ أَهْلِهَآ أَذِلَّةً ۖ وَكَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٣٤﴾﴾ [سورة النمل]

ددې آيت شان نزول د بلقيس او حضرت سليمان عَلَيْهِ السَّلَامُ واقعه ده.

ژباړه: نو وويل (بلقيس چې په جنګ کې خير نشته) بېشکه باچايان هرکله چې ننوځي په کوم کلي (ښار) کې (په غلبه او قهر) خرابوي دوی هغه (ښار) او ګرځوي دغه (باچايان) عزيزان (مشران) د اهل د هغه ذليلان (سپک بنديان) او هم داسې (چې ومې ويل) دوی کوي.

پورتنی معنا خو يې ظاهري شوه. او باطني معنا يې دا ده چې د انسان په باطن کې د نفسِ اماره يو حکومت ده، د نفس په اصل کې سرکشي پرته ده. نو دا نفس د انسان په وجود باندې حکومت کوي، او دخپل حاکميت د تقاضا له امله په هغه روح باندې چې هغه په اصل کې پاک شی ده او له الله تعالی سره يې تعلق ده، دغه

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نفس په هغه روح باندې غالبه شوی وي، نو ددې له امله بیا د انسان په سینه کې غلط او بې ځایه حکومت جوړ شي حسد، کبر، قدرت پرستي، جاه طلبي، شهوت پرستي داټول د انسان په وجود کې شته. خو کله چې یې له مشائخ کرامو سره علاقه او واسطه پیدا شي، د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ مبارک اسم یې سینې ته داخل شي، نو بیا ددغه مبارک نوم په برکت بیاهغه د سینې حاکم (نفسِ اماره) ذلیله شي. څکه له قرآن کریم څخه دا خبره ثابته ده، الله تعالی فرمايي: ﴿إِنَّ ٱلنَّفْسَ لَأَمَّارَةٌۢ بِٱلسُّوٓءِ﴾ (سورة یوسف آیت ۵۳) همدا نفس دی چې انسان یې د بدۍ په لوري روان کړی، خو کله چې په ظاهر کې حکومت بدل شو اود نفسِ اماره په ځای روح غالب شو له الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره یې علاقه پیدا شوه، نو بیا په هغه ځای کې نفس محکوم او روح حاکم شي او بیاچې کله له انسان څخه کومه ګناه صادره شي نو بیا دغه نفس دومره اصلاح شوی وي چې بیا انسان ددغې ګناه د کولو له امله ملامتوي چې ته خو د ګناه له پاره نه بلکې د نیک عمل د کولو له پاره پیدا شوی یې. اود نفس دغه حالت ته (نفسِ لوامة) وايي. بیایې چې څه نوره اصلاح په برخه شي نو بیا (نفسِ مطمئنه) وګرځي، مطلب داچې د الله تعالی په ذکر، د ښو کارونو په کولو یې بدن ته سکون او راحت په برخه کیږي، بیا په فقر، مسکنت، لنډه داچې په هر مصیبت او سختۍ باندې صبر کوي، شکایت نه کوي. او کله چې د نفس مجاهده نوره هم پسې قوي اوزیاته شي نو بیا (نفسِ راضیه) شي، معنا داچې د الله تعالی په قضا او فیصلو باندې راضي وي.

Scanned with CamScanner

(c... ...on.com: The Digital Library

انسانان په دوه ډلو وېشل شوېدي ، یوې ډلې ته محبوبین ویل
کېږي او بلې ته یې مُحِبین . د اهل تصوف او طریقت په اصطلاح په
مشربونو کې فرق ده. څوک چې محبوبین دي، دهغو له پاره ددغو
مقاماتو د طی کولو له پاره حاجت نشته، دهغوی ابتداء توبه ده او
انتهاء یې رضا بالقضاء ده، صبر ده، حلم ده، قناعت ده، بلکې نور
مقامات هم په دې منځ کې شته، خو دا نفس داسې مقام ته
ورسېږي چې که د خدای جَلَّجَلَالُهُ له لوري هرڅه ورته رسېږي دی
ورباندې راضي وي.

اکثره مشائخ کرام چې د زحمت په وخت کې کوم راحت
محسوسوي ددغه راحت خوند بیا په عامو حالتونو کې نه وي او
کله چې نفس له الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ څخه راضي شو نو بیا دغه (نفس
مرضیه) کرځي. خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له ده څخه راضي وي. څکه
محبت د دواړو طرفونو څخه وي. او رضا هم له دواړو طرفونو څخه
وي. څوک چې له الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ سره مینه او محبت لري الله
تعالی جَلَّجَلَالُهُ ، رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یې هم ورسره لري، څوک چې
له اولیاء کرامو سره مینه او محبت لري هغوی یې هم ورسره لري دا
یو نسبت ده چې له دواړو طرفونو څخه موجود وي.

څوک چې له الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ څخه راضي وي هغه جَلَّجَلَالُهُ هم
ورڅخه راضي وي، چې په دې سره نفس (نفسِ مرضیه) کرځي،
خودا هلته کېږي چې په هره خبره کې صادق وي، هر قدم چې دی
اخلي هر کار چې کوي د زړه له صدقه یې کوي، نو بیا به دغه
مقامات ترلاسه کوي.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

محترم خلیفه صاحب داد محمد (سلمه الله الصمد) الغزنوي وايي: په مخکې وخت کې به ډېر خلک د صحابهٔ کرامو، اولیاء کرامو د عمل، ګفتار او ښو اخلاقو له وجې نه له ګمراهي څخه راګرځېدل او په همدغه سمه لاره به روان وو، کله به چې خلکو د صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم غوره او ښه اخلاق ولیدل نو په هغوی به یې دومره زیات اثر وکړ چې سمه ئیل بدعملونه به یې له پامه بدشول او سمدستي به یې توبه وباسله، تردې چې کافرانو به د هغوی اخلاق او ښه عملونه ولیدل نو په اسلام به مشرف شول، اوس خو چې خلک زموږ دا کمزوري عملونه ویني نو خدای مکړه له دین څخه یې زړه تور شي زیاتره وخت چې کافران د مسلمانانو عملونو او ظلمونو ته وګوري نو داشک ورسره پیدا شي چې دا دین به په حقه وي او که نه؟

د حضرت علي رضي الله عنه او قاضي شُریح واقعه

د امیر المؤمنین حضرت علي رضي الله عنه په د خلافت پرمهال چې کله دی مبارک د مسلمانانو خلیفه ؤ، د ده د بدن زغره ورکه شوه، څه وخت پس یې دغه خپله زغره د یوه یهودي په لاس کې ولیده، ویې پېژندله نو په دغه یهودي یې دعوه وکړه چې دا زغره زما ده، هغه ورڅخه انکار وکړ، د حضرت علي رضي الله عنه د خلافت پر مهال قاضي حضرت شریح رحمه الله ؤ، نو حضرت علي رضي الله عنه او یهودي دواړه د قاضي حضور ته ورغلل او حضرت علي رضي الله عنه عریضه

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته ورانديږ کړه چې زما دغه زغره يهودي رانه وړې ده، يهودي منکر شو، حضرت شُريح حضرت علي رضي الله عنه ته مخ راوګرځاوه چې ته په دې خبره شاهدان لرې چې دا زغره ستا ده ؟ حضرت علي رضي الله عنه خپل زوی حضرت حُسين رضي الله عنه او خپل غلام حضرت قمبر رضي الله عنه د شاهدي له پاره راوستل، د حضرت علي رضي الله عنه رايه داوه چې دخپل قريب شاهدي د سړي له پاره دقبول وړ ده، که د ګټې په ځای کې وي اوکه د تاوان ، اما د عامو صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم لکه چې د احنافو هم همداسې مسلک دی چې د ګټې په ځای کې د قريب شاهدي د قريب له پاره صحيح نه ده اوکه په ضرر ده وي لکه د يو ځا په پلار بل ځا دعوه وکړه ، دغه سړي په خپل پلار شاهدي ورکړه چې ربنتيا په تا باندې يې حق شته ، دغه شاهدي يې منظوره ده، خو که ددغه شخص پلار په بل ځا دعوه وکړي او دی يې شاهدي ورکړې نو دغه شاهدي يې نه منظورېږي.

په هر حال ! حضرت شُريح رحمه الله حضرت علي رضي الله عنه ته وايې چې اې اميرالمؤمنينه ! حضرت حُسين ستا زوی ده او ستا په ګټه يې شاهدي ورکړه، اود عامو صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم او زما رايه داده چې د ګټې شاهدي نه منظورېږي، بل څوک شاهد راوړاندې کړه ! حضرت علي رضي الله عنه ورته وويل چې بل څوک شاهد نه لرم، ده ورته وويل : نو بيا خو زغره د يهودي ده، کله چې دوی بهرته د قاضي له مجلس څخه ووتل نو دغه يهودي د حضرت علي رضي الله عنه په شا پسې روان و، اوپه زوره يې نارې وهلې چې وګورئ [1]

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اميرالمؤمنين ته سره له دې چې د مسلمانانو خليفه او مشر هم له ما سره د قاضي حضور ته وړاندې شو . دې خبرې ډير زيات اثر ورباندې وکړ چې که دا د دوی دين حق نه وی نو بيا له ما سره د مسلمانانو مشر د قاضي حضور ته کله تلو ، نو معلومه شوه چې دغه د دوی دين په حقه دی . په يوه ديني اوشرعي حکم کې بادشاه او يو غريب عسکر مالدار او شتمن سره برابر دي ، سمدستي يې کلمه طيبه وويله او په اسلام مشرف شو

دا د حضرت علي رَضِیَ اللهُ عَنْهُ د عمل اثر و، يهودي له اسلام قبلولو وروسته دا وويل چې دا زغره په رښتيا سره ستا ده او ورته تسليم يې کړه، نو دده د ښه عمل دوه ګټې شوې، خپل حق هم ورته ورسېده او ورسره هغه مقابل يهودي هم مسلمان شو

[البداية والنهاية ج: ۸ ص: ۸]

له عبدالقادر جيلاني رَحِمَهُ اللهُ سره ځناور خبرې کوې او دده په يوه خبره عمل کولو ځومره خلک توبه ګار کيږي

عبدالقادر جيلاني رَحِمَهُ اللهُ چې په پيران پيرصاحب باندې مشهور دی ،د حج په شپو ورځو کې حاجيان د عرفات په غونډۍ ولاړ دي، هغه وخت دی هلک و، غوا يې روانه کړې او پيايي يې، کله چې دشتې ته ووت، دې غوا ناڅاپه مخ ورته راواړاوه او ورته وې ويل: ﴿يَا عبدالقادر ! ما لهذا خُلِقتَ ولا بِهذا أُمِرتَ﴾ اې عبدالقادره ! ته الله تعالی د غواګانو د بوولو او ساتلو له پاره نه يې پيدا کړی،

Scanned with CamScanner

(c) ...on.com: The Digital Library

اونه په دې مامور يې ، ته يې د خپل معرفت او بندګۍ له پاره پيدا کړي يې، دی ووېرېده ، چې غوا او بيا دهغې خبرې کول؟ دی کوچنی هم و، نو بېرته راوګرځېد، خپلې مور ته راغی، پلار يې هم مړ دی، نو مور ته يې وويل: چې ماته اجازه وکړه چې زه د الله تعالی دين زده کړم، معرفت حاصل کړم، بغداد ته ولاړ شم، ترڅو د نېکانو زيارتونه وکړم او هلته علم حاصل کړم. مور ورته وويل چې ولې څه پېښه ده؟ ده مبارک ورته هغه د غوا واقعه ذکر کړه چې غوا داسې راته وويل: له دې سره بام ته وختم او ويل يې چې هغه دی ټول خلک په عرفات ولاړ دي، دخدای جَلَّجَلَالُهٗ عبادت کوي اوزه غوا پيايم، کله چې دده پلار مړ و نو په ميراث کې ورڅخه اتيا دينار پاتې ونو مور يې جګه شوه (۴۰) روپۍ يې دده بل ورور نه ورکړې او څلوېښت يې ده ته په لستوڼي کې ور وګنډلې او مور مبارکه يې خدای پاماني ته ورته راووتله، ورته يې وويل چې: زويه! ما نور ته له خپل ځان څخه بېل کړې، تر قيامت پورې به بيا زه او ته سره ونه وينو. ما دين ته وقف کړې او د خدای جَلَّجَلَالُهٗ د رضا له پاره د دين علم حاصلوه، چې ترڅو دې علم پوره نه وي حاصل کړی نو بېرته به نه راځې! خو دا يوه خبره به مې هر وخت په ياد ساتې چې هروخت به رښتونی اوسې او رښتيا خبره به کوې! په طالبۍ او خدمت کولو کې به صادق اوسې! هر کار به دې رښتونی وي

حضرت پيران پير صاحب کشر هلک ده، کله چې له کور څخه روان شو، نو له يوې قافلې سره ملګری شو چې هغوی هم د بغداد په لور روان وو. يو ځای ته چې ورسېدل نو په آسانو سپاره غله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته رامخې ته شول، ټوله قافله یې ودروله، غلو شروع وکړه او د قافلې له خلکو سره چې څومره مالونه وو هغه یې ورڅخه واخیستل، پیران پیر صاحب وایي چې کله غله ماته راورسېدل ماته یې راپام نه شو، یو غل راغی او ناڅاپه یې راته وویل چې: له تاسره څه شی شته ؟ ما ورته وویل : هو ا هغه راته وویل چې څومره شی درسره دي ؟ ما ورته وویل چې: څلوېښت دیناره، هغه راته وویل چې په کوم ځای کې دې ایښې دي ؟ ما ورته وویل چې: په دغه کمیس کې مې ګنډلي دي، دا خبره د غله زړه ته ونه لوېده چې دا ماشوم هلک هسې په ما باندې مسخرې کوي، خوار او غریب هلک ده، له ده سره دومره دنیا له کومه شوه ؟ دا غل هم راڅخه تېر شو، بل غل راغی او هغه ته مې هم دغسې خبره وکړه ، هغه هم راڅخه تېر شو، کله چې دا غله خپل هغه مشر ته ورغلل چې ټوله قافله یې چور کړې وه او اوس یې په خپل منځ کې سامانونه سره تقسیمول، نو هغه مشر له دې نورو څخه پوښتنه وکړه چې له چاسره خو به مو څه پرېښې نه وي ؟ دغو دوه کسانو ورته وویل چې: یو غریب هلک مونږ ته وویل چې: له ماسره څلوېښت دینار شته.خو موږ دهغه دغربت له وجې دهغه په خوله باور ونکړ نو هسې مو پرېښودلو ، مشر ورته وویل چې: راویې غواړئ ا کله چې دی ورغی نو د غلو مشر ورڅخه پوښتنه وکړه چې: له تاسره څه شی شته ؟ ده ورته وویل : بلې ! هغه ورته وویل چېرې دي ؟ ده ورته وویل چې: په لستوڼي کې مې ګنډلي دي. کله چې یې دده لستوڼی وشکاوه نو روپۍ یې ورڅخه را ووېستې، نو د غلو دغه مشر پیران پیر صاحب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته وايي چې: څه وجه او باعث و چې دغه پټې روبۍ دې مونږ ته راښکاره کړې ا ستا دغه لستوني ته خو زمونږ پام نه و، دی ورته وايي چې: زما مور له ما څخه وعده اخيستې وه چې زوبه په پخپله خبره کې به ريښتونی اوسې .نو زه به په خپله هره خبره کې ريښتونی اوسم ، زه له خپلې مور سره کړې وعده نه ماتوم. د پيران پير صاحب د صداقت دا اثر وو چې د غلو د مشر په زړه خدای جَلَّجَلَالُهُ دا اثر کېښود، په ژړا يې شروع وکړه چې مونږ خو د الله تعالی سره وعده کړې، خو بيا هم په دې وعده کې ريښتوني نه يو، څو کاله پرله پسې دا وعده مونږ ماته کړې ده، مسلمانان خوروو، وژنو يې او مالونه يې چور کوو، او په ايمان کې خو وعده داده چې مسلمان به مسلمان ته ضرر نه رسوي. نو دحضرت شيخ عبدالقادر جيلاني رَحِمَهُاللّٰهُ په واسطه د غلو مشر له خپل دغه بد عمل څخه توبه وويسته، کله چې ده توبه ووېسته نو عامو غلو ورته ووېل چې: ته په غلا کې زمونږ مشر وې ! نو نن په توبه کې هم زمونږ مشر يې ! که تا له خپلې ګناه څخه توبه ووېسته نو مونږ ټول هم توبه وباسو. ټولو توبه ووېسته، د ټولې قافلې خلکو ته يې خپل خپل مالونه وسپارل.

[نفحات الانس ج: ۲/ ص. ۶۸۰/ ۶۸۱]

نو پيران پير صاحب په خپله خبره کې ريښتونی و، دده د ريښتينولی دومره اثر و چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ هغه د غلو ډله دده د يوه عمل په واسطه توبې ته برابره کړه، له خپل بد عمل څخه يې راوګرځول.

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو مخکني اسلاف مبارکان که هغه صحابهٔ کرام رضي الله عنهم دي او که اولیاء کرام دي، که مشائخ دي او که علماء کرام وو، دوی ټول داسې وو چې د دین نمونې وې ، هغوی ته به چې چا وکتل نو ددوی د عمل او قول څخه به متاثر کېدل، بیا به خود به خود ورواوښتل، خپلو ګناهونو ته به متوجه شول، چې زه څرنګه بې ځایه او په ګناه کې لګیا یم.

نن چې له مونږ څخه خلک ورځ په ورځ نفرت کوي، له طالب، ملا، حاجي او مجاهد څخه نفرت کوي نو دهغې وجه داده چې زمونږ په خپلو ویناوو او اعمالو کې توافق نشته، په دواړو کې مو د اصلاح کوشش نه دی کړی، صداقت نشته ، که داسې نه وي نو که مونږ له الله تعالی سره په وعده کې ریښتوني شو، په خپلو اعمالو کې ریښتوني شو، مخلصین او صادقین شو، بیا به الله تعالی خامخا دا اثر پیدا کوي چې هغه بدبخته خلک به هم تابع کېږي. د هر وخت بدماشان وي، خو خلیفه صاحبانو ته ورشي چې صاحبه ! که ماته څه خدمت وي ، د نورو خلکو د خورولو له پاره کوشش کوي ، خلک وژني او پیسې، مال او دولت ورڅخه اخلي، خو په خانقاه او دربار کې خان بیا غلام وراندې کړي، چې که ماته څه خدمت وي. ددې وجه داده چې دا خلک الله تعالی ته تابع او مُنقاد دي، نو ځکه نور مخلوق دوی ته تابع دی نور خو وخت دغسې ده، کوم اخلاص او صداقت چې مخکې و، هغه خو اوس بالکل محال ده چې موجود شي، خو بیا هم که انسان خپل وس سره سم د الله تعالی سره په خپل قول او عمل کې مخلص شو بیا به طالب ، مُلا،

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجي، شيخ، صوفي او مجاهد ته هم هرسړی لاس په نام ولاړ وي، ددې مطلب دا نه دی چې موږ دا فکر وکړو چې ماته دې څوک لاس په نامه ولاړ وي، بلکې معنا يې داده چې الله تعالی به دعوی په زړه اثر غورځوي، کثر به يې هم ادب کوي او مشر هم، څوک چې الله تعالی ته تابع شي، بيا نو الله تعالی ورته خپل مخلوق او ملائکې تابع کوي. په حديثو کې ثابته ده چې: د طالب د پښو لاندې ملائکې وزرې غوړوي، هغه پاک مخلوق،انسانان، حشرات اونور حيوانات يې ټول تابع شي. لکه چې د ډېرو اولياء کرامو په حالاتو کې داسې راغلي دي.

څوک چې دخدای پاک جل جلاله تابع شي مخلوق به دده تابع شي

د مالک ابن دينار رحمه الله په هکله راغلي چې: د ګرمي وخت و، دی له يوې ونې لاندې ويده و او مار پانه په خوله کې ورته نيولې او پکی (پنهکی) وربانده وهي. [تذکرة الاولياء فارسي چاپ ايران ص: ۶۸]

امام قشيري رحمه الله وايي: چې يوسړي راته قصه کوله ويل يې: يوځل حضرت ابراهيم ابن ادهم رحمه الله د يوباغ ساتنه (پيره) کوله زه ورغلم چې ګورم دی ويده ده او مار دنرګس ښکه را اخيستي اوبه ده باندې (پنهکی) وهي. [جامع کرامات الاولياء ج: ۱، ص: ۳۱۳]

سره له دې چې مار د انسان دښمن ده، هغه ورته تابع او پکی وربانډې وهي. څوک چې الله تعالی اودهغه له دين سره مخلص شي، نو بيا الله تعالی ورته هرڅه مسخر کړي، دده په خزانو کې

Scanned with CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خود هیڅ شی کمی نشته، نو بیا وګورئ ! چې زمونږ ستاسې په قول او عمل کې څومره اثر پیدا کوي، خو خبره په مونږ کې ده، چې که مونږ مخلص شو ، د الله تعالی رضا مو مطلب شي، که یوه خبره په صداقت وي، نو په دې یوه خبره کې به دومره اثر وي چې د جنت بنګلې به په لاس ورځي.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې کله د بدر په میدان کې و، د جهاد مشوره یې چې عملي کوله، هلته ډېر تکلیف و، ځینو خلکو څه کمزوري ونبودله، د انصارو کرامو څه خلک ورته رامخ ته شول، او ویې ویل چې: مونږ د بني اسرائیلو په شان نه یو، چې هغوی خپل پیغمبر حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ ته وویل: ﴿ فَاذْهَبْ أَنتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ ﴾ [سورة المائدة]

ژباړه : پس څه ته او(خې دي) رب ستا (یاته اومشر ورور اومربي ستا چې هارون دی) نوجنګ وکړئ تاسي دواړه ببشکه مونږ دلته ناست یو (له جنګه ، په انتظار دبري ستا)

نه ! مونږ داسې نه یو، بلکې مونږ به له تا نه مخکې، شاته، ښي طرف او چپ طرف ته به هم جنګېږو، په دې یوه خبره رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دومره خوشاله شو چې حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وايي چې: زما د ټول وخت عمل دې نه وای خو دا یوه خبره چې ما کړې وای.

(c) kitabton.com: The Digital Library

نو په يوه خبره د خدای جَلَّ جَلَالُهُ رضا پيدا کېږي، په يوه خبره د رسول اللهﷺ رضا پيدا کېږي، په يوه خبره د الله تعالی ديدار پيدا کېږي. دا يوه کلمهٔ طيبه چې څوک په اخلاص ووايي سره له دې چې اويا يا اتيا کاله يې په کُفر کې تېر کړي وي، بيا هم ددغې يوې کلمې په برکت چې په اخلاص يې ووايي خداي پاک دومره لويه او درنه ګناه ورته ببښي او ددغې يوې کلمې په ويلو سره يې خپل دوست کړي، په يوه کلمه سره خپل ديدار ورکړي

که يو کافر يواځې کلمه ووايي او له دې سره متصل وفات شي، نور لمونځ اودس، زکات ، روژه ، حج او نور اعمال صالحه يې نه وي کړي، نو بيابه هم الله تعالی جنت ورته ورکوي. خپل ديدار او هغه نعمتونه به ورکوي کوم چې نورو جنتيانو ته يې ورکوي، خو شرط يې دادی چې دغه کلمه يې په رښتيا سره ويلې وي، که رښتونی نه وي په زرګونو تسبيحات چې ووايي، په زرګونو رکعته نفلونه وکړي، صدقات او خيراتونه وکړي له دې ټولو سره سره انسان ته ديوې ذرې په اندازه خيرهم نه شي تر لاسه کېدلی ، ځکه چې هلته نيت خراب ده، اخلاص نشته

ضروري او مُهمه خبره داده چې ملګري يو بل ته متوجه وي ، که کوم وخت د شريعت مخالفت پکې ليدل کېږي بايد چې ورته يې ووايي. ملګري هم بايد دغه نصيحت په خان بوج ونه ګڼي، که مونږ د شريعت په چوکاټ کې يو بل ته عيبونه په ګوته کړو نو په خپله اصلاح منځ ته راځي. اوکه چيرې خپل عيب راته نه معلوميږي او دبل خبره هم راباندې بده لګيږي. غوږ نه ورته نيسو. په خان يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بوج ګنو نو بیا خو اصلاح کېدل محال (ناشوني) دي، کله چې مونږ له خدای جَلَّ جَلَالُهُ سره مخلص شو نو بیا به نصیحت هم اثر راباندې کوي، که مونږ یو بل ته څه خبره کوو په هغې کې به هم اثر وي او الله تعالی به ښه اثر ورباندې مرتب کړي

وَآخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ.

وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهٖ وَنُوْرِ عَرْشِهٖ مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ اَجْمَعِيْنَ (آمين)

Scanned with CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library